

29th Aug - 5th Sep 2024 • Issue No. 3045

Europe's Leading Panjabi Weekly Since 1965

Panjab Times, Bridle Gate Lane, Derby, DE24 0QW (UK) • Tel: 01332 372851 or 07966 388388 • www.panjabtimes.uk • Email: panjabtimes@aol.com

ਸੁਖਬੀਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਗਿਦੜਬਾਹਾ ਤੋਂ ਲੜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ

ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਦੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਆਗੂ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਟਕਲਾਂ ਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਾਮੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਰਹੇ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਵਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਰੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਪੜ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਵਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਰਾਹ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਫਿਲਹਾਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ।

ਖ਼ਬਰ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ 3 ਸਫੇ ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

ਸੰਪਾਦਕੀ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਤਲਬ ?

ਕਿਸਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਨੂੰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਸੱਦਿਆਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਹਦਾਇਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣ। ਕੰਗਨਾ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਬਿਆਨਾਂ ਕਾਰਣ ਭਾਜਪਾ ਘੰਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੰਗਨਾ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਜੋ ਕੁਝ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਥੋਂ (ਭਾਰਤ) ਹੁੰਦੇ ਵੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਚੋਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।" ਕੰਗਨਾ ਨੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਇੱਥੋਂ ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਹੋਏ, ਉਥੋਂ ਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਟਕੀਆਂ ਸਨ, ਉਥੋਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ... ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ... ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿਸਾਨਾਂ...? ਚੀਨ, ਅਮਰੀਕਾ... ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਤਾਕਤਾਂ ਇੱਥੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।" ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰਾ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਘੰਗੀ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਫਿਲਮ ਕਾਰਣ ਕੰਗਨਾ ਦਾ ਸਿਖਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਉਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜ ਚੁਕੀ ਹੈ।

ਰਾਜ ਸਭ ਮੈਂਬਰ ਰਵਨੀਤ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਵਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਗਨਾ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ ਕਰੇ। ਜੇਕਰ ਦੁਬਾਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਭੜਕਾਉ ਬਿਆਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੰਗਨਾ ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੰਗਨਾ ਦੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨ ਕਾਰਨ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਗਨਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਰਵਨੀਤ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੇ। ਇੱਥੋਂ ਦੱਸਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੰਗਨਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ ਐਮਰਜੈਂਸੀ 6 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ 'ਚ ਰੀਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਫਿਲਮ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਕੀਲ ਈਮਾਨ ਸਿੰਘ ਖਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈਕੋਰਟ 'ਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੁਆਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਕੰਗਨਾ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਉਪਰ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਹੈ। ਕੰਗਨਾ ਵਰਗੇ ਫਿਰਕੂ ਅਨਸਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸ਼ੇਭਦੇ ਜੋ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਖੂਨ ਤੇ ਦੰਗਿਆਂ ਉਪਰ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਢਾਹੁਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

○ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਾਰਣ, ਅਦਾਕਾਰਾ ਕੰਗਨਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ

○ ਭਾਈ ਭਿਉਰਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਖਾਰਜ

○ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਮਰਾ ਬੁਕਿੰਗ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਫਿਰ ਠੱਗੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਪਹੁੰਚ

ਪੁਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅੰਦਰ ਦੇਖੋ

ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਂਚੇਵਾਲ ਵਾਲੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ

ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੀਂਚੇਵਾਲ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੀਂਚੇਵਾਲ ਵਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਉਂਦੀ ਅਰਥ, ਛੱਚਾਂ ਆਦਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦਾ ਕਤਲ, ਆਰ ਐਸ ਐਸ, ਬੀ ਜੇ ਪੀ ਕਿਸ ਲੀਡਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਿਹੜੀ ਕੁਝ ਮੌਬਾਂ ਦੀ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੋਧ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਸ੍ਰੀ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ

ਸ: ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ: ਗੁਰਜਿਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ, ਪ੍ਰੋ: ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਸ: ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਧਮੈਤ, ਜਥੇ: ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਜਥੇ: ਅਤਵਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ, ਪ੍ਰਮਿੰਦਰਗਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਗਿ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਗੁਲਸ਼ਨ

ਡਰਬੀ-(ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼)-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੂੰ ਜੋ ਮੁਆਫ਼ੀ ਨਾਮਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਉਸ ਦੀ ਸੂਣਵਾਈ 30 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਛੈਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਡਰਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਸ: ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਘੱਲ੍ਹਾਰਾ ਅਜਾਇਬਘਰ ਡਰਬੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ, ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡਾ, ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡਰਬੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸ: ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਧਮੈਤ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਰਾਰੇਟ ਬਾਰ ਬ੍ਰਾਂਡਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ

ਯੂ ਕੇ, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਗੁਲਸ਼ਨ, ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਫ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਕਾਰਸੇਵਾ ਕਮੇਟੀ ਪਾਰਿਸਤਾਨ ਗੁਰਧਾਮ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਸੇਵਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਭਾਈ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰਗਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਵਾਰੇ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਪੰਥ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵੱਲੋਂ ਕਾਢੀ ਸਰਹਨਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਪੰਥ ਮੰਜ਼ਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਜੋ 2003 ਵਿੱਚ ਤਖਤ ਦਮਦਾਮ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੱਖਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ

ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ 6-7 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਬਾਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਕੈਲੰਡਰ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਉਪਰੰਤ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਖਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਕੈਲੰਡਰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਸ: ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰੋਂ ਹੁਕਮ ਆਇਆ ਹੈ। ਸ: ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੋਰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਣ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਉਪਰੋਂ ਸਹਤ ਹੁਕਮ ਆਏ ਹਨ। ਸਾਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਕਿ ਉਪਰੋਂ ਕਿਸ ਦਾ

ਹੁਕਮ ਆਇਆ ਸੀ। ਬੀ ਜੇ ਪੀ, ਕਾਂਚਾਰਸ, ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਜਾਂ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਹੜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੋਧ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬਣਾਈ ਸੀ ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਅੱਗੇ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਸਨ। ਪੰਥ ਵਿਦਵਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰ ਸਕਣਾ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮੂਹ ਪੰਥ ਵਿਦਵਾਨ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਨੇ ਤਾਂ 2003 ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਚੱਲਣ ਦਿਆਂਗੇ।

Moving to a new country
is overwhelming

Moving your money
doesn't have to be

Convert, send or spend multiple currencies
around the world, whenever you want,
with no HSBC fees.

Search HSBC Global Money

Available to customers with an eligible HSBC UK account.*

*Excludes some accounts, such as the HSBC Basic Bank Account. For mobile banking app users only. Non-HSBC fees may apply.
Issued by HSBC UK Bank plc, 1 Centenary Square, Birmingham, B1 1HQ, United Kingdom. ©HSBC Group 2024. AC65124

ਸੁਖਬੀਰ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਗਿਦੜਬਾਹਾ ਤੋਂ ਲੜਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ

੦ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਦੀ ਬਗਾਵਤ ਕਾਰਣ ਡਗਮਗਾਇਆ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ੦ ਬਾਦਲ ਦਲ ਲਈ ਗਿਦੜਬਾਹਾ ਸੀਟ ਕੱਢਣਾ ਖਾਲਾ ਜੀ ਦਾ ਵਾੜਾ ਨਹੀਂ

ਖਾਸ ਖਬਰ

ਮੁੱਖ ਸਫੇ ਦੀ ਖਬਰ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੰਡਸਾ, ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ, ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜ਼ਰਾ ਵਰਗੇ ਨੇਤਾ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਲਈ ਦੁਬਾਅ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਬਾਰੀ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿੰਮ ਬੁਝੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਦੁਆਬਾ ਅਤੇ ਮਾਲਵਾ ਦੇ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੇਡਰ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਖੋਰਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਾਦਲ ਦੇ ਜੱਦੀ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਾਸਮਖਾਸ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਵੱਲੋਂ ਬਗਾਵਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸਿਆਸੀ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ

ਲੜਨਾ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਉਲਟ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ ਬੜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਖਾਨਾਜ਼ਗੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਫਿਲਹਾਲ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਦਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਬਾਰੀ ਅਕਾਲੀ ਧਿਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਰੁਪ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ

ਦਲ ਬਾਦਲ ਲਈ ਹੋਰ ਦਿਕਤਾਂ ਵਧ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਹਲਕੇ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਬਦਲਣ ਲਈ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਵਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਬਦਲ ਲੈਣ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਕਾਲੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਮੁੜਨਗੇ ਅਤੇ

ਬਕਾਇਦਾ ਉਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲੜਾਉਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਗਿਦੜਬਾਹਾ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਲੰਟੀਅਰਜ਼ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਕਨਸੋਆਂ ਤੋਂ ਨਾਖੂੰਸ਼ ਹਨ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ, ਵਲੰਟੀਅਰ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਕੌਲ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਇਹ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਤਵੱਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਹੁਣ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕਿਹੜੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਏਗਾ ਪਰ ਇਹ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਹੁਣ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜਨਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਤੈਅ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਾਂਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ ਉਪਰ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮਾੜੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਰੀ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਏਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸੰਸਦੀ ਬੋਰਡ ਸਰਗਰਮ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੰਸਦੀ ਬੋਰਡ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਦੰਰਾ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਫੀਡਬੈਕ ਲਵੇਗਾ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਆਗੂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਲੈ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਠੋਸ ਮੁਹਿੰਮ ਨਹੀਂ ਛੇੜ ਸਕੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਵਰਕਰ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਰੁਕੱਤਾਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਨੂੰ ਤਰਜ਼ੀਹ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹਿੱਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਖਿਲਾਫ਼ ਝੰਡਾ ਬੁਲੰਦ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਅਕਾਲੀ ਸਫ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਯੂਸੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੂਜਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੇ ਹੋਰ ਪੰਥਕ ਧਿਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਛੇੜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਿਆਸੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸਫ਼ਾ 49 ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਡਿੰਪੀ ਦੀਆਂ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰਨ ਲਗੇ

੦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਪਰ ਫੁੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਡਾ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਿਦੜਬਾਹਾ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਾਉਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੁਠੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰ-ਾਧਾਰ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗਿਦੜਬਾਹਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਵੱਲੋਂ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢੇਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਜਨ-ਆਪਾਰ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਕਾਰਨ ਤਿੱਦੜਬਾਹਾ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਖੋਰਾਂ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਵੀ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਮੇਰਾ ਪੱਕਾ ਘਰ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਬੀਜੇਪੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਬੋਧਿਕ ਹਲਕੇ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਥੇਬੰਦਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਝਰਾਵਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਸੱਤਾ ਉੱਪਰ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਵਾਰ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟ-ਭੱਜ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਜੇਕੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਡਿੰਪੀ ਵਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁੜ੍ਹ ਤੋਂ ਨਕਾਰਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਦੜਬਾਹਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ

-ਮਾਮਲਾ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ-

ਭਾਈ ਭਿਉਰਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਖਾਰਜ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿਉਰਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਭਾਈ ਭਿਉਰਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਬੰਬ ਧਮਕੇ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਭਿਉਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ

ਵਿੱਚ 1997 ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਕਈ ਮਰੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਉਸ ਬਚੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਤਰਿਮ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਪਰ ਹੁਣ ਬੁੜ੍ਹੇ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਪਰਡੈਂਟ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਭਿਉਰਾ ਦੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੌਸ਼ੀ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ

ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 31 ਅਗਸਤ 1995 ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਬੰਬ ਧਮਕੇ ਵਿੱਚ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੇ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਭਿਉਰਾ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾਂ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤਾਰਾ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਟਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਰ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਰਾ ਬੁਕਿੰਗ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਫਿਰ ਠੱਗੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ

੦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਪਹੁੰਚ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸਾਰਾਗੜੀ ਸਰ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਠੱਗੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਈਬਰ ਠੱਗਾਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰਾਗੜੀ ਸਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਅਲੀ ਵੈਂਬਸਾਈਟ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 6 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਮੁੜ ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਰ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰੋਸ਼ਾਨੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਤੇ ਲਾਲਚੀ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਠੱਗ ਜਾਅਲੀ ਵੈਂਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਬੁਕਿੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਵੈਂਬਸਾਈਟ ਨੂੰ ਬਲਾਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਮੁੜ ਤੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਰ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰੋਸ਼ਾਨੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਤੇ ਲਾਲਚੀ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਠੱਗੀ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਸਿੰਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਖੇ 1 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਕਰਨਗੀਆਂ

ਜਲੰਧਰ-ਸਿੰਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਗਾੜੀ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਤੇ ਬਹਿਬਲ ਗੋਲੀਕਾਂਡ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫਿਰ, ਭਾਈ ਰੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਗਰਾਈ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਦਿਆਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ 1 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਦੇ ਬੱਤੀਆਂ ਵਾਲਾ ਚੰਕ ਵਿਖੇ ਰੋਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਹੀ ਜਗਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਗੋਲੀਕਾਂਡ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ। 1 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਖ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਰੋਸ ਜਤਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੱਤੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਪਿਛੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਨਿਕਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਦਿਵਾ ਸਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉੱਲਟ ਡੋਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਂਦਰਾ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਗਿੱਛ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਲੇਰ ਨੂੰ ਕਰੀਬ 9 ਸਾਲਾ ਬਾਅਦ ਗ੍ਰਾਫ਼ਟਾਰ ਕਰਕੇ ਇਕ ਹੀਰੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਭਾਗੀਓਂ ਹਰਸ਼ ਧੂਰੀ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਬਰੋਟਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਟਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਥ ਦਰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰੋਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਧੀ

੦ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜਿੱਤੇ; ਬਿੱਟੂ ਵੀ ਬਣੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ

ਜੈਪੁਰ-ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਖ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਚੋਣ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜਿੱਤ ਲਈ ਹੈ। 27 ਅਗਸਤ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਭਾ ਉਪ ਚੋਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਬਲ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਡਮੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੀ।

ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਿੱਟੂ ਵਾਧਾਨੀ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ 22 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਲ ਦੌਰਾਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਡਮੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੁਨੀਲ ਕੋਠਾਰੀ ਨੇ ਬੀਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਖ ਬਿੱਟੂ ਨੂੰ ਜੇਤੂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ

ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚਾਂ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਹਾਵੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਬੀਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਬਿੱਟੂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਚੋਣ ਏਜੰਸ ਦੇ ਯੋਗੇਂ ਦਰ ਸਿੰਘ ਤੰਵਰ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਵਿਰੋਧੀ

ਪਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਪ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 10 ਸੀਟਾਂ ਹਨ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰੋਣ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੇਸੀ ਵੇਣੂਰੋਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਲੱਕ

ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ 21 ਜੂਨ 2026 ਤੱਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 10 ਸੀਟਾਂ ਹਨ। ਬਿੱਟੂ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਕੌਣ ਕਿੱਥੋਂ ਜਿੱਤਿਆ

ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਰਨ ਚੌਧਰੀ, ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਉਪੇਂਦਰ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ, ਮਨਨ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਜਾਰਜ ਕੁਗੀਅਨ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਨੌ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 12 ਰਾਜ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ 3 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਉਪ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਾਮ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਦੋ-ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਤਿੰਪੁਰਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਦੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਸੀਟ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ।

ਡਿੰਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਏ, ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਵਾਗਤ-*ਸੁਖਬੀਰ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧੀਆ

ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਡਿੰਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੀਐਮ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਖੁਦ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਪ੍ਰੈਜ਼ੇ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਿੰਪੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 38 ਸਾਲ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਡਿੰਪੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 5 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਐਮ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਓਐਸਡੀ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ 'ਆਪ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜ ਦਿਨ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੇਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਭ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਨਾ ਹੀ ਮੇਰੀ ਸਿਆਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹਾਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਤੋਹਮਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ

ਸਾਰੇ ਵਰਕਰ ਵੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸਾਮਿਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਹੀ ਨਾਮ ਆਉਂਦੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨ ਸਾਬ ਮੇਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿ।

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਸਾਧਿਆ ਨਿਸ਼ਾਨ'

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਧਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਕਦੇ 25 ਸਾਲ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ 25 ਬੰਦੇ ਵੀ

ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਆਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਬਾਦਲ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਐਮਪੀ ਜਿਤਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਚੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹਾਂ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿੰਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ ਹੁਣ ਇਹ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪਾਰਟੀ ਹੋਰ ਕਮਜ਼ੇਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਬੀ ਦੇ ਹੁਗ ਘਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ

ਭਰਬੀ-ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਯੂ ਕੇ ਯੂਨਿਟ ਵਲੋਂ ਡਰਬੀ ਹੁਗ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਸੱਜਣ ਸ੍ਰੀ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ, ਸ੍ਰੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਸ੍ਰੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਾਬੂ, ਸ੍ਰੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਸਾਬੂ, ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਨਰ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡਰਬੀ ਵਿਖੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ: ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ, ਸ੍ਰੀ: ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬੋਲਾ, ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹਰੀਅਵੇਲਾਂ ਵਾਲੇ ਤੇ ਹੋਰ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਥ ਮਸਲਿਆ ਵਾਰੇ ਖੁੱਲ ਕੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਮਾਰੋਲ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਗਾ ਕੀਤੀਆ ਗਈਆ। Thetford Elveden State of ਮਹਾਰਾਜ਼ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਮਾਧ ਉਪਰ ਸਰਧਾ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰਨ ਵਕਤ ਦੀ ਤਸਵੀਰ।

ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾ) ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਇੰਗ੍ਲੈਂਡ ਦੇ ਨਿਜੀ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਲਾਰਡ ਰੰਮੀ ਰੇਜ਼ਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਉਸ ਆਫ ਲਾਰਡ ਦਾ ਸਕਾਰਦ ਭੇਂਟ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲਾਰਡ ਰੇਜ਼ਰ ਨੇ ਇਸ ਨਿਜੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਬੰਧੀ ਅਜੀਤ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਉਹ ਆਗੂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੁਨੋਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਭਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪ੍ਰਲੀਸ ਨੇ ਨਿੱਤ ਦੇ ਸਾਥੀ ਗੋਸਲ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸਾਵਧਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਆਗੂ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਤ ਦੇ ਸਾਥੀ ਰਹੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗੋਸਲ ਨੂੰ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ 'ਡਿਊਟੀ ਟੂ ਵਾਰਨ' ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੋਸਲ ਸਿੱਖ ਵੱਖਵਾਦੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਨੇਤਾ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੂਨ 2023 ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਿੱਤ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਵੱਲੋਂ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਰਮਿਆਨ ਤਣਾਅ ਵਧ ਗਿਆ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਅਖਾਡਾ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾ ਵਲੇ ਵੱਲੋਂ ਨੈਸ਼ਨਲ
ਸਿੱਖ ਮਿਉਨੀਅਮ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਉਦਾਮ ਦੀ ਸ਼ਕਾਇ

ਡਰਬੀ—(ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼)।—
ਜਥੇਦਾਰ ਚੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ
ਹਰੀਆਂਵੇਲਾ ਵਾਲੇ ਪਿਛਲੇ
ਹਫ਼ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਡਰਬੀ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ
ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ
ਦੇਖਿਆ ਉਪਰਿਤ ਐਤਵਾਰ
ਵਾਲੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਤਨ

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ 1984 ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸ਼ਾਨਤੀ
ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੌਸ਼ਿਆ ਕਿ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਜੇਲ੍ਹ
ਵਿੱਚ ਰੱਹਣਾ ਪਿਆ। ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ
ਜੁਲਮ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ

ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ । ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਝੂਠੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਲਾਵੇ ਕੇ ਢੂਰੀਆਂ ਵਧਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ । ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਕਬਾ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਗਰੀਬ ਕਾਰਡ ਯੋਜਨਾ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਈ ਰੋਕ

ਟੈਕਸਸ : ਪੰਜ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਦੀ ਯੋਜਨਾ ਫਰਸਤੇਤੇ ਟੈਕਸਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 14 ਦਿਨ ਦੀ ਰੋਕ ਲਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਟੈਕਸਸ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਜੇ. ਕੈਪਬੈਲ ਬਾਰਕਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿਚ ਵਜ਼ਨ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹਰ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਛੁਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰਤ
ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਸਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨੂੰ
ਅਕਤੁਬਰ ਦੇ ਅੱਧ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ
ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤੀ
ਸੁਣਵਾਈ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।
ਉਪਰ ਟੈਕਸਸ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਕੈਨ
ਪੈਕਸਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ
ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ,
ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼
ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਇਥੇ ਦਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀਆਂ
ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ * ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਡਾਕਟਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) - ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅਲਾਬਾਮਾ ਰਾਜ ਦੇ ਟਸਕਾਲੋਸਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਮੁਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਪੇਰਮਸੈਟੀ ਰਮੇਸ਼ ਬਾਬੂ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਡਾ ਬਾਬੂ ਕ੍ਰਿਮਸਨ ਕੇਅਰ ਨੈਟਵਰਕ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਨ ਜਿਸ ਨੈਟਵਰਕ ਤਹਿਤ ਅਨੇਕਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਡਾ ਬਾਬੂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਵੱਛਣ ਉਪਰੰਤ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਆਮਲੇ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਵੇਰਵਾ ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਡਾ ਬਾਬੂ ਦਾ ਪਿਛੇਕੜ ਤਿਰੁਪਤੀ (ਅੰਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 4 ਦਹਾਕਿਆਂ ਦਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਸੀ। ਡਾ ਬਾਬੂ ਦੀ ਮੌਤ ਉਪਰੰਤ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਡਰ ਤੇ ਰੋਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 1986 ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਵੈਂਕਟੇਸਵਾਡਾ ਡੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਗਰੈਜੂਏਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾ ਬਾਬੂ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਦੇ ਧੀਆਂ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਟਸਕਾਲੋਸਾ ਸਿਟੀ ਕੇਂਸਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਿਪ ਟਾਇਨਰ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਮੌਤ ਉਪਰ ਝੂੰਘੂ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੇ ਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਮਿੱਤਰ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਨ। ਡਾਕਰ ਪੇਰਮਸੈਟੀ ਤੇਲਗੂ ਦੇਸਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਪੇਰਮਸੈਟੀ ਰਮਈਆਹ ਦੇ ਭਰਾ ਸਨ।

**ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕਾਲੇ ਫੌਜੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ
ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਗ੍ਰਿਡਾਰ ***

ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ
ਰੋਜ਼ਰ ਫੋਰਟਸਨ
ਦੀਆਂ ਕੁਝ
ਫਾਈਲ
ਤਸਵੀਰਾਂ

ਸੈਕਰਮੈਂਟ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਫਲੋਰਿਡਾ ਰਾਜ ਦੇ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਨੂੰ ਯੂ ਐਸ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਸ ਸਾਲ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸਟੇਟ ਅਟਾਰਨੀ ਗਰੇ ਮੈਰਸੀਲੇ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਕਾਲੋਸਾ ਕਾਊਂਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਏਡੀ ਡੂਰਾਨ (38) ਵਿਚੁੱਧ 23 ਸਾਲਾ ਰੋਜ਼ਰ ਫੋਰਟਸਨ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਦਰਜਾ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ 30 ਸਾਲ ਤੱਕ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਡੂਰਾਨ ਨੂੰ ਫੋਰਟਸਨ ਦੇ ਫੋਰਟ ਵਾਲਟਨ ਬੀਚ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚ ਘਰੇਲੂ ਗੜਬੜੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਗਲਤ ਨਿਕਲੀ ਸੀ। ਡੂਰਾਨ ਵਲੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਣ 'ਤੇ ਫੋਰਟਸਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈਂਡਗੰਨ ਲੈ ਕੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਡੂਰਾਨ ਨੇ ਉਸ ਉਪਰ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਫੋਰਟਸਨ ਦੇ ਕਈ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰਨ ਉਪਰੰਤ ਡੂਰਾਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਂਡ ਗੰਨ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਡੂਰਾਨ ਨੇ ਜਾਂਚਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਫੋਰਟਸਨ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਗੁੱਸਾ ਵੇਖਿਆ। ਡੂਰਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਸ ਉਪਰ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ।

ਅਨਿਲ ਅੰਬਾਨੀ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼੍ਰੇਅਰ ਡਿੱਗੇ

ਮੁੰਬਈ: ਸੇਬੀ ਨੇ ਸੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਅਨਿਲ ਅੰਬਾਨੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਥਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ 5 ਸਾਲ ਲਈ ਬੈਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਰਕੀਟ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਭਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ 'ਤੇ 25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਸੇਬੀ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਸਰ ਅਨਿਲ ਪੀਰੁਭਾਈ ਅੰਬਾਨੀ ਸਮੁੱਹ ਦੀਆਂ ਸੁਚੀਬੱਧ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ 17 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਡਿੱਗੇ ਹਨ। ਬੀਐਸਈ 'ਚ ਸੁੱਕਰਵਾਰ ਟੂਂਕੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਵੀਰਵਾਰ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ 237.50 ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਵੀ 243.50 ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਦਿਵਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਚ ਸਫਲ ਰਹੇ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਸੇਬੀ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਰੁਖ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਅੱਜ ਦੇ ਇੰਟਰਾ-ਡੇ ਦੇ ਉਚੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ 17 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਡਿੱਗ ਗਏ ਹਨ। ਬੀਐਸਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਟਾਕ ਦਾ ਇੰਟਰਾ-ਡੇ (1.15 ਮਿੰਟ ਤੱਕ) ਹੇਠਾਂ ਪੱਧਰ 202 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੇਅਰ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ 'ਚ ਚੰਗੀ ਰਿਕਵਰੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਪਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ 5 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਰਕਟ 'ਤੇ ਆ ਗਏ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਭਸ਼ਓਂ 'ਚ ਰਿਲਾਈਸ ਹੋਮ ਵਾਈਨਾਂਸ ਲਿਮਿਟਡ ਦੀ ਕੀਮਤ 4.46 ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆ ਗਈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ 20 ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਪਰ ਸਰਕਟ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕੁਝ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਚਮਤਕਾਰ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਚਰਚਾਂ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਵੇ

ਖਾਸ ਖਬਰ

● ਸ਼ੈਤਾਨ ਕੱਢਣ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬੰਦਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਪਾਸਟਰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ

ਪੰਜਾਬ “ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਲਾਜ” (Miracles and faith healing) ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਨਵਾਂ ਠਿਕਾਣਾ ਬਣ ਚੁਕਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਲੋਕਾਂ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੋਨਾਂ ਤੋਂ ਠਗੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ “ਫੇਥ ਹੀਲਰਜ਼” ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਦੇ ਮਹਾਰ ਲਗਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਮੈਡੀਕਲ ਪੇਸੀਡੀਗੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅੰਦਰ ਮੌਤ ਦੀ ਦਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਾਮਾਜਿਕ ਵਿਘਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

“ਫੇਥ ਹੀਲਰਜ਼” ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਠੱਗ ਪਾਦਰੀ ਟੋਲਿਆਂ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਰਗੀਆਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰ ਕੇ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ “ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ” ਅਤੇ “ਫੇਥ ਹੀਲਿੰਗ” ਦੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਡੀਓਜ਼

ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਤ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਖਜਾਨੇ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਜੋਂ “ਪਾਦਰੀਆਂ” ਦੇ ਚਮਤਕਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੁਆਰਾ “ਚੰਗੇ ਹੋਏ” ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ “ਮੰਚਨ” ਕੀਤੀ ਗਵਾਹੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਕੱਢਣ ਲਈ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸੈਮੂਅਲ ਮਸੀਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸਟਰ ਜੈਕ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਗਿਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਬਰ ਪੁੱਟ ਕੇ ਪ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ 8 ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੈਮੂਅਲ ਮਸੀਹ

3 ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਧਾਰੀਵਾਲ ਕਸਬਾ ਸਿੰਘਪੁਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੈਮੂਅਲ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਦੌਰੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁਟਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਪਰਿਵਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਛਿਉਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਬਰ ਪੁੱਟ ਕੇ ਪ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸਟਰ ਦੇ ਨਾਲ 9

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋ ਨਸ਼ਾ ਸਮਗਰੀਆਂ ਦੀ 37.72 ਕਰੋੜ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੀਤੀ ਜ਼ਬਤ

● ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਕਰਕੇ ਬਣਾਈ ਸੀ ਵੱਡੀ ਜਾਇਦਾਦ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਿਹਾਤੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀ 37.72 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਕਰਕੇ ਵੱਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਿਹਾਤੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਣਾ ਘਰਿੰਡਾ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 2

ਜੁਲਾਈ 2024 ਨੂੰ ਤਸਕਰ ਜਾਤਿਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਮੌਦੇ ਬਾਣਾ ਘਰਿੰਡਾ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚੋਂ 500 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ ਅਤੇ 32 ਬੋਰ ਦਾ ਨਾਜ਼ਾਇਜ਼ ਪਿਸਤੌਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਮੌਦੇ ਬਾਣਾ ਘਰਿੰਡਾ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀਟੀ ਰੋਡ ਛੇਹਰਟਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਪਾਵਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਕੋਲ 2325 ਵਰਗ ਗਜ਼ ਦਾ ਮਕਾਨ, ਦੁਕਾਨ ਅਤੇ ਬੈਂਕੁਇਟ ਹਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਐਸੀ ਰਕੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਵੱਲੋਂ ਭਰੋਸਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਮ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਮੁਤਕ ਸੈਮੂਅਲ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮਾਤਾ ਰੱਖਲ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਸੁਨੀਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੈਮੂਅਲ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਦੌਰੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਲਈ ਪਾਦਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਾਦਰੀ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ।

ਪਾਦਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਮੂਅਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਸ਼ੈਤਾਨ ਵੜ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ਭਜਾਉਣ ਲਈ ਸੈਮੂਅਲ ਨੂੰ ਹੋਣਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡੰਡਿਆਂ, ਲੱਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੋਰ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਮ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਇਹਨਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਂਦੇ, ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਚਰਚ ਅੰਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਫੈਲਾਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਸਹੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਚਮਤਕਾਰ ਦਿਖਾਉਣੇ, ਕੁਝ ਕੱਢਣੇ ਅਪਰਾਧ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਾਸਟਰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਠੱਗੀਆਂ ਵੀ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਡ ਘਰਿੰਡਾ ਵਿੱਚ 2700 ਵਰਗ ਗਜ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਰੀਬ 37,66,45000 ਰੁਪਏ ਸੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਮੌਦੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਜਾਤਿਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿੰਡ ਮੌਦੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਮਰਲੇ ਦਾ ਮਕਾਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਰੀਬ 5 ਲੱਖ 85 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ ਦਿਹਾਤੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀ 13 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀ ਕਰੀਬ 43 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰ :-

ਬਿਨਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਬਾਰੇ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੋ

ਜੰਜਿਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਬੀਤੇ ਦਿਨੋਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇੰਦਰਾਂ ਗਾਂਧੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਗਾਤਰੇ ਵਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਨ (ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ) ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੌਰਚਾ (ਗੈਰ ਸਿਆਸੀ) ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੇਜਗਨ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਇਕ ਕਿਸਾਨੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਗਾਤਰੇ ਵਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਨ (ਜਿਸ ਦੀ ਕੁਲ ਲੰਬਾਈ 9 ਇੰਚ) ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਵਿਖੇ ਤਾਈਨਾਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਿਉਰੋ ਆਫ ਸਿਵਲ ਐਵੀਏਸ਼ਨ ਸਕਿਊਰਿਟੀ (ਬੀ.ਐ.ਏ.ਐਸ.) ਨੇ 4 ਮਾਰਚ, 2022 ਦੇ ਅਧੱਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਸਿੰਘ ਯਾਤਰੀ ਅਧੱਨੇ ਨਾਲ ਛੋਟੀ ਕ੍ਰਿਪਨ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬਲੇਡ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 6 ਇੰਚ ਅਤੇ ਕੁਲ ਲੰਬਾਈ 9 ਇੰਚ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਵੱਗਿਆ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਰਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਪਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਸੁਆਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਆਕਾਰ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਨ ਪਹਿਨ ਕੇ ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੇਜਗਨ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਨ ਪਹਿਨ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ? ਇਹ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੰਲਿਕ ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਨ ਪਹਿਨ ਕੇ ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਤੋਂ ਰੋਕ ਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਈ ਗਲਤੀ ਲਈ ਹਵਾਈ ਅੱਡਾ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮਸੂਮ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਰੇਪ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਤਾਂਤਰਿਕ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਂਝਵਾਲਾ ਇਲਾਕੇ 'ਚ 51 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ 9 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਜਾਹੂ ਟੂਣੇ ਦੇ ਬਹਨੇ ਪੁਲਾ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਲੜਕੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀੜੜ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਾਣੇ 'ਚ ਕੀਤੀ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕਥਰਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਲੜਕੀ ਕਾਂਝਵਾਲਾ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਆਧੱਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਪਿਤਾ, ਵੱਡੀ ਭੈਣ, ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਅਤੇ ਭਰਾ ਸ਼ਸਤਰ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਫਲ ਦੀ ਰੇਹਡੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕਥਰਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਜਾਣਕਾਰ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਨੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਬੱਚੀ ਦਿੱਲੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿਓ। ਉਸ ਦਾ ਸ਼ਾਕ ਢੂਕ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਬੱਚੀ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਤਾਂਤਰਿਕ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਬੱਚਾ ਰਾਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਜਾਦੂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਨੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜ ਗਈ। ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਲੜਕੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਦੱਸਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ 51 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਘਟਨਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਿਆਂ ਹੀ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਲੋਕ ਆਂ ਗਏ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੀੜੜ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮੀ ਦੇ ਡੱਕੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਬੱਚੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜ ਗਈ ਤਾਂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੁਚਨਾ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪੁਲਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਪੋਕਸੇ ਦੇ ਤਰਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਪਾਂਘੜੀ ਬਾਬਿਆਂ, ਤਾਂਤਰਿਕਾਂ, ਕਬਿਤ ਸਿਆਣਿਆਂ ਵਾਲੇਂ ਕਿਸੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗ ਨਾਲ ਪੀੜੜ ਬੰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਅਖੌਤੀ ਬੁਰੀ ਆਤਮਾ, ਉਪਰੀ ਸੈਅ ਜਾਂ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਕੱਢਣ ਦੀ ਆੜ ਹੋਣ ਕਤਲ, ਅੌਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਗਰਮ ਚਿਮਟਿਆਂ ਨਾਲ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬਲੀ ਦੀਆਂ ਦਿਲ ਕੰਬਾਉ ਅਪਰਾਧਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਹਰੂਮਤਾਂ ਦੀ ਘੋਰ ਅਣਗਲਿਹੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੋਹੁੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਹਿਸ਼ੀ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੁਣ ਤਕ ਕੋਈ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਲੋੜ ਹੈ।

-ਰਜਿਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

NEWS & VIEWS

SIKHI THE THIRD PATH AFTER ABRAHAMIC AND INDIC RELIGIOUS TRADITIONS

Gurmuhan Singh
OBE

There are some harsh Words in Guru Granth Sahib for those who hide their Guru (SGGS Ang 308, 314 and 651 Panktis starting ਜਨਿ ਗੁਰੂ ਗੋਪਿਆ ਆਪਣਾ). To misinterpret Gurbani to show closeness with other religious paths, no matter how well intentioned as in the interfaith area, is the same as hiding the True Guru, the Shabad or Word Guru.

Following a recent exchange with a colleague, once again, I was reminded, why Sikhi has been referred to as the *Teesra Panth* in classical Sikh literature. Another recent prompt to broach this topic is a longish article by a Sikh scholar who celebrated *Janamashtami* commemorating the birth of Lord Krishna by exploring relevant Versus by Guru Arjan Dev Ji. The article is dotted with colourful images of Vedic deities. Such misleading attempts to show that Gurbani authenticates Vedic literature would please those with Hindutva agenda to assimilate Sikhi, but are totally out of context in the allegorical sense in which they are mentioned in Gurbani and highly misleading.

Teesra Panth means the Third Path after Abrahamic religions and faith systems of the East and especially, the conglomeration of faiths under the umbrella of Hinduism. Abrahamic religions are Judaism, Christianity and Islam, They claim Prophet Abraham to be their common forefather. There are numerous Eastern faith systems, mostly originating from the Indian sub-continent. Tortuous attempts have been made to lump together and even assimilate diverse faith systems under Hinduism. In recent times a new label has been given to include Hinduism, Budhism, Sikhism and Jainism as *Dharmic faiths*. The only way to do justice to any religious system is to treat it as an independent system as intended by the founder.

Early reference to Sikhi as the *Teesra Panth*, the Third Path as distinct from Western and Eastern faith traditions, was to show that Sikhi is a distinct theo-temporal system of Guru Nanak for the New Age, which has given new meanings to old religious word-concepts. Early Western scholars recognised this when they studied Sikhi.

Late Dr J S Grewal, summed up the research of these scholars in his research, *Guru Nanak in Western Scholarship*. Some views are as follows: Max Arthur Macauliffe found it difficult to point to a religion of greater originality than Sikhi. *The unity of God in Sikhi was conceived in such a way that it stood distinguished from both the semitic and the Indian tradition.* Macauliffe feared that without concrete steps to safeguard Sikhi as a distinct way of life, it will also be lost in the great chaos of the Indian religious system.

According to J C Archer and C H Loehlin, who published their work in 1946, Guru Nanak imparted new significance to familiar terms. Name (Naam) for Guru Nanak did not mean Rama or Krishna. In Sikhi, conventional Hindu belief and Islam were not regarded as fundamentally right but fundamentally wrong. It is accordingly incorrect to interpret the religion of Guru Nanak as a synthesis of Hindu belief system and Islam. For Guru Nanak, Name (Naam) was the higher than the high, its truth the ultimate beyond any wisdom of the Vedas or the Koran.

Finally, unconditional Love (*prema-bhagti*) seeking union with the Timeless Being, perceived in own ways, is accepted as the thread common to all saints honoured in Guru Granth Sahib. Otherwise, Guru Nanak did show the way out of the thick fog (*dhundh*) of old dogma-based faiths more relevant to own times in history.

Gurmukh Singh OBE, Ret'd Principal Civil Servant (UK) sewauk2005@yahoo.co.uk

ਦਰਪਣ ਝੁਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਮੀਡੀਆ

ਨਵੇਂ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਕਮਲਾ, ਟਰੰਪ ਨਾਲੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਵਲੀ

○ ਅਮਰੀਕੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੈਨੇਡੀ ਜੂਨੀਅਰ ਵਲੋਂ ਟਰੰਪ ਦਾ ਸਮਰਥਨ, ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ○ ਟਰੰਪ ਨੇ ਜਾਨ ਐਫ ਕੈਨੇਡੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਬਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਵਾਅਦਾ

ਅਮਰੀਕੀ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਵੱਲੋਂ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਸਵੀਕਾਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 5 ਨਵੰਬਰ ਦੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਮਲਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡੈਨਲੱਡ ਟਰੰਪ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਸਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੋਕ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਾਨਲੇਵਾ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਵਾਲ-ਵਾਲ ਬਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਨਿਡਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮੁੱਠੀ ਨੂੰ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਇਡਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮੁਹੰਮ ਮਾੜੀ ਤੋਂ ਹੋਰ ਬਦਤਰ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ 'ਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਦਲੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਣੇ ਜੋਰਦਾਰ ਦਬਾਅ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦਿਆਂ ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚੋਣ ਨਾ ਲੜਨ ਦਾ ਡੈਸ਼ਲਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਅੱਤੇ ਜਮਾਇਕਨ ਆਵਾਜ਼ੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਧੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਡੈਮੋਕਰੈਟ ਹੁਣ ਅਸਲੋਂ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਨ ਅੱਤੇ ਡੈਨਲੱਡ ਟਰੰਪ ਕੋਲ ਬੇਚੈਨ ਹੋਣ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ।

ਉਮੀਦਵਾਰੀ ਸਵੀਕਾਰਨ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਮਲਾ ਨੇ ਕਈ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਛੁਹਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ 'ਹੋਛੇ ਆਦਮੀ' ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ 'ਚ ਬਿਠਾਉਣ ਦੇ 'ਬੇਹੁੰਦ ਗੱਭੀਰ' ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅੰਦਰ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਉਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਧੁਰ ਅੰਦਰੋਂ ਟਰੰਪ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ (ਕਮਲਾ) ਉਸ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੇ ਕੁਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਹੋਂਦੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦੇਵੇਗੀ। ਓਵਲ ਅਫਿਸ ਵਿਚ ਬਿਤਾਏ ਉਸ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਹਨੇਰਗਰਦੀ ਤੇ 2020 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੈਪੀਟਲ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ਾ ਹਨ। ਕਮਲਾ ਦੀ ਵਧ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੀ ਟਾਕਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਚੁਸਤ ਹੱਲ ਤਲਾਸ਼ਾ ਪਏਗਾ। ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਚੋਣ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਕਮਲਾ, ਟਰੰਪ ਨਾਲੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ

ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਬਾਰੇ ਦੋਗਲੀ ਨੀਤੀ

- ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਬਾਲਮੀਕੀ, ਮਜ਼ਹਬੀ ਸਿਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ?
- ਬਸਪਾ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਲਿਤ ਹਿਤੂ ਫੈਸਲਾ ਚੰਗਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਗਿਆ

ਹੁਣ ਜਿਹੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅੱਤੇ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਵਿਚ ਵਰਗੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਾ ਆਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅੱਤੇ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਭਾਤੂ ਵਰਗਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਜੋ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਸਨ ਅੱਤੇ ਜੋ 85% ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਅੱਜ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਮਹਾਂਦਲਿਤ ਵਾਲਮੀਕ/ਮਜ਼ਹਬੀ ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਮੁਸਾਹਾਰ ਜਾਂ ਮਦੀਗਾ ਜਾਂ ਚੱਕੀਲੀਆ ਜਾਂ ਅਚੁਣਵਿਆਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਉਹ ਭਾਈਚਾਰੇ ਹਨ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਮਿਲੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਵਾਰ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਕ ਭਾਈਚਾਰਾ ਇਸ ਜਿਤਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅੱਤੇ ਦੂਸਰੇ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਵਾਲਮੀਕ ਅੱਤੇ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਦੋਵੇਂ ਅਛੂਤ ਸਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਫਰਕ ਸੀ। ਉਹ ਜੁੜੀਆਂ ਪਾਲਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤਰਕੀ ਕਰ ਗਿਆ। ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਿਖਾਰੀ ਵਾਂਗ ਮਿੱਟੀ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਰੋਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ। ਇਕ ਤਾਂ ਬਜ਼ਾਰ ਸਮਝ ਹੈ। ਉਸ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਵਧਿਆ ਹੈ ਤੇ ਦਰਜੇ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਾਬਰਟ ਐਂਡ. ਕੈਨੇਡੀ ਜੂਨੀਅਰ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਨਾ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡੈਨਲੱਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੋਣ ਲੜਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਹੁੰਦੀ ਅੱਤੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹੰਮ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਜਿੱਥੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ, ਉਥੇ ਹੀ ਡੈਮੋਕਰੈਟ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਲਈ ਚੁੱਣੌਤੀ ਹੁਣ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰੋਬਰਟ ਐਂਡ. ਕੈਨੇਡੀ ਜੂਨੀਅਰ ਨੇ ਚੋਣ ਦੌੜ ਤੋਂ ਹਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗੀਜ਼ੋਨਾ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣੇ ਬੇਟੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀ ਨੇ

ਗਿਆ, ਦੂਜਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸੀਰੀ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦੂਤ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਹੈਰਾਨੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ 6,000 ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕਜੂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਕੇ ਬਾਲਮੀਕੀ ਤੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ।

ਵੱਧ ਸਹਾਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਭਰਤੀ ਪਰ 8,000 ਵਾਲਮੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਖੋਲੀ ਗਈ।

ਮਾਇਆਵਤੀ ਨਾ

ਤਾਂ ਗੋਹਾਨਾ ਗਈ ਅੱਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਿਰਚਪੁਰ ਪਹੁੰਚੀ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਲਿਤ ਏਕਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੋਹਾਨਾ ਅੱਤੇ ਮਿਰਚਪੁਰ ਦੇ ਦਲਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਲਾਇਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਨ? ਦਲਿਤ ਬੋਧਿਕ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿ ਕੀਤਾ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅੱਤੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਰਗੀਕਰਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਥਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਬੰਡਕਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਕੀ ਗਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਾਲਮੀਕੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਹਾਂਦਲਿਤ ਦਲਿਤ ਏਕਤਾ ਵਿਚ ਪਾੜਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵਰਗ ਬਾਕੀ ਦਬੀਆਂ, ਕੁਚਲੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ।

ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਵਿਤੁੱਧ ਸਾਡੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇਗਾ।

ਡੈਨਲੱਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੈਨੇਡੀ ਜੂਨੀਅਰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਭੈਣ ਕੈਨੇਡੀ ਕੈਗੀ ਕੈਨੇਡੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਲਈ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣਾ "ਗਲਤ" ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜਿੰਦਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਡੈਨਲੱਡ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ। ਕੈਨੇਡੀ ਦੇ ਪੰਜ ਭੈਣ-ਭਰਾ - ਕੈਥਰੀਨ ਕੈਨੇਡੀ, ਕੈਂਡੀ ਕੈਨੇਡੀ, ਟਾਊਨਸੇਂਡ, ਕੋਰਟਨੀ ਕੈਨੇਡੀ, ਕੈਂਡੀ ਕੈਨੇਡੀ, ਕਿਸ ਕੈਨੇਡੀ ਅੱਤੇ ਰੋਰੀ ਕੈਨੇਡੀ - ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਸਾਡੇ ਪਿਤਾ ਅੱਤੇ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪਣੇ ਬੇਟੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀ ਨੇ

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸੂਬੇ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਰਾਬ

ਦਿੱਲੀ-ਸ਼ਰਾਬ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਰਾਜ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਲੋਕ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਘੱਟ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਲੇ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਫਾਇਨਾਂਸ ਐਂਡ ਪਾਲਸੀ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਖਪਤ ਖਰਚਾ 620 ਰੁਪਏ ਹੈ, ਸੀਐਮਆਈਈ ਦੇ ਕੰਜ਼ਿਊਮਰ ਪਿਰਾਮਿਡਜ਼ ਘੇਰੇਲੂ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਸਤ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਖਪਤ ਖਰਚਾ 1,623 ਰੁਪਏ (2022-23 ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੀਮਤ) ਹੈ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਪਬਲਿਕ ਫਾਇਨਾਂਸ ਐਂਡ ਪਾਲਸੀ ਦੇ ਸੀਐਮਆਈਈ ਦੇ ਅੰਕਿਤਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਸਭ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆ ਡਰੇਨ ਦਾ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਕਰੇਗੀ

○ 34.60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੁਧਾਰ ○ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਮਿਲੇਗੀ ਹਵਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ

ਜਲੰਧਰ-ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੀ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆ ਡਰੇਨ ਦੇ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਦੇ 34.60 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਕੰਮ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੁੰਕਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਮਿਲਣ ਸਦਕਾ ਡਰੇਨ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵੱਸਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ।

ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਰੇਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗ੍ਰੀਨ ਏਰੀਆ ਵੀ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਗਰਿਆਵਲ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਡਰੇਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਡਰੇਨ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਫ਼-ਸੁਖਰਾ ਚੰਗਿਦਾ ਮਿਲੇਗਾ।

ਡਰੇਨੇਜ-ਕਮ-ਮਾਈਨਿੰਗ ਤੇ ਜੀਓਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਐਸ.ਡੀ.ਓ. ਸਤਿਗੁਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆ ਡਰੇਨ ਦੇ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਨੂੰ ਚਾਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਕੇ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਲਦ ਮੁੰਕਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡਾ. ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਤਹਿਤ ਕਰੀਬ 80 ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੰਮ ਮੁੰਕਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆ ਡਰੇਨ ਸਾਫ਼ ਹਿੱਸਿਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਕਾਵਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ

○ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਮੰਗ ਪੱਤਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਾਂਸਦ ਮੌਂਬਰ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ। ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਖਿਲਾਫ਼ 30 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦਿਆਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਤੋਂ ਘੱਟ ਖਰਚ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਥੋਂ ਲੋਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 75 ਰੁਪਏ ਅਤੇ 49 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ (486 ਰੁਪਏ), ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (457 ਰੁਪਏ), ਪੰਜਾਬ (453 ਰੁਪਏ), ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ (330 ਰੁਪਏ) ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ (308 ਰੁਪਏ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸੀਐਮਆਈਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2022-23 ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵੱਧ ਅੰਸਤ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਖਪਤ ਖਰਚਾ 1,306 ਰੁਪਏ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ 1,227 ਰੁਪਏ, ਪੰਜਾਬ 1,245 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਉਡੀਸ਼ਾ 1,156 ਰੁਪਏ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਹਨ। ਅੰਕਿਤਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਝਾਰਖੰਡ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਦਰ 67% ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਕਸ ਗੋਆ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਟੈਕਸ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਦਰ 722% ਸੀ।

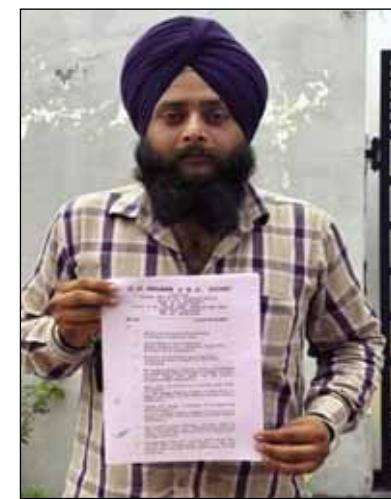
ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਬਿਹਾਰ, ਗੋਆ, ਝਾਰਖੰਡ, ਕੇਰਲ, ਕਰਨਾਟਕ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਪੰਜਾਬ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅੰਸਤ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਖਰਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਆਸਾਮ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ, ਉੜੀਸ਼ਾ, ਉੱਤਰਖੰਡ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮਾਮਲਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫਿਲਮ 'ਅੰਮਰਜੈਸ਼ਨ' ਦਾ

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਕਾਰਣ, ਅਦਾਕਾਰਾ ਕੰਗਨਾ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ

ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ-ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਦੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫਿਲਮ 'ਅੰਮਰਜੈਸ਼ਨ' ਦਾ ਟ੍ਰੇਲਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਤੇ ਕਰਨ ਲੀਡ ਮੀਡੀਆ ਚੈਨਲ ਜੀ.ਸਟੂਡੀਓਂ /ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਫਿਲਮ ਕਾਸਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। 'ਅੰਮਰਜੈਸ਼ਨ' ਦੇ ਟ੍ਰੇਲਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਰੋਹੀ ਰੋਣ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਈ ਬਾਹਾਂ 'ਤੇ ਤਾਂ ਇਸ ਟ੍ਰੇਲਰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਨਾਲ ਧਰਨੇ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਤਾ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ, ਅਮਨ ਜਾਂਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਲਾਣਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੇਅੱਸ ਸਿੱਧੂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਡੀਆ ਚੈਨਲ ਜੀ.ਸਟੂਡੀਓਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਸਾਜਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਚੈਨਲ ਨੂੰ ਫਿਲਮ ਦਾ ਟ੍ਰੇਲਰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਚੈਨਲਾਂ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਮੰਤਰੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਵੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਫਿਲਮ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪਾਰਸਨ ਜੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਫਿਲਮ 'ਅੰਮਰਜੈਸ਼ਨ' ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਕੋਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਰਾਜ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਅਵਾਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੁਰਗਰਮ

੦ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਮਰਥਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਲੋਕ ਹੁੰਗਾਰਾ ੦ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਪੈਂਤੜੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੇ ਪੀ ਡੀ ਪੀ ਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੀ ਸੇਚ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਖਾਸ ਰਾਜ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦੀ ਧਾਰਾ 370 ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਲੱਦਾਖ ਵਿਚ ਬਦਲਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਉੱਥੇ ਸਿਆਸੀ ਪਕੜ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਅਖੌਤੀ ਕਸ਼ਮੀਰ-ਪ੍ਰਸਤ ਨਵੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਣਵਾਈਆਂ, ਤਾਂ ਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ, ਪੀਪਲਜ਼ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ (ਪੀ ਡੀ ਪੀ) ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਗੀਆਂ ਟਕਸਾਲੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਲੇ ਲਾਈਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਅਲਤਾਫ ਬੁਖਾਰੀ ਦੀ 'ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਪਨੀ ਪਾਰਟੀ', ਗੁਲਾਮ ਨਬੀ ਆਜ਼ਾਦ ਦੀ 'ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸਿਵ ਪਾਰਟੀ' ਅਤੇ ਸੱਜਾਦ ਲੋਨ ਦੀ 'ਪੀਪਲਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ' ਵਰਣਨਯੋਗ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਕਰਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ (ਕਿੰਗਜ਼ ਪਾਰਟੀਜ਼) ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜ੍ਹਾਈਆਂ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣਾ ਪਿਆ।

ਬਸ਼ਾਰਤ ਬੁਖਾਰੀ ਪੀ ਡੀ ਪੀ ਵਿਚ ਪਰਤ ਆਏ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੰਮ੍ਹ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਜੰਮ੍ਹ ਤੇ ਉਧਮਪੁਰ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਮੁੜ ਜਿੱਤ ਲਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਈ। ਹੁਣ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਰਹੇ। ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੈਸਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਗੁੱਸਾ ਹੀ ਏਨਾ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਫਿਜ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਿੱਛੂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ-ਪੱਲੇ ਵੀ ਕੁਝ ਪੈਂਦਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ।

ਹੁਣ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਹਾਸੋਗੀਣੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਟਕਸਾਲੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅਪਨੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਫਰ ਮਨਹਾਸ, ਉਸਮਾਨ ਮਾਜਿਦ, ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਤੇ ਸੰਘਰੀ ਜ਼ਲਦੀਕਾਰ, ਪੀਪਲਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਖੁਰਸ਼ੀਦ ਆਲਮ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਤਾਜ ਮੋਹੀਉਦੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਮੋਹੀਉਦੀਨ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਪਰਤ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਆਲਮ ਪੀ ਡੀ ਪੀ ਵਿਚ। ਜ਼ਲਦੀਕਾਰ ਅਲੀ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਦਾਮਨ ਫੜਿਆ ਹੈ। ਜਫਰ ਮਨਹਾਸ ਨੇ ਅਪਨੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਅਨੰਤਨਾਗ ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਸੀ। ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਅਬਦੂਲ ਹੱਕ ਖਾਨ ਵੀ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪੀ ਡੀ ਪੀ ਵਿਚ ਪਰਤ ਆਏ ਹਨ। ਦਰਸਾਲ ਰਾਜ ਦਾ ਖਾਸ ਦਰਜਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀ ਡੀ ਪੀ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡ ਕੇ ਅਪਨੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾ ਲਈ ਸੀ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਤੇ ਕੁਪਵਾੜਾ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਸਾਖ ਰੱਖਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਾਜ਼ ਤਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੀ ਡੀ ਪੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਮੂਲਾ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਵੀ ਲੜ੍ਹਾਈ ਸੀ। ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ

ਪੀਡੀਪੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਮੋਹਿਤ ਭਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਰਾਜ ਦਾ ਦਰਜਾ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਮਾਈਦੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਹੋਣੇ ਵਾਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੈਸ਼ਨਲ

ਵਿਨੇਸ਼ ਫਿਗੋਟ ਤੇ ਉਸਦੇ ਜੋਟੀਦਾਰ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਚੈਲਿੰਜ ਬਣੇ

੦ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਫਿਗੋਟ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ, ਜਾਟ ਵੋਟਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਗੀ

ਉਲੰਪਿਅਨ ਪਹਿਲਵਾਨ ਵਿਨੇਸ਼ ਫਿਗੋਟ ਦੇ ਪੈਰਿਸ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਪੁੱਜਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਥੀ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬਜ਼ਰਗ ਪੂਨੀਆ, ਸਾਕਸੀ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਦੀਪੋਂਦਰ ਹੁੱਡਾ ਵੀ ਸਨ। ਹੁੱਡਾ ਨੇ ਉਲੰਪਿਅਨ ਵਿਨੇਸ਼ ਫਿਗੋਟ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਲਈ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਤੱਕ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਡ ਸ਼ੇਅ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕਦਮ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਉਸ ਵੱਡੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ 1 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ, ਪ੍ਰਿੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵਾਡਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਫਿਗੋਟ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੁੜੇ ਨੂੰ ਉਭਾਰ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਦੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (ਐਮਐਸ.ਪੀ.) ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਸਾਰੀਆਂ 24 ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਐਮਐਸ.ਪੀ. ਤੇ ਖੁਰੀਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਨੇਸ਼ ਫਿਗੋਟ ਦੇ ਨਾਲ ਉਲੰਪਿਕ ਚਾਂਦੀ ਤਗਮਾ ਜੇਤੂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਾਓ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਖੇਡ ਅਦਾਤ ਨੇ ਪੈਰਿਸ ਉਲੰਪਿਕ ਦੀ 50 ਕਿਲੋ ਗ੍ਰਾਮ ਫੀਸਟਾਈਲ ਕੁਸ਼ਤੀ ਦੀ ਸ਼ੇਣੀ 'ਚ ਸਾਂਝੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਤਗਮੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੜੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਗੱਲਬਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਕੈਂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਾਮਸ਼ਨਰ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਾਮਸ਼ਨਰ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੁਲੇਟ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਬੈਲੇਟ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਖਣੇ ਵਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ।

ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਈ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਿਹਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁੱਣ ਜੰਮ੍ਹ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਂਤੀਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 17 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜਦੋਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 12 ਸੀ।

ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਆ 'ਗੱਠਜੋੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਂਗਰਸ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ, ਪੀ ਡੀ ਪੀ ਤੇ ਬੱਖੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਵਧੀਆ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕਜੂਟਤਾ ਦਿਖਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਪੀ ਡੀ ਪੀ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪੈਂਤੜੇ ਵਿਚ ਨਰਮੀ ਲਿਆਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਢ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਢ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਗੱਢ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਗੱਲਬਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ

ਜੈ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ

ੴ ਸਿਤਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜੈ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ

ਹਰੀ MAY ALL HUMANITY PROSPER BY THY GRACE ਹਰੀ

SHRI GURU RAVIDASS SABHA SOUTHALL (Regd)

REGISTERED AS CHARITY No. 273317

HEAD OFFICE : 282 WESTERN ROAD, SOUTHALL, MIDDLESEX UB2 5JT

TELEPHONE : 020-8574-0245 / 0528 FAX : 020-8574-8967

ਨਵੀਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਭਰਤੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ

SGRS/2024

ਮਿਤੀ 17 ਜੁਲਾਈ 2024

SGRS 2024

Date : 17-07-2024

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ
2024-2027 ਦੀ ਨਵੀਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਬੁੱਧਵਾਰ 17 ਜੁਲਾਈ 2024
ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਐਤਵਾਰ 29 ਸਤੰਬਰ 2024 ਤੱਕ ਖੋਲ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ

- (1) ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਫੁੱਲ ਡਾਈਵਿੰਗ ਲਿਸਟਸ
- (2) ਬੈਂਕ ਸਟੇਮੈਂਟ ਜਾਂ ਘਰ ਦਾ ਬਿੱਲ ਦਿਖਾ ਕੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਦਿਖਾ ਕੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰੋ ਜੀ। ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ 5 ਪੈਂਡ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਲਈ ਅਤੇ ਲਾਈਫ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਫੀਸ 51 ਪੈਂਡ ਰਹੇਗੀ। ਗੁੰਮ ਹੋਇਆ ਕਾਰਡ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ 5 ਪੈਂਡ ਫੀਸ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਟਾਈਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਅਗਾਊਂ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਟਾਈਮ ਟੈਬਲ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

==== ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ =====

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਡਾ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੇ।

NOTICE

SHRI GURU RAVIDASS SABHA SOUTHALL MEMBERSHIP PROGRAM

Dear members, Registration for membership of Shri Guru Ravidass Sabha Southall will be open from 17th July 2024 - 29th Sept 2024 and will be done in the temple at 282 Western Road Southall, Middx UB2 5JT.

All members are requested to come to the Temple for registration of membership according to the time table given below at your earliest convenient date.

All registered members will be issued with a Photo Identity Card as evidence of registration and will be required to Produce on demand at the time of voting during the tenure at election and also to attend the general body meetings. But at the time of registration all members will be required to produce their documents as under :

- (1) Passport or Full driving Licence
- (2) A bank statement as proof of their address.
- (3) Lost card will be issued for the payment of £5.00
- (4) All community members are requested to get registration according to prescribed area of the constitution only.

Subscriptions for the Three years will be £5.00 (Five pounds).

Life membership fee remains the same (£51.00)

Please note registration times are subject to alteration according to registration needs. Advance notice will be displayed on the notice board in such a case.

== PLEASE NOTE : ==

According to constitution of Shri Guru Ravidass Sabha Southall our religious Granth is Shri Guru Granth Sahib ji and we do not endorse any other holy book. To become member of Shri Guru Ravidass Sabha you must belong to Ravidassia Community and believe in Shri Guru Granth Sahib Ji.

MEMBERSHIP REGISTRATION TIME TABLE

Date	Day	Time	Date	Day	Time
17/7/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm	25/8/2024	Sunday	11am to 3:00pm
20/7/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm	28/8/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm
21/7/2024	Sunday	11am to 3:00pm	31/8/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm
24/7/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm	01/9/2024	Sunday	11am to 3:00pm
27/7/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm	04/9/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm
28/7/2024	Sunday	11am to 3:00pm	07/9/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm
31/7/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm	08/9/2024	Sunday	11am to 3:00pm
03/8/2024	Saturday	No Membership	11/9/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm
04/8/2024	Sunday	11am to 3:00pm	14/9/2024	Saturday	2:00 to 4:00 pm
07/8/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm	15/9/2024	Sunday	11am to 3:00pm
10/8/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm	18/9/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm
11/8/2024	Sunday	11am to 3:00pm	21/9/2024	Saturday	2:00 to 4:00 pm
14/8/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm	22/9/2024	Sunday	11am to 3:00pm
17/8/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm	25/9/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm
18/8/2024	Sunday	11am to 3:00pm	28/9/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm
21/8/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm	29/9/2024	Sunday	11am to 3:00pm
24/8/2024	Saturday	No Membership			

ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ – ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ (ਰਜਿ.)

282 ਵੈਸਟਰਨ ਰੋਡ, ਸਾਊਥਾਲ, ਮਿਡਲਸੈਕਸ ਯੂ ਕੇ Tel : 0208 574 0245/ 0528 FAX : 0208 574 8967

ਮਹਿੰਗਾਈ ਕਾਰਨ 2024 ਦੇ ਅੱਧ ਤੱਕ 33000 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੰਡਨ ਛੱਡਿਆ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਗਿਣਤੀ 75000 ਤੋਂ ਵਧੇਰੀ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਹਿੰਗਾਈ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਲੱਕ ਤੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੱਧ ਵਿਆਜ਼ ਦਰਾਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਦੀ ਕਿਸਤਾਂ ਮੌਜੂਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ 2.2 ਫੀਸਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਟੀਚਾ ਦਰ 2 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੇ 2020 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿਆਜ਼ ਦਰ ਵਿੱਚ .25 ਫੀਸਦੀ ਕੱਟੋਂ ਕਰਕੇ ਵਿਆਜ਼ ਦਰ 5 ਫੀਸਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ

ਹੈਂਪਟਨਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਅੰਕਤਿਆਂ ਅਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2024 ਦੇ ਅੱਧ ਤੱਕ 33000 ਲੋਕ ਲੰਡਨ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਦ ਕਿ ਦਸੰਬਰ 2024 ਤੱਕ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਦੁੱਗਣੀ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। 33000 ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 48 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘਰ ਖਰੀਦੇ ਹਨ। ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਲੰਡਨ ਛੱਡਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਤੋਂ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ 39 ਮੀਲ ਦੂਰ ਘਰ ਖਰੀਦੇ ਹਨ। ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰਾਨ ਘਰ ਦਾ ਮੁੱਲ 523000 ਪੈਂਡ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰਾਨ ਮੁੱਲ 305000 ਪੈਂਡ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਮਾਪੇ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉਚੇ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਹੋਣਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਆਜ਼ ਦਰ ਅਦਾ ਕਰਨ।

ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਤੋਂ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ 39 ਮੀਲ ਦੂਰ ਘਰ ਖਰੀਦੇ ਹਨ। ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰਾਨ ਘਰ ਦਾ ਮੁੱਲ 523000 ਪੈਂਡ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰਾਨ ਮੁੱਲ 305000 ਪੈਂਡ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਤੱਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੇ ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਹੋਣਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਉਥਾਲ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਨਸੇੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖੋਹ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਸਾਉਥਾਲ ਵਿੱਚ ਨਸੇ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਨਸੇੜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਲੁੱਟ ਖੋਹ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਦੀ ਰੋਕਬਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕ੍ਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਰੋਡ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇੱਕ ਕੈਸ਼ੀਨ ਹੈ ਜੋ 24 ਘੰਟੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਈਆਂ ਹਨ।

2020 ਵਿੱਚ ਈਲਿੰਗ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਹੈਵਲਾਕ ਰੋਡ, ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਥਿਤ ਹੈ,

ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਰੋਡ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਤੰਬਰ 2020 ਤੋਂ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਬੋੜੀ ਦੂਰ ਹੀ ਮੇਰਕੁਰ ਸਲਾਟਸ ਸੂਏ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਸੱਤੇ ਦਿਨ 24 ਘੰਟੇ ਲਈ ਖੁੱਲ ਗਈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਸੇੜੀ ਗਰੋਹ ਵੱਲੋਂ ਲੁੱਟ ਖੋਹ ਲਈ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਚੜੀ ਕਲਾ ਯੂ ਕੇ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਸਤ/ਪਹਿਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਾਹਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚਕਾਰ ਤਾਲਮੇਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਸਾਉਥਾਲ ਵਿੱਚ ਡਰਗ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵੀ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹੋਣ ਦੇ ਚਰਚੇ ਹਨ।

ਹੰਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਤੀਆਂ ਤੀਜਾਂ ਦੀਆਂ

ਹੰਸਲੇ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਮੈਅਰ ਹਰਲੀਨ ਕੌਰ, ਐਮ ਪੀ ਸੀਮਾ ਮਲਹੇਤਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੀਬੀਆਂ ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਲੰਡਨ ਦੇ ਹੰਸਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਮੈਅਰ ਕੌਂਸਲਰ ਹਰਲੀਨ ਅਟਵਾਲ ਹੋਅਰ ਦੇ ਉਦਮ ਸਦਕਾ ਤੀਆਂ ਤੀਜਾਂ ਦੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਮ ਪੀ ਸੀਮਾ ਮਲਹੇਤਰਾ, ਸ਼ਿਵਦੀਪ ਕੌਰ ਢੇਸੀ, ਮਨਜਿੰਤ ਕੌਰ ਪੱਤਾ, ਰਾਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਗਿੱਧੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੀਬੀਆਂ ਨੇ ਖੂਬ ਮਨੋਰੰਜਣ ਕੀਤਾ। ਉਥੇ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਚੰਨੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਰੋਂਕਾਂ ਲਾਈਆਂ। ਐਮ ਪੀ ਸੀਮਾ ਮਲਹੇਤਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਲੀਨ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਸ਼ਲਾਘਯੋਗ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਝਟਕਾ, ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆ 100% ਟੈਰਿਫ਼

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੀਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਮਿਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਵਾਹਨਾਂ (ਈਵੀ) ਦੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ 100 ਫੀਸਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਵੀ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੀਨ ਤੋਂ ਸਟੀਲ ਅਤੇ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਦੀ ਦਰਾਮਦ 'ਤੇ 25 ਫੀਸਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। "ਚੀਨ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੱਲੋਬਲ ਮਾਰਕੀਟਪਲੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੁਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਦੇਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ," ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਗਰਮੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

VACANCIES JSR CONTRACTS LTD.

ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੇੜੇ ਹੋ

CONSTRUCTION BUILDERS REQUIRED ON VARIOUS SITES IN UK
Job Type: 5319 Construction & building trades not elsewhere classified

Job Description: In this role as an experienced builder, a diverse set of responsibilities during the job consists of 40 hours of dedicated work per week. These encompass a wide spectrum of construction tasks, including but not limited to concrete pouring, excavation, framing, roofing, demolition, scaffolding, and the creation of various structures using materials like stone, brick, and reinforced concrete. Additionally, the role may extend to actively participating in roadwork projects and steelwork, and there might be occasions to perform various trade-related duties. Proficiency in tasks such as blueprint interpretation and equipment operation is required. A firm commitment to adhering to safety protocols, effective collaboration with both colleagues and subcontractors, strict adherence to project timelines and quality standards, and clear and concise communication skills. This position is classified under SOC 5319 and holds a place on the Shortage Occupation List, signifying its vital importance within the construction industry. Annual pay is £26,500.

Person must have CSCS, CCDO, IPAF, Driving Licence, IPAF, SSSTS, Asbestos Awareness and Manual Handling. Overseas candidates must do UK construction industry standard qualifications on arrival and before joining the job.

Contact Mr. Randhawa via email below:
Email: jsrcontractslimited@gmail.com

ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ?

★ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਗੀ, ਉਡਾਣਾਂ ਰੱਦ ਕਰਾਈਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ, ਅਮਰੀਕਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉਪਰ

ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਲੇਬਨਾਨ ਸਥਿਤ ਲੜਾਕੂ ਸੰਗਠਨ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦੀ “ਇਸਰਾਈਲੀ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਰਾਕੇਟ ਦਾਗੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ” ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਰਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਤਣਾਅ ਵਧਣ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਖੇਤਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ 320 ਰਾਕੇਟ ਦਾਗੇ, 11 ਉੱਤਰੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਕਈ ਵਿਸ਼ੇਟ ਨਾਲ ਭਰੇ ਡਰੋਨ ਵੀ ਸੁੱਟੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵੱਲੋਂ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੌਜੀ ਕਮਾਂਡਰ ਫੁਆਦ ਸ਼ੁਕਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਯੇਅਰ ਲੈਪਿਡ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ “ਉੱਤਰੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਫੌਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।” ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਬੇਰੂਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਕਮਾਂਡਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਬਦਲਾਅ ਲੈਣ ਲਈ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਬੈਰਾਜ ਲਾਂਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੋਲਾਨ ਹਾਈਸ ਵਿੱਚ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ 12 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦਰਸ਼ਿਆਨ ਤਣਾਅ ਹੁਣ ਜੰਗ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਮਾਂਡਰ ਫੁਆਦ ਸ਼ੁਕਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਜੈਟਾਂ ਨੇ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਕੁਝ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਤੋਂ ਫਲਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਵਿਚਾਲੇ ਤਣਾਅ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭੜਕਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ

ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਲੋਇਡ ਆਸਟਿਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਯੋਵ ਗੈਲੈਂਟ ਨੇ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਵੱਲੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੈਂਟਾਗਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੌਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਮਰੀਕੀ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਆਸਟਿਨ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਰਾਨ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਕਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਮਲਾਵਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਸ਼ਟ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸੀਨ ਸੇਵੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਤੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਰੂਤਬਾ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੇਖਗਾ।”

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਮਲਾ ਹੈਰਿਸ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਹਿਦ ਲਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ੋਅ ਬਾਇਡਨ 'ਤੇ ਸੇਧ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਤੀਜੀ ਆਲਮੀ ਜੰਗ ਬਹੁਤੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਇਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਭੜਕਾਊ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਮਸਲਾ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਪੂਰਪ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮੇਟ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਲੇਬਨਾਨ ਦੇ ਕਈ ਕੁਟਨੀਤਕ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਥਿਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਗੜਦੀ ਰਹੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਯੁੱਧ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨਾਜ਼ੂਕ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਮਾਸ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚਾਲੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਈ ਕਾਹਿਰਾ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਹਮਾਸ ਵਿਚਕਾਰ ਕੈਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੀ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਕੀ ਹੈ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1982 ਵਿੱਚ ਲੇਬਨਾਨ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ 1975 ਤੋਂ 1990 ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਸੀ। ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਰਾਨ ਹੈ ਜੋ 1979 ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1983 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਮਰੀਨ ਬੈਰਕਾਂ 'ਤੇ ਬੰਬ ਧਮਕਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਈਰਾਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਹੈ। ਲੇਬਨਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਪ੍ਰੈਕਸੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਦਰਜਨਾਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 1982 ਵਿੱਚ ਲੇਬਨਾਨੀ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ 1975 ਤੋਂ 1990 ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਸੀ। ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇਰਾਨ ਹੈ ਜੋ 1979 ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1983 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਮਰੀਨ ਬੈਰਕਾਂ 'ਤੇ ਬੰਬ ਧਮਕਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਈਰਾਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਹੈ। ਲੇਬਨਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਪ੍ਰੈਕਸੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਦਰਜਨਾਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।

ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਕਿੰਨਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ?

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਕੋਲ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਫੌਜ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਕੋਲ 500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਹਨ। ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਕੋਲ ਸਟੀਕ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਕੇਟ, ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਡਰੋਨ ਹਨ। ਉਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕੋਲ ਰਾਕੇਟਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1 ਲੱਖ ਤੋਂ 1.5 ਲੱਖ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਨੂੰ ਈਰਾਨ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਕੋਲ ਕਰਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ 5 ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰੋਨ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਘਾਤਕ ਡਰੋਨ 2000 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦੀ ਫੌਜ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੈ?

ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਕੋਲ ਪੋਰਟੇਬਲ ਏਅਰ ਡਿਫੈਂਸ ਸਿਸਟਮ ਅਤੇ ਸਤ੍ਤਾ ਤੋਂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਹਨ। 2021 ਵਿੱਚ, ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਦੇ ਨੇਤਾ ਹਸਨ ਨਸਰੋਲਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ 1 ਲੱਖ ਲੱਗਕਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਹੈ। ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਫਾਰ ਸਟ੍ਰੈਟਾਜਿਕ ਸਟੱਟੀਜ਼ ਬਿੰਬ ਟੈਂਕ ਨੇ 2022 ਵਿੱਚ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਹਿਜ਼ਬੁਲਾ ਕੋਲ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਸਰਗਰਮ ਅਤੇ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੌਜੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੀਐਨਐਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ 126000 ਸਰਗਰਮ ਸੈਨਿਕ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ 34000 ਏਅਰ ਫੌਰਸ ਅਤੇ 9500 ਨੇਵੀ ਸੈਨਿਕ ਹਨ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਕੋਲ 465000 ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੈਨਿਕ ਹਨ।

ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗਿਰੋਹ ਨੂੰ 80 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਭਾਰਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗਿਰੋਹ ਨੂੰ 80 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਗਿਰੋਹ ਜੋ ਨਸ਼ੀਲਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਈ ਤੈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੰਮੇ ਹੋਏ ਚਿਕਨ (ਮੀਟ) ਦੀ ਖੇਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮਨਿੰਦਰ ਦੁਸਾਂਝ (39) ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਬਰਮਿੰਘਮ ਕ੍ਰਾਊਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਲਾਸ ਏ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ਾਦ ਡਰਗਜ਼ ਅਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 16 ਸਾਲ ਅਤੇ 8 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕੈਡ ਅਤੇ 42 ਸਾਲ ਦੇ ਅਮਨਦੀਪ ਰਿਸ਼ੀ ਨੂੰ 11 ਸਾਲ ਅਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਡ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।

ਵੈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 400 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ "ਉਚ-ਸੁੱਧਤਾ" ਕੋਕੀਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 16 ਲੱਖ ਪੈਂਡ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਕਦੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵੈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਜ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਇਕਾਈ ਦੇ ਡਿਟੈਕਟਿਵ ਚੀਫ਼ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਟ ਕੁੱਕ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਦੂਰਗਾਮੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੋਕੀਨ ਦੀ ਦਰਾਮਦ, ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਥੋਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

ਮਨਿੰਦਰ ਦੁਸਾਂਝ ਅਤੇ ਅਮਨਦੀਪ ਰਿਸ਼ੀ

ਦੋਸਾਂਝ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ੀ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 150 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਕੀਨ ਨੂੰ ਜਿੰਮੇ ਹੋਏ ਚਿਕਨ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਬਰਮਿੰਘਮ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਐਸੈਕਸ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੀ ਵੈਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ। ਗੈਂਗ ਦੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਡਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਟਾਇਰਾਂ ਵਿੱਚ 500,000 ਦੇ ਕਰੀਬ

ਨਕਦੀ ਪਾਈ ਗਈ। ਇਕ ਹੋਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਅਡਸਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੀ ਗਈ ਗੈਂਗ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਵੈਨ ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਕੰਪ੍ਰੈਸਰ ਦੇ ਇਕ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਡਬੈ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਲੱਖ ਪੈਂਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਨਕਦੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਬਰਮਿੰਘਮ, ਵੁਲਵਰਹੈਪਟਨ, ਸੈਂਡਵੈਲ, ਵਾਲਸਾਲ, ਸਾਊਥ ਸਟੈਂਡਰਡਜ਼ਾਇਰ ਅਤੇ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ 10 ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ 2020 ਵਿੱਚ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗ੍ਰਿਡਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਰਚ ਅਤੇ ਅਗਸਤ 2020 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ 80 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ

ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਚ 1965 ਤੋਂ ਛਾਪ ਰਿਹਾ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਪੈਪਰ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਪਰ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਰਾਹੋਸਰੀ ਦੀਆਂ ਢੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਪੈਂਡ ਦਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਸਬੰਧੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤੇ ਵਾਲੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਜੀਵਨ ਸਬੰਧੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ: 01332 372 851 M: 07966 388 388

GSD ESTATE AGENTS
RESIDENTIAL & COMMERCIAL PROPERTY EXPERTS
SALES • LETTINGS • MANAGEMENT
EXPERIENCED & INDEPENDENT
FAMILY OWNED & OPERATED

How much is your home worth ?
More properties wanted for qualified applicants
We can sell or let your properties fast
2-3 year rent guarantee schemes available

ਜੀ. ਐਸ. ਡੀ. ਇਸਟੇਟ ਏਜੰਸੀ

ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੀਮਤ ਹੈ ?

ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਢੇਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਧੋਗ ਅਰਜੀ ਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗਰੰਟੀ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ 2-3 ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵੀ ਉਪਲੱਖ ਹਨ।

ਜਾਇਦਾਦ ਸਬੰਧੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰੈਫੈਸ਼ਨਲ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਲਵੇ

EXCELLENCE AS STANDARD Supporting a greener future

Director: Mr Gurjeet Singh Dhariwal

Visit our website: www.gsdestates.com

Tel: 020 8570 1284 Email: info@gsdestates.com

10 New Heston Road, Heston, TW5 0LJ

GSD Estate Agents Ltd. Company No: 06529322. All rights reserved

ਸੁਮਨ ਮੈਰਿਜ਼ ਬਿਉਰੋ (ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ)

UK's FIRST ASIAN MARRIAGE BUREAU

Guaranteed introduction service - Since 1972

HINDU & SIKH SINGLES MEET-UP LUNCH
SATURDAY 23RD NOVEMBER 2024 IN HOUNSLOW

An opportunity to meet a number of other like-minded singletons under one roof & maybe meet a potential partner

Tickets: Non-members: £42.50

Members/Non-Members (Early Bird booking by 31/10/24) -
£37.50

Inclusive of 3-course vegetarian lunch & soft drinks

Please call for further details or to book your place

OVER 50 YEARS OF MATCHMAKING

Please feel free to contact us to discuss your requirements in confidence and without any obligation! English/Punjabi spoken.

SUMAN MARRIAGE BUREAU

Bespoke Matchmaking Service

0121 582 9995 or 020 8571 5145

WhatsApp/Signal: 07485 708717

Web: www.s-m-b.com Email: info@s-m-b.com

Providing a personal matchmaking service for all Asian communities

Follow us on Facebook: www.facebook.com/SumanMarriageBureau

Instagram: @SumanMarriageBureau

WE HAVE CLIENTS ALL OVER UK

ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੂਨੀਅਰ ਰੀਸਰਚ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਐਲਾਨ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਅਤੇ ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਲੋਂ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਤੇ ਖੋਜਾਂ ਲਈ ਫੁਲਫਲਸਨ ਕਾਲਜ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੂਨੀਅਰ ਰੀਸਰਚ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਬਰਾਤਾਨੀਆ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੱਸਣ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਸਾਹਿਤ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੋਜਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫੁਲਫਲਸਨ ਕਾਲਜ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ

ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲਣੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੂਨੀਅਰ ਰੀਸਰਚ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਮੁੱਢਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੁੱਝ 1 ਲੱਖ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਪੈਂਡ ਦੀ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਗਪਗ 1 ਲੱਖ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਪੈਂਡ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਇਕੱਲਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਜੋ ਸਾਡੇ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਛਿੰਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੰਘ

ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਵਿੱਇਕ ਯਤਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਚਾਨਨਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਸਰਗਰਮ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਤਪਰ ਹੋਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।

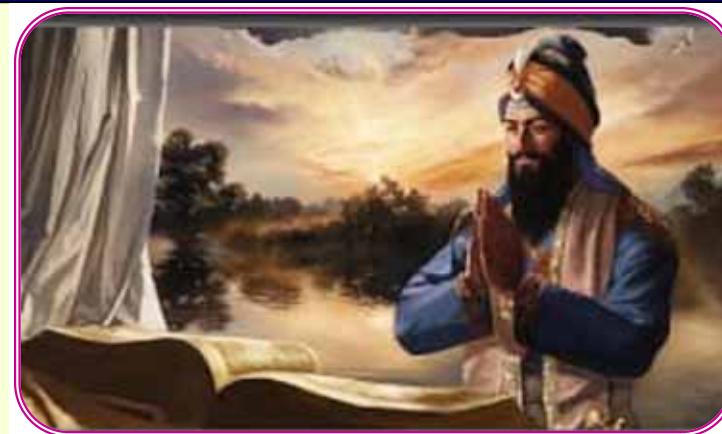
ਫੁਲਫਲਸਨ ਕਾਲਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਗਵਰਨਿੰਗ ਬਾਡੀ ਫੈਲੋ ਡਾ. ਹਿਊ ਡੇਵਿਡ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਵਲੋਂ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪਰਉਪਰਾਗੀ ਉਪਰਾਲਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਅਤੇ

ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇੱਥੋਂ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਸੰਨ 1960 ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਵੇਲਜ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਚੈਗਿਟੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵੱਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਿੱਇਕ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

SAMPURANTA DIWAS, SHRI GURU GRANTH SAHIB JI

Samuranta diwas celebrated on the august 29th marks the completion of the recitation of the Shri Guru Granth Sahib ji by guru gobind singh ji the significant event commemorates the day when the final version was completed. the central religious scriptures of sikhism. The Guru granth Sahib ji is revered as the eternal Guru ji by sikhs, sikhs are in commanded to take the granth as the Guru. We also reflect on the profound legacy of our spiritual master a fearless warrior and enlightened thinker. Shri Guru Gobind Singh ji the tenth guru ji, was divine leader but also a creator of change and symbol of underwaving valour and faith. The sikh community, guided by the beautiful teachings is renowned globally for its ethos of service (Seva) And bravery. In sikhism it's a way of life deeply

ingrained through the guru ji teachings and the establishment of the khalsa a spiritual army embodying purity, equality and brotherhood. The khalsa formed by Guru Gobind Singh ji is more than a religious congregation, it's a living embodiment of his philosophy, standing tall against oppression and injustice and serving humanity selflessly. This spirit resonates in the sikh community worldwide relentless service (community kitchens) to feed the poor leading humanitarian aid in crisis and standing

up for the rights of the oppressed. The message of universal brotherhood and the protection of the weak. Guru Gobind Singh ji poetic and philosophy inspires millions around the world, his teachings remind us that bravery lies in standing up for the truth. Guru Granth Sahib Ji emphasis a strong teachings and principles. KIRAT KARO (honest work) Sikhs are encouraged to

living honestly through work and efforts. VAND CHAKKO (Sharing with others) sharing one resources with those in need and helping others. SEWA (selfless service) sewa can be done in helping community kitchen (Langar) or humanitarian efforts. EQUALITY AND JUSTICE sikhism promotes equality and rejects discrimination. CONTENTMENT (Santokh) Sikhs are encouraged to be content with what they have earned through honest means, avoiding greed and spreading rumours.

From : LAMBARDAR DHARMVEER SINGH CLAIRE COVENTRY

ਕੰਗਨਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਗਾੜੇਗੀ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਖਬਰ

⦿ ਭਾਜਪਾ ਸੰਸਦ ਕੰਗਨਾ ਦੀ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਾਰਣ ਭਾਜਪਾ ਫਸੀ ⦿ ਹਰਿਆਣਾ ਚੋਣ ਦੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਡਰੀ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕੰਗਨਾ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਤਾੜਨਾ ⦿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਫਿਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਮੇਤ ਪੰਥਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਕਜੁਟ

ਕੰਗਨਾ ਰਣੰਤ ਜੋ ਕਦੀ ਬਿਹਤਰੀਨ
 ਕਲਾਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਪਹਿਚਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਪਰ
 ਹੁਣ ਉਹ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਤੇ
 ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਫਰਤ ਦੀ
 ਸੋਚ ਵਾਲੀ ਭਗਵੀਂ ਇੰਡਸਟਰੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।
 ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਅਦਾਕਾਰਾ
 ਕੰਗਨਾ ਰਣੰਤ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ
 ਦੌਰਾਨ ਕਤਲ ਤੇ ਜ਼ਬਰ-ਜਨਾਹ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ
 ਦਿੱਤੇ ਨਫਰਤੀ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਧਰਮ
 ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਫਸ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ
 ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਰੋਸ਼ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਭੁਲਿਆ ਨਹੀਂ ਕੰਗਨਾ
ਆਮ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ
ਖਾਲਿਸਤਾਨ, ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਜੋੜਕੇ
ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਬਿਆਨ ਦਾਗਦੀ ਹਰਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕੰਗਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿ

ਅੰਦੋਲਨ ਦੰਰਾਨ ਦਿੱਲੀ ਹੱਦ 'ਤੇ ਜਥਰ-
ਜਨਾਹ ਤੇ ਕਤਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਜੇ ਉਸ ਵੇਲੇ
ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ
ਹਾਲਾਤ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਰਗੇ ਹੋਣੇ ਸਨ।
ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੰਗਾਨਾ ਨੇ ਕਿਸਾਨੀ
ਅੰਦੋਲਨ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਬਾਰੇ
ਵਿਵਾਦਿਤ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਹੁਣ
ਮੁੜ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਾਨੀ ਸਬੰਧੀ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਧ
ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਸਮੇਂ ਸਮੁੱਚੇ
ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਧਰਨੇ ਵਿਚ
ਸਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ
ਅਗਵਾਈ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਕੀਤੀ
ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਗਾਨਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ
ਕਾਫੀ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਰਾਕੇਸ਼ ਟਿਕੈਤ ਤੇ
ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੌਰਚਾ (ਗੈਰ ਰਾਜਨੀਤਕ)
ਦੇ ਆਗੂ ਅਭਿਮਨਿਉ ਕੋਹੜਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ
ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਐਕਸ਼ਨ ਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ
ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੰਗਾਨਾ ਰਣੌਤ
ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਰਾਹ ਅਖਿਤਿਆਰ ਕੀਤਾ
ਜਾਵੇਗਾ।

ਊੱਧਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ
ਨੇ ਵੀ ਕੰਗਨਾ ਰਣੰਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ
ਮਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਝਾਰਖੰਡ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ
ਵਿੱਚ ਰੋਬੋਟ ਚਾਹੀਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਖੁਦ ਦਾ
ਦਿਮਾਗ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਤੇ ਜੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੰਗਾਨਾ
ਛਾਂਚੀਂ ਨੁਹਰੂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਿਨੀਆਰ ਨੇਤਾ ਤੇ ਸਾਬਕਾ
 ਮੰਤਰੀ ਡਾਕਟਰ ਰਾਜ ਭੁਮਾਰ ਵੇਰਕਾ ਨੇ
 ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤੋਂ
 ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੰਗਨਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼
 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ
 ਤਹਿਤ ਐਫ਼ਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ
 ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ
 ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇਵੇਰੀ ਤੋਂ ਉਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲੈਣਗੇ। ਸੰਤ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਮਤੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 70-80 ਵਿਆਂ ਦਾ ਦੌਰ ਇਕ ਸੂਬੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਮੋਰਚਾ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੰਗਨਾ ਰਨੌਤ ਜੋ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ, ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਗੁਰਸਿੱਖ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਏਕੋ-47 ਨਾਲ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਤਾੜ ਤਾੜ ਭੁੱਲਦੇ ਹੋਏ ਵਿਖਾ ਕੇ, ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਕਾਰੇ ਵਿਚ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿੰਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਖ਼ਮਿਆਜ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤਕ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਐਸੀ ਫਿਲਮ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਹੋਰ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਬੋਧਿਕ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਬਰੇ ਉਸਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ
ਬਿਆਨ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਨਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ
ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਇਸਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰ
ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੁਖ ਬੁਲਾਰਾ
ਜਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੁੰਦੀ ਹੈ ਏਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਾਸਤੇ
ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖ
ਕੌਮ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਚੁਣਦੇ ਸਮੇਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ
ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ
ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਕ
ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਾਂਸਦ ‘ਦੇਸ਼-ਯੋਹੀ’ ਤੇ
‘ਅਤਿਵਾਦੀ’ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ
ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗੀ।

ਪਰ ਫਿਰਕੂ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕਦੇ
 ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੇ। ਕਿਸਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ
 ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟਰ ਦਾ
 ਕਾਫੀ ਹਿਸਾ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।
 ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ
 ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ
 ਪ੍ਰਤੀ ਫੈਲਾਈ ਨਫਰਤ ਵਾਂਗ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ
 ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ
 ਕਰਦਾ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦਾ ਅਕਸ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ
 ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ ਬਣ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਹੁੱਧ
 ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹੀ
 ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਜਪਾ ਕੰਗਨਾ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਅੱਖੀ ? ਕੀ ਉਹ
ਹਰਿਆਣਾ ਚੋਣਾਂ ਕਾਰਣ ਹੀ ਬਦਲੀ ?

ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਕੀਕਤ
 ਸਮਝਦਿਆਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ 'ਤੇ ਰਣੌਤ
 ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਿਆਂ
 ਹੁਣ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਤੋਂ
 ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਬਣੀ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਨੂੰ
 ਨੀਤੀਗਰ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
 ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਸੰਸਦ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਦਾ

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ
ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ
‘ਸਬਕਾ ਸਾਬ, ਸਬਕਾ ਵਿਕਾਸ, ਸਬਕਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਬਕਾ ਅਰਦਾਸ’ ਦੇ ਨਾਲ
ਸਮਾਜਿਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ
ਕਰਨ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਹੈ।

ਆਪ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਬੁਲਾਰੇ ਨੀਲ
ਗਰਗ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਫਟਕਾਰ ਸਿਰਫ਼
ਦਿਖਾਵਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਣੌਤ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ
ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ
ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗਰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ
ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ
ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਮ
ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਣੌਤ ਅਤੇ ਅਜੈ ਮਿਸ਼ਨਾ
ਟੈਨੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ
ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਗਰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੱਣੌਤ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੋਰਿਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾ ਅਕਸਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤੱਵਾਈ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਈ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

‘ਸੰਤ ਜੀ’ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਦਿਖਾਇਆ
ਤਾਂ ਸਿਰ ਕਲਮ ਹੋਵੇਗਾ’

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੰਡੀ ਤੋਂ ਬੀਜੀਪੀ ਅੱਮਪੀ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰਾ ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ ਦੀ ਫਿਲਮ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਜਨਰੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਖਿਲਾਫ ਵਿੱਕੀ ਥਾਮਸ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਕੰਗਨਾ ਦੇ ਸਿਰ ਕਲਮ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਕੰਗਨਾ ਨੇ ਡੀਜੀਪੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਨੂੰ ਟੈਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਾਇਰਲ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਕੀ ਥਾਮਸ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ 'ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਤਾਂ ਜਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਿਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਵਿਖਾਇਆ ਤਾਂ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੰਗਨਾ ਜਿਸ ਦੀ ਫਿਲਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਹੋਈ ਸੀ? ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਿਰ ਕੱਟਵਾ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰ ਵੱਡੇ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।'

ਵਿੱਕੀ ਥਾਮਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ
ਦੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਜੇਕਰ ਇਹ
ਫਿਲਮ ਰਿਲੋਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ
ਜੁੱਤੀਆਂ ਖਾਉਂਗੇ। ਥੱਪੜ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਖਾ ਚੁੱਕੇ
ਹੋ। ਜੇਕਰ ਫਿਲਮ ਰਿਲੋਜ਼ ਹੋਈ ਤਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ
ਸਾਥ ਰਾਗਾ ਸਾਭਾਜਾਰ ਹੋਣੇਗਾ।

ਪਲਾਸਟਿਕ ਕਚਰਾ ਸਮੁੱਦਰ, ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਬਣਿਆ ਖਤਰਨਾਕ

੦ ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਬਣਿਆ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ੦ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਹੈਲਥ ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਿੱਚ ਛਾਪੀ ਰਿਪੋਟ

ਪਲਾਸਟਿਕ ਕਚਰਾ ਸਰਵ-ਵਿਆਪੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹਿਮਾਲਿਆ ਦੀ ਚੋਟੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮੁੱਦਰ ਦੇ ਗਰਭ ਤੱਕ ਫੈਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹਵਾ, ਪਾਣੀ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਅਨਾਜ, ਮਾਸ, ਫਲ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦਾ ਹਰ ਅੰਗ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ, ਖੂਨ, ਦਿਲ, ਕਿਡਨੀ, ਫੇਫੜੇ, ਅੰਤਕੀਆਂ ਤੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮਿੱਝ ਤੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਛੁਣ ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿੱਸੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਦਿਮਾਗ ਅਜਿਹਾ ਅੰਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਰਸਾਇਣ, ਵਾਇਰਸ, ਬੈਕਟੋਰੀਆ ਤੇ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥ ਸੁਖਲਿਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਿਆ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਨਿਊ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਮੈਥਿਊ ਕੈਪੇਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਹੈਲਥ ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਰਿਪੋਰਟ ਛਾਪੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਟੀਮ ਦਾ ਮਕਸਦ

ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ 91 ਮਨੁੱਖੀ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਗ-ਜਿਵੇਂ ਮਿਹਦਾ, ਫੇਫੜੇ ਤੇ ਕਿਡਨੀ ਆਦਿ ਨਾਲੋਂ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 10 ਤੋਂ 20 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਸੀ। ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ ਮਰੇ 24 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਗੰਭੀਰ ਤੁਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲੋਂ 2024 ਵਿੱਚ ਮਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ 50 ਫੀਸਦੀ ਵੱਧ ਸੀ।

ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਪਕੇ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ

ਦਿਮਾਗ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਲਾਸਟਿਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਕਿ ਪਾਗਲ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ 10 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗੀ ਹੋ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਵੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਲਾਸਟਿਕ ਕਚਰਾ ਭਾਵੇਂ ਸੰਸਾਰਵਿਆਪੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਗੰਭੀਰ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ।

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਕਚਰਾ ਖਾ ਕੇ ਮਰੀਆਂ ਗਾਵਾਂ ਦੇ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਚਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਰਸਾਤਾਂ ਸਮੇਂ ਸੀਵਰੇਜ ਬੰਦ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਆਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਦਿਨ ਛਾਪੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲਾਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕੁਝ ਦਿਨ ਤਮਾਜ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਹਾਲਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬਚੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ-ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਹਨ ਇਵਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਬੰਦ

ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਬਿਸਲਈ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 15 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਚਾੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਪੁਚਾਉਣਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਨਦੀ ਜਾਂ ਜਲ ਸਰੋਤ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ ਸੀਵਰੇਜ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਖੇਤਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਤੱਕ ਲਈ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸਮਾਜ।

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਪਲਾਸਟਿਕ ਕਚਰਾ ਖਾ ਕੇ ਮਰੀਆਂ ਗਾਵਾਂ ਦੇ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਪਲਾਸਟਿਕ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਚਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਰਸਾਤਾਂ ਸਮੇਂ ਸੀਵਰੇਜ ਬੰਦ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪਲਾਸਟਿਕ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਆਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲਗਭਗ ਹੋਰੀਂਗ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸੀਵਰੇਜ ਦੇ ਛੱਪੜ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲਾ ਪਾਣੀ ਆਪੁਲਿਕ ਯੂਨਿਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਖੇਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਭੁਜਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਵਧਣਗੇ ਤੇ ਗੰਦਗੀ ਦੀ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਖਾਦ ਵੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਏਜੰਡੇ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ, ਉਸ ਲਈ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਕਚਰੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਵੀ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਂਵਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਲਾਸਟਿਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬੇਅਦਬੀ ਕਾਂਡ ਪਸ਼ਦਾਤ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੜੇ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ੁੱਕੀ ਪੁਲਸੀਏ ਨਿਵਲੇ

੦ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸੇ ਦੇ ਸਾਰਿੰਜ ਤੇ ਸਟੇਨਗੰਨ ਮਿਲੀ

ਭੁਲੱਥ-ਭਗਵਾਨਪੁਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਰੂਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਪਸ਼ਦਾਤ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਾਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਮੌਕੇ ਦੇ ਸ਼ੁੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਲਾਜ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਟੇਨਗੰਨ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਅਤੇ ਬੈਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸਾਰਿੰਜ ਦੇ ਖਸ਼ਾਖਸ਼ ਵੀ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲੱਥ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸ਼ੁੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਗੁਰੂ ਰੂਬਿੰਦ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੁਰੂ ਰੂਬਿੰਦ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਨ ਤੇ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਅਗਲੇ ਰੀਵਿਓ ਵਿੱਚ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਉਚ ਪੱਧਰੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਗਵਾਨਪੁਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਇਆਰ ਸਾਰਿੰਜ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸੇ ਦੇ ਸਾਰਿੰਜ ਦੇ ਸਟੇਨਗੰਨ ਮਿਲੀ।

ਬਾਣਾ ਮੁਖੀ ਭੁਲੱਥ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ

ਦੋਸਤ ਦੀ ਭੈਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਕਾਰਨ ਕਤਲ

੦ ਨਾਬਾਲਗ ਮੁੰਡੇ ਸਣੇ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਗਿਫ਼ਤਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ-ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਬਾਂਦੇਵਾਲਾ ਦੇ ਵਾਸੀ ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ (19) ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਗੁੱਣੀ 11 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝਾ ਕੇ ਇਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸਣੇ ਤਿੰਨ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਾਢ੍ਹ ਕਰ ਲਿਆ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗਾਇਬ ਹੋਣ ਦੀ ਸੁਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਬਾਣਾ ਸਦਰ ਮੁਕਤਸਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨਾਬਾਲਗ ਮੁੰਡੇ ਸਣੇ ਉਸ ਦੋ ਦੋਸਤਾਂ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਗਨਾਮ ਸਿੰਘ (ਦੋਵੇਂ ਕਰੀਬ 20 ਸਾਲ) ਨੂੰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭੈਣ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਨਾਜ਼ਾਇਜ਼ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਮੁਲਾਜ਼ਮ, ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾ ਕੇ ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਲੈ ਗਏ ਜਿਥੇ ਸ਼ਾਰਾਬ ਪਿਲਾ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਲਾਜ਼ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਲਾਜ਼ ਮਲੋਟ ਤੋਂ ਡੱਬਵਾਲੀ ਰੋਡ 'ਤੇ ਪੈਂਦੇ

ਭਾਰਤ ਖੁਫੀਆ ਏਜ਼ਸੀ ਨੇ ਕੱਢ ਮਾਰੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੇ ਗੱਠਮੈਡ ਦੀ ਰਿਪੋਟ

○ ਰਿਪੋਟ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਤਵਾਦ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਫੰਡ ਇਕਠਾ ਕਰ ਰਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਏਜ਼ਸੀ ਆਈਐਸਆਈ ਲਗਦਾ ਹੈ ਇਹ ਰਿਪੋਟ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਏਜ਼ਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ

ਦਿੱਲੀ-ਖੁਫੀਆ ਏਜ਼ਸੀ ਆਈਐਸਆਈ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਫੰਡ ਇਕਠਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਇੰਡੀਨੀਜ਼ਸ ਬਿਊਰੋ ਦੀ ਰਿਪੋਟ ਵਿਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਤਾਬਕ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਫੰਡੀ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਹੌਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਅੱਤਵਾਦ ਤੇ ਖਰਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਏਜ਼ਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਟਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਬੈਠੇ ਖਾੜਕੁ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੈਸਾ ਇਕਠਾ ਕਰਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਅੱਤਵਾਦ ਫੈਲਾਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਆਈਐਸਆਈ ਏਜ਼ੰਟਾਂ ਨੇ

ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਖਾੜਕੁ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਫੰਡਿੰਗ ਕੈਨੇਡਾ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਖਬੀਰ ਲੰਡਾ ਦਾ ਨੈਟਵਰਕ ਅਚਾਨਕ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਲਾਂਤੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਰੰਗਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਰਾਂ

ਨੂੰ ਰੰਗਦਾਰੀ ਦੇ ਫੌਨ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਏਜ਼ਸੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਆਈਐਸਆਈ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੰਦੰਧ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਰੰਗਦਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਲੰਡਾ, ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਰਿੰਕੂ ਰੰਧਾਵਾ, ਅਰਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਅਰਸ਼ ਡੱਲਾ,

ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਰਮਨ ਜੱਜ, ਗੁਰਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਬਾਬਾ ਦੇ ਨਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਬੈਠੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾੜਕੂਆਂ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਕਰੋਜ਼ਾਂ ਰੁਧੇ ਫਿਰੋਤੀ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਲਗਾਤਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗ੍ਰਾਹਤਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਫੈਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਿੱਖ ਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਯੂ,ਕੇ ਵਲੋਂ ਵਿਵਾਦ ਫਿਲਮ "ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ

ਲੰਡਨ - ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਨਿਸਾਨੇ ਅਜਾਦ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਅਤੇ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਫੈਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਸਿੱਖ ਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਯੂ,ਕੇ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰਜ਼ ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਹੇੜ , ਭਾਈ ਲਵਸਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡਲੇਵਾਲ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਜੋਗ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਕੰਗਣਾ ਰਣੋਤ ਦੀ ਆ ਰਹੀ ਫਿਲਮ "ਐਮਰਜੈਂਸੀ " ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿਚ ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਫਲਾਪ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਕੰਗਣਾ ਰਣੋਤ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਸਮੇਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਤਰਾਂ ਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਤ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਸਸਤੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਦੀ ਭੁੱਖੀ ਕੰਗਣਾ ਨੇ ਤਾਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਾਸਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਕਿਸਾਨ ਬੀਬੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਬਕਵਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਖਸ਼ੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾਈਆਂ ਨੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਲੋਂ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਨਾਮ ਦੀ ਫਿਰੂ ਫਿਲਮ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਏਜੰਟ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਕਿ ਸਰਾਸਰ ਬਕਵਾਸ ਅਤੇ ਝੂਠ ਦਾ ਪੁਲੰਦਾ ਹੈ।

ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ

○ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਬਾਲਟੀ ਵਿਚ ਪਲਟਿਆ ਮੀਟ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਅਲਮਗੀਰ ਸਾਹਿਬ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਲੰਗਰ ਵਾਲੀ ਬਾਲਟੀ ਵਿਚ ਮੀਟ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ। ਸੇਵਾਦਾਰ ਵਲੋਂ ਚੈਕ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਬਾਲਟੀ ਵਿਚ ਮੀਟ ਦੀਆਂ ਬੋਟੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਾਣਾ ਡੇਹਲੋਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਆਲਮਗੀਰ ਸਾਹਿਬ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੰਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਮੈਨੇਜਰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੇ ਪਿੰਡ ਲਾਪਰਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਸਦ ਸਿੰਘ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬਾਲਟੀ ਲੈ ਕੇ ਦਾਲ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਢੋਲਣੀ ਲੈ ਕੇ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਥਾਨੀ ਆਖ ਕੇ ਢੋਲਣੀ ਦਾਲ ਵਾਲੀ ਬਾਲਟੀ ਵਿਚ ਪਲਟ ਦਿੱਤੀ। ਢੋਲਣੀ ਵਿਚ ਪਕਾਇਆ ਹੋਇਆ ਮੀਟ ਸੀ।

ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹਰਕਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਾਣਾ ਡੇਹਲੋਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਾਣਾ ਡੇਹਲੋਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਫਾਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਹਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਪੀਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੇ ਹੋਮਗਾਰਡ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ੇੜੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹਮਲਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਚੀਮਾ ਚੈਕ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਘੋੜਾ ਛਾਪ ਕਲੋਨੀ ਅਕਸਰ ਚਿਟੇ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਕਲੋਨੀ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਪੁਲਿਸ ਹੋਮਗਾਰਡ, ਉਸ ਦੇ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਭਾਬੀ 'ਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਹੋਮਗਾਰਡ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਪੰਜੀਆਂ ਨੇੜੇ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਕੁਟਮਾਰ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬੁਨ ਨਾਲ ਲੱਖਪੱਥ ਪਾਰਿਵਾਰਕ ਸੌਂਬਾਂ ਦਾ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ।

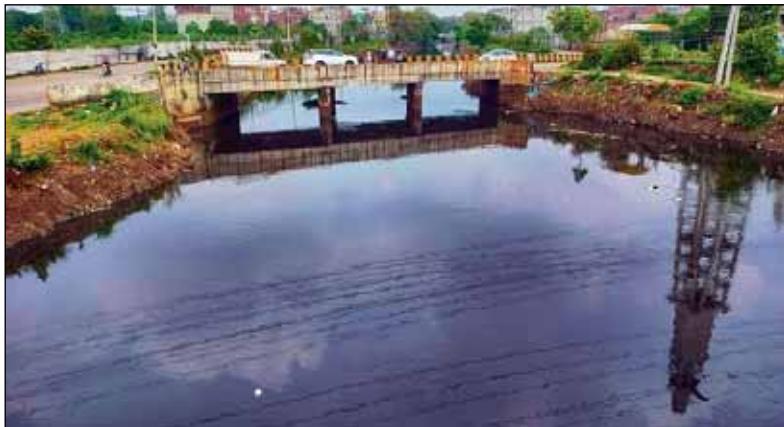
ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਮਲਾ ਸੁਲਾਖਾਉਣ ਅਣੇ ਉਸ ਦਾ ਲੜਕਾ ਸਾਗਰ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਨਜ਼ੀਤ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਜਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਪੁਲਿਸ ਹੋਮ ਗਾਰਡ ਤਾਈਨਾਤ ਹੈ। ਉਹ ਡਾ. ਅੰਬੰਦੇਕਰ ਨਗਰ (ਘੋੜਾ ਛਾਪ ਕਲੋਨੀ) ਵਿਚ ਤੌਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 8 ਵਜੇ ਉਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ

ਨਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾ ਕੇ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਖਿਲਾਫ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੌਤਾਂ ਵੰਡ ਰਿਹਾ ਹੈ ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਣੀ

ਕਵਰ
ਸਟੋਰੀ

○ ਕਿਤੇ ਖਤਮ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ 'ਜੀਵਨ ਕਹਾਣੀ' ○ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੰਧਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚਿਆ ○ ਦੁਆਬੇ, ਮਾੜੇ, ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਜਲ ਸਰੋਤ ਹੋਏ ਪਲੀਤ

ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਗੇ ਪਾਣੀ ਕਾਰਨ
ਹੀ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆ ਕੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ
ਕਿਰਸਾਨੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ
ਹੰਡਲਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਜਸ਼ਾਂ ਬਦਲਿਆ ਤੇ ਖੇਤੀ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ
ਸਨਅਤ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਲੰਮੀਆਂ ਪੁਲਾਂਘਾ
ਭਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਵੱਡੀਆਂ
ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਨੇ ਮਹਾਨਗਰ ਨੂੰ
ਮਾਨਚੈਸਟਰ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਤਾਂ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤਾ,
ਪਰ ਬੁਲੰਦੀ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਿਖਰ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰਨ
ਬਦਲੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਹਾਨਗਰ ਵਾਸੀਆਂ
ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ
ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੱਸ਼ਿਤ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ

ਕਾਰਣ ਵੱਡੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ।
 ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ
 ਦੇ ਅਵਸਲੇਪਣ ਤੇ ਬਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਾਰਨ
 ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੂਬੇ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਮਿੱਟੀ ਬਿਮਾਰ ਹੋ
 ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਹਵਾ ਦੂਸ਼ਿਤ ਤੇ ਪਾਣੀ ਜ਼ਹਿਰ
 ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੱਠੀ ਵਿਚੋਂ ਰੇਤ ਦੀ
 ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਂ ਨਿਕਲਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਅਜੇ
 ਵੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾ ਸਮਝੀ ਗਈ
 ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਸਫੋਟਕ ਹੋ
 ਗੁਜਰਨਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਕੈਂਸਰ,
 ਕਾਲੇ ਪੀਲੀਏ, ਦਮੇ ਤੇ ਚਮਡ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦੀ
 ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਸਾਫ਼ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ
 ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ

ਕਿੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਖੜਰਨਾਕ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਦੂਸ਼ਿਤ
ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਬੁੱਢਾ ਦਰਿਆ

ਮਹਾਨਗਰ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੁਤੁ ਹੋ
 ਕੇ ਪੂਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲਾ ਬੁੱਚਾ
 ਦਰਿਆ ਪਤਰਨਾਕ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਪੱਧਰ 'ਤੇ
 ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕੁਮ ਕਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੁਤੁ ਹੋ ਕੇ
 ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਜਾ ਰਲਣ ਤੱਕ
 ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਡੇਅਰੀਆਂ
 ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਾਣੀ ਨੇ
 ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ
 ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਸਾਫ਼

ਪਾਣੀ ਦੇ ਇਸ ਸੋਮੇਂ ਵਿਚ ਚੌਰੀ-ਛੁਪੈ ਸੁੱਟੇ
ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡਾਇੰਗਾਂ, ਇਲੈਕਟਰੋ ਪਲੇਟਿੰਗ
ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਕੈਮੀਕਲਾਂ ਅਤੇ
ਡੇਅਰੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਮਲਮੂਤਰ
ਨੇ ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਗੰਦਾ ਤੇ ਕਾਲਾ ਨਾਲਾ
ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਜ਼ਹਿਰੀ ਪਾਣੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਚਾਈ
ਵਾਲੀ ਕਣਕ, ਚੋਲ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਸੀਂ ਖਾ ਰਹੇ
ਹਾਂ। ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬ
ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮੰਡੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸੇ ਬੁੱਢੇ
ਨਾਲੇ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ।

ਇਨਸਾਨੀ ਸਵਾਰਥ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਿਆ
ਬੁੱਢਾ ਨਾਲਾ ਅੱਜ ਏਨਾ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ
ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ
ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਨਲੇਵਾ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਵੰਡ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਕੈਂਸਰ, ਕਾਲਾ ਪੀਲੀਆਂ, ਦਮਾ, ਕਿਡਨੀ,
ਚਮਡ ਦੇ ਰੰਬੀਰ ਰੋਗ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੂਬੇ ਦੇ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਭੁਝ ਭੁ
ਧਨਾਢ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਭੁੱਖ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ
ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ
ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਹੋਇਆ ਦੁਸ਼ਟ

ਕੁਮਕਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੀਪੁਰ
ਕਲਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸਤਲੁਜ ਵਿਚ ਰਲਣ ਵਾਲੇ
ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਪਾਣੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ
ਸ਼ਾਨ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ
ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੈਮੀਕਲਾਂ ਵਾਲਾ
ਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ ਦਰਿਆਈ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਤਾਂ
ਜਾਨਲੇਵਾ ਹੈ ਹੀ, ਬਲਕਿ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਲਾਗਲੇ
ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਸੂਬਾ ਵਾਸੀਆਂ
ਨੂੰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲੈ
ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਬੈਲਟ
ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੈਂਸਰ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਗਡ ਬਣ
ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਨਾਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀ ਸੂਬੇ
ਦੇ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਡ
ਫੈਲਾਅ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੈਂਸਰ
ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗ
ਕੰਭਰਨੀ ਨੌਜਵਾਨ ਸੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਲੋਕ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ

ਹੁਣ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ
ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰੋਪੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ
ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਕਠੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ
ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਗਾਇਆ
ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ
ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ
ਸਨਾਤਨਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ
ਹੁਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ
ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੋਡ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ
ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ
ਦੀ ਲਾਮਬੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਦੇਲਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ
'ਕਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮੌਰਚਾ' ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ
ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਇਸ
ਸੰਬੰਧੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਨੇ
ਇਸ ਵਿਚ ਰਸਾਇਣਾਂ ਯੁਕਤ ਪਾਣੀ ਪਾਉਣਾ
ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿ ਲੋਕ ਕੈਂਸਰ
ਅਤੇ ਕਾਲਾ ਪੀਲੀਆ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ
ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲੇ ਵਿਚ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ
ਜਾਣਗੇ।

ਵਿਚ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਗੰਦੇ
ਨਾਲੇ ਵਿਚ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਜ਼ਹਿਰ ਪਾ ਰਹੀਆਂ
ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਈਰੀ ਤਾਂ ਇਸ
ਤੋਂ ਲਗਾਮ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ
ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਧਾਰੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਅੱਜ
ਹਵਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ
ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਇਕ ਸਰਾਪ ਬਣਿਆ ਨਜ਼ਰ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਫੈਲੀਆਂ
ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਸਮੁੱਚਾ ਰਾਜ ਇਕ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ
ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਏਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ
ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੰਦਤਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨਾਈਟਰੇਟਸ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ
ਰਸਾਇਣ ਕਾਰਨ ਇੰਨੀ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ
ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨਾ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ
ਯੋਗ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੀਣ ਯੋਗ ਰੇਹਗਾ।
ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ
ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਹਰ ਘਰ ਅਤੇ ਖੇਡੀ ਲਈ ਨਿਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਲੈਣ
ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ
ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਦਰਸ਼ਨ ਪਾਲ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ
ਰਜੇਵਾਲ, ਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਰਾਏ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀਰਾ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਧਨਰ, ਦਿਲਬਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ
ਪੰਨੂ, ਕਾਲਾ ਪਾਣੀ ਮੌਰਚਾ ਦੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ
ਲੱਖ ਸਿਧਾਣਾ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਹਮੀਰ ਸਿੰਘ
ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਊਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਾਵੰਤ ਮਾਨ 'ਤੇ
ਵੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ

ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਗੂ ਬਲਬੀਰ
ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਧਰਤੀ
ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਗਲੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈਡ

ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸਫ਼ਾ 21 ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

20 ਸਫੇਂ ਦੀ ਬਾਕੀ
ਲੋਡਰਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਵੱਡਾ ਨਾ ਹੋਏ

ਬੁੱਢਾ ਦਰਿਆ ਕਾਢੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਅਵੇਸਲੇਪਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਗੂ ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ ਦੀ ਕਾਇਆਕਲਪ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰ ਕੇ ਵਾਹੋਵਾਹੀ ਖੱਟਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਭਾਗ ਵੀ ਦਰਿਆ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕਰੋਡ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬਣਾ ਕੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਗੱਲ ਹਕੀਕਤ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਨਾ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਬਣਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਡਰਾਂ ਦੇ ਹੀ ਵਾਅਦੇ ਵੱਡਾ ਹੋਏ।

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿਭਾਗ ਸੁੱਤਾ ਕੁੰਭਕਰਨੀ ਨੌਜਵਾਨ

ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਗੰਦਾ ਨਾਲਾ ਬਣਨ ਦੇ ਇਸ ਸਫਰ ਪਿੱਛੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਡਾਇੰਗ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੇ ਸੀਵਰੇਜ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟੇ ਗਏ, ਜੋ ਅਦਾਰੇ ਕੈਮੀਕਲਾਂ ਵਾਲਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਪਾਣੀ ਬਿਨਾਂ ਸਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬੋਰਡ ਦਾ ਅਵੇਸਲੇਪਨ

ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਕਾਰਣ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਮਾਝੇ ਤੇ ਦੋਆਥੇ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਝਾ ਤੇ ਦੋਆਥਾ ਖਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਜਿਹੇ ਤੱਤ ਮਿਲਣ ਮਹਾਰੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਕਮੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ (ਡਬਲਊਐਂਚਓ) ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਚੀਡ ਜਸਟਿਸ ਸ਼ੀਲ ਨਾਗੁ ਤੇ ਜਸਟਿਸ ਅਨਿਲ ਕਸ਼ਤਰਪਾਲ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਖਿੱਤਿਆਂ 'ਚੋਂ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲਈ ਗਏ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਨਮੂਨਿਆਂ 'ਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੇ ਤੱਤ ਪਾਥੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਿਚੇਦਰ ਸਿੰਘ ਲੂੰਬਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2010 ਵਿਚ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਮਿੱਤਰ ਰੁਪਿੰਦਰ ਐਸ ਖੋਸਲਾ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਪੈਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਨਦਿਨਮੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਆਥਾ ਤੇ ਮਾਝਾ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਤਰਨ ਤਰਚਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਭਰੇ ਗਏ ਪਾਣੀ ਦੇ 4406 ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ 11 ਨਮੂਨੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਨਿਕਲੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਆਥਾ ਤੇ ਮਾਝਾ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ 269 ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨਿਆਂ 'ਚੋਂ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੇ ਤੱਤ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਬਲਊਐਂਚਓ ਨੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੇ ਤੱਤ ਮਿਲਣ ਦੇ ਪੈਮਾਣੇ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਡਬਲਊਐਂਚਓ ਵੱਲੋਂ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੈਮਾਨਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੇਰੇ 'ਚ ਲਿਆਏ ਜਾਣ ਦੇ ਨੌ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਮਹਾਰੋਂ ਵੀ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ 'ਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਮੁਕਤ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕਣ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਟਹਿਰੇ 'ਚ ਖੜਕ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 2019 'ਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤਲਾਸ਼ਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਕੀਤੇ ਨਾ ਕੀਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਪਰ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਖਡ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਤਤਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਇਹ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਸਨ ਕਿ ਨਾਲੇ ਵਿਚ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਬੇਹੁਦ ਗੰਧਲੇ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਾਂ ਯੁਕਤ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਹੀ ਨਾਲੇ ਵਿਚ ਪੈਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏ। ਪਰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਵੀ ਪਰਨਾਲਾ ਉਥੇ ਦਾ ਉਥੇ ਹੀ ਹੈ।

ਮਾਮਲਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕਲਰਕ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ

ਪਿਉ-ਪੁੱਤਰ ਸਮੇਤ 4 ਗ੍ਰਾਂਡਾਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਅਕਾਊਂਟ ਕਲਰਕ ਦਰਬਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਨਾਮਜਦ ਪਿਉ-ਪੁੱਤਰ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਡਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਸੁਖਥਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਡਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਬਰਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ 2 ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਗ੍ਰਾਂਡਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਹੁਣ ਇਕ ਹੋਰ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਡਾਰੀ ਹੋਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਭਾਈ ਪੰਜਵੜ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਚ ਨਾ ਲਗਾਉ

੦ ਸਾਬਕਾ ਖਾੜਕੁਆਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪ ਕੇ ਇੱਕ ਨਾਮਵਰ ਖਾੜਕੁ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਰੋਹ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜਵੜ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਵਿਖੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤਤਕਾਲੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨਾਲ ਪੰਥਕ ਖਾਸਕਰ ਰਾਮ ਖਿਆਲੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਵਿਵਾਦ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਤਕਾਲੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨਾਲ ਪੰਥਕ ਖਾਸਕਰ ਰਾਮ ਖਿਆਲੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਵਿਵਾਦ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ।

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਨ ਡਾ: ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਆਗੂਆਂ ਤਸਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟਿੰਮਾ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਪ੍ਰੋ: ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ, ਪਿਬਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਹਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾਤਾ ਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਅੱਜ ਅਕਾਲ ਤਖਤ

ਵਿਰੋਧ ਹੋਏਗਾ ਹੀ ਹੋਏਗਾ, ਇਹ ਗੱਲ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਗੱਲ- ਗੱਲ ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭੈੜੀ ਲੱਗਣੀ ਵੀ ਮੈਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜਿਸ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਤਾਬੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੋਧਿਕ ਵਰਗ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ/ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬੀ ਅਜਿਹੀ ਲੱਭ ਸਕੋਗੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਾ ਸਿੱਖ/ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਅਕਾਲੀ ਪੱਖ/ਸਮਝ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਠੋਸ ਬਿਆਨ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਏ। ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਹ ਫਿਲਮ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਾਮਵਰ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਵਕਤ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਚੁੱਪ ਸੀ।

ਹੁਣ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਏ- ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਜਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਏ? ਬਿਲਕੁਲ ਕੀਤਾ ਜਾਏ। ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਿ ਵਿਰੋਧ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਰੋਧ ਬਣ ਕੇ ਨਾ ਰਹ ਜਾਏ। ਸਾਡੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਬਿਰਤਾਂਤ ਭੰਨਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੋਏ ਤੇ ਉਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਾ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਏ, ਬਲਕਿ ਜਿਸ ਸਮਾਜ ਤੇ ਲੋਕ ਮਨ ਲਈ ਨੇਸ਼ਨ/ਸਟੇਟ ਹੁਣ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਏ।

ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੌਕੀ

ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆਂ ਵਿਖੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਲੁਟਣ ਲਈ ਦੁਕਾਨਦਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਫਾਈਰਿੰਗ

○ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕ ਲੁਟੇਰਾ ਕੀਤਾ ਕਾਬੂ

ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆਂ-ਜਲੰਧਰ ਰੋਡ ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆਂ ਵਿਖੇ ਰਾਤ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਕਰਿਆਨਾ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਰਾਜੂ ਸਪਰਾ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ ਵੜ ਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਰੁਪ 'ਚ ਜਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗੁਬਾਮ-ਗੁਬਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੇਖ ਨੇੜਿਓਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਕਲਿਆਣਪੁਰ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਉੱਪਰ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ

ਲੁਟੇਰੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਤੇ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਮੇਤ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਦੂਜਾ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਮੌਕੇ ਉਸ ਲੁਟੇਰੇ ਨੇ ਨਿਹੰਗ 'ਤੇ ਵੀ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਪਰ ਬਚਾਅ ਹੋ ਗਿਆ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਿਚ ਕੁਲ ਤਿੰਨ ਫਾਈਰ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਲੁਟੇਰੇ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਇਕੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਗੱਛ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਦਲਜੀਤ ਪੰਮਾ ਪੁੱਤਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਅੰਜਲਾ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਫਰਾਰ

ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੀੜਤ ਲੜਕੀ ਵਲੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ

○ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਉਪਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕੇਸ ਦਰਜ

ਮਾਨਸਾ-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਸ਼ਾ ਝੁਨੀਰ ਨੇੜਲੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜਥਰ ਜਨਾਹ ਪੀੜਤ ਲੜਕੀ ਵਲੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਘੀ 19 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਇਕ ਲੜਕੀ ਨਾਲ 3 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਜਥਰ ਜਨਾਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਥਾਣਾ ਝੁਨੀਰ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਚੈਨੇਵਾਲਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ 2 ਸਾਥੀਆਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਨਾਨੀ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਪੀੜਤਾ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਧਾਰਾ 174 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਥਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਮਿਕਾ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਹੋਏ ਸਾਥੀ ਲੁਟੇਰੇ ਰਾਜੂ ਵਾਸੀ ਅਹਿਮਦਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਭੇਟਾਂ ਦਾ ਦੱਸਿਆ।

ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਡੀਐਸਪੀ ਸਥ ਡਵੀਜ਼ਨ ਕਪੂਰਥਲਾ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਮੁਖੀ ਸੋਨਮਦੀਪ ਕੌਰ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਚੌਕੀ ਇੰਚਾਰਜ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਪੁੱਛੇ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਲੁਟੇਰਾ ਤੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਪੁਲਿਸ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ। ਘਟਨਾ 'ਚ ਜਖਮੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ੇਰੇ ਇਲਾਜ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਥਾਣਾ ਸਦਰ ਮੁਖੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੋਨਮਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਦੰਸਿਆ ਕਿ ਫਰਾਰ ਲੁਟੇਰੇ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਚਾਦਾ ਕਤਲ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਬੂ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ 5 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਪੁੱਛਿਗੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਲੁਟੇਰੇ ਨੂੰ ਜਲਦ ਹੀ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਆਗਰਾ' ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਗਾਮਾ

ਮਾਡਲਿੰਗ ਤੋਂ ਐਕਟਿੰਗ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਐਂਟਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਆਪਣੇ

ਪਸੰਦ ਦਾ ਰੋਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਜਨਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੋਲਨ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਿਲਮੀ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸਾਉਥ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰੂਹਾਨੀ ਆਪਣੇ ਬੋਲਡ ਲੁੱਕ ਤੇ ਹੈਂਟਨੈੱਸ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ 2017 ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਤੇਲਗੂ 'ਚ ਸੀ। 'ਆਗਰਾ' ਕੰਨੂੰ ਬਹਿਲ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਹੇਠ ਬਣੀ ਪਹਿਲੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਸੀ। ਮਈ 2023 ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ, ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਕਾਂਸ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮ 'ਬਲੈਕਆਊਟ' ਜੂਨ 2014 ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ। ਰੂਹਾਨੀ ਆਪਣੇ ਬੋਲਡ ਲੁੱਕ ਤੇ ਹੈਂਟਨੈੱਸ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ 2017 ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਤੇਲਗੂ 'ਚ ਸੀ। 'ਆਗਰਾ' ਕੰਨੂੰ ਬਹਿਲ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਹੇਠ ਬਣੀ ਪਹਿਲੀ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਸੀ। ਮਈ 2023 ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਕਾਂਸ 'ਚ ਵੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਫਿਲਮ 'ਬਲੈਕਆਊਟ' ਜੂਨ 2014 ਵਿਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ '100 ਕਰੋੜੀ' ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਲਾਕਾਰ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਨ

ਇਸ ਸਾਲ 27 ਜੂਨ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਫਿਲਮ 'ਕਲਕੀ 2898 ਏ.ਡੀ.' ਟਿਕਟ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਸੁਪਰ ਡੱਪਰ ਹਿੱਟ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਲੋਚਨ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕ ਸਭ ਨੇ ਇਸ ਐਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਦੀਪਿਕਾ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲਈ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਜੰਮ ਕੇ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ। ਦੀਪਿਕਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਜ਼ਰੀਏ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਇਕੱਲਿਆਂ ਆਪਣੇ ਦਮ 'ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਹਿੱਟ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਦਮ ਹੈ। ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ 100 ਕਰੋੜੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੈ। ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮਾ ਵਿਚ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਨ ਨੇ ਸ਼ਾਹਰੂਖ ਖਾਨ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਓਸ ਸ਼ਾਂਤੀ ਓਸ' (2007) ਨਾਲ ਡੈਬਿਊ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਿਲਮ 'ਜਵਾਨ' (2023) ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਦੀਪਿਕਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਛੋਟੀ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਲਮ ਦੀ ਮੂਲ ਕੜੀ, ਦੀਪਿਕਾ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਹੀ ਸੀ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਦੀਪਿਕਾ ਦੀਆਂ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਫਿਲਮਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਟਿਕਟ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ 100 ਕਰੋੜੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੇਲਗੂ ਵਿਚ ਬਣੀ ਪੈਨ ਇੰਡੀਆ ਸਾਇੰਸ ਆਧਾਰਿਤ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਫਿਲਮ 'ਕਲਕੀ 2898 ਏ.ਡੀ.' ਵਿਚ ਦੀਪਿਕਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੱਖਣ ਦੇ ਸੁਪਰ ਸਟਾਰ ਪ੍ਰਭਾਸ ਨਾਲ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ, ਕਮਲ ਹਸਨ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਏ, ਪਰ ਦੀਪਿਕਾ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੇ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। 'ਜਵਾਨ', 'ਪਠਾਨ' ਅਤੇ 'ਫਾਈਟਰ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਨ ਦੀ ਐਕਟਿੰਗ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੂੰ ਖੁਬ ਸ਼ਾਹਿਰਿਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਸੰਸਕ ਇਕ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰੋਹਿਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇ ਕਾਪ ਯੂਨੀਵਰਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਸਿੰਘਮ ਅਗੋਨ' ਦਾ ਬੇਸਬੋਰੀ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਦੀਪਿਕਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜੇ ਦੇਵਗਰਨ, ਕਰੀਨਾ ਕੂਪਰ ਖਾਨ, ਰਣਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਕਸ਼ੇ ਕੁਮਾਰ ਵਰਗੇ ਕਲਾਕਾਰ ਧਮਾਉਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ।

ਕਰਾਈਮ ਨਿਊਜ਼

ਬੇਚੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕਾਰਣ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਫਾਹਾ ਲਿਆ

0 ਜਾਨਿਵਰੀ ਵੇਕੇ ਪਹਿਵਾਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਹੁਦਿਆ ਸੀ ਕੈਨੇਡਾ!

ਮੋਹਲੀ-ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚੇ ਮੌਗਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਉਥੋਂ ਬੇਚੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕਾਰਣ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਲੀਲਾ ਖਤਮ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਪਿੰਡ ਚੜ੍ਹਿੱਖ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਆਰਜੀ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਥੀਂਡੇ ਦਿਨੀ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਮਾਲਟਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਮਿਲਿਆ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਮੰਗਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਖਤ ਵੀਜ਼ਾ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੀ ਵੀਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਕਈ ਲੋਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਤੋਂ ਜੁਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਗਵਾ ਕੇ ਜਿਸ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਉਥੋਂ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹੀ ਜਦੋਂ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੋਫਨਾਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ।

ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬਲਕਿ ਛੋਟਾ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਬੇਗਾਨੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਉਪਰ ਫਾਇਰਿੰਗ ਦਾ

ਅੰਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ 151 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ, ਵਿਧਾਇਕ ਦੋਸ਼ੀ

● 16 ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ● ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਉਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-ਭਾਰਤ ਦੇ 151 ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਹਲਫ਼ਨਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ਅੰਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡੈਮਕੋਟਿਕ ਰਿਫਾਰਮੇਂਸ (ਏ. ਡੀ. ਆਰ.) ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਏ. ਡੀ. ਆਰ. ਨੇ 2019 ਤੋਂ 2024 ਵਿਚਾਲੇ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਮਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ 4,809 ਹਲਫ਼ਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ 4,693 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ 16 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ 135 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਅੰਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦਾ ਨਾਨ 25 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨਾਲ ਅੰਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਕਰ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 14 ਵਿਧਾਇਕ ਹਨ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੇ ਇਕ ਹੀ ਪੀੜੜ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਰਵਾਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਅਧੀਨ ਜਥਰ-ਜਨਾਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਸ ਜੁਰਮ ਅਧੀਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸੜਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੇਂਦ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ 2 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ 14 ਵਿਧਾਇਕ ਹਨ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੇ ਇਕ ਹੀ ਪੀੜੜ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਰਵਾਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 54 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਰਤਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 23 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ, ਤੇਲਗੂ ਦੇਸ਼ਮ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 17 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 5 ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜਥਰ-ਜਨਾਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋ ਹਮਲਾਵਰ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਕੀਤੇ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ

● ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਰੰਜ਼ਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਸੁਧਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰਵਾਇਆ

ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤਨੀ ਦੇ ਭਰਾ ਵੱਲੋਂ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪੂਰੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਟੀਮ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਟਾਂਡਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਪਹੁੰਚੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਲ.ਓ.ਸੀ ਜਾਰੀ

ਸਪੇਸ਼ਨਲ ਡੀਜੀਪੀ ਡੋਕੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਪੁਰਬਲਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿੱਕੋਕੜ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 10 ਕੇਸ

ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮਾਮੇ ਵੱਲੋਂ ਐਫਾਈਆਰਾਈ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਐਫਾਈਆਰ। ਪਰ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

1 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਆਇਆ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ

ਪਰਮਜੀਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਖਚੈਨ ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਭਰਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਤਨੀ ਦੀ ਖ਼ਡਕਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਭੀਨੀ ਗਿਆ। ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਖਚੈਨ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਦਬੂਰਜੀ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਦਬੂਰਜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਐਨਆਰਾਈ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਐਨਆਰਾਈ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਜ਼ਖਮੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

✿ ਕਿਹਾ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਇਲੀਨੋਇਸ਼ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀ ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਭੱਟ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਰਾਕੇਸ਼ ਭੱਟ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵਾ ਵਿਸ਼ਾਨੂੰ ਮੰਦਿਰ ਵਿਖੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਜਾਰੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਜੂਟ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਿਆਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ “ਵਾਗ੍ਯੈਵਾ ਕੁਟੰਬਕੰਮ” ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਸ਼ਵ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ।”

ਸ੍ਰੀ ਭੱਟ ਜੋ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ”ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਮੱਤਭੇਦ ਵੀ ਹਨ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਕਜੂਟਤਾ ਵਿਖਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਆਏ ਆਪਾਂ ਇਕੱਠੇ ਸੋਚੀਏ ਤੇ ਸਾਡੇ ਦਿੱਲ ਇਕੱਠੇ ਧੜਕਣ। ਇਸ ਸਭ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤੀ “ਆਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਹਾਂ। ਸੱਚ ਸਾਡੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ ਜੋ ਹੋਸ਼ਾਂ ਰਹੇਗਾ। ਆਏ ਸੱਚ ਨੂੰ ਸਮਝੀਏ, ਹਨੇਰੇ ਤੋਂ ਰੱਸ਼ਨੀ ਵਲ ਪਰਤੀਏ ਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਅਮਰਤਾ ਵੱਲ ਵਧੀਏ। ਓਮ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ।”

ਅਮਰੀਕਾ-ਮੈਕਸੀਕੋ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ 2 ਟੱਨ ਡਰੱਗ ਫੜਿਆ

੦ ਹਦਵਾਣਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੱਕਲ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਸਨ ਪੈਕਟ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਅਮਰੀਕਾ-ਮੈਕਸੀਕੋ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰ ਇਕ ਟਰੱਕ ਵਿਚੋਂ 2 ਟੱਨ ਡਰੱਗ (ਮੈਥਫੈਟਾਮੀਨ) ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਇਹ ਟਰੱਕ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਟਰੱਕ ਦੇ 29 ਸਾਲਾ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਗਿੜਦਾਰ ਕਰਕੇ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਰੱਗ ਹਦਵਾਣਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇ ਬਣਾਏ 1220 ਪੈਕਟਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਸੀ। ਯੂ ਐਸ ਕਸਟਮਜ਼ ਅੰਡ ਬਾਨਡਰ ਪੈਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਬ੍ਰਾਮਦਰੀ ਸੈਨ ਡਾਈਗੋ ਵਿਚ ਓਟੇ ਮੈਸਾ ਪੋਰਟ ਆਫ ਐਂਟਰੀ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫੈਸਿਲਟੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਰਾਮਦ ਡਰੱਗ ਦੀ ਕੁਲ ਕੀਮਤ 5 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵਧ ਹੈ। ਟਰੱਕ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਰੋਕ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਲੱਦੇ ਹਦਵਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਹਦਵਾਣੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਬਲ ਕਿ ਡਰੱਗ ਦੇ ਪੈਕਟ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਉਪਰੰਤ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕੱਚੀ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਅੰਰਤ ਗਿੜਦਾਰ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਉਹੀਓ ਵਿਚ ਇਕ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕੱਚੀ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗਿੜਦਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਸਟਾਰਕ ਕਾਊਂਟੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਅਨੁਸਾਰ 27 ਸਾਲਾ ਅੰਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਪਸੂਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਵਰਤਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੈਨਟਨ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਰਤ ਨੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਖਾਣਾ ਬਚਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਅੰਰਤ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਬਿੱਲੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰ ਕੁੱਚਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਰੱਖ, ਪੈਰ ਤੇ ਮੂੰਹ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਉਪਰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜੇ ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਚੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦਾ ਡਾਕਟਰ ਸੈਕਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਗਿੜਦਾਰ

✿ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਲਾ ਰਖੇ ਸਨ ਗੁਪਤ ਕੈਮਰੇ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਕੋਚਸਟਰ ਹਿਲਜ਼, ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਫਿਜ਼ੀਸੀਅਨ ਉਮੇਰ ਏਜਾਜ਼ (40) ਨੂੰ ਸੈਕਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਗਿੜਦਾਰ ਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਉਸ ਉਪਰ ਬਾਲਗਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸੈਕਸ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰਨ, ਨਿਰਵਸਤਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਖਿੱਚਣ ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਵੱਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਪੜੇ ਬਦਲਣ ਵਾਲੇ ਕਮਰਿਆਂ, ਨਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਮਰਿਆਂ, ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੈਮਰੇ ਲਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੋਂ ਉਹ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵੇਖਦਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਏਜਾਜ਼ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹੈ ਤੇ ਉਹ 2011 ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਏਜਾਜ਼ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ 2 ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਚੇ ਹਨ। ਏਜਾਜ਼ ਦੀ ਗਿੜਦਾਰੀ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੋਈ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬੈਚਲਰ ਆਫ਼ ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ (ਸਮੈਸਟਰ ਚੌਥੇ) ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਭਾਵਨੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਕੀਤਾ ਹਾਸਲ

ਜਲੰਧਰ (ਤੇਜਿੰਦਰ ਮਨਚੰਦਾ)-ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਬੈਚਲਰ ਆਫ਼ ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ (ਸਮੈਸਟਰ ਚੌਥੇ) ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁੰਸ ਰਾਜ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਭਾਵਨੀ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੀ.ਬੀ.ਕੇ. ਡੀ.ਐਂ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵੂਮੈਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸਵਾਨਿਕਾ ਨੇ ਦੂਜਾ, ਸ਼ੁਰੂਤੀ ਨੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਵਨੀ ਨੂੰ ਪੇਂਟਿੰਗ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈਆਂ ਪੇਂਟਿੰਗਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ।

ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ ਦਾ ਬ੍ਰਾਂਡ ਬਣਾਉਣਾ ਉਸ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵਨੀ ਨੇ ਹੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਦੂਰ ਭੱਜਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਅਹੀਮਾਤ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਪੁੱਛਦਾ ਸੀ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੇਗੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰੋਗੇ? ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਂਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਅਨਪੜ੍ਹ ਬੰਦਾ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲੀਡਰ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਭਾਵਨੀ ਪੀਐਚਡੀ

ਮੇਖ - (ਜਨਮ 14 ਮਾਰਚ 1938) ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਨਗੇ। ਵਧਾਰਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰੱਕੀ ਦੇ ਕਈ ਮੌਕੇ ਮਿਲਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਕੰਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਬਣੇਗੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਸਵਾਰੀ ਆਦਿ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਜਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਮਨ ਸਾਂਤ ਰਹੇਗਾ।

ਬਿਖ - (ਜਨਮ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1938) ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੇ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਖਾਸ ਉਲੱਝਣਾ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਤੁਰੱਕੀ, ਸੰਤਾਨ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾ, ਫਜ਼ੂਲ ਦੀ ਭੱਜ-ਦੋੜ, ਧਨ ਦਾ ਖਰਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇ ਦੂਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੁਲਾਓ, ਕਾਰਜ ਸਿੱਧ ਹੋਣਗੇ।

ਮਿਥਨ - (ਜਨਮ 15 ਮਈ 1938) ਸੰਘਰਸ਼ ਭਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚੁਜ਼ਾਰੇਯੋਗ ਅਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬਣਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਮਨ ਅਸਾਂਤ, ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਤੇ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਰਹੇਗਾ। ਆਮਦਨ ਘੱਟ ਤੇ ਖਰਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਫਜ਼ੂਲ ਦਾ ਟਕਰਾਅ ਰਹੇਗਾ, ਲਾਭ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਤਾਂਤਰਿਕ ਜਾਂ ਅਖੇਡੀ ਬਾਬਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਨਾ ਲਵੇ।

ਕਰਕ - (ਜਨਮ 15 ਜੂਨ 1938) ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਲੱਝ ਹੋਏਗਾ। ਵਿਲਸ ਆਦਿ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਖਰਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਨ ਦਾ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਤਣਾਅ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਿਲ ਬੈਠ ਕੇ ਮਸਲਾ ਸੁਲਝ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁੱਭ ਰਹੇਗਾ।

ਕਿਸ਼ਮਤ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ

ਵੀਰਵਾਰ 29 ਅਗਸਤ ਬੁੱਧਵਾਰ 04 ਸਤੰਬਰ 2024 ਤੱਕ

ਰਾਸ਼ਡਿਲ ਜਾਂ ਕਿਸ਼ਮਤ ਦੇ ਸਿਤਾਰੇ ਬੁੱਡ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੀਡੀਆ ਰਹੀਂ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੜਦੇ ਸੁਣਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ, ਪਰ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਕਾਲਮ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗਾਂ ਦੇ ਸੁਗਲ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਛਾਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਧ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪਸੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਵੀ ਸਕਣ। -ਸੰਚਕ

ਸਿੰਘ - (ਜਨਮ 16 ਜੁਲਾਈ 1938)

ਸੁੱਖ-ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ, ਪਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਮੱਤਭੇਦ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਮੀ ਰਹੇਗੀ। ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅਥੰਰ ਵਿੱਚ ਮਨ ਉਚਾਸ ਅਤੇ ਉਚਾਸਤਾ ਰਹੇਗੀ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਬੈਠ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਰੱਲਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰੋ, ਰਿਸਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਨਗੇ।

ਕੰਨਿਆ - (ਜਨਮ 16 ਅਗਸਤ 1938)

ਗਜ਼ਾਰੇਯੋਗ ਅਮਦਨ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਬਣਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੰਮਾਂ ਵੱਲ ਰੁਝਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਵਾਰੀ ਆਦਿ ਸੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਭ ਮੰਗਲ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਖਰਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮੱਤਭੇਦ ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਰੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰੋ।

ਤੁਲਾ - (ਜਨਮ 15 ਸਤੰਬਰ 1938)

ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਲੀ-ਹੋਲੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਣ-ਇੱਜ਼ਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਉਚ-ਪੱਧਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਬਣਨਗੇ। ਧਨ ਆਉਣ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਬਣਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ, ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮੱਤਭੇਦ ਤੇ ਕੁਝ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮੰਜਸ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਅਪਣੀ ਚਾਦਰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਪੈਰ ਪਸਾਰੇ, ਆਰਥਿਕ ਉਲੱਝਣਾਂ ਤੋਂ ਬਚੋ ਰਹੋਗੇ।

ਬਿਸ਼ਚਕ - (ਜਨਮ 15 ਅਕਤੂਬਰ 1938)

ਧਨ ਦੇ ਸੇਰਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇਰਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ

ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਉਚ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਵੱਧਣਗੇ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਜ਼ਮੀਨ/ਵਾਹਨ ਆਦਿ ਦੇ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਮੱਤਭੇਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨੀ, ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਾਂਤੀ ਆਵੇਗੀ।

ਕੰਭ - (ਜਨਮ 13 ਜਨਵਰੀ 1938)

ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਖਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅੜਚਨਾਂ ਪੈਣਚਰੀਆਂ। ਧਨ ਲਾਭ ਤੇ ਤੁਰੱਕੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਖਸ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਤਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੱਝਣ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਪਾਠ ਕਰੋ ਅਤੇ ਗਜ਼ੂ ਘਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੋ।

ਮੀਨ - (ਜਨਮ 12 ਫਰਵਰੀ 1938)

ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਮਿਲ-ਜੁਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਣਗੇ। ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੇ-ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਧਨ ਲਾਭ ਤੇ ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਮੋਦ-ਪ੍ਰੋਦ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਰਮ-ਕਰਮ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਝਾਨ ਵਧੇਗਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਉਲੱਝਣਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨ ਉਚਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹਾਸੇ ਦੀ ਪਟਾਰੀ

ਮੇਰੇ ਇਕ ਸ਼ੁੱਭਚਿੰਤਕ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਬਹਿਸ ਨਾਲ ਨਾ ਜਿੱਤੇ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਾਓ।

ਮੈਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਤਨੀ ਬੋਲੀ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਾਸਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੈਨੂੰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ, ਲੱਗਦੈ ਤੇਰਾ ਭੂਤ ਉਤਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਪਲੱਸ ਪੋਲੀਓ ਟੀਮ ਘਰ ਆਈ।

ਮਹਿਦਰ (ਪਤਨੀ ਨੂੰ), ਭਾਗਾਵਾਨੇ

ਬੰਦੂਕ ਤੇ ਕਾਰਡੂਸ ਕਿਥੇ ਨੇ?

ਟੀਮ ਭੱਜੀ ਤਾਂ ਪਿੱਛਾਉਂ ਮਹਿਦਰ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਲਾਈ, ਰੁਕੋ, ਉਏ ਰੁਕੋ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ।

ਮੁੰਡਾ, ਤੇਰਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?

ਕੜੀ, ਤਮੇਨਾ।

ਮੁੰਡਾ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸਰਫਰੋਸੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੜੀ, ਤੂੰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਮੁੰਡਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਫਰੋਸੀ ਕੀ ਤਮੇਨਾ, ਅਥ ਹਮਾਰੇ ਦਿਲ ਮੈਂ ਹੈ।

ਵਿਆਹ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਹੰਸਲੇ ਵਿਖੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਟਿਕਾਣਾ

ਕਿੰਗਜ਼ਦੇਮ ਸੈਕਿਊਰਿਟੀ ਮੁਦੀਰ

ਸਾਡੇ ਤਾਜ਼ਾ ਤੇ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਤੁਹਾਡੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਸਾਡੀ

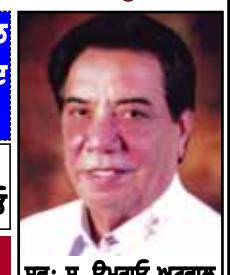
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਟੀਆਂ ਨਾਈ ਹਾਸ ਮੁਢਤ !

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ। ਸਾਡੀ ਵਪੀਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਰਿਵਸ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਹਿਮਾਨ ਆਸ-ਆਸ ਕਰ ਉਠਣਗੇ।

ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ ਦੀ ਚਾਹ ਨਾਲ ਤਾਜ਼ਾ ਸਮੇਤ, ਪਕੋੜੇ, ਸਪਰਿੰਗ ਰੋਲ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਨਪਸੰਦ ਮਿਠਿਆਈ ਬਹੁਤ ਰਿਆਇੰਡੀ ਭਾਗ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਤੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਵ: ਉਮਰਾਈ ਅਟਵਾਲ ਦੇ 40 ਸਾਲਾ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਓ।

ਯੂ.ਕੇ. 'ਚ ਲੱਗੂਆਂ ਦੇ ਸਤ ਤੋਂ ਮਾਹਿਰ

KINGSWAY BANQUETING SUITE
270-272 BATH ROAD, HOUNSLOW, MIDDLESEX, TW4 7DF.
(OPP. HOUNSLOW WEST TUBE STATION)

TEL: 020 8570 8351

Email: Kingswaylondon@icloud.com, www.kingswaybanqueting.com

PANJAB TIMES (EST 1965)	
FOR SUBSCRIPTION (PLEASE TICK ONE RELEVANT BOX)	
6 MONTHS ---- £95	☐
1 YEAR ---- £180	☐
NAME.....	
ADDRESS.....	
POST CODE.....	TEL.....
Barclays Bank details: ACCOUNT: Punjab Times Trust ACCOUNT NO: 20853011 SORT CODE: 20-25-85	
Post with payments to: SUBSCRIPTION PANJAB TIMES BRIDLE GATE LANE, ALVASTON, DERBY, DE24 0QW, U.K.	
TEL: 01332 372851 FAX: 01332 374819	
or please ring on Mo: 07966 388 388	
www.panjabtimes.uk Email: Panjabtimes@aol.com	

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਿਖ ਪੰਥ ਦੀ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ-ਬੋਲੀ ਰਾਤ ਮੁੱਕਣੀ ਨਹੀਂ

ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਆਈਏਐਸ

• • •

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਦੀ ਨਵ-ਸੁਰਜੀਤੀ
ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਪਿਛੇ
(2024 ਵਿੱਚ) ਹੋਈਆਂ
ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸਲੋਂ ਅੰਝੜ ਪਏ ਜਾਂ ਮੁੱਢੇਂ ਭੋਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ 'ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ' ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਚੱਲੇਗੀ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਈਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਤਥਾਗੀ ਵੇਲੇ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਲ ਦੇ ਪੌਣੀ ਸੜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣੇ ਆਈਨ ਨੂੰ ਨੇਸਤੇ-ਨਾਬੂਦ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੋ ਅਮਰੀਕਾ, ਕਨੇਡਾ, ਸੂ. ਕੇ. ਦੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਹਮਦਰਦਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਜਾਗਰੂਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੋਵਿਡ ਦੇ ਵਿਹਾਲੇ ਦਿਨੋਂ ਕਰੜੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇਕੀ ਵਿਸ਼ਵ-ਪੱਧਰੀ ਲੋਕ-ਰਾਜੀ ਸਿਆਸੀ ਸੋਚ ਦੀ ਪੁੱਠ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗੋਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਿੰਘ ਕੌਮ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਹੋਂਦ ਬਚੇ ਫਿਕਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਈਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿੱਗਰ ਸਰੂਪ (ਜਾਂ ਖਰੜਾ) ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਉਂ ਕੀਮਤੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੁਤਤ ਬੱਚਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਆਈਨ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗੋਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਛਪਵਾ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਕਈ ਪੰਥਕ ਇਕਠਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਪੁਰੀ ਵਾਰ ਲਾ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸ਼ੁਵੱਲੀ ਨਜ਼ਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰੜਾ ਸਮਝ ਕੇ ਯੋਗ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਣ। ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ "ਨਾ ਮੈ ਰੂਪ ਨ ਬੰਕੇ ਨੈਣਾ॥ ਨਾ ਕੁਲ ਢੰਗੁ ਨ ਮੀਠੇ ਬੈਣਾ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥" (ਮਹਲਾ ੧, ਪੰਨਾ 750) ਗੁਰ-ਫੁਰਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਗੈਰ-ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਇਆ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਵੱਲ ਤਵੱਜੋਂ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਣੀ ਸੀ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਵੀ ਮਿਹਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਕੌਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਵੱਲ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੱਥਲਾ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਕਾਰਜ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਮੁੱਢਲੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ 1776 ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਨੇ 1946 ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਧਾਨ-ਘੜਨੀ ਸਭਾ ਬਣਾ ਕੇ 1947 ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੌਮਿਊਨਿਸਟ ਮੈਨੈਫੈਸਟੋ ਨਾਲ

ਲੈਸ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਕੌਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਠੋਲ੍ਹਾ ਆ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਏਨੋਂ ਜਗਤ ਵਿਖਿਆਅਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੱਸਣ ਲੱਗਿਆਂ ਵੀ ਸੰਗ ਜਿਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਰ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਿਆ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਈਨ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੱਸਣ ਦੀ ਤਾਂ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਕਿਉਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਘਾਟ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਇੱਕ ਫੁਰਨਾ

ਫੁਰਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਆਈਨ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅੱਜ ਇਸ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਖੀ ਵੀ ਸੁਹਿਰਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਚਿਗੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਂ ਜਿਵੇਂ 'ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਕੀ ਸਾਖੀ' ਕਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਤਵੱਜੋਂ ਦੇ ਸਕੇ।

ਤੱਥ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ 1980 ਵਿੱਚ ਸਭ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪਾਟੋਧਾੜ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਦਾਬਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਅੱਖਰ-ਅੱਖਰ ਕਰ ਕੇ ਖੁਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁਕਾ ਸੀ। 1980 ਵਾਲਾ ਦਲ ਦੋਫਾੜ ਹੋਣਾ ਆਈਨ ਦੇ ਤਾਬੂਤ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਕਿੱਲ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਦਲ-ਦਲ ਹੀ ਬਣ ਗਈ। ਬਣਦੀ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਾ! ਆਈਨ ਦੀ ਤਾਂ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੇ ਢਾਈ ਟੋਟ੍ਰੂ ਇਕਠੇ ਕਰ ਲਈ ਦਲ ਬਣਾ ਬੈਠਾ। ਇਉਂ ਬਾਦਲ ਦਲ, ਬਰਨਾਲਾ ਦਲ, ਅਮਰਿੰਦਰ ਦਲ, ਬਾਬਾ ਦਲ, ਪੰਚ-ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਦਲ, ਪੰਥਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲੋਂਗਵਾਲ, ਮਾਨ ਦਲ, ਸੰਯੁਕਤ ਦਲ, ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਦਲ, ੩੩ ਅਦਿ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਿਸੇ ਨਾ ਬਣਾਇਆ, ਨਾ ਲੋੜ ਸਮਝੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਬ ਕੇ ਘੱਟਾ ਪਾਉਣਾ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਦੋ ਵਿਧਾਨ ਘੜ ਲਈ। ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਪੁਤਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਕਦੇ ਅਸਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਹੋਏ ਪਰ ਆਪਣੀ ਮਾਈ-ਬਣੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿੱਡ ਭਰਨ ਲਈ ਕਾਢੀ ਸਨ।

ਇਸ ਘੱਟਾ-ਪਾਉਣੀ ਅਮਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਲੀਦਕੋਟ ਦੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਧੀਨ ਆਈਨ ਘੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਸਤੰਬਰ 1980 ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ। ਉਸ ਨੇ ਮਈ 17, 1981 ਦੇ ਜਨਰਲ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿੱਚ ਆਈਨ ਦਾ ਖਰੜਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਤ ਲੋਂਗਵਾਲ ਨੇ ਤੁਰੰਤ 2000 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਲਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫੇਰ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੇਰਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹਨੀਂ ਭਰਪੂਰ ਸਿੰਘ ਬਲਬੀਰ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ

ਆਉਣ ਉੱਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਤੀ ਕਰਕੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਇਉਂ ਅਸੀਂ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਰਾਜੀ ਤਨਜ਼ੀਮ ਬਣ ਉੱਭਰ ਸਕਦੇ ਸਾਂ। ਇਸ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ, 'ਮਾਨ ਦਲ', ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕਦੇ ਮਾਨਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤੀ, ਵਿੱਚ ਸ. ਸੁਖਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ 'ਸਸਪੈਂਡ' ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਫੇਰ ਕਦੇ ਮੁੜ ਕੇ ਨਾ ਵੇਖਿਆ।

ਨੱਬਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਦਸਤ ਅਖਬਾਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਫਲ ਵੀ ਹੋਈ। ਸਾਰੇ ਦਲਾਂ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 25-30 ਲੱਖ ਤੱਕ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰ ਲਈ। ਭਰਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਉਹੀ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਦੋ-ਦੋ ਸਰਕਤਰ, ਕਈ-ਕਈ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਇੱਕ-ਇੱਕ ਸਰਕਤਰ ਜਨਰਲ ਸਭ ਨੇ ਬਾਧ ਲਏ। ਪਰ ਖਜਾਨਚੀ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੇ ਵੀ ਨਾ ਬਣਾਇਆ, ਨਾ ਹੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਐਸੀ ਮਿਹਰ ਹੋਈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅੰਗੋਜ਼ੀ ਦੀ ਵੀ ਵਧ ਗਈ। ਖਜਾਨਚੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਦਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਨ ਹੋਏ ਪਰ ਸਮਾਂ ਪੈ ਕੇ ਫੇਰ ਸ਼ੁਰੂਤੇ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਏ।

ਹਸੇ-ਠੱਠੇ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਹਵਾ ਮੌਜੂਦਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਯਥਾਰਥ ਵਜੋਂ ਬੁਤਤ ਹੀ ਨਾਮੋਜ਼ੀ ਦਾ ਆਲਮ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਿਆਸਤ ਬਿਨਾਂ ਹੁਰੇ ਤੋਂ ਹੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ - ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੋਂ। ਸਾਡੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸਹਿ ਜੂਲਮ ਹੋਏ ਪਰ ਪੱਕੀ-ਪੌਢੀ ਪੁਕਤਾ ਸਿਆਸੀ ਤਨਜ਼ੀਮ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਸਭ ਕੁਝ ਉੱਤੇ ਪਰਦਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਯਕੀਨਨ, ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਜੂਲਮ ਇਸ ਲਈ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਤਨਜ਼ੀਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। 'ਖੜਗ ਕਾਠ ਜਿਨ ਤਜਿਓ...'।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ-ਰਾਜੀ ਲੋਹਾਂ ਉੱਤੇ ਆਈਨ ਸਿਰਜ ਕੇ ਇੱਕ ਨਿੱਗਰ ਸਿਆਸੀ ਤਨਜ਼ੀਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿੱਗਰ ਸਿਆਸੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਿਖ ਪੰਥ ਦੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕਾਲੀ-ਬੋਲੀ ਰਾਤ ਮੁੱਕਣੀ ਨਹੀਂ। ਆਪਣੇ ਝੇਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲ ਕੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਿੱਗਰ ਸਿਆਸੀ ਤਨਜ਼ੀਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਗਰਾਨ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ। ਸੱਚੇ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ: "ਜੋ ਜਾਗੇ ਸੇ ਉਥੇ ਸੂਤੇ ਗਏ ਮੁਹਾਇ"।" (ਮਹਲਾ ੩) (ਪੰਨਾ 34)

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕੰਗਲਵੀ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪਿੰਡ ਸੀ ਇਹ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਈ ਹੋਈ ਮਥਰ ਨੇ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸੀ ਸਗੋਂ ਆਂਦੀ ਗੁਆਂਦੀ, ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬੜੇ ਹੈਰਾਨ ਸਨ ਕਿ ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਜੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਕੁਝੀ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਸੱਤ ਕੇ ਤਲਕ ਦੇ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਉਹ ਸੁਨ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਲੋਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਉਡਾਉਣ ਲੱਗੇ।

ਨੰਬਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦਲਬੀਰ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਈ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਲੜਕੀ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਆਏ ਸਨ ਕਿ ਚੰਗਾ ਜਿਹਾ ਰਿਸਤਾ ਲੱਭ ਕੇ ਉਹ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦੇਣ। ਕਿਸੇ ਦੂਰ ਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਦੱਸ ਪਾਈ ਸੀ। ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਖਾਨਦਾਨ ਬਾਰੇ ਸੂਹ ਕੱਢ ਲਈ ਸੀ ਤੇ ਪਰਵਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ। ਉਸੇ ਹੀ ਦੂਰ ਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਚੋਲਗਿਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪ ਦਿਤੀ। ਮਿਥੇ ਦਿਨ 'ਤੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਲੈ ਆਏ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕੇ ਜੇ ਮੁੰਡਾ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦੇ ਵੀ ਪਸੰਦ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਪੱਕ-ਠੱਕ ਕਰ ਲੈਂਗੇ।

ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੇ ਮੁੰਡਾ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਲੱਟੂ ਹੋ ਗਏ। ਛੇ ਫੁੱਟ ਉਚਾ ਕੱਦ, ਰੰਗ ਗੋਰਾ ਨਿਸ਼ੋਹ, ਬਿੱਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਐਮ.ਏ. ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਦਲਬੀਰ ਤੇ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨੂੰ ਇਕ ਅਲੱਗ ਕਮਰੇ 'ਚ ਬਿਠਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਮਾਖਿਉਂ ਮਿੱਠੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭੁੱਲ ਭੁੱਲ ਪੈਂਦੀ ਸੁਣ ਕੇ ਦਲਬੀਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਾ ਆਵੇ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝੀ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਭਾਵੇਂ ਕੱਦ ਦੀ ਮਧਰੀ ਸੀ ਪਰ ਸੋਹਣੀ ਰੱਤ ਕੇ। ਬੋਲ ਚਾਲ ਤੋਂ ਲਗਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਬਾਹਰਲੀ ਹਵੇਲੀਉਂ ਧਾਰਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਆਈ ਹੋਵੇ। ਫਰਨ ਫਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੀ। ਟੈਕਸ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿਚ ਉਚ ਅਹੁੰਦੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ। ਮਿਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਭ ਨਾਲ ਇਉਂ ਖੁਲ ਮਿਲ ਗਈ ਜਿਵੇਂ ਸਭ ਨੂੰ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦੀ ਹੋਵੇ। ਦਲਬੀਰ ਵੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਦਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮਰ ਸਿਟਿਆ ਸੀ ਤੇ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦਾ ਮਧਰਾ ਕੱਦ ਸਗੋਂ ਉਹਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਪਿਆਰਾ ਲਗਣ ਲਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਹਵਾਵਾਂ 'ਚ ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦੇ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ,

ਕਬੂਤਰਬਾਜ਼ (ਬਾਬੇ)

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਦਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਹਰਲੇ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਆਈ ਹੋਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਮੀ ਰੰਗ 'ਚ ਭੰਗ ਹੀ ਨਾ ਪਾ ਦੇਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਅਮ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਚਮਕ ਦਮਕ ਨਾਲ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਕਲ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਕੇ ਬੜੀ ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੋਕਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਵਲ ਮੈਰਿਜ਼ ਕਰ ਕੇ ਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਗਜ਼-ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਵਾਪਸ ਅਮਰੀਕਾ ਮੁੜ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਗਜ਼-ਪੱਤਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਦਲਬੀਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿਤੇ।

ਛੇਆਂ ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਦਲਬੀਰ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਦੀ ਲਾਉਂਡ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਜਹਾਜ਼ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਇੰਜ਼ੋਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇਕ ਸੁਪਨੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਲਗਦਾ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਉਪਰਾ ਉਪਰਾ ਜਿਹਾ ਲੱਗਿਆ ਪਰ ਸਹੁਰਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਹੌਲ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਵਧੇਰੇ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਵੀ ਰਖਵਾ ਦਿਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਦੀ ਪਸੂਆਂ ਨੂੰ ਪੱਠਿਆਂ ਦਾ ਟੋਕਰਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੀ ਨਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਲਬੀਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਡਲਿਵਰੀ ਲਾਰੀਆਂ 'ਚੋਂ ਬਕਸੇ ਤੇ ਬੋਰੀਆਂ ਉਤਾਰੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਐਮ. ਏ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਇਕ ਛਲਾਵਾ ਜਿਹਾ ਲਗਦੀ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਹ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਰਾਸ ਹੋਣਗੇ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵਸਦੇ ਕਈ ਕਰੋੜਪਤੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉਸਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਇਸੇ ਰਸਤੇ ਹੀ ਲੰਘੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਫੇਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੋਕ ਇਥੇ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੁਸ਼ਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਪਿਆ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੱਲਤ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭਲਾਈ ਪੈਂਦੀ ਸੀ ਨਸਲੀ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਦੀ। ਗੋਰੇ ਕਾਲੀ ਤੇ ਭੂਰੀ ਚਮੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘਟੀਆ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਗੋਰੇ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰੀ ਲੁਕਵਾਂ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲੀ ਤੇ ਭੂਰੀ ਚਮੜੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਲੋਕ ਨਸਲੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵੀ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਖਾਸ ਕਰ ਟਵਿਨ-ਟਾਵਰਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਉਹ ਸਿਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਤੇ ਸਟੋਰ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦਿੰਦਾ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਰਿਝੁਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਵਲੋਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਮਿਲਦੀ। ਕੰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਹ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਤੇ ਅਗਾਂਹ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀਆਂ ਵਿਉਂਤਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।

ਨੰਬਰਦਾਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਦਸ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਦਲਬੀਰ ਤੇ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਟੈਲੀਫੁਨ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਕਦੀ ਕਦੀ ਉਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਚਿੱਠੀ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦੀ। ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੁਮਾਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਉਚਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਈ ਲੋਕ ਉਹਦੀ ਕਿਸਮਤ 'ਤੇ ਰਸਕ ਕਰਦੇ ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਬਈ ਪਰੀ ਇਕ ਆਕਾਸ਼ੀਂ ਉਤੇ ਤੇ ਦਲਬੀਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਉਡਾ ਕੇ ਲੈ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ, ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਜੇਬਾਂ 'ਚ ਪਾਈ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਗੇੜੇ ਕੱਢਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਕਈ ਲੁੱਟੇ ਜਾਂਦੇ। ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਤਸਵੀਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਪਰੀ ਇਕ ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਬੈਠਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ। ਪਤਾ ਉਦੋਂ ਲਗਦਾ ਜਦੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਕਰਿੰਦੇ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੌਰੇ। ਕਈ ਵਿਚਾਰੇ ਤਾਂ ਰਾਹ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਨ ਤੋਂ ਵੀ ਹੱਦ ਧੋ ਬੈਠਦੇ। ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਕਿ ਕਈ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉੱਘ-ਸੁੱਘ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੀ।

ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਪਈ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਕੰਡਾ ਤਾਂ ਕਿਸਮਤ ਨੇ ਆਪ ਆ ਕੇ ਖੜਕਾਇਆ ਸੀ।

ਤੇ ਅੱਜ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਟੈਲੀਫੁਨ ਸੁਣ ਕੇ ਸੁਨ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਘਰ ਵਿਚ ਮਰਗ ਵਰਗ ਮਾਹੌਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਧਰ ਦਰਲਬੀਰ ਤੋਂ ਵੀ ਟੈਲੀਫੁਨ ਉਪਰ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਹੀ। ਉਹਨੇ ਚਿੱਠੀ 'ਚ ਸਭ ਕੁਝ

ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਬਾਬਾ ਆਪਣੇ ਡੈਰੇ ਮੁਝਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦੇ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਨੇ ਡੈਰੇ 'ਚ ਛੁਨ ਕਰ ਕਰ ਕੇ ਮਾਫ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਪਰ ਬਾਬਾ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਬਾਬਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਕ੍ਰੋਪਵਾਨ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਹਨੇ ਛੁਰਮਾਨ ਸੁਣਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਹ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝੀ ਤੇ ਮੁੰਡੇ 'ਚੋਂ ਇਕ ਦੀ ਮੌਤ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦੇ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਬੇ ਉਪਰ ਰੱਬ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਟਿੱਲ ਲਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਪਰ ਇਸ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਟੱਬਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੇਰੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਟੱਕਰਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਬਕ ਗਈ। ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਵੀ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੇ ਮਗਰ ਹੀ ਚਲਦੀ ਹੈ।

ਲਿਖਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹਦੀ ਚਿੱਠੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਿਆਰੇ ਬਾਪੂ ਜੀ ਤੇ ਬੇਬੇ ਜੀ, ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ। ਬਾਪੂ ਜੀ ਤੇ ਬੇਬੇ ਜੀ, ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਗਲਤੀ ਕਰ ਗਏ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਤੇ ਖਾਨਦਾਨ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇੰਜ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਲਉ ਸੁਣੋ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ। ਉਹਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੰਦੇ ਆ। ਇਥੇ ਘਰ ਵਿਚ ਵੀ ਥਾਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਬਾਬੇ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਟੰਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਆਈਮ ਏਸ ਬਾਬੇ ਦੀ ਫੋਟੋ ਨੂੰ ਧੂਢ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਇਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਗੱਲ ਦੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਖੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਖੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੇ ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਬਾਬਾ ਕਿਧਰੇ ਕਲਕਤੇ ਵਲ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖੀ-ਮੇਵਕੀ ਚਮਕਾਉਣ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਪਰਕ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਏਦਾਂ ਦਾ ਰਿਸਤਾ ਹੱਦੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇ। ਸੋ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦੇ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿਚੀਂ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਵਿਆਹ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਹ ਬਾਬੇ ਪਾਸੋਂ ਆਪਣੀ ਭੁੱਲ ਬਖਸ਼ਦਾ ਲੈਂਗੇ।

ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਬਾਬਾ ਆਪਣੇ ਡੈਰੇ ਮੁਝਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦੇ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਨੇ ਡੈਰੇ 'ਚ ਛੁਨ ਕਰ ਕਰ ਕੇ ਮਾਫ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਪਰ ਬਾਬਾ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ ਹੋ

27 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਟਿੱਲ ਲਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਸਮਝਾ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਪਰ ਇਸ ਅੰਧ-
ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਟੱਬਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ
ਹੋਇਆ। ਮੇਰੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਟੱਕਰਾਂ
ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਥੱਕ ਗਈ। ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਵੀ
ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੇ ਮਗਰ ਹੀ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਉਹ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਪਲੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ
ਉਹਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਉਹਨੂੰ ਖੂਹ ਵਿਚ ਸੁੱਟਣ
ਲਈ ਕਹਿਣਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਛਾਲ
ਮਾਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਮਝਾ ਸਮਝਾ ਕੇ
ਹਾਰ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਾਡ ਕਹਿ
ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਮੈਨੂੰ ਗਰੀਨ
ਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਉਹ ਤਲਾਕ ਦੀ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਪਰ
ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ
ਰਖੇਗੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਨਾਲ
ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ ਭਸਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।
ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ
ਸਾਰੇ ਕਾਸੇ ਨੂੰ ਇਕ ਸੁਪਨਾ ਹੀ ਸਮਝੋ। ਮੈਂ
ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਵਾਹ ਲਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲਈ ਹੈ।
ਬਾਬੇ ਨੇ ਏਸ ਟੱਬਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਆਪਣੇ ਮਕੜ-ਜਾਲ ਵਿਚ ਫ਼ਸਾਇਆ
ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਖੋਤੀ ਬਾਬਿਆਂ
ਨੂੰ ਇਧਰ ਵੀ ਹੋੜ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋੜ੍ਹਾਂ ਅਕਲ ਦੇ
ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਤੁਤਾਂ ਦੇ ਚਿੱਠੇ ਇਧਰ
ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨਸਰ ਹੁੰਦੇ
ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗਣ
ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਬਸ ਤੁਸੀਂ ਹੋਸਲਾ ਰੱਖਣਾ ਹੈ,
ਘਬਰਾਉਣਾ ਨਹੀਂ, ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹੋ
ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਠਾਕ ਹਾਂ।

ਕੰਮ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈਨੂੰ
ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਣਾ ਹੈ।
ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨੇ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਹੈ। ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਛੇਤੀ ਹੀ
ਹੋਰ ਜਿੱਨੀ ਲਿਖਾਂਗਾ।

ਆਪ ਦਾ ਸਪੁੱਤਰ
ਚਲਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਦਲਬੀਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਸਰਨਜੀਤ ਤੇ ਦਲਬੀਰ ਦਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ ਸਰਨਜੀਤ ਤੇ ਦਲਬੀਰ ਦਾ ਤਲਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਤੇ ਰਾਹ ਗਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਕਦੀ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਦਲਬੀਰ ਅਤੇ ਸਰਨਜੀਤ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਸਰਸਰੀ ਜਿਹੀ। ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਸਰਨਜੀਤ ਨੇ ਦਲਬੀਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹਦੇ ਮੰਮੀ ਡੈਡੀ ਉਹਦੇ ਲਈ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਮੁੰਡਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕੁੰਡਲੀਆਂ ਤੇ ਟੇਵੇ ਮੇਲ ਕੇ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਸਲੀ ਕਰਕੇ ਇਹ ਰਿਸਤਾ ਲੱਭਿਆ ਹੈ। ਦਲਬੀਰ ਨੇ ਦਿਲ ‘ਤੇ ਪੱਥਰ ਰੱਖ ਕੇ ਇਹ ਖਬਰ ਸੁਣੀ ਤੇ ਉਹ ਸਰਨਜੀਤ ਨੂੰ ਇਸ ਨਵੇਂ ਰਿਸਤੇ ਦੀ ਵਧਾਈ ਵੀ ਨਾ ਦੇ ਸਕਿਆ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਦਲਬੀਰ ਦੀ ਕਿਧਰੇ ਸ਼ਰਨਜੀਤ
 ਨਾਲ ਸਰਸਰੀ ਜਿਹੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵੀ ਹੋ
 ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਆਪੇ ਤੋਂ
 ਗੁਆਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ। ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨਾਲ
 ਬਿਤਾਏ ਹੋਏ ਪਲ ਯਾਦ ਕਰ ਕਰ ਕੇ ਉਹ
 ਝੂਰਦਾ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ
 ਕੋਸਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਤੇ ਉਹਨੇ ਵੀਹ ਕੁ ਮੀਲ ਢੂਰ ਇਕ ਹੋਰ
ਟਾਊਨ ਵਿਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਕਰ ਲਈ ਤੇ ਕੰਮ
ਭਾਲਣ ਲੱਗਿਆ ।

ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਗਏ। ਇਸ ਸਮੇਂ
ਦੌਰਾਨ ਦਲਬੀਰ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡੇ ਸਾਰੇ
ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਸਕਿਊਰਿਟੀ
ਅਫਸਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਉਸੇ
ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡ
ਗੁਰਨਾਮ ਵੀ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ
ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਤਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ
ਉਸ ਦੇ ਤਲਾਕ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ
ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਨਾਜਾਇਜ਼
ਸਬੰਧ ਬਣੇ ਸਨ। ਦੋਨੋਂ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਹੋ ਗਈ
ਤੇ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣਨ ਲੱਗੇ
ਗੁਰਨਾਮ ਨੂੰ ਆਇਆਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਹੋਣ ਕਰ
ਕੇ ਉਹਦਾ ਕਾਢੀ ਤਜਰਬਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ
ਉਹ ਅੱਜ ਕਲ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੱਖਰੇ
ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗੁਰਨਾਮ ਨੇ ਦਲਬੀਰ ਨੂੰ
ਵੀ ਕਾਢੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਅੱਗੋਂ ਪੜ੍ਹੇ
ਲਈ ਆਖਿਆ।

ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸੋਚਦੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਖੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਰੂਰ ਟਾਉਂਡ ਬਦਲ ਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਕਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਕਰੇ। ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਸਹੇਲੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਨਾਲ ਦੇ ਵੱਡੇ ਟਾਉਂਡ ਵਿਚ, ਜਿਥੋਂ ਕਈ ਵੱਡੇ ਸਟੋਰ ਸਨ, ਸ਼ਾਖਿਆ ਕਰਨ ਚਲੇ ਗਈਆਂ। ਸਟੋਰਾਂ ‘ਚ ਘੁੰਮਦੀ ਅਤੇ ਘੁੰਮਦੀਆਂ ਉਹ ਉਸੇ ਸਟੋਰ ‘ਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਜਿਥੋਂ ਦਲਬੀਰ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਦਲਬੀਰ ਦੀ ਨਿਗਾਤ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ‘ਤੇ ਪਈ। ਉਸ ਨੇ ਕੱਪਤਿਆਂ

ਦੀ ਰੇਲ ਦੇ ਉਹਲੇ ਹੋ ਕੇ ਬਚਣਾ ਚਾਹਿਆ
ਪਰ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲਿਆ
ਸੀ। ਦਲਬੀਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਨਜੀਤ
ਨੂੰ ਨਾ ਹੀ ਮਿਲੇ ਪਰ ਕਿਸਮਤ ਨੇ ਫਿਰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ
ਦਿਤਾ ਸੀ। ਦਲਬੀਰ ਨੇ ਓਪਰਾ ਜਿਹਾ ਹਾਲ
ਚਾਲ ਹੀ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਨਜੀਤ
ਹੁਬਕੀਂ ਰੋ ਪਈ। ਦਲਬੀਰ ਨੇ ਉਹਨੂੰ
ਹੌਸਲਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਉਹਨੇ ਛੁਸਕਦੀ ਛੁਸਕਦੀ
ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਆਇਆ
ਹੋਇਆ ਉਹਦਾ ਪਤੀ ਨਹਿਅਾਂ ਦਾ ਆਦੀ
ਹੈ ਤੇ ਉਹਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਇਕ ਇਕ ਸੈਂਟ
ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਉਹਦੇ ਕੋਲੋ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਘਰ
ਵਿਚ ਨਿੱਤ ਕਲੇਸ਼ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਦੇ
ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਗੁਲ ਅੰਗੂਠਾ ਦੇ ਕੇ ਪੈਸੇ
ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ
ਕੰਜਰ ਕਬੂਤਰਬਾਜ਼ ਸਾਧ ਨੇ ਤੀਹ ਲੱਖ ਲੈ
ਕੇ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨੇ
ਪਹਿਲਾਂ ਤੀਹ ਲੱਖ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਉਤਾਰਨਾ
ਹੈ। ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦੇਹਜ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ
ਫਿਰ ਵੀ ਤਾਂ ਪੈਸੇ ਖਰਚਦੇ ਤੁਸੀਂ। ਸ਼ਰਾਬ
ਪੀ ਕੇ ਬਹੁਤ ਗੰਦ ਬਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ
ਕੋਈ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ
ਅੱਗਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ, “ ਮੈਂ ਏਥੇ ਕੰਮ ਕਰਨ
ਆਇਆਂ, ਮੈਂ ਥੋੜਾ ਜੁਆਈ ਆਂ, ਮੇਰੀ
ਸੇਵਾ ਕਰਵੋ।”

ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ
ਸੀ। ਉਹਦੇ ਹਟਕੋਰੇ ਹੋਰ ਉਚੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ
ਤੇ ਬੋਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ
ਅਮਰਵੇਲ ਵਾਂਗ ਦਲਬੀਰ ਦੇ ਗਲ ਲਗੀ
ਹੋਈ ਸੀ।

ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਖਰੀਦਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕ
ਅੱਚੰਭੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਡਿਲਮ ਐਂਡ ਟੀ ਵੀ ਐਕਟਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਪਫ਼ਟਾ) ਵਲੋਂ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਆਯੋਜਿਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ—(ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਵਦਾ) ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਐਂਡ ਟੀ ਵੀ ਐਕਟਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਪਫ਼ਟਾ) ਵਲੋਂ ਸੰਸਥਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਦਮਸ਼੍ਵਰੀ ਨਿਰਮਲ ਰਿਸ਼ੀ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬੀ ਐਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਮਲਕੀਤ ਰੌਣੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਰਤਨ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਮਜ਼ੀਤ ਅਨਮੋਲ, ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੀਨੂੰ ਫਿਲੋਂ, ਗਾਇਕ ਪੰਮੀ ਬਾਣੀ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਗੀਤਕਾਰ ਸ਼ਾਸ਼ਤੇਰ ਸੰਧੂ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਅਤੇ ਟੀਵੀ ਜਗਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ 200 ਦੇ ਕਰੀਬ ਨਾਮੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਗਾਇਕਾ ਨਦੀ ਰਠੋਂ ਨੇ ਲੋਕ ਗੀਤ 'ਬੋਲ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬਾਵਿਆ' ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ
ਐਡਵਾਈਜਰੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਮਲਕੀਤ ਰੱਣੀ
ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਂ ਦੀਆਂ
ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੰਸਥਾ
ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੁਰਵਕ
ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਦਾਰ ਸੋਹੀ
ਅਤੇ ਬੀਨੂੰ ਫਿਲੋਂ ਨੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ
ਦੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀਆਂ
ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਅਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ
ਸਿਨੇਮਾ ਦਾ ਮਿਆਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ
ਫਿਲਮ ਐਡ ਟੀਵੀ ਐਕਟਰਜ਼ ਐਸੇਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ
ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿਹਾ
ਅੱਜ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੰਦੀ ਆ ਰਹੀ
ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ
ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਸਕੱਤਰ ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਮਾਹਲ ਨੇ
ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿਹਾ
ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਛੋਟੇ
ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਈਟ ਮੈਨ, ਮੇਕਾਪੈ
ਮੈਨ, ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਆਦਿ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਗਈ
ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਢੌਰ ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 19 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਰਾਸ਼ਨ ਅਤੇ
ਦਵਾਈਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ
ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲਾਕਾਰ ਤੇ ਕੋਈ
ਮੁਸ਼ਿਬਤ ਜਾਂ ਭੀੜ ਪੇ ਜਾਣ ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਪਹਿਲ ਦੇ
ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜਦੀ ਹੈ। ਇਸ

ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਪੰਮੀ ਬਾਈ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੀਤਕਾਰ ਸਮਸ਼ੇਰ ਸੰਪੂ ਨੇ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਲੋੜਵੰਦ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸੀਭਤ ਦੀ ਘੜੀ ਚ ਕਲਾਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜਣਾ ਆਦਿ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਖੂਬ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਿਨ ਢੁੱਗਣੀ ਅਤੇ ਰਾਤ ਚੌਗੁਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਕਰਮਜ਼ੀਤ ਅਨਮੋਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸੰਸਥ ਬਣਾਉਣੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਸਭ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਅੱਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੱਖਾ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿੱਤੋਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਕਿਉਂਕਿ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੈਡਮ ਸੁਨੀਤਾ ਧੀਰ, ਬੀ ਐਨ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਵਨਿੰਦਰ ਬਿੰਨੀ ਵਲੋਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ

ਦੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ
ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ
ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ
ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਗਾਇਕ,
ਲੇਖਕ, ਪੱਤਰਕਾਰ, ਫਾਈਟ
ਮਾਸਟਰ, ਮੇਕਾਪੱਪ ਮੈਨ,
ਲਾਈਟਮੈਨ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਆਦਿ ਨੂੰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ
ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਵਾਰਡ ਦੇ ਕੇ
ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ
ਗਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰ ਰਾਜਨ, ਉੱਥੇ ਲੇਖਕ
ਪ ਗਿੱਲ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਮਰਜੀਤ ਹੁੰਦਲ,
ਸ਼ਕ ਮਨਯੋਤ ਬਰਾੜ, ਕੈਮਰਾਮੈਨ ਤੇ
ਸ਼ਕ ਸ਼ਿਵਤਾਰ ਸ਼ਿਵ, ਪਰਮਜੀਤ ਪੱਲੂ,
ਕਾਰ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਵਦਾ, ਫਾਈਟ
ਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਬੱਬੀ ਆਦਿ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ
ਈਸ ਮੌਕੇ ਰਣਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਪੂਨਮ
ਲੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ
ਗਿਆ।

ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਮੌਕੇ ਅਦਾਕਾਰ ਤਰਸੇਮ ਪੋਲ,
 ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ, ਤੇਤਾ ਸਿੰਘ ਦੀਨਾ,
 ਵਨਿੰਦਰ ਬਿੰਨੀ, ਦੀਦਾਰ ਗਿੱਲ, ਗਗਨ ਬਿੰਦ,
 ਸੁਨੀਤਾ ਪੀਰ, ਮੈਡਮ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਭੰਗੂ, ਸੀਮਾ
 ਕੌਸ਼ਲ, ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ, ਸਿਮਰਨ ਸਹਿਜਪਾਲ,
 ਨਿਰਭੈ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀਵਾਲ, ਸੰਜੂ ਸੋਲੇਂਕੀ, ਜਸਦੀਪ
 ਸਿੰਘ ਰਤਨ, ਅਮਨ ਜੌਹਲ, ਬੱਲ ਤੁਲੇਵਾਲ
 ਅਤੇ ਯੂਵੀ ਜਵੰਦਾ ਆਦਿ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ।

6 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ
ਬਰਸੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

- ਲੇਖਕ -
ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ

Email: bhagwansinghjohal@gmail.com

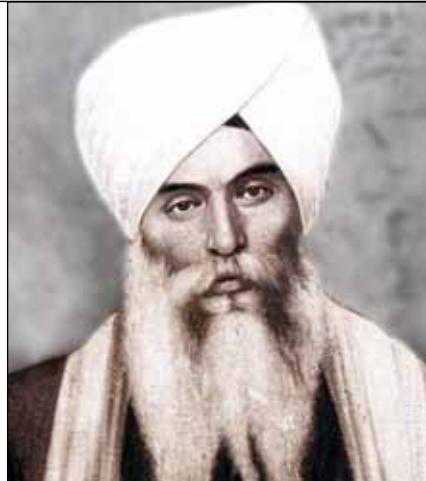
ਵਿਸਮਾਦੀ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ

ਭਾਈ ਮਾਹਣਾ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਭਾਈ ਰਾਗ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਰੰਗੀ ਤੇ ਤਾਉਂਸ ਵਜਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਰਕਾਰੀ ਦਰਬਾਰ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਅਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਦਰਬਾਰ ਭੈਟੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਕਲਾਸੀਕਲ ਸੰਗੀਤ ਸਿੱਖ ਕੇ ਮੁਹਰਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।

ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਮਾਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਮਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸੀਏ ਮਹਾਪੁਰਸ ਸੇਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਮਸਤੁਆਣਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਜਥੇ ਵਿੱਚ ਸਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤੀ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੇਤ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। 1897 ਈ: ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਸ੍ਰੀ ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਵਸੇ। ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਉਘੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਕੀਰਤਨੀਏ ਭਾਈ ਤੁਭਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀਆਂ।

ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਕੋਮ ਸਿੰਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪੱਛੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। 1908 ਈ: ਵਿੱਚ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਹੋਈ ਵਿੱਦਿਆਕ ਕਾਨਫਰੇਸ

ਲਈ ਬਾਂ-ਪੁਰ-ਬਾਂ ਜਾ ਕੇ ਸਿੰਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਾਤ-ਦਿਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿਮ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਸਿੰਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਕਾਰਜ ਆਰੰਭਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿੱਠ ਕੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਾ ਬਣਾਇਆ, ਉਸ ਜਥੇ ਨੇ ਅਣਵੰਡੇ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਮਾਦੀ ਸੁਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਪ ਦੀ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਿਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰੱਬੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ। 1925 ਈ: ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਧੁਨੀ ਦਾ ਰਾਗ-ਬੱਧ ਸੁਰ ਅਲਾਪਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਬਾ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਈ। ਉਥੇ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਰਪਾਲੁ ਹਾਜ਼ੀ ਮਸਕੀਨ ਵੀ ਝੁਮਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਹੁਣ ਉਹ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸੱਚੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰਿਆਂ ਲਈ ਵੀ ਬੜੀ ਸਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪੁੱਜਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਲੱਖ ਪੰਜਤਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਸੰਦਲੀ ਤਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਬਣਾਇਆ ਸੁਦਰ ਦੌਰੇ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਭੇਟ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਤੋਸ਼ਾਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਸਮਾਦੀ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀ ਨਾਲ 6 ਸਤੰਬਰ, 1926 ਈ: ਦੇਰਹਾਦੂਨ ਵਿੱਖੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਕੀਰਤਨ ਰਸੀਏ ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਿਹੜਾ ਮਾਣ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਉਸ ਦੀ ਰਾਵਾਹੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਛੁਪਣ ਵਾਲੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਿਰਦੇ ਵੇਦਕ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਅੱਜ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀਏ ਦੀ ਯਾਦ ਹੀ ਬਾਕੀ ਹੈ।

* * * * *

ਹਾਸੇ ਦੀ ਪਟਾਰੀ

ਪੁਲਸ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸੀ ਲੈਣੀ ਹੈ। ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ।

ਬੱਬੂ, ਬਖਰ ਤਾਂ ਪੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਪੇਕੇ ਰਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸੋਨ੍ਹ ਤੇ ਮੋਨ੍ਹ ਦੇ ਭਰਾ ਸਨ, ਜੋ ਇਕੋ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਦਿਨ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਤੁਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾ ਦਾ ਨਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਉਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ? ਸੋਨ੍ਹ ਬੋਲਿਆ, ਮੈਡਮ, ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਨਕਲ ਮਾਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ।

ਇਕ ਵੋਟਰ ਈ. ਵੀ. ਐਮ. ਅੰਗੇ ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੱਟਿਗ ਕੀਤਿਆਂ ਖੜ੍ਹ ਸੀ।

ਪੱਲਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਭਾਅ ਜੀ, ਕੀ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋ, ਵੋਟ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ?

ਵੋਟਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਪਿਆਈ, ਹੁਣ ਉਹ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਸਾਹਿਬ ਲੈਸਟਰ ਵਿੱਖੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੰਗੀਤ ਸਭਾ ਯੂ ਕੇ ਵੱਲੋਂ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ

ਲੈਸਟਰ-(ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੱਡੇ)-ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਸਾਹਿਬ ਲੈਸਟਰ ਵਿੱਖੇ ਸਰਬੋਤਮ ਦੇ ਭਲੋਂ ਲੱਖ ਪੰਥਕ ਸੰਸਥਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੰਗੀਤ ਸਭਾ ਯੂ.ਕੇ. ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਅਚਾਰੀਆ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਲਿਤਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਜਥਾ ਭਾਈ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡਰਬੀ ਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਯੂ.ਐਸ.ਏ., ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰੱਗ ਭਿੰਨੇ ਕੀਰਤਨ ਰਾਗੀਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਇਸ ਮੇਂ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ 'ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਗਿਆਨੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਡ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਿਤਰਾਂ, ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀਏ ਭਾਈ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨੇ ਖੇਤ ਭਰਪੂਰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਪਾਈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਭਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਰਾਮ ਵਿੱਚ ਪੰਥ ਦੇ ਅਨੱਖੋਂ ਹੀਰੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀਏ ਭਾਈ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੰਗੀਤ ਸਭਾ ਯੂ.ਕੇ. ਵੱਲੋਂ ਸ: ਮੁਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਲਿਤਰਾਂ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ: ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋਂ, ਸੰਭਲ, ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਿਰੋਪਾਉ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਰ ਦਾ ਸੰਚਾਲਣ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਲਿਤਰਾਂ ਨੇ ਬਾਖੂਬੀ ਕੀਤਾ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਭਲ ਨੇ ਸਮੂਹ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥਿਆਂ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਗਿਆਨੀ ਬਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਲਿਤਰਾਂ, ਸ: ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੇਂ ਭਾਈ ਕਲਤਾਰਨ ਸਿੰਘ, ਸ: ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜਸੋਮਜ਼ਾਰਾ, ਗਿਆਨੀ ਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ, ਸ: ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੁਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇਸੀ ਸਵੀਟ ਵਾਲੇ ਵੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਆਖਰੀ ਕਿਸਤ
ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ

- ਲੇਖਕ -
ਗੁਰਬਖ਼ ਸਿੰਘ
ਗੁਣਸ਼ਾਨ
ਸੰਪਰਕ ਲਈ:
+44 7956 302743

ਭੱਟ ਸਾਹਿਬਫ਼ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਦਿਗ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਰਾਮਰਾਇ ਜੀ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਤਕ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਕੇਵਲ ੧੨ ਕੁ ਸਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਰਾਮਰਾਇ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕਤਕ ਵਦੀ ਨੌਂਵੀਂ ਐਤਵਾਰ ਸੰਮਤ ੧੨੧੮ ਬਿ./੧੯੬੧ ਈ. ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾ ਗਏ ਸੀ। .. ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ੨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲੋਂ ਬਾਬਾ ਰਾਮਰਾਇ ਜੀ ਦਿੱਲੀ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸੰਗਲੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਸਤੇ ਸੰਨ ੧੯੨੯ ਨੂੰ ਹੀ ਅਵਤਾਰ ਹੋਣਾ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਆ। ਜਨੇਤ ਸਾਥ ਸ੍ਰੀ ਸੂਰਜ

ਮਲ, ਸ੍ਰੀ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ, ਤੇ ਧਰਿ ਮਲ ਆਦਿ ਆਏ। ... ਦੈਆ ਰਾਮ ਸਿੱਲੀ ਨੇ ਇਨ ਕੇ ਆਏ ਕਾ ਬਡਾ ਆਉ ਭਗਤ ਕੀਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਹੁ ਇਸ ਕੀ ਬੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਖਨੀ ਕਾ ਸੁਭ ਬਿਬਾਹ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਸੇ ਹੂਆ। (ਸੁਰੂਪ ਸਿੰਘ ਕੰਸਿਸ਼ਨ, ਸਾਥੀ ਤੀਜੀ)

੯. ਸੰਮਤ ਸੋਲਾਂ ਸੈ ਸਤਾਨਵੇ ਜਬ ਗਏ। ਤਬ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਅਨੁਪ ਗਾਉਂ ਮੇਂ ਬਿਬਾਹ ਕਰਤੇ ਭਏ। ... ੨॥ (ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਛਿੱਬਰ, ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ, ਚਰਨ ਸਤਵਾਂ)

ਗਿਆਨੀ ਗਰਜਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ:

'ਇਸ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਦੀ ਆਯੁ ਕੇਵਲ ਯਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭ ਜਨਮ ਸੰਮਤ ੧੯੮੯ ਬਿਕਰਮੀ/੧੯੨੯ ਈ. ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਕਵਿ ਰਾਮ ਸੁਖ ਰਾਉ ਜੀ ਇੰਜ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ... ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ... ਸੰਮਤ ੧੯੮੯ ਮਾਘ ਦਿਨ

੧੩... ਯਾਰਾਂ ਘੜੀਆਂ ਰਾਤ ਗਈ (ਕੀਰਤਪੁਰ) ਪੈਦਾ ਹੂਏ) ਫੇਰ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਅਰੂਪ ਗਿਰਾਇ..। ਚੇਤ੍ਰ ਦਿਨ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਸੰਮਤ ੧੨੦੩ ਰਾਮਰਾਇ ਜੀ ਜਨਮੇ। ... ਕੀਰਤਪੁਰ ਮੇਂ। (ਕਵਿ ਰਾਮ ਸੁਖ ਰਾਉ, ਓਕਤ ਰਚਨਾ, ਅਧਿਆਇ ਪੰਜਵਾਂ, ਪੱਤਰਾ ੨੫ ਤੋਂ ੨੯)

ਇਹੋ ਤਾਰੀਖ ਤੇ ਸੰਮਤ ਨੂੰ ਡਾ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਨੇ A Short History of the Sikhs ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ:

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਬਾਬਾ ਰਾਮਰਾਇ ਜੀ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਤਕ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਕੇਵਲ ੧੨ ਕੁ ਸਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਰਾਮਰਾਇ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕਤਕ ਵਦੀ ਨੌਂਵੀਂ ਐਤਵਾਰ ਸੰਮਤ ੧੨੧੮ ਬਿ./੧੯੬੧ ਈ. ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾ ਗਏ ਸੀ। .. ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ੨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲੋਂ ਬਾਬਾ ਰਾਮਰਾਇ ਜੀ ਦਿੱਲੀ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੀ

ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਸੰਗਲੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਸਤੇ ਸੰਨ ੧੯੨੯ ਨੂੰ ਹੀ ਅਵਤਾਰ ਹੋਣਾ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਆਪਣਾ ਅੰਤਮ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਜਾਣ ਕੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਬੇਟਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਧੀਰ ਮੱਲ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਕੇ ਆਦਿ ਬੀੜ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਨੂੰ ਤੇ ਗੁਰਿਆਈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਆਪ ਸੰਮਤ ੧੨੦੧ ਬਿ. ਮੁਤਾਬਕ ੧੯੪੪ ਈ. ਨੂੰ ਗੁਰਪੁਰੀ ਪਧਾਰ ਗਏ:

ਸੰਮਤ ਸੜ੍ਹ ਸੈ ਏਕ ਚੇਤ ਸੁਦੀ ਥਿਤ ਪੰਚੀ। ਆਇਤਵਾਰ ਵਸੈਖ ਨੌਂ ਘੱਟਕਾ ਰਾਤ੍ਰ ਗਈ। (ਸੁਰੂਪ ਦਾਸ ਭੱਲਾ, ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਸਾਥੀ ੨੨ਵੀਂ)

ਨੋਟ :- ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਾਦ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਲੇਖ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

"The Sikh community needs to analyze history, understand the present, and plan for the future."

Iqbal Singh Lalpura

As followers of Guru Nanak, we embody the spirit of "sant sipahi" (saint-soldiers), strong fighters like the Samurai, brave, and capable of defeating 100 enemies alone. Our Gurus, from Guru Nanak to Guru Gobind Singh, taught us the values of courage, compassion, and righteousness.

Our history boasts of Maharaja Ranjeet Singh, who exemplified Sikhism's true spirit, showcasing bravery, kindness, and secularism. He ruled Punjab for 50 years, saving Indian society from invincible invaders.

However, our history has been marred by challenges:

- British colonial powers divided us, erased our achievements, and attacked our religious principles.
- The Gurdwara Sudhar movement lacked leadership, allowing Congress and Britishers to gain the upper hand.

- We lost Nankana Sahib, the birthplace of Sikhism, during the partition of India. Nankana Sahib, where Guru Nanak was born, is a sacred place that holds our roots and identity.

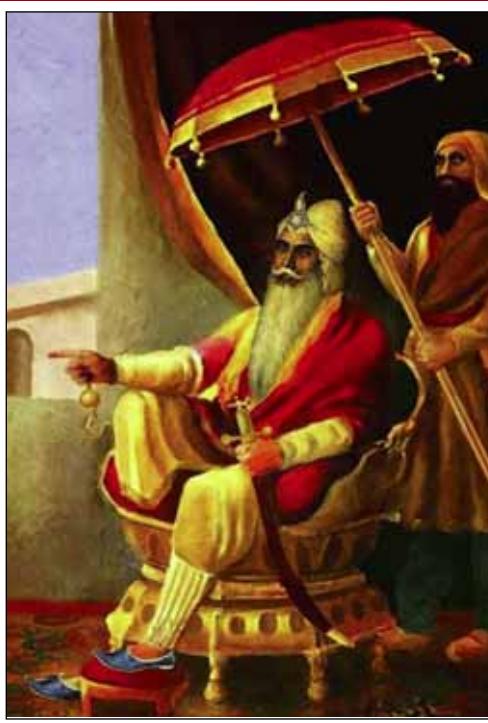
- Sikhs in Pakistan face persecution, while those in Indian Punjab exploit Sikh sentiment for political power.

- We suffered the 1984 Sikh Massacre and Operation Blue Star without justice.

- Unresolved issues persist, and Sikhs abroad are influenced by anti-India forces.

Now, we are out of power in Punjab due to corrupt leadership, and our Gurdwaras and religion face attacks. It's time to:

- Unite at all levels

- Plan to secure maximum benefits for our community
Let us learn from Maharaja Ranjeet Singh's legacy and:

- Emulate his bravery and kindness
- Foster unity and cooperation
- Promote Sikhism's true spirit globally

We must discuss and address these challenges on social platforms to:

- Raise awareness about our history and struggles
- Inspire a new generation of Sikhs
- Build a united and strong Sikh community

Let us involve Sikh intelligentsia, bureaucrats, army officers, and selfless social workers to create a positive impact. We must be cautious of those who have misguided Sikhs in the past for personal gains.

Let us work together to revive our rich heritage and create a brighter future for Sikhism, focusing on positive planning rather than blaming each other.

ਐਮਰਜ਼ੈਸੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਸਿਖ ਪੰਥ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕਿਉਂ

ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀਵਾਲ

99142-58142

ਜਦੋ ਐਮਰਜੈਸੀ ਦਾ
ਨਾਮ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਇੱਟ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ
ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ
ਲਈ 1975 ਵਿੱਚ ਲਾਈ ਗਈ ਐਮਰਜੈਸੀ
ਜਿਹਨ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ
ਐਮਰਜੈਸੀ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੀ
ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪ੍ਰਸਤੀ ਵਾਲੀ ਭੁਮਿਕਾ ਅਦਾ
ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹਦੇ ਤੌਰ ਮੁਲਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ
ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ‘ਤੇ ਮਾਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ
ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ। ਇਥੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ
ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ
ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵੀ
ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਚਾਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ
ਉਹ ਮੇਰੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਨਾ ਹੋਣ, ਭਾਵ
ਐਮਰਜੈਸੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਨ, ਪਰ ਸਿੱਖ
ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਉਸ ਮੌਕੇ ਆਪਣੇ ਸੁਖੇ ਦੇ ਹਿਤਾਂ
ਨੂੰ ਦਰ-ਕਿਨਾਰ ਕਰਕੇ ਜਨਸੰਘ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗਾ
ਕੇ ਐਮਰਜੈਸੀ ਖਿਲਾਫ ਮੌਰਚਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ,
ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਮੌਰਚੇ ਕਾਰਨ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ
ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਸੀ ਹਟਾਉਣੀ ਪਈ
ਸੀ।

ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਥਕ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਜੁਨ 1984 ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਹ ਕੈਸੀ ਅਕ੍ਰਿਤਘਣਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਜਨ ਸੰਘ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਕੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਖ਼ਿਲਾਫ ਮੇਰਦਾ ਲਾਇਆ ਸੀ, ਉਝਗੀ ਜਨ ਸੰਘ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਕਹਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਇਸ ਮੁਲਕ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਬਲਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅਹਿਸਾਨਮੰਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਢੁਨੀਆਂ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੇ ਕੁਝੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਖੁੱਝਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ। ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਏਸੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਕੜੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਵੀ ਬਣਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਅਕਸਰ ਵਿਵਾਦ ਪੂਰਨ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੋਂ ਕੰਗਣਾ ਰਾਣੌਤ ਦੀ ਫਿਲਮ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਟਰੇਲਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਕਿਹੜੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਬਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਅਸਪਸ਼ਟ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਪਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਨਫਰਤ ਦੀ

○ ਸਿਆਸੀ ਫਿਰਕੂ ਪਾਤਰ ਕੰਗਨਾ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਏਜੰਡਾ

ਜ਼ਹਿਰ ਘੋਲਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸਤਰੂਂ ਇਸ ਦੇ ਟਰੇਲਰ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਨਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕਿਰਦਾਰਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਟਰੇਲਰ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਕੰਗਲਾ ਰਾਣੌਤ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤੀ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੰਨੀ ਨਫਰਤ ਪਾਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਦਰਜਨਾਂ ਸੀਨ ਕਟਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੀ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੰਗਲਾ ਦੀ ਫਿਲਮ ਬਗੈਰ ਕੁੱਝ ਦੇਖੋ ਝੱਟ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇੰਜ ਪਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਫਿਲਮ ਬੜੀ ਸੋਚੀ ਸਮਸ਼ੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਹੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ
ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ, ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ
ਕਰਕੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ
ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ, ਉਸੇ ਦੌਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ
ਕੰਗਲਾ ਰਾਣੌਤ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ
ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਭੂਮਿਕਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ
ਬਜਾਏ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਰਦਾਰਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ
ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਕੰਗਣਾ ਦੀ ਬੇਸਮਝੀ ਤਾਂ
ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਸੋਚੀ
ਸਮਝੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਜੁਰੂਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਕੰਗਣਾ, ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਅੰਰਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ
ਇੱਤੇ ਨਫਰਤੀ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ। ਉਸ ਮੌਕੇ ਇਸਦੇ
ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਅੰਰਤਾਂ
ਪ੍ਰਤੀ ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤੀ ਗਈ,
ਉਹਦੇ ਤੋਂ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈਆਂ
ਸਨ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਕੰਗਣਾ ਕੋਈ
ਕਲਾਕਾਰ ਜਾਂ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਹ
ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਈ ਕੰਮ ਕਰਨ
ਵਾਲੀ ਕਾਰਕੁਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੰਮ ਨਫਰਤ
ਫੈਲਾ ਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੀ ਭਾਈਚਾਰਕ
ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਤੋਂਢਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਚੌਣਾਂ ਮੌਕੇ ਉਸ ਦਾ
ਲਾਭ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ
ਸਕੇ, ਜਿੰਨਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਹ ਅੰਗੇ ਵਧਾ ਰਹੀ
ਹੈ। ਦੂਜਾ ਉਸਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਅਜਿਹੀ
ਨਫਰਤ ਫੈਲਾ ਕੇ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੈਰ
ਜਮਾਉਣਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ
ਕਾਮਯਾਬ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੰਗਣਾ ਇਹ ਗੱਲ
ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਤੌਰ
ਕਲਾਕਾਰ / ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ
ਇਸ ਲਈ ਉਹਦਾ ਗੈਰ ਰਿੰਡੂ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ
ਨਫਰਤ ਵਾਲਾ ਰਵਾਈਆ ਉਹਨੂੰ ਲੀਡਰ ਜ਼ਰੂਰ
ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹਨੇ ਨਫਰਤ

ਵਾਲਾ ਰਾਹ ਚੁਨਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਠਾਰਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਹਿਮਾਚਲ ਪਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੁਣੀ ਗਈ। ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਬਣਦਿਆਂ ਜਿਸਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਏਅਰ ਪੋਰਟ ਤੇ ਬੱਪੜ ਖਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਸਥਕ ਲੈਣ ਦੀ ਬਣਾਏ ਉਹਨੇ ਫਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਹਿਰ ਉਗਾਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਤੰਗ ਦਿਲੀ ਸੌਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਉਹਦੀ ਉਸ ਹਰਕਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਦਰਾੜ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝਾਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਉਹਨੇ ਐਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਕਦਮ ਪੁੱਟਦਿਆਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਿਰਦਾਰ ਬਣ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟ ਪਾਊ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਜਿੱਥੇ ਉਹਨੇ ਕਾਂਗਾਰਸ ਨੂੰ ਕਟਾਹਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਹਨੇ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤੀ ਸੌਚ ਦਾ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਇਹਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਮੁੱਢੋਂ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਰਾਸ ਨਹੀਂ ਆਏ, ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿੱਲੀ ਤਖਤ ਦੀ ਨੀਅਤ ਸਾਫ਼ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਤਾਕਤਾਂ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਦੇ ਕਿਹੜੇ ਫਿਰਕੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਹੜੇ ਜਿਥੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਖਿਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਪੈਰੀਂ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸਿਨੇਮਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਜਿਕਰਯੋਗ ਤੁਮਿਕਾ ਨਿਤਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਲਿਹਾਜ਼ਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ਬਰ ਕਰਨਾ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਸਮਝਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਉਆ ਬੈਠਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ

ਅਜਿਹਾ ਲਟ ਲਟ ਬਲਦਾ ਭਾਬੜ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ
ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ
ਸਾੜ ਕੇ ਸਵਾਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਕਿ
ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਭਾਰੂ ਹੋਣ

ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੇ ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਕਵਰ ਸਟੋਰੀ

੦ ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਜੁਲਮਾਂ ਤੇ ਕਬਰਾਂ ਵਰਗੀ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ? ੦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰ 16 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨਸੀ ਹਿੰਸਾ

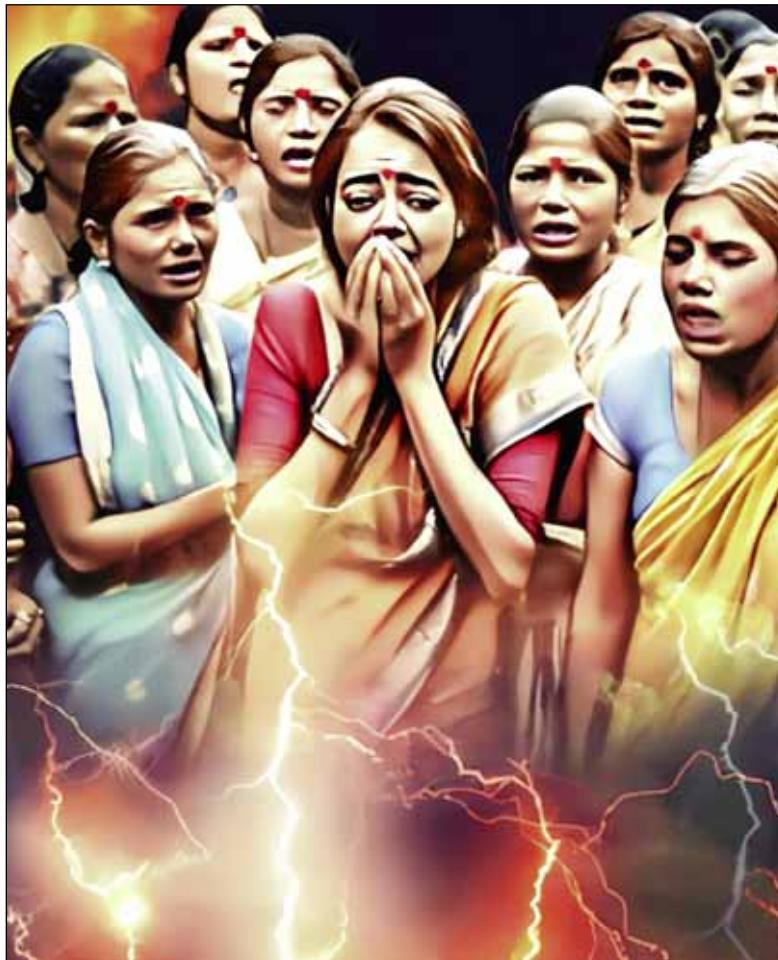
ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰੇਕ 16 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਇਕ ਅੰਰਤ ਨਾਲ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਨਸੀਏਅਰਬੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅੰਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 2022 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ 31 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਲ 2022 ਵਿਚ ਅੰਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ 4,45,256 ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਮਤਲਬ ਹਰ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 51 ਐੱਡ.ਆਈ.ਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ 2016 ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ 39000 ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਬਿਊਰੋ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਲ 2020 ਤੱਕ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 28 ਫੀਸਦੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਿਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ 2023 ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਸਤ 60 ਫੀਸਦੀ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਈ ਹੈ।

ਅੰਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ 90 ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ 295 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਸ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਮਾਮਲੇ ਯੂ.ਪੀ., ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਕੇਰਲ ਦੇ ਹਨ।

ਕਲਕੱਤਾ ਦਾ ਤਾਜ਼ਾ ਮਾਮਲਾ

ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਆਰ.ਜੀ. ਕਰ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਸਿਖਦਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੀ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਭਰ ਦੇ ਰੈਝੀਡੈਂਟ ਡਾਕਟਰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੱਹ ਕਰ ਕੇ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵਿਲਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲੈ ਕੇ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹੁਣ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ 20 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ

ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਢਿੱਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਡਾਕਟਰੀ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਾਕ ਫੋਰਸ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਢਿੱਲੀ ਤੋਂ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ 65 ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ਕੋਲਕਾਤਾ ਪੁਰਚ ਗਈ ਹੈ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬੀਤੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਰੋਸਟਰ ਭਾਵ ਡਿਊਟੀ ਰਨਜਿਸਟਰ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਨ੍ਹਾਂ-ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਤਾਨਾ ਨੇ ਡਿਊਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰੇਕ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਕਈ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਮੁਕਤਾਨਾ ਦਾ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੇਸ਼ਟਮਾਰਟ ਹੈ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵਲੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਸੰਦੀਪ ਤੋਂ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਝੂਠ ਦਿਸਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕਤਾਨਾ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਟੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਡਾਇਰੀ ਲਿਖਦੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਸਾਰੇ ਪੰਨੇ ਫੜੇ ਹੋਏ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ

ਹੋਏ ਕਈ ਭੇਦ ਇਸ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੁਕਤਾਨਾ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਮਿਟਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਹੀ ਡਾਇਰੀ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਾਇਬ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਡਾਇਰੀ ਅਤੇ ਲੈਪਟਾਪ ਦੋਵੇਂ ਲੱਗ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਹੱਤਿਆਕਾਂ 'ਤੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ 70 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਦਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਰਿਦਰ ਮੌਜੂਦੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਵਰਕਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਨਜ਼ਿਠਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਝਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਵਰਕਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਿੰਸਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਝਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਸੰਭਾਲਾਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਫੌਜੀ ਆਰਡੀਨੈਸ ਲਿਆਵੇ।

ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਮੁਲਕ ਕੋਲਕਾਤਾ ਕਾਂਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਲਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅੰਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜਬਰ ਜਨਾਹ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਰੁਕ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ।

ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤ

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਇੱਕ ਅੰਰਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਇੱਕ ਦਲਿਤ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਮੁਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਅੰਰਤਾਂ

ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਅਕਸਰ ਸੜਕਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੰਸਦ ਤੱਕ ਉਠਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਅੰਰਤਾਂ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਪਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿਚੁੱਧ ਹੋ ਰਹੇ ਜੁਰਮ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹਨ। ਦਲਿਤ ਅੰਰਤਾਂ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਗਤੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਬਿਹਾਰ

ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮੁੜੋਬਨੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇੱਕ 18 ਸਾਲਾ ਦਲਿਤ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜੋਬਨੂਰ ਵਿਚ ਇੱਕ 14 ਸਾਲਾ ਦਲਿਤ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਮੁਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰੀ ਹੰਗਮਾ ਹੋਇਆ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇਜਸਵੀ ਯਾਦਵ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਿਤੀਸ਼ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਸਪਾ ਮੁੱਖੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟ ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਬਹੁਤ ਦੁਖਾਤਕਾਰ ਤੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਸਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਮੁੜੋਬਨੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਇੱਕ 18 ਸਾਲਾ ਦਲਿਤ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਕਮਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੁਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਅਕਾਊਂਟ ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਬਹੁਤ ਦੁਖਾਤਕਾਰ ਤੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਸਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਮੁੜੋਬਨੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਇੱਕ 14 ਸਾਲਾ ਦਲਿਤ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸੰਜੇ ਰਾਏ ਵੱਲੋਂ ਸਮੁਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (ਯਾਦਵ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਸੰਜੇ ਰਾਏ ਵੱਲੋਂ ਸਮੁਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (ਯਾਦਵ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ਼ਬਦ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਮੁੜ ਨਾ ਵਾਪਰਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਹਿੰਸਾ ਸਫ਼ਾ 33 ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

32 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼

ਗੋਂਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਲ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 16 ਸਾਲਾ ਦਲਿਤ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਘਟਨਾ ਖੇਡਾਂ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ। ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਜੰਗਲ ਪਾਣੀ ਕਰਨ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਉਚ ਜਾਤੀ ਭਾਈਸਾਰੇ ਦੇ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਵਧੀਕ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਕਟ (ਪੂਰਬੀ) ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ ਰਾਵਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੇਟਰਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੁਲੜਮ ਫਰਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਂਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਗਿਰਵਾਨ ਥਾਣਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 40 ਸਾਲਾ ਦਲਿਤ ਅੰਤਰ ਦਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅੰਤਰ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਗਿਰਵਾਨ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਐਸਐਚਈ) ਸੰਦੀਪ ਤਿਵਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 40 ਸਾਲਾ ਅੰਤਰ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ ਦੇ ਘਰ ਆਟਾ ਚੱਕੀ ਵਿੱਚ ਚਿੱਟਾ ਧੋਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅੰਤਰ ਦੀ 20 ਸਾਲਾ ਧੀ ਕੁਝ

ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਚੱਕੀ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਚੀਕਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲਿਆ ਤਾਂ ਬੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਤਿੰਨ ਟੁਕੜਿਆਂ ਚੰ ਪਈ ਦੇਖੀ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ।

ਸੂਬੇ ਦੇ ਬੁਲੰਦਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 6 ਸਾਲ ਦੀ ਦਲਿਤ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਮੁਲੜਮ ਗਜ਼ੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਾਜਸਥਾਨ

ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਝਾਲਾਵਾੜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦਲਿਤ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਲੜਕੀ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਵੀਡੀਓਵਿੱਡ ਵੀਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਦੌੜੀ ਬਿਲਾਫ ਗੱਭੀਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਉੱਤਰਾਖੰਡ

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਲ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਝੁਰਾਹਾਟ ਵਿੱਚ 19 ਸਾਲਾ

ਦਲਿਤ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਵਹਿਕੀਪੁਣੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਘਰ ਅੰਦਰ ਵੜ ਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਲਾਈ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਲੜਕੀ ਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਭੈਣ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਜਾਗਰਣ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਰਾਤ 11 ਵਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਚਾਰਜਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਘਰ ਆ ਗਈ।

ਰਾਤ 1 ਵਜੇ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਪਰਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ। ਸਵੇਰੇ 3 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਮੇਦ ਬਿਸ਼ਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਲਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ।

ਐਨਸੀਆਰਬੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਲ 2022 ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ 4,45,256 ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਭਾਵ ਹਰ ਘੰਟੇ 'ਚ ਲਗਭਗ 51 ਐਂਡ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 4,28,278 ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 2020 ਵਿੱਚ

ਇਹ 3,71,503 ਸੀ।

ਜਾਤੀ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਸਿਰਫ ਜਾਤ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ; ਉਹ ਜਾਤ ਅਤੇ ਲਿੰਗ 'ਤੇ ਵੀ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਦਲਿਤ ਜਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਹੋਣਾਂ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਾਰਨ ਹਾਲਾਤ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਲਿਤ ਅੰਤਰਾਂ ਜਿਨਸੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਆਦਾਤ ਦਲਿਤ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਰੂਪ ਜਿਨਸੀ ਹਿੰਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਚ ਜਾਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਆਜੀ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪਹੁੰਚ ਕਾਰਣ ਬਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਣ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿਆਜੀ ਸੰਗਠਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੜਕਾਂ ਉਪਰ ਉਤਰ ਸਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜਲਦੀ ਨਿਵੇਦਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਸੂਬਾ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਉੱਤੋਂ ਭਰੋਸਾ ਉੱਠੋਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੋਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਲਈ ਆਪ ਮੁਹਰੇ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਕਲ ਆਉਣਗੇ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਹੜਤਾਲ ਨੂੰ ਇਸੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

-ਮਾਮਲਾ ਪਿੰਡ ਵਲੋਂ ਭਈਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫੁਰਮਾਨ ਦਾ-

ਗਾਈਕੋਰਟ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗਤੀਆਂ ਦੇ ਫੁਰਮਾਨ 'ਤੇ ਸਖਤ ਟਿੱਪਣੀ!

○ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਫਸਲ ਕੌਣ ਵੱਡੇਗਾ?

○ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ

ਮੁਹਾਲੀ-ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਕੁਰਾਲੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੁੱਖ ਸੰਗਤੀਆਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੱਢਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੁਣਵਾਈ ਹੋਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖ ਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਆਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ 5 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬੈਠ ਕੇ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸਖਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਫਸਲ ਕੌਣ ਵੱਡੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਵੈਭਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਤੇ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡੋਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭੁਜਾਵਾਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੱਧ ਸੰਗਤੀਆਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵੱਧ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1 ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘਰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਵਕੀਲ

ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ

ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖੁਰਮਣੀਆਂ

ਨਿਮਾਣਾ ਸਿਹੁੰ ਦੇ ਇਕ ਸਾਥੀ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਿਚ ਬੜੇ ਹੀ ਦਿਨ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਮੰਗਿਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਮੌਜੂਦੇ ਤੇ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਕਿ ਵੇਖਿਓ! ਵਿਹਲੇ ਨਾ ਰਹਿਓ। ਭਾਵੇਂ ਹੁਜ਼ਾਰੇ ਜੋਗੀ ਤੁਹਾਡੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੱਗ ਹੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਰੁੱਝਵਾਂ ਜ਼ੁਰੂਰ ਰੱਖਿਓ। ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਵੇਖੇ ਜੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਈ ਲੋਕ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਏ ਜਾਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ। ਸਲਾਹਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਘਰ ਦੇ ਵੀ ਗਰਮ ਲੋਹੇ ਤੇ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਂਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹੋ ਮੱਥਾ ਮਾਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਕੋ ਰਟ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਟੈਨਸ਼ਨ-ਰਹਿਤ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿਉਣੀ ਹੈ।

ਨਿਮਾਣੇ ਦਾ ਸਾਥੀ ਹੋਰ ਤੂਲ ਦਿੰਦਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਚਾਹ ਵੀ ਫੱਕੀ ਪੀਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਤਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਬੰਦ, ਮੈਦੇ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵੀ ਖਾਣੀਆਂ ਬੰਦ। ਦੋ ਫੁੱਲਕੇ ਖਾਣੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਅਣਚੋਪੜੇ। ਉਹ ਭਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਾਈ-ਪਾਈ ਜੋੜ ਕੇ ਮੂੰਹ ਬੰਨ੍ਹ, ਕਰਜ਼ਾ ਚੁੱਕ ਘਰ ਬਣਾਇਆ। ਨਾ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦਾ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਨਾ ਰਾਤ ਪੈਂਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਚਾਰ ਸਾਲ ਤਾਂ ਸਕੂਨ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਲੈਣ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੇਤਰੇ-ਪੇਤਰੀਆਂ, ਦੋਹਤੇ-ਦੋਹਤੀਆਂ

ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਚੇਤੇ ਕਰਦਿਆਂ ਘਰ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਾਂ। ਇਸ ਸਭ ਦੀਆਂ ਕਨਸੋਆਂ ਜਦੋਂ ਨਿਮਾਣਾ ਸਿਹੁੰ ਦੇ ਕੰਨੀਂ ਪਈਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਘਰੇ ਬਿਨਾਂ ਮੰਗਿਆਂ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ ਬੋਲੇ, ਵੇਖੋ ਬੋਲੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਚਾਹ ਦਿਓ ਤਾਂ ਇਹ ਛੱਡੀ ਨੁਕਸਬੀਨੀਆਂ ਕੱਢਦੇ ਹਨ, ਅਖੇ ਚਾਹ ਕੁੜੱਤਣ ਮਾਰਦੀ ਆ। ਨਿਮਾਣਾ ਸਿਹੁੰ ਜੀ, ਉਹੋ ਚਾਹ ਅਸੀਂ ਪੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਛੇ ਵੇਖੇ ਉਹੋ ਚਾਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਈ ਦੀ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਦਸ ਵੇਖੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਮਾਰਦਿਆਂ-ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਮੱਤ ਮਾਰੀ

ਵਿਹਲੇ ਹੋਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਕਹਿਣਾ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਰੋਟੀ ਦਿਓ ਖਾਣ ਨੂੰ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੋਗੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਵਾਂਗੇ।

ਨਿਮਾਣੇ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਨਰੇਟਰ ਤੇ ਲੋਡ ਪੈਣ ਵਾਂਗ ਬੜੇ ਹੋਰ ਤੈਸ਼ ਵਿਚ ਬੋਲੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਚਾਹ ਦਿਓ ਤਾਂ ਇਹ ਛੱਡੀ ਨੁਕਸਬੀਨੀਆਂ ਕੱਢਦੇ ਹਨ, ਅਖੇ ਚਾਹ ਕੁੜੱਤਣ ਮਾਰਦੀ ਆ। ਨਿਮਾਣਾ ਸਿਹੁੰ ਜੀ, ਉਹੋ ਚਾਹ ਅਸੀਂ ਪੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਛੇ ਵੇਖੇ ਉਹੋ ਚਾਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਈ ਦੀ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਦਸ ਵੇਖੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਮਾਰਦਿਆਂ-ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਮੱਤ ਮਾਰੀ

ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਰਿਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਗੀ ਸਾਥੀ ਵੇਲੇ-ਕੁਵੇਲੇ ਆਣ ਧਮਕਣਾ। ਫਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਲਾਏ ਪੋਚੇ ਤੇ ਪੈਰ ਛਾਪ ਕੇ ਫੁੱਲ ਬੁਟੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਉਸ ਅੌਰ ਜਾਣਾ...। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਰਸੋਈ ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦੀਆਂ...।

ਮਹੱਤਵ ਗਰਮ ਵੇਖ ਨਿਮਾਣਾ ਸਿਹੁੰ ਕੁਝ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੌਲੀ ਜਿਹੀ ਆਪਣਾ ਖੂੰਡਾ ਫੜ ਕੇ ਸੱਥ ਵੱਲ ਨੂੰ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਉਹ ਵੀ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦ ਬੰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜੁਗਰਾ ਮਾਪੇ ਰੱਖਣੇ ਪੈ ਜਾਣ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਵੱਲ ਤੌਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਕੈਸਾ ਖੇਲ ਹੈ! ਮਨ ਨੂੰ ਧਰਵਾਸ ਦੇਣ ਲਈ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਵਾਂ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਆਈਆਂ ਕਿ 'ਪੁੱਤਰਾ! ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮੁਨਿਆਦ ਹੁੰਦੀ ਆ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਲੋਕ ਸਾਈਕਲ ਦਾ ਘਸਿਆ ਟਾਇਰ ਵੀ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਘਸਿਆ ਟਾਇਰ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਮੇਂ ਲੱਦ ਗਏ ਜਦ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ ਵੀ ਘਰ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਚਾਅ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀ ਵਸਤੂ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥੋਂ ਕਬਾੜ ਚੁੱਕਣੀ ਪੈਂਦੀ...।

*****

ਜਾਹ ਯਾਰ ਇਸ ਸ਼ੁਦਾਈ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਰਾਤ ਦੀ ਨੌਦ ਗੁਆ ਲਈ।

ਹੁਣ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ ਖਿਕ ਰਹੇ ਸੀ।

ਹੌਲਦਾਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ

ਅੱਜ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਰੱਕਾਂ ਲਈ ਧਰਨੇ ਤੇ ਸੀ। ਹੌਲਦਾਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਧਰਨੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾ ਕੇ ਬੱਕਿਆ ਹਾਰਿਆ ਘਰੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘੁੱਟ ਪੀ ਕੇ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਅੱਜ ਧਰਨੇ ਤੇ ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਰੋਟੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਅੱਜ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਭੁੱਖੇ ਹੀ ਮਾਰਤਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ, ਧਰਨਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਰਾਜੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਸੀ। ਫੇਰ ਕੀ, ਕਰਤਾ ਆਡਰ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਦਾ, ਵਰਾ ਤੀ ਡਾਂਗਾ ਫੇਰ।'

ਘਰਵਾਲੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਦੀ-ਸੁਣਦੀ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਰਸੋਈ ਚੋਂ ਗਰਮਾ-ਗਰਮ ਰੋਟੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਹੀ ਬੋਲ ਬੈਠਦੀ ਹੈ, 'ਵਿਚਾਰਾ ਅੰਨਦਾਤਾ, ਨਾਲੇ ਤਾਂ ਮਿਹਨਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਜੱਗ ਰੱਜਾਵੇ ਤੇ ਨਾਲੇ ਬੋਡੀਆਂ ਡਾਂਗਾਂ ਖਾਵੇ, ਹਰ ਪਸੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਹੈ।'

ਇੰਨਾ ਸੁਣ ਕੇ ਹੌਲਦਾਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਚੋਂ ਫੜੀ ਬੁਰਕੀ ਨੂੰ ਬਸ ਵੇਖਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਖਾਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਹੋਈ ਤੇ ਉਹ ਇਕੱਠ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਆਉ ਗਿਆ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, 'ਅੱਜ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਭੁੱਖੇ ਹੀ ਮਾਰਤਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ।'

- ਪਰਵੀਨ ਸ਼ਰਮਾ

ਨਿਮਾਣਾ ਸਿਹੁੰ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ !

ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਚੇਤੇ ਕਰਦਿਆਂ ਘਰ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਾਂ। ਇਸ ਸਭ ਦੀਆਂ ਕਨਸੋਆਂ ਜਦੋਂ ਨਿਮਾਣਾ ਸਿਹੁੰ ਦੇ ਕੰਨੀਂ ਪਈਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਦੇ ਘਰੇ ਬਿਨਾਂ ਮੰਗਿਆਂ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਚਾਹ ਦਿਓ ਤਾਂ ਇਹ ਛੱਡੀ ਨੁਕਸਬੀਨੀਆਂ ਕੱਢਦੇ ਹਨ, ਅਖੇ ਚਾਹ ਕੁੜੱਤਣ ਮਾਰਦੀ ਆ। ਨਿਮਾਣਾ ਸਿਹੁੰ ਜੀ, ਉਹੋ ਚਾਹ ਅਸੀਂ ਪੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਛੇ ਵੇਖੇ ਉਹੋ ਚਾਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਈ ਦੀ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਦਸ ਵੇਖੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਮਾਰਦਿਆਂ-ਸਮਝਾਉਂਦਿਆਂ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਮੱਤ ਮਾਰੀ

★ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ★

ਜਾਂਦੀ ਵਾਰ ਮਾਤਾ ਦਾ ਮੂੰਹ ਤਾਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ! ਅੱਜ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਕਾਨ੍ਹੀ ਤਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ।" ਇੰਨਾ ਆਖਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਸੁਨ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। - ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ

ਕਾਲੇ ਕੱਛਿਆਂ ਵਾਲੇ

ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਰੌਲਾ ਪੈ ਗਿਆ 'ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣੇ ਮਾਰ ਦੇਣੇ ਨੇ... ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਕੀਤਾ ਏ...' ਸਾਰੇ ਡਾਂਗਾਂ-ਸੋਟੇ ਫੜ ਕੇ ਬਾਹਰ ਵਲ ਨੂੰ ਭੱਜ ਪੈ... ਕਿ ਲਾਈਟ ਨਹੀਂ... ਸਾਰੀ ਗਲੀ ਸੌਂਕੀ ਅਤੇ ਬੜੀ ਆਖਰ ਗਏ ਤਾਂ ਗਏ ਕਿੱਥੇ... ਲੱਭ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਅਨਾਉਂਸਮੈਂਟ ਕੀਤੀ, 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ... ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਕਾਲੇ ਕੱਛਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪੈ ਗਏ ਨੇ... ਤੇ ਉਹ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੀ ਨੇ... ਤੇ ਆਪਾਂ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਉਣਾ ਏ... ਤੇ ਕਾਲੇ ਕੱਛਿਆਂ ਵਾਲੇ ਫੜਨੇ ਨੇ।'

...ਤੇ ਏਨਾ ਸੁਣਨਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਭੱਜ ਪਿਆ... ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਡਾਂਗ ਫੜ ਕੇ ਭੱਜ ਪਿਆ... ਸਾਰਿਆਂ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ... ਕਿਹਾ 'ਅੱਜ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਕਾਲੇ ਕੱਛਿਆਂ ਵਾਲੇ ਫੜ ਕੇ ਹੀ ਛੱਡਣੇ ਨੇ... ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਗਿਆ... ਜੋ ਲੋਕ ਘਰ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਬੁਰਤ ਸਹਿਮੇ ਹੋਏ ਸਨ।' ਬੀਬੀਆਂ ਵਿਚਾਰੀਆਂ, 'ਇਹ ਕਾਲਿਆਂ ਕੱਛਿਆਂ ਵਾਲੇ ਖਬਰੇ ਕਦੋਂ ਮਗਰੋਂ ਲੈਣਗੇ।'

ਰਾਤ ਦੇ ਦੋ ਵੱਜ ਗਏ... ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ... ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ... ਵੇਖ ਲਈਆਂ ਪਰ ਕਾਲੇ ਕੱਛਿਆਂ ਵਾਲਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਕਹਿਣ ਬਈ ਆਖਰ ਗਏ ਤਾਂ ਗਏ ਕਿੱਥੇ... ਲੱਭ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਕ ਸਿਆਣੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕਾਲੇ ਕੱਛਿਆਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸ ਨੇ ਵੇਖੇ... ਸਾਰੇ ਕਹਿਣ ਜੀ ਵੇਖੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ... ਬਸ ਜੀ ਰੌਲਾ ਸੁਣਿਆ ਸੀ... ਬਸ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬਾਹਰ ਭੱਜ ਪੈ।

ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਨੇ ਚੌਲਾ ਪਾਇਆ.... ਦੱਸੋ?' ਇਕ ਬੋਲਿਆ ਜੀ ਕਾਕੇ ਅਮਲੀ ਨੇ ਚੌਲਾ ਪਾਇਆ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਜਲਿਆਂ ਨੇ ਕਾਕੇ ਅਮਲੀ ਦਾ ਬੂਹਾ ਖੜਕਾਇਆ... ਤੇ ਕਾਕੇ ਅਮਲੀ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਸੀ... ਸਾਰਿਆਂ ਜੋਰ ਨਾਲ ਬੂਹਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਕਾਕੇ ਅਮਲੀ ਨੇ ਚੌਲਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ, 'ਕਾਲੇ ਕੱਛਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪੈ ਗਏ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਓ ਬਚਾਓ!' ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਡਰ ਨਾ ਬੂਹਾ ਖੇਲ੍ਹ' ਤੇ ਕਾਕੇ ਅਮਲੀ ਨੇ ਡਰ ਡਰ ਕੇ ਬੂਹਾ ਖੇਲਿਆ... ਜੀ, ਆਓ ਜੀ।'

ਕਾਕੇ ਅਮਲੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤੇ ਕਾਕੇ ਅਮਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਕੀ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਵੇਖੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਤੇ ਖਾਪੀਆਂ-ਪੀਤੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬੋਲ ਗਿਆ ਹੋਵਾਂਗਾ... ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲਿਓ ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰੋ।'

ਕਾਕੇ ਅਮਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਜੀ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਵੇਖੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਤੇ ਖਾਪੀਆਂ-ਪੀਤੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬੋਲ ਗਿਆ ਹੋਵਾਂਗਾ... ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲਿਓ ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰੋ।'

TAIL
PIECEDalip Singh Wasan, Advocate
Email: dalipsinghwassan@yahoo.co.in

THERE ARE TALKS ON CODE OF CONDUCT DURING ASSEMBLY ELECTIONS IN HARYANA

The contesting groups are advised to follow Code of Conduct during their campaign and let them place before the people of Haryana what they shall do for them during the next five years. Most of the problems of Haryana had been created when it was bifurcated from Punjab. Language was no problem in the state because language problem had been solved when Punjabi and Hindi both were introduced in a right manner and even all the refugees who had settled in the state of Haryana are still having their mother tongue Punjabi at their homes. Similarly Hindi being National Language had been adopted in the state of Punjab and number of scholars in Hindi in Punjab is not on lower side.

Much problems had been created by some movements in Punjab and this Punjab got the second bifurcation on this partition when Himachal pradesh and Haryana and even Chandigarh had been taken away from Punjab. Punjab too has been reduced into a village type state. Punjab could pass a resolution that Chandigarh may be given to Punjab and now the people going to Legislative Assembly for the State of Haryana must come duly prepared to pass a resolution that Haryana must be merged with State of Punjab with Chandigarh as their Capital. Similarly Himachal Pradesh too must try to join Punjab once again. Small states cannot become wholesome states and such types of bifurcations of the country are dangerous for the unity and integrity of India. After partition of 1947 the state of Punjab established was in order and that may be re-established for proper running of the state. All these units bifurcated had been at loss because of bifurcation of Punjab. The states which have come into operation must decide their fate once again.

LET US CALL PAK OCCUPIED KASHMIR AS PAK OCCUPIED INDIA

It is on record that Maharaja of Kashmir merged his state with India and was given Privy Purse from India Exchequer like other Rajas and Maharajas. There is not a single instance where the Maharaj had denied that he had not merged his State with India. The Maharaj remained alive for years and at no stage he had made a statement that he never handed over his state to India. His action was covered under the Partition Act and there was no provision under this Act that once a ruler merges his state with India or Pakistan, he could withdraw it.

And when the records are in our favour, the occupied area by Pakistan also belongs to India and this occupation is totally illegal and India has the rights to occupy it through a Blue Star Operation. The people who were ousted from the illegally occupied area were never called refugees ousted from Pakistan and if some concession, grants were given to them for enabling them to resettle here, those were special and at no stage they were called refugees.

The resolutions of UNO ordered war like situations and this line of Control was established. And much time has passed when India had been following the resolution and Pakistan had been busy in Proxy

War trough Terrorists. The provisions of Article 370 are no more in our Constitution and therefore, people of Kashmir must be allowed to join Parliament and State Legislative Assembly through their Representatives. And we congratulate Election Commission of India for allowing the people to have their Constitutional Rights.

India must try to have back its area illegally occupied by Pakistan by one way or the other as per situations informing the nations as they could do for establishing Bangla Desh .

BHAGWANT MAAN CM PUNJAB INVITES INDUSTRIALISTS TO ESTABLISH CORPORATE HOUSES IN PUNJAB

Sardar Bhagwant Singh Maan, Chief Minister of Punjab, specially went to Mumbai and met Industrialists and invited them to establish their corporate houses in the state. He offered them safety and helps from the state side too. It is a very good news for the state of Punjab because this state had been suffering much during the past and even its size too has been reduced to a village-like. The political and semi political movements started here caused much losses to the state and it is on record that most of the big corporate houses had shifted their units from the state.

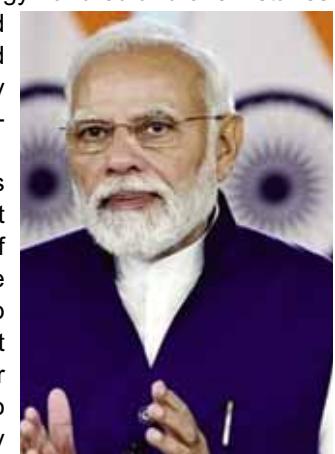

Sardar Bhagwant Singh Maan could bring the state in peace and could stop shifting of some important industries from Punjab and this type of invitation with assurance shall encourage more industrialists to come here and establish units in field of converting food grains, vegetables, milk and become or turn Punjab into a big kitchen for whole of India. This small state is still able to feed the people of India with its products and special health giving programmes.

The Chief Minister may also have a look on Cooperative wing here where some units are already working well. We can establish cooperative units of Gatta Factories, Sugar mills, Paper Mills, Cattle breeding farms, goats breeding farms, poultry farms, cattle feed, Dairies and even small holders could unit and establish big Agriculture Farms to give this sector an administrative touch. The cooperative wing here can ensure that not a single grain should go out unprocessed. There are news that milk, ghee here in market are not pure and milk plants can ensure purity and health giving units.

CRIMES AGAINST WOMEN ARE UNPARDONABLE- PRIME MINISTER MODI JEE

As far as India is concerned, here this woman could never get equality and even in days of our mythology hundred and one instances are found quoted where woman had been the victim. Even rape cases had been on higher side and even then only women had been cursed and condemned to punishments.

In the present age too sins, crimes and misconducts continued against women and because of exposure of woman in society, such items are on the increase. All efforts made could not stop sins, crimes and misconducts against woman. At one stage our Prime Minister Modi had pronounced that our aim is to strengthen woman. That is very good. Woman shall have to protect herself from this man and only government helps would not save her. All religions too have tried and even then women had to face difficulties from the side of these religious people and institutions.

A woman must be having proper health, proper education, proper training, proper employment and proper income and must be able to protect herself from this man. They must know the psychology of this man and must try to have their own life style and save themselves from this man. Let our governments and people in religions too must try to ensure that woman is strengthened in such a way that they could establish themselves in such a way so that dangers from the side of man could be avoided.

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਿਲਮ ਸਮੀਖਿਕ, ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਡਕਿਊਸਰ, ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਫਿਲਮ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਜਿਗਰੀ ਯਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਚਾਨਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਸ਼ਿਵਚਰਨ
ਜੱਗੀ (ਕੁਸ਼ਾ)

ਫੋਨ : 07853 317 891

Email: jaggikussa@yahoo.de

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ
ਕਿਸ਼ਤ-66

ਕਾਂਡ 26

ਜੰਟਾ ਮੁੜ ਫੋਨ ਮਿਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।
ਪਰ ਬੱਗੇ ਦਾ ਫੋਨ ਬੰਦ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

- "ਬੰਦ ਪਿਐ ਬਾਈ...! ਪਹਿਲਾਂ ਬੈਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ...!" ਉਸ ਨੇ ਕੌਰੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ।

ਬੱਗੇ ਨੂੰ ਉਡੀਕ-ਉਡੀਕ ਕੇ ਅਖੀਰ ਆਥਾਣੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਹੀਰੇ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
ਸਾਰੇ ਆਖਰੀ ਢੱਕੇ ਸੁੱਟ ਘਰ ਆ ਗਏ।

- "ਉਹਨੂੰ ਛੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈ ਜਿਓ ਕੌਂਝਿਆ...! ਨਾਲੇ ਹੀਰੇ ਦੇ ਨਿਮਿੱਤ ਪਾਠ ਵੀ ਰਖਾਓ...!" ਕੋਹਰਾ ਚਾਚਾ ਡਾਂਗ ਦੇ ਸਹੱਤੇ ਉਠਣ ਲੱਗਿਆ ਬੋਲਿਆ।

- "ਠੀਕ ਐ ਚਾਚਾ...!" ਕੌਰਾ ਮਨ ਭਰੀ ਬੈਠਾ ਸੀ, "ਚਾਚਾ, ਅੱਜ ਰਾਤ ਰਹਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲੇ...!"

ਚਾਚਾ ਡਾਂਗ ਲੰਮੀ ਪਾ ਕੇ ਫੇਰ ਬੈਠ ਗਿਆ।

- "ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਜਾਵਾਂਗੇ ਕੌਂਝਿਆ...!
ਮਕਾਣ ਆਏ ਰਾਤ ਨੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਬਾਈ...!
ਪਰਸੋਂ ਛੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਆਵਾਂਗੇ, ਤੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਭੋਗ ਪਿਆ, ਉਸ ਦਿਨ ਰਾਤ ਰਹਿ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗੇ...! ਹੁਣ ਤਾਂ ਸੇਰਾ ਵੱਡਾ ਕਰ ਕੇ ਜਰਨਾ ਪਉ ਕੌਂਝਿਆ, ਇਹ ਸੱਟਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਨੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਭਰਾਵਾ...!" ਤੁਰਨ ਲੱਗੀ ਨਸੀਬ ਕੌਰ ਨੇ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ।

ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸਾਰੇ ਤੁਰ ਗਏ।

ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਹਾਤ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ।
ਕੌਰੇ ਨੂੰ ਹੌਲ ਜਿਹਾ ਪਿਆ। ਅਮਰੋ ਇੱਕ ਖੂੰਜੇ ਬੈਠੀ ਹੁਕਕੀਂ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ।

- "ਹਾਏ ਨੀ ਮੇਰੀਏ ਭੈਣੇ ਸੱਦੇ ਕਿਤੋਂ ਆਜਾ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਬਣ ਕੇ...!" ਅਮਰੋ ਨੇ ਅਜੀਬ ਵੈਣ ਪਾਇਆ, "ਨੂੰ ਸੈਨੂੰ ਮਾਤੇ ਕਰਮਾਂ ਆਲੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਰੀ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾ ਲੈ ਨੀ ਮੇਰੀਏ ਅੰਮਾ ਜਾਈਏ...!"

ਪਰ ਅੰਦ ਗੁਆਂਦ ਨੇ ਸੂਣ ਕੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਟੇਰੇ।

- "ਦੇਖ ਬਹੇਲੁ ਚੱਚਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੀ ਆ...!
ਖੂਦ ਆਪ ਉਹਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ, ਹੁਣ ਵੈਣ ਕਿਵੇਂ ਪਾਉਂਦੀ ਐ ਪੱਖੰਡਣ ਜਹਾਨ ਦੀ...!"

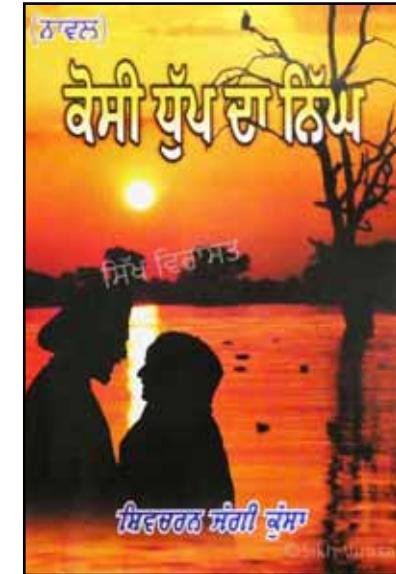
ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਹੀਰੇ ਦੇ ਛੁੱਲ ਚੁਗੇ ਗਏ। ਕੋਹਰਾ ਚਾਚਾ ਉਸ ਦਿਨ ਦਾ ਕੌਰੇ ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਸੀ।

- "ਚਾਚਾ, ਬੱਗਾ ਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਨੀ ਬਹੁਤਿਆ, ਹੁਣ ਕੀ ਕਰੀਏ...?" ਕੌਰੇ ਨੇ ਚਾਚੇ ਕੋਹਰੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

ਨਾਵਲਾਂ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਾਂ, ਥਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਖ਼ਿਆਲੀ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨਾਂ, ਥਾਂ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ। ਅਗਰ ਕਿਤੇ ਕਹਾਣੀ ਮੇਲ ਖਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ!

-ਸੰਪਾਦਕ

ਕੋਮੀ ਪੁੱਪ ਦਾ ਨਿੱਘ

ਵਾਪਸ ਮੁੜਦੀ ਅਮਰੋ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਕੰਗਾਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਧੁਖਦੀ ਚਿਤਾ ਵਾਂਗ ਹਾਉਕਾ ਉਠਿਆ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤਣ-ਪੱਤਣ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਗਿਆ। ਅਮਰੋ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਿਲੱਤਣ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਚੁੱਗੜਿਆਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰ ਸੀ। ਕੌਰਾ ਬੱਸ ਦੀ ਸੀਟ ਦੇ ਡੰਡੇ 'ਤੇ ਸਿਰ ਸੁੱਟੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। ...ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਇਸ ਜੱਗ ਤੋਂ ਕੌਰਾ ਸਿਆਂ...? ...ਜੁਆਨੀ ਆਈ, ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦੇ ਦਿਨ ਸੀ ... ਉਦੋਂ ਇਹਨੇ ਦੁਸ਼ਟ ਨੇ ਦੇਵਤੇ ਵਰਗੀ ਦਰਵੇਸ਼ ਭਰਜਾਈ ਸੱਦੇ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ... ਤੇ ਆਪ ਜੇਲ੍ਹ ਚਲੀ ਗਈ...! ਗਉ ਵਰਗਾ ਸਾਉ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦ ਭਰਾ ਬਖਤੌਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਮਾਰਾ ਬਾਹਰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ...! ਬਾਪੂ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਅੰਕ ਆਸਰਾ ਸੀ ਵੱਡਾ ਬਾਈ ਬਖਤੌਰ, ਉਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਹੋ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅਨਾਥ

- "ਕੋਈ ਵੱਸ ਐ ਪੁੱਤ...? ਫੇਰ ਤੂੰ ਤੇ ਅਮਰੋ ਛੁੱਲ ਤਾਰ ਆਓ, ਮੈਂ ਘਰ ਸਾਂਭ ਲਉਂਗਾ, ਹੋਰ ਕੀ ਵਾਹ ਐ...?"

- "ਚਾਚਾ, ਇਹਦਾ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਡਾਰਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਦਿਨ ਰਾਤ ਰਿਹੀ ਕੌਰਾ ਖਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦੇ, ਬਾਈ ਇਹ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਚੰਦ ਚਾਹੁੰਦੁ...!" ਕੌਰੇ ਨੇ ਅੰਦਰਲਾ ਭਰ ਚਾਚੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ।

- "...!" ਚਾਚਾ ਹਾਉਕਾ ਭਰ ਕੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ।

ਅਮਰੋ ਅਤੇ ਕੌਰਾ ਹੀਰੇ ਦੇ ਛੁੱਲ ਤਾਰਨ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ।

ਅਮਰੋ ਹੀਰੇ ਦੇ ਛੁੱਲ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਪੁੱਟੀ ਬੈਠੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਛੁੱਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਗਏ ਨੂੰ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਅਮਰੋ ਨੂੰ ਇਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਅਧਾ ਹਿੱਸਾ ਵੱਡ ਕੇ ਕਿਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਮਨੋ-ਤਨੋਂ ਅਪਾਹਜ ਹੋਈ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਜੁਆਨ ਪੁੱਤ ਜਿਉਂ ਹੱਥੋਂ ਬੁੱਸ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਮਰੋ ਹੀਰੇ ਦੇ ਛੁੱਲ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਪੁੱਟੀ ਬੈਠੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਛੁੱਟੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਗਏ ਨੂੰ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਅਮਰੋ ਨੂੰ ਇਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਅਧਾ ਹਿੱਸਾ ਵੱਡ ਕੇ ਕਿਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਮਨੋ-ਤਨੋਂ ਅਪਾਹਜ ਹੋਈ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਜੁਆਨ ਪੁੱਤ ਜਿਉਂ ਹੱਥੋਂ ਬੁੱਸ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾ ਕੇ ਦੇਗ ਲੈ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਈ। ਛੁੱਲ ਤਾਰਦੀ ਅਮਰੋ ਭੁੱਬੀਂ ਰੋਈ ਸੀ। ਕੌਰਾ ਵੀ ਕੋਲ ਮਨ ਭਰੀ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ।

ਵਾਪਸ ਮੁੜਦੀ ਅਮਰੋ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਕੰਗਾਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਧੁਖਦੀ ਚਿਤਾ ਵਾਂਗ ਹਾਉਕਾ ਉਠਿਆ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤਣ-ਪੱਤਣ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਗਿਆ। ਅਮਰੋ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਿਲੱਤਣ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਚੁੱਗੜਿਆਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰ ਸੀ। ਕੌਰਾ ਬੱਸ ਦੀ ਸੀਟ ਦੇ ਡੰਡੇ 'ਤੇ ਸਿਰ ਸੁੱਟੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। ...ਕੀ ਖੱਟਿਆ ਇਸ ਜੱਗ ਤੋਂ ਕੌਰਾ ਸਿਆਂ...? ...ਜੁਆਨੀ ਆਈ, ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਦੇ ਦਿਨ ਸੀ ... ਉਦੋਂ ਇਹਨੇ ਦੁਸ਼ਟ ਨੇ ਦੇਵਤੇ ਵਰਗੀ ਦਰਵੇਸ਼ ਭਰਜਾਈ ਸੱਦੇ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ... ਤੇ ਆਪ ਜੇਲ੍ਹ ਚਲੀ ਗਈ...! ਗਉ ਵਰਗਾ ਸਾਉ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦ ਭਰਾ ਬਖਤੌਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਮਾਰਾ ਬਾਹਰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ...! ਬਾਪੂ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਅੰਕ ਆਸਰਾ ਸੀ ਵੱਡਾ ਬਾਈ ਬਖਤੌਰ, ਉਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਹੋ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅਨਾਥ

ਕਰ ਗਿਆ..! ... ਰੱਬ ਨੇ ਦੋ ਪੁੱਤ ਦਿੱਤੇ... ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਨਾ ਹੋਇਆ ਵਰਗੇ... ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਭੱਠ 'ਚ ਭੁਜਦੇ ਨੇ ਕੱਠੀ ਐ...! ਰੱਬ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਨੀ ਦਿੱਤਾ...! ਬੇਮੁਹਾਰੇ ਹੰਝੂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਰ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਗੋਡਿਆਂ ਉਪਰ ਛਿਗਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਛੁੱਲ ਤਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਹ ਪੀਣੀ ਸਰਾਲ ਬਣ ਕੇ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬੱਗੇ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਖਰਚੇ ਲੋਟ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਬੱਗ ਸ਼ਰਾਬ, ਭੁੱਕੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਤ ਮੁੰਹ ਮਾਰਦਾ ਸੀ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਦ ਉਹ ਨਸੇ ਕਾਰਨ ਲੁੜਕਦਾ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਦੁਖੀ ਬਾਪ ਨਿਤ ਪੁੱਤਰੀਆਂ ਦਾ ਭੇਤੁ ਕਰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ। ਪਰ ਬੰਧੇ ਘੜ੍ਹੇ ਬੱਗੇ ਉਪਰ ਕੌਰਾ ਅਸਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਮਾਧ੍ਯ ਜਿਹਾ ਬਣ ਕੇ ਢੀਠ ਹੋਇਆ ਸੁਣਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਕੰਨ ਮੁੱਢ ਮਾਰ ਛੱਡਦਾ। ਬਾਪੂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਪਰ ਉਹ ਕੰਨ ਨਹੀਂ ਧਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਕਾਂਡ 27

ਹੀਰੇ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੌਰਾ ਅਤੇ ਅਮਰੋ ਰੋ ਧੋ ਕੇ ਜਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਬਖਤੌਰ ਦਾ ਫੋਨ ਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਟਿਕ ਜਾਂਦਾ।

ਕੌਰੇ ਅਤੇ ਅਮਰੋ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਵੀ ਅੰਦਰੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਂ ਅਜੇ ਹੀਰੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਦਮੇ 'ਚੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਭਰ ਸਕੇ ਸਨ, ਉਤੋਂ ਇਹ ਪਹਾੜ ਟੁੱਟ ਪਿਆ। ਇਸ ਵਾਰਤਾਦ ਦੀ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਸੀ! ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਾਕਾਰ ਮੱਚੀ ਹੋਈ ਸੀ!! ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ!!!

ਬੱਗੇ ਦਾ ਦਿਨ ਇਹਨੂੰ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ!! ....ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਚਿਟੇ ਦਿਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਤਲ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਇੱਕ ਅਜੀਬ 'ਭੇਦ' ਛੁਪਿਆ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤਣ-ਪੱਤਣ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਗਿਆ। ਅਮਰੋ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਿਲੱਤਣ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਕੌਰੇ ਸੱਚ ਦਾ ਕਿਸੇ ਟਾਂਵੇਂ-ਟਾਂਵੇਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ, ਬਾਕੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਤਾਂ ਬੁੱਦਾ ਬਣਾ ਕੇ, ਗੱਪਾਂ ਦਾ ਕੜਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਬੱਗੇ ਦੀ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਜੋਤੀ ਨਾਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੀ ਸੀ। ਬੱਗ ਬੋਡਾ "ਤੁੱਤੇ" ਪੈਰਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਜਦ ਕਿ ਜੋਤੀ ਬੜੀ ਸਮਝਦਾਰ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਮਤੇ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਸੀ। ਜੋਤੀ ਤਿਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਅਤੇ "ਲਾਡਲੀ" ਭੈਣ ਸੀ। ਜੋਤੀ ਦਾ ਬਾਪ ਮਿਲਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕਰਨਲ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੋਤੀ ਤੱਥ ਬਲ ਅੰਮ. ਏ. ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਬੀ. ਐਂਡ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਨਾਲਾਇਕ ਬੱਗ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ

ਚਲਦਾ...

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ

ਜਦ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਪਿਆਰ 'ਚ ਜਾਗਦਾ ਤੇ ਸੌਂਦਾ ਹੈ; ਭਾਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਸੌਂਦਾ ਹੈ। "ਮਨਮੁਖ ਭਰਮੈ ਸਹਸਾ ਹੋਵੈ ॥ ਅੰਤਰਿ ਚਿੰਤਾ ਨੀਦ ਨ ਸੋਵੈ ॥ ਗਿਆਨੀ ਜਾਗਹਿ ਸਵਹਿ ਸੁਭਾਇ ॥ ਅੰਗ 646"। ਲੇਕਿਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹੀ ਮਨੁਖ ਭਗਤ ਹੈ, ਉਹੀ ਗਿਆਨੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਸੁਰਤਿ-ਅਭਿਆਸੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਤਪਸੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਿਰਪਾ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਭਾਵ ਪ੍ਰਭੂ ਕਿਰਪਾ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। "ਸੋਈ ਭਗਤ ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ ਤਪਾ ਸੋਈ ਨਾਨਕ ਜਾ ਕਉ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ॥ 3 ॥ 29 ॥ ਅੰਗ 678"। "ਭਗਤ ਗਿਆਨੀ ਤਪਾ ਜਿਸੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੈ। ਅੰਗ 958"। ਅਤੇ "ਸੋਈ ਗਿਆਨੀ ਸੋਈ ਜਨੁ ਤੇਰਾ ਜਿਸੁ ਉਪਰਿ ਰੁਚ ਆਵੈ। ਅੰਗ 978"। ਜਿਸਨੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਬਦ ਨਾਲ ਅਟੁੱਟ ਪਿਆਰ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਉਹੀ ਗਿਆਨੀ ਹੈ। "ਸੋ ਗਿਆਨੀ ਜਿਨਿ ਸਬਦਿ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਅੰਗ 831"। ਉਹੀ ਗਿਆਨੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਹੀ ਸਿਸਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। "ਸੋਈ ਗਿਆਨੀ ਜਿ ਸਿਸਰੈ ਏਕ ॥ ਅੰਗ 1150"। ਭਗਤ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੈ (ਕਿਉਂਕਿ ਪੱਥਰ ਪੂਜਦਾ ਹੈ ਤੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ), ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਾਣਾ ਹੈ (ਕਿਉਂਕਿ ਪੱਥਰ ਨਹੀਂ ਪੂਜਦਾ ਪਰ ਰੱਬ ਨੂੰ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਦਾਲ ਜਦਾਬ

ਵਾ. ਤਰਲੋਕ ਮਿੰਚ ਸਹੇਤਾ, ਬੰਡਰ ਬੇ, ਕੈਨੇਡਾ

ਮਸੀਤ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ); ਦੋਹਾਂ ਤੋਂ ਗਿਆਨੀ ਸਿਆਣਾ ਹੈ। ਨਾਮਦੇਵ ਨੇ ਉਸ ਸਰਬ ਵਿਆਪਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਿਸਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮੰਦਰ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਸਜਿਦ; ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਪੁਰਸ਼ ਸਰਬ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੋਂਵਦਾ ਹੈ। "ਹਿੰਦੂ ਅੰਨਾ ਤੁਰਕੂ ਕਾਣਾ ॥ ਦੁਹਾਂ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਸਿਆਣਾ ॥ ਹਿੰਦੂ ਪੂਜੈ ਦੇਹੁਰਾ ਮੁਸਲਮਾਣ ਮਸੀਤਿ ॥ ਨਾਮੇ ਸੋਈ ਸੇਵਿਆ ਜਹ ਦੇਹੁਰਾ ਨ ਮਸੀਤਿ ॥ 4 ॥ 3 ॥ 7 ॥ ਅੰਗ 875"। ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਗਿਆਨੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ (ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ) ਗੁਣਾਂ 'ਚੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। "ਗੁਣ ਵੀਚਾਰੇ ਗਿਆਨੀ ਸੋਇ ॥ ਗੁਣ ਮਹਿ ਗਿਆਨੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ॥ ਅੰਗ 931"। ਜੋ ਮਨੁਖ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਫੁੱਥੀ ਸਾਂਝ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਬਦ ਦੁਆਰਾ ਗਿਆਨੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਚੈ ਸੁ ਸਬਦਿ ਗਿਆਨੀ ॥ ਅੰਗ 941"। ਗਿਆਨੀ ਸੱਚੇ ਨਾਮ ਦਾ ਸੁਰਮਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੇਖਣਹਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। "ਗਿਆਨੀ ਅੰਜਨੁ ਸਚ ਕਾ ਡੇਖੈ ਡੇਖਣਹਾਰੁ ॥ ਅੰਗ 1015"। ਜਿਹੜਾ ਮਨੁਖ ਗਿਆਨੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਰਹਿ ਕੇ ਇਹ ਬੁੱਝ

ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ ਹੀ ਸੱਚੀ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ ਹੈ; ਭਾਵ ਸਦਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। "ਗਿਆਨੀ ਹੋਵੈ ਸੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਸਾਚੀ ਸਿਫਤਿ ਸਲਾਹਾ ਹੋ ॥ 4 ॥ ਅੰਗ 1056"। ਗਿਆਨੀ ਆਦਮੀ ਵਿਚਾਰੀ ਮੁਕਤੀ (ਦੀ ਮੰਗ) ਵੀ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। "ਮੁਕਤਿ ਬਪੁੜੀ ਭੀ ਗਿਆਨੀ ਤਿਆਗੇ ॥ ਅੰਗ 1078"। ਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਵਡਿਆਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰ ਆਤਮੇ ਟਿਕੇ ਰਹਿਦੇ ਹਨ। ਸਦਾ ਬਿਰ ਪ੍ਰਭੂ 'ਚ ਧਿਆਨ ਲਾ ਕੇ ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਮਹਿਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। "ਗਿਆਨੀਆ ਕਾ ਇਹੁ ਮਹਤੁ ਹੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨਾ ॥ ਹਰਿ ਜੀਉ ਕਾ ਮਹਲੁ ਪਾਇਆ ਸਚੁ ਲਾਇ ਧਿਆਨਾ ॥ ਅੰਗ 1089"। ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸਨੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਹਾਂ ਮੂਰਖ ਤੋਂ ਗਿਆਨੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। "ਮਹਾ ਮੁਗਧ ਤੇ ਕੀਆ ਗਿਆਨੀ ॥ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੀ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ॥ ਅੰਗ 1338"। ਗਿਆਨੀ ਅਮਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਸੁਰਤੀ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਲੋਕ ਪ੍ਰਲੋਕ 'ਚ ਇੱਜਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। "ਗਿਆਨੀ ਜੀਵੈ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸੁਰਤੀ ਹੀ ਪਤਿ ਹੋਇ ॥ ਅੰਗ 1412"। ਗਿਆਨੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ (ਸਦਾ) ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਬਦ ਵਸਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲਗਨ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਦਾ ਖਿੜਾਉ 'ਚ ਰਹਿਦੇ ਹਨ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਸਦਾ ਇੱਜਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਦਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸੇਵਾ-ਭਗਤੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿਦੇ ਹਨ, ਦਾਸ ਨਾਨਕ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੇਵਕ ਹੈ। "ਗਿਆਨੀਆ ਅੰਦਰਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਹੈ ਨਿਤ ਹਰਿ ਲਿਵ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ॥ ਹਰਿ ਗਿਆਨੀਆ ਕੀ ਰਖਦਾ ਹਉ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਾਸੁ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਹਰਿ ਸੇਵਦੇ ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਤਾ ਕਾ ਦਾਸੁ ॥ 21 ॥ ਅੰਗ 1415"। ਹੇ ਨਾਨਕ! ਆਖ—ਹੋ ਮਨ! ਸੁਣ, ਜਿਹੜਾ ਮਨੁਖ ਕਿਸੇ ਨੂੰ

(ਕੋਈ) ਡਰਾਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਡਰਾਵੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ (ਭਾਵ ਕਿਸੇ ਦੇ ਡਰਾਉਣ ਤੇ ਡਰਦਾ ਨਹੀਂ) ਉਸ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਆਖੋ (ਭਾਵ ਸਮਝੋ)। "ਤੇ ਕਾਹੂ ਕਉ ਦੇਤ ਨਹਿ ਨਹਿ ਭੈ ਮਾਨਤ ਆਨ। ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨਿ ਰੇ ਮਨ ਗਿਆਨੀ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨਿ ॥ 16 ॥ ਅੰਗ 1427"।

ਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀ ਦਾਸੀ ਕੌਣ ਬਣਦੀ ਹੈ? ਮਾਇਆ (ਜੋ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਫਸਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ) ਗਿਆਨੀ ਦੀ ਦਾਸੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਹੱਥ ਜੋੜਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਹੀ ਕਾਰ ਕਰਗਾਂਗੀ ਜੇਹੜੀ ਤੂੰ ਆਖੋ, ਮੈਂ ਉਸ ਮਨੁਖ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਢੁੱਕਾਂਗੀ ਜਿਹੜਾ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। "ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਹੋਇ ਵਰਤੀ ਦਾਸਿ ॥ ਕਰ ਜੋੜੇ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ਜੇ ਤੂੰ ਕਹਹਿ ਸੁ ਕਾਰ ਕਮਾਵਾ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵਾ ॥ 4 ॥ 1 ॥ ਅੰਗ 370"।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗਿਆਨੀ ਕੌਣ ਹੈ? ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉਤਮ ਨਾਮ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਹੈ; ਗਿਆਨੀਆਂ 'ਚੋਂ ਗਿਆਨੀ (ਭਾਵ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗਿਆਨੀ) ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ! "ਨਾਮਨ ਮਹਿ ਤੇਰੋ ਪ੍ਰਭ ਨਾਮਾ ਗਿਆਨਨ ਮਹਿ ਗਿਆਨੀ ॥ ਅੰਗ 507"। ਪ੍ਰਭ ਆਪ ਹੀ ਗਿਆਨੀ (ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ) ਹੈ, ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸਮਾਪੀ ਲਾਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪ ਹੀ ਅਤਿ ਗੁੜੇ/ਉੱਚੇ ਆਚਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। "ਆਪ ਸੁ ਗਿਆਨੀ ਆਪਿ ਯਿਆਨੀ ਆਪਿ ਸਤਵੰਤਾ ਅਤਿ ਗਾੜਾ ॥ 11 ॥ ਅੰਗ 1081"। ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਆਖਿਆ ਹੈ! ਜੇ ਜੀਵ-ਇਸਤੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਦਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਏ, ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ (ਪ੍ਰਭ-ਮਿਲਾਪ ਵਾਸਤੇ) ਸੇਜ ਬਣਾਏ, ਹੇ ਨਾਨਕ! (ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਆਤਮਕ ਸਿੰਗਾਰ ਉਤੇ ਭੀ ਰੀਤ ਕੇ) ਜਦੋਂ ਗਿਆਨ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਪ੍ਰਭੂ ਉਸ ਦੀ ਹਿਰਦੇ-ਸੇਜ ਉਤੇ ਪਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਭੋਗ (ਮਿਲਾਪ) ਕਰਦਾ ਹੈ।

"ਮਨ ਮੰਦਰਿ ਜੇ ਦੀਪਕੁ ਜਾਲੇ ਕਾਇਆ ਸੇਜ ਕਰੇਈ ॥ ਗਿਆਨਰਾਉ ਤਾਬ ਸੇਜੈ ਆਵੈ ਤ ਨਾਨਕ ਭੋਗੁ ਕਰੇਈ ॥ 4 ॥ 1 ॥ 35 ॥ ਅੰਗ 359"।

ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਕਿਤਾਬਾਂ
ਜੀ ਸੀ ਐਸ ਈ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇਹਦੇ
GIFT ਵਜੋਂ ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਿਓ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਜੋੜੋ

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨੀ ਲਿਖਣੀ ਸਿੱਖਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵੱਲੋਂ 1 ਤੋਂ 4 ਲੈਵਲ ਤੱਕ ਚਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਿੱਖ ਸਕੁਣ ਡੋਟ ਕੋਮ, ਕੈਲੋਫੋਨੀਆ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਛੱਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ (Work Books) ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹਨਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨਾਲ ਅਤੀਕੇਨੀ ਰੱਗੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ ਲਾਗਤ ਮਾਤਰ ਹੀ ਰੱਗੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕਾਂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਸੀਮਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਗੋਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਲਾਗਦਾਇਕ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ।

4 ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੈਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੇਵਲ £15.00 ਪੈਂਡ (ਡਾਕ ਖਰਚ ਸਮੇਤ) ਹੈ। ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ 10 ਸੈਟਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਆਰਡਰ ਤੇ ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰਾਂ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Whats App (M) 07966 388388

PANJAB TIMES

BRIDLE GATE LANE, ALVASTON, DERBY, DE24 0QW, U.K.
Email: panjabtimes@gmail.com,
www.panjabtimes.co.uk TEL: 01332 372 851

www.fb.com/punjabtimesuk

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ 98 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਡੀਜੀਸੀਏ ਨੇ ਗੇਰ-ਕੁਆਲੀਡਾਈਡ ਕਰੂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਉਡਾਣਾਂ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ 98 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਆਫਾ ਸਿਵਲ ਲੈਡਰ ਐਵੀਏਸ਼ਨ (ਡੀਜੀਸੀਏ) ਨੇ ਗੇਰ-ਕੁਆਲੀਡਾਈਡ ਅਮਲੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਉਡਾਣਾਂ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ 'ਤੇ 98 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਪਾਇਲਟ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂਬਰਜ਼ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਟ੍ਰੈਨਰ ਦੁਆਰਾ ਢਾਲਾਈਟ ਚਲਾਈ ਸੀ। ਰੈਗੂਲੇਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ 10 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸਵੈ-ਇੱਛਕ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਹੀਂ ਡੀਜੀਸੀਏ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਅਦ, ਡੀਜੀਸੀਏ ਨੇ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕਈ ਪੋਸਟ ਹੋਲਡਰਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਦੁਆਰਾ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਕਈ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋ: ਸਿੰਘਾਰਾ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋ
(M.A, M.PHIL,
BJMC, B.ED)

ਮੋਬਾਈਲ:
07806945964

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅਤੇ ਦੇਖੋ
ਕਿਸਤ - 32

ਚੱਲ ਰਹੀ ਲੜੀ ਦੇ ਇਸ ਐਪੀਸੇਡ ਵਿਚ ਮੈਂ ਅੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵੱਲ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ।

ਅੱਖਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਜੀਵ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸਭ ਤੋਂ ਅਨਮੌਲ ਤੋਹਫਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਤੰਤੇ ਭਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵੀ ਜੱਗ ਹੋਨੇਗਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਿਆਣਾ ਬੰਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਹ ਹਰ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਟਟੋਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਹੋਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਸਰੀਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਅੰਗ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਨ, ਨੱਕ, ਸੁਭਾਨ, ਹਾਥ ਤੇ ਪੈਰ ਆਦਿ ਹੋਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਅੱਖਾਂ ਸਿਰਫ ਸੂਰਜ/ ਮੌਬਤੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਲਾਟੂ ਦੀ ਲੋਅ ਵਿਚ ਹੀ ਦੇਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਅੱਖਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਸੰਚਾਰ ਵਸੀਲਾ ਹੈ।

ਅੱਖਾਂ ਵਿਚਲਾ ਕੌਰਨੀਆ ਲੈਂਜ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਪੱਜ ਤਹਿਆਂ ਹੁੰਦੀਆ ਹਨ, ਇੰਨਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲੈਂਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੁਕ-ਬਲੇ ਅਜੇ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਗੋਹਲੇ ਵਿਚੋਂ ਪੂਣੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ।

ਜਦੋਂ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਲੈਂਜ ਦੇ ਪੱਠਿਆਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਜ਼ਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਆਪਟੀਕਲ ਨਰਵ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸੁੱਕ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਬੰਦੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਦਵਾ ਬਣੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪਰੋਸ਼ਨ ਜਾਂ ਸਰਜਰੀ।

ਬਲੱਡ ਸੂਗਰ, ਬਲੱਡ ਪਰੈਸ਼ਰ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਖਾਨਦਾਨੀ ਜਾਂ ਵਿਰਸੇ ‘ਚੋ ਮਿਲਿਆ ਨੁਕਸ, ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਅਨੁਭਵ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਲੱਡ ਸੂਗਰ ਤੇ ਬਲੱਡ ਪਰੈਸ਼ਰ ਦੇ ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਰ ਸਵੇਰ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਉਕਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪੀਡਿਤ ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਇਹਨਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਸਮੇ ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਚੈਕ ਵੀ ਕਰਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਮੇਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ?

ਬਲੱਡ ਸੂਗਰ, ਬਲੱਡ ਪਰੈਸ਼ਰ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਖਾਨਦਾਨੀ ਜਾਂ ਵਿਰਸੇ ‘ਚੋ ਮਿਲਿਆ ਨੁਕਸ, ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਅਨੁਭਵ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਲੱਡ ਸੂਗਰ ਤੇ ਬਲੱਡ

ਪਰੈਸ਼ਰ ਦੇ ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਰ ਸਵੇਰ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਉਕਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪੀਡਿਤ ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਇਹਨਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਸਮੇ ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਚੈਕ ਵੀ ਕਰਦੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਜਿਸ ਵਿਚ ਲੰਮੀ ਸੈਰ, ਹਲਕੀ ਫੁਲਕੀ ਜੌਗਿੰਗ , ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਣ ਵਕਤ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਅੰਰੀਡੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੀ ਹਲਕੀ ਹਲਕੀ ਮਾਲਿਸ਼ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਐਕਸਾਇਜ਼ ਵੀ ਨੇਮ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਮਿਹਨਤ ਰੰਗ ਲਿਆਈ, ਇਸੇ ਸਾਲ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰੋਇਲ ਇਨਫਰਮੇਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਪੂਰੀ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਚੈਕ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਸੈਨ੍ਹ ਬੁਸ਼ਬਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਐਨਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ, ਬਸ ਅੱਗੋਂ ਤੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਲ ਰੱਖਦੇ ਜਾਓ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਗੀਡਿੰਗ ਕਲਾਸ ਅਜੇ ਵੀ ਬੇਸ਼ਕ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਵਰਤਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਾਂ।

ਕੁਲ ਸਿਲਾ ਕੇ ਏਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਗਾ ਕਿ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਬਿਮਾਰੀ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਕਾਥੁ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਰੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਖਾ ਕੇ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਸਕਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਸੋ ਮਰੀਜਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਾਸਤੇ ਆਪ ਵੀ ਉੱਦਮ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿਹਤ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਹੋ ਸਕੇ।

————— ਚਲਦਾ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦੁਰ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡਾਲੀ ਵਿਖੇ

ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ (ਧਾਰਮਿਕ ਸੇਵਾਦਾਰ) ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ

**1 VACANCY- JOB TITLE: RELIGIOUS WORKER - TIER-5 - FULL TIME
Duration: Contract (1 Year)**

To carry out the non-pastoral duties and to assist the Minister of Religion and to meet the service needs of Sikh Community.

Duties & Responsibilities: Performing Kirtan and Kitchen Sewa.

* Be honest, reliable, collect, manage and ensure administration of Ardas money.

* Must pay the highest respect to the guru Maharaj Ji, as well as public (Guru Ki Sadh Sangat) is essential: be present in Main hall Saturday / Sunday until the Diwan Samaphy, unless you are required/agreed via Temple elsewhere on duty.

* Undertake any other reasonable duties/activities in pursuing the Organization's religious programmes.

* On occasions the candidate maybe required to carry out Kirtan for family functions at the homes of the devotees.

* Benefits include full board and lodges.

Salary: National Minimum Wage for 23 hours a week.

Personal Specifications:

The post holder will need to display the following:

1. Previous experience holding a similar role is essential.
2. Knowledge and understanding of the Sikh Religion and Guru Granth Sahib.
3. Strong motivation and empathy towards the aims and objectives of the organisation.
4. Strong organisational skills.
5. Good communication and interpersonal skills.
6. Ability to work off own initiative as well as within a team.
7. Willingness to work unsocial hours.
8. Knowledge of musical instruments vastly used in Sikh Faith.

Other details: Applicants must be able to demonstrate that they are legally entitled to work in the U.K. and where applicable, must provide original proof of their work right and legal status in the United Kingdom. The Temple committee reserve the rights to make official enquiries to make checks against any documents provided.

Apply/Contact via Phone 01384 238936, or email: sdevsingh56@googlemail.com
Closing date: 15th September 2024

GURDWARA GURU TEG BAHADUR SAHIB DUDLEY
7 VICAR STREET, DUDLEY, WEST MIDLANDS, DY2 8RQ

ਸ. ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੇਖ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਲਕੀਰ' ਦੇ ਕੁੱਝ ਚੋਣਵੇਂ ਲੇਖਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੰਡੀ ਝਾਤ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਪੰਜ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਬ-ਉੱਚਤਾ ਨਾਲ ਹੈ

**ਲੇਖਕ - ਜਬੇਦਾਰ
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਯੂ ਕੇ
ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ:
07989 927477**

ਸ: ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਦਾ ਮਥਾਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲੋ ਬੋੜੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਿਤ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਜਾਮ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਨ ਤਾਕਤ ਕਿਸੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਗੁਲਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤਾਂ ਤਥਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ (ਅਤੇ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਲਿਕ ਸਰੂਪ ਬਦਲ ਦੇਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਦੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਕਦੇ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਤਰੀਕਾ ਉਸ ਕੌਮ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਕਰਕੇ। ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਅੱਡਰੀ ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹਸਤੀ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਬਾਨ੍ਹਣੂੰ ਬੰਨ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਸ: ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਲਕੀਰ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀਆਂ ਦੇ ਉਕਤ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਰਨਬੱਧਤਾ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਸ: ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਲੇਖ ਸੰਗ੍ਰਹਿ: ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਪਹਿਲੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸਿਕੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਮੋਹਰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਕੀਰ ਲੇਖ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਦੱਸ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਾਵ ਪੁਰਤ ਮੁੱਖ ਬੰਦ ਮਾਣਯੋਗ ਕਰਮਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰਕਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਦਾਸ ਨੇ ਹੱਥਲੋੜ ਲੇਖ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਪੁੱਲ੍ਹ ਖਤ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ, ਬਿਪਰ ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ - ਸਾਡਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਬੰਦ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਸ, ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰੋਚਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਨੇ ਉਪਰ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਵਲ ਸਾਰ ਅੰਸ (ਸਮੁੱਚਾ ਲੇਖ ਨਹੀਂ) ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਪੁੱਲ੍ਹ ਖਤ

ਮਾਰਚ 1988

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀਓ, ਪੰਜ ਦੇ ਸਰਬਉਚ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਜਿਸਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਲਣ ਉਤੇ ਸਾਡੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਕਬੂਲ ਕਰੋ।

ਆਪ ਜੀ ਹੁਣ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਸੱਖੀਅਤ ਹੋ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਬੇਨਤੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਗਾ ਕਿ ਜਬੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਿਸੇ ਜਬੇਦੀ ਜਾਂ ਜਬੇਦੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਭ ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਹੈ। ਸੋ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੰਪਰਦਾ ਜਾਂ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਜਬੇਦੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਟੁੱਟਦੇ ਹਨ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜਬੇਦੀ ਜਾਂ ਜਬੇਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਸ ਉਤੇ ਤਈਦੀ ਦਸਤਖਤ ਹਰਗਿਆਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਜਬੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਥ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਜਰੂਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਜਾਂ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਪੰਜ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਸੂਮਲ, ਪੰਜ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕੌਮ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜਿਸਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹੋਏ ਵਖਰੋਵਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਟਣਾ ਸੋਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਧਰਮ-ਕਰਮ ਵਿੱਚ ਪਏ ਹੋਏ ਵਖਰੋਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰ ਜੜ੍ਹ ਫੜ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਟਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਸਧਾਰਨ ਕਰ ਦੇਣਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਗਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਵਉਚਤਾ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿੜ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਬੀਆਂ ਦੀ ਅਦਬ ਸਤਿਕਾਰ ਸਾਹਿਤ ਛਡਹਿ ਕਬੂਲ ਕਰੋ।

ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਲਕੀਰ - ਪੰਨਾ 49-50-51

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰੀ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 1993

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰੀ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ

ਸ: ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀ ਤੇ ਜੁਝਾਰੂ ਜਬੇਦੀਆਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਨਵੇਂ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਲੇਖ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਚੰਲ ਰਹੇ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਦੋਰਾਨ ਹੀ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰ ਪ੍ਰੋ: ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਐਕਟਿਂਗ ਜਬੇਦਾਰ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦਾ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਤਿੱਖਾ ਵਿਚੋਧ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਸਥਾਨੀ ਜੋ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਕੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਬੇਦਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ? ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੁਕਤੇ ਇਸ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀ ਸਰਬਤ ਖਾਲਸਾ ਵੱਲੋਂ ਜਬੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਚੱਲੀ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਪਾਰੋਹਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਜਬੇਦਾਰ ਦੀ ਚੱਲੀ ਚੱਲੀ ਦੀ ਹੋਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਸਗੋਂ ਸਿਆਲਪ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਲਕੀਰ ਪੰਨਾ - 122-127

ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ - ਸਾਡਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਕੋਣ ਅਕਤੂਬਰ 2003 ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹੀ ਖਿੰਡੀ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜਾਬ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕੋਲ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਹੱਦ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਪੇਂਡੂ ਵੱਸੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਪੰਜ ਦੀ ਪੰਜ ਦਾ ਫਰਕ ਹੀ ਭੁਲ ਰਾਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਅਹਿਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੇ ਭੋਲੀ-ਭਾਲੀ ਸਿੱਖ ਜਨਤਾ ਦੀ ਇਸ ਨਾ ਸਮੱਝੀ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ। ਪੰਜ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਵੇਚ ਖਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਪੰਜ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰੀਆਂ ਬਖਸ਼ੀਆਂ ਉਸੇ ਪੰਜ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੇ ਆਰੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਪਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਹਿਆ ਸਫ਼ਾ 40 ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ ►

39 ਸ਼ੇਡ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਪਰ ਪੇਸ਼ ਇਕ ਖਾਮੋਸ਼ ਦਰਸ਼ਕ ਵਾਂਗ ਬੈਠਾ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਤੱਕਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਨੋਟ- ਸ: ਗਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਲੋਖ 2003 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਸਾਡੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਖਲਾਂਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਸਾਡੀ ਲੱਗਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਦੇਖੀ ਟੁੱਟਦੀ ਨੂੰ ਜੱਗ ਜਾਣਦਾ)

ਅੱਜ ਆਸੀਂ ਇਸ ਮੌਝ ਉੱਤੇ ਪੱਜ ਗਏ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਿਧਾਂਡਕ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਡੀ ਪਰੰਪਰਾ, ਇਤਿਹਾਸ, ਧਾਰਮਿਕ ਹਸਤੀ ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜਸੀ ਚਾਲ ਚੱਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਸ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ (ਤੇ ਹੁਣ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਸ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਰਿਯਾਦਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੇਖਕ ਆਚੂਆਂ ਨੂੰ ਰੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਪੇਖਕ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਵੇਸਲੇ ਹੋਣਾ ਆਪਣੀ ਕੋਮੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਚਾਗਾਉਣ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਨਾ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਪਹਿਲੀ ਲੋੜ ਸਿੰਘ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਰਾਜਸੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਕੋਮ ਦੀ ਅੱਡਰੀ ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ-ਕਾਲ ਅਥਵਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ

ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੇ ਬੋਲ-ਬਾਲੇ ਹੋ ਸਕਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਵੱਧ ਛੁੱਲ ਸਕੇ। ਨਿੱਤ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀ ਸਿੰਘ ਕੋਮ ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਲਈ ਅਵੇਸਲੀ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਗੱਲ ਨਿੱਖੜਵੇਂ ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਜੀਦਰੀ ਨਾਲ ਅਪਨਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਗਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਕੀਰ ਪੰਨਾ 158-160 ਬਿਪਰ ਸੰਸਕਾਰ - ਲਕੀਰ ਪੰਨਾ 135

ਬਿਪਰ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਸ: ਗਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ: ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹੇ ਮੈਂ ਪ੍ਰੇ: ਹਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਸੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ, ਸਹਿਜੇ ਰਚਿਓ ਖਾਲਸਾ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮਹਿਸੂਬ ਸਾਹਿਬ, ਸਹਿਜੇ ਰਚਿਓ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸਥਾ 696 ਉੱਤੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਬਿਪਰ ਸੰਸਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਕਰਮ ਕਾਂਡ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਾਹੀਂ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਦੇਤਨਾ ਦੀ ਧਾਰਾ ਪੁਰਾਣਕ ਪਦਾਰਥਵਾਦ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬਣੇ ਹੋਰ ਵਹਿਮ, ਵਰਣ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲ ਸਕੀ। ਮਹਿਸੂਬ ਸਾਹਿਬ ਬਚਿੰਤਰ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਦਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਬਚਿੰਤਰ ਨਾਟਕ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦੀ ਸੋਚੀ ਕੁਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਦੇ (ਕਖਾਂ ਤੋਂ ਬਣਾਏ ਪੁੱਤੇ) ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਵ ਕੁਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਸਾਡਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸਰੋਂ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਸਿੰਘ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਸਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਸ-ਕਾਲ ਅਥਵਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ

ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼ 23 ਫਰਵਰੀ 1990 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ, ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹਪਣ ਦਾ ਢੰਗ ਨਾਮੀ ਲੇਖ ਦੇ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਸਿੰਘ ਜਗਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਦੇ ਮਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਇਕ ਸਿੰਘ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੰਬਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਬੜਾ ਉਛਾਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ ਵਿੱਚ (ਭਾਵ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ) ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਨੇਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਲਵ-ਕੁਸ਼ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਲੈਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਿੰਘ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਕੱਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਬਿਪਰ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਕਾਢੀ ਢੂਢੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਥੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ, ਜਿਹੜੇ ਵੀਰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸਹਿਜੇ ਰਚਿਓ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਬਿਪਰ ਸੰਸਕਾਰ ਵਾਲਾ ਭਾਗ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਵੱਲ ਧੱਕਦੀ ਹੈ (ਭਾਵ ਬੈਧਿਕ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ)।

ਸੇਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੀ ਔਲਾਦ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਬਤ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਕਿਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਰੀਦਰ ਸਾਹਿਬ ਯਾਨੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਂਦਰੀ ਸੌਂਦਰੀ ਹੈ?

ਸ: ਗਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਲਕੀਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਦੇ ਹਨ: ਏਕਤਾ ਦੇ ਬਰਬਰ ਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦਿਆਂ ਹੋਕਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਿਦੂ-ਸਿੰਘ ਕੋਈ ਵਿੱਚ ਅਮਨ ਤੇ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਸਥਾਈ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹੀ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚਲੀ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਲਕੀਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵਾਹੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਲਕੀਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਦੱਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵਾਹੀ ਹੈ। ਸਦੀਆਂ ਲੇਮੇ ਸੰਗਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਢੱਲ੍ਹੇ ਲਹੂ ਨੇ ਇਸ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਇੰਨਾਂ ਪੱਕਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਨੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ..... ਗਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਭਾਗ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ: ਗੁਰਦੁਆਰੀ ਦੀ ਇਕ ਇਲਾਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਵੱਲ ਧੱਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਗ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਭੁਲਾਂ ਚੁੱਕਾਂ ਦੀ ਖਿਆ ਗੁਰੂ ਪੇਸ਼ ਦਾ ਦਾਸ ਜਥੇਦਾਰ ਮਹਿਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੂ.ਕੇ.

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀਓ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਡਤਹਿ॥ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸਲੋਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਜਨਰਲ ਅਜ਼ਲਾਸ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਮਿਤੀ 29 ਸਤੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਦੁਪਰਿਹਰ 2:00 ਵਜੇ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੇਨ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨੋਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਸਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਕੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਬਣਾਉ ਜੀ।

**AGM of Singh Sabha Slough
On Sunday 29th September 2024, 2:00 pm**

The General Body Meeting of Gurdwara, Sri Guru Singh Sabha, Slough, Wexham Court, Sheehy Way, Slough Berkshire SL2 5SS will be held on Sunday 29th September 2024 at 2pm in the Gurdwara Sahib in the main Diwan Hall. All the registered members of Gurdwara Sahib are requested to attend. The Agenda of the General Body Meeting will be placed on the notice board at the Gurdwara Sahib.

"ਜਿਸ ਨੇ ਦੀ ਸਵਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਹ 27 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਥੀ ਮੇਲ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ
ਆਪਣੇ ਸਵਾਲ ਭੇਜਣ। ਮੈਂਕੇ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"
Email : bookings@singhsabhaslough.org

Sri Guru Singh Sabha, Slough
WEXHAM COURT, SHEEHY WAY, SLOUGH, BERKSHIRE, SL2 5SS ENGLAND, U.K.
Tel: 01753 531 826, Tel / Fax : 01753 531 826

ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਦਾਸਰੇ	Bagga Singh President	Amarjeet Singh General Secretary
----------------------	--------------------------	-------------------------------------

SIKH ACHIEVERS CAN HELP THE COMMUNITY

Iqbal Singh Lalpura

Nankana Sahib, is the birthplace of the Sikh religion, as Guru Nanak was born here and was identified as an angel, not by midwife Daulatan only but also by Rai Bular. The serpentine shadowed his face, and the crops were regrown even after cattle destroyed them. Lahore was the hometown of Guru Ram Das to all the Sodhi Patshahs. The Khalsa established the kingdom with its capital at Lahore in the 18th century, but the Sikhs had to vacate it along with Gurdwaras now in Pakistan after the division of India. We were not united and were seen helping the Britishers against the Maharaja Ranjit Singh family, who had united the Sikhs to make a powerful kingdom.

During the British period, the so-called Sikh princes were there to help them to snub all efforts to revive the Sikh religion and politics during the 19th and 20th centuries. The Khalsa National Party was a pro-British organization that opposed the Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee leadership. Divided, we got nothing; all those princes are not read in history to have got any benefits for Sikhs in the new independent countries. We had to leave Nankana Sahib and our capital, Lahore.

After partition, we are again divided on lines of political parties, Deras, and sects. For Sikhs, there is only one Guru, that is, Sri Guru Granth Sahib; those who follow Him are Sikhs, so religiously it is necessary to be seen united under our Guru. Those who have taken Pahul are members of the army of almighty God and are there to serve and protect humanity. This is again a very noble cause, an embodiment of an angel, which Guru Nanak had preached.

After suffering the death of millions, rape, and insult, we forget this loss, and instead of being united, we were totally divided on all issues, including our language, which is Gurmukhi. Instead of promoting it, even in states where Sikh

princes had ruled, we never thought of uniting to get the glow of freedom in independent India. As for political power in Punjab is concerned, Some of them gained the highest political office in the center and states, but there is nothing worth remembering ,about their contribution to Gurmukhi or the Sikh community cause.

From 1980 to 1995, Sikhs were seen killing mostly their own Sikhs brethren's, some were in uniform, and others were misguided or instigated by anti-India elements. Nobody came forward to tell them that there was a political conspiracy to kill them and win the next election. Even the religious and highest temporal authorities were silent spectators or were killed also. Even today, Sikh individuals have reached heights in every sphere, and people are proud of their achievements, but what can be discuss about their contribution for the promotion of our language, economy, and youth? How can their individual achievements be enjoyed by the Sikh community as a whole?

Punjab stands much behind where it was in 1947, and we have no plan to revive it to the stage of 1839, when it was the most peaceful, secure, secular, rich, and a world power. We have to get justice for the 1984 massacre victims; has anybody thought or planned for that? What about those widows who have to sleep out in cold and extreme hot weather in the Delhi widow colony? What about jobs for their dependents? What about army deserters who deserted

barracks on the call of politicians in 1984; about 309 of them are living without a pension. What about those who were illegally arrested and detained in Jodhpur and elsewhere after Operation Blue Star? Who will take up the case of Gurdwaras outside Punjab?

Is making a political statement about these issues to exploit Sikh sentiments is enough, or do we need to unite and solve all these? Sikhs are going out of all three pillars of democracy, i.e., legislators, bureaucracy, and judiciary. Is anybody bothered about them? Can anybody tell on record that someone else than Shri Narinder Modi has ever thought to give justice and promote our religion and culture? Why can't we get the benefit of his office? I personally appreciate and congratulate all the Sikh achievers in economic, social, political, education, science, banking, bureaucracy, defense services, but also request them all to unite and contribute for the development of our community and religion; otherwise, everything is perishable. If we want to leave a good legacy and name for our generation, then follow the wisdom in Salok, "Naam rahio Sadhu rahio, rahio gur Govind, koh Nanak eh jagat mein ke na japeo Gurmant" (The name of the Lord is permanent, saints are remembered, the Guru is there to stay permanently, or those who have meditated on God). Ang 1429

Sikh achievers can significantly contribute to the community's development through various means. Mentorship allows them to

share experiences and guide young Sikhs in their personal and professional growth. Supporting Sikh institutions, charities, and initiatives promoting education, healthcare, and social welfare is crucial. Preserving and promoting Sikh heritage, language, and traditions through cultural events, educational programs, and digital platforms helps maintain the community's identity.

Creating job opportunities, supporting Sikh-owned businesses, and investing in community development projects fosters economic empowerment. Engaging in volunteer work, supporting social causes, and participating in global initiatives demonstrates a commitment to social service. Leadership roles in Sikh institutions and community initiatives inspire others with vision and expertise. Establishing scholarships, supporting educational institutions, and promoting Sikh values and ethics ensures future success.

Fostering unity and cooperation among Sikhs, promoting collective progress, is vital. Raising awareness about Sikh issues, promoting understanding, and advocating for Sikh rights through dialogue, as Guru Nanak promoted, "Ros na keejai utar deejai" is essential. Role modeling Sikh values, demonstrating compassion, honesty, and service, inspires others. Individual efforts have limited impact, but uniting for the community's cause is key.

Learning from other communities, like the Jewish community, and uniting for a common mission in a democratic setup, where everyone can choose their political party without criticizing others, can help achieve this goal. Let's unite to create an International Singh Sabha, a collective platform for Sikh achievers to make a meaningful impact. Time is of the essence, so let's act now to make this vision a reality.

*Chairman, National Commission for Minorities, Government of India.
iqbalsingh_73@yahoo.co.in*

ਸਿਹਤ ਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ

ਲਸਣ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਲੀਆਂ
ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘਟਾਉਂਦੀਆਂ
ਹਨ ਖਰਾਬ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰਾਲ

ਅਨਿਯਮਿਤ ਭੁਟੀਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਵਧਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਪਿਛਾ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਸਰਤ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰਾਲ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖਰਾਬ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚਰਬੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਧਣ ਨਾਲ ਸਟ੍ਰੋਕ, ਟਾਈਪ 2 ਡਾਇਬਟੋਜ਼ ਅਤੇ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦਾ ਖਰਾਬ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਸਰੀਰ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਕੀ ਹੈ-ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਚੰਗਾ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੀਰ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਟੋਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਚਰਬੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਵਧੂ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਨੂੰ ਛੁਠ ਕਰਦਾ ਹੈ।

4-5 ਕੱਪੇ ਚਾਹ ਪੀਣੇ ਸਿਹਤ ਲਈ ਦੇ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਰ

ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕੌਂਢੀ ਪੀਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੁਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਚੁਪੈ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਤ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਚਰਬੀ ਹੈ। ਕੈਫੀਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਰੀਰ ਵਿਚ 7-8 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੌਂਢੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਤੇਜ਼ ਹੋਣਾ-ਕੈਫੀਨ ਸਰੀਰ ਦੀ ਪੈਰਾਸਿਸਟੈਟਿਕ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਡਿਸਟਰਿਬ੍ਰੂਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਸਰੀਰ 'ਚ ਕੈਫੀਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਐਡਰੇਨਾਲੀਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਵਧ ਸਕਦੀ

ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਬੁਰਾ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਹੈ, ਜੋ ਸਰੀਰ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਖੂਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਘਰ 'ਚ ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰਾਲ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘੱਟ ਕਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਦਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ।

ਲਸਣ ਦਾ ਸੇਵਨ-ਲਸਣ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ

ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਐਟਰੀਅਲ ਫਾਈਬਰਿਲੇਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਦਿਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਕੌਂਢੀ ਪੀ ਰਹੇ ਹੋ।

ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਧਣਾ-ਕੈਫੀਨ ਸਰੀਰ

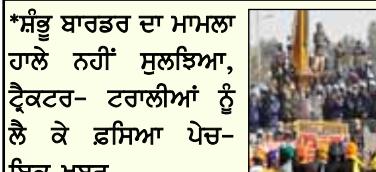
ਪਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਆਮ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਆਯੁਰਵੇਦ ਵਿਚ ਵੀ ਲਸਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਇਹ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲਸਣ 'ਚ ਐਂਟੀ-ਬੈਕਟੀਰੀਅਲ ਅਤੇ ਐਲੀਮਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਖਰਾਬ ਕੋਲੈਸਟ੍ਰਾਲ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲਸਣ 'ਚ ਐਂਟੀਆਕਸੀਡੈਂਟ, ਐਲੀਨ ਅਤੇ ਅਜੋਇਨ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਬਲੱਡ

ਵਿੱਚ ਐਡਰੇਨਾਲੀਨ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਐਡਰੇਨਾਲੀਨ ਇਕ ਤੜ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਰਮੋਨ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਧਮਨੀਆਂ ਸੁੰਗੜਨ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਬੁਨ ਦੇ ਥੱਕੇ ਬਣਨ ਜਾਂ ਧਮਨੀਆਂ ਦੇ ਫਟਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਾਚਨ ਸ਼ਕਤੀ ਘਟਦੀ ਏ-ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੈਫੀਨ ਅੰਤੜੀਆਂ ਦੀ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਚਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਇਰੀਆਂ, ਐਸਿਡ ਰਿਫਲਕਸ ਅਤੇ ਹਾਰਟਬਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੈਫੀਨ ਪੀਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਪਾਚਨ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਰਕੁਲੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਲਸਣ ਖਾਣ ਦੇ ਹੋਰ ਫਾਇਦੇ-ਕੱਚੇ ਲਸਣ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਲਸਣ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਾਰ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲਸਣ ਦਾ ਸੇਵਨ ਸ਼ੁਗਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲਸਣ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਵੀ ਠੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

*ਸੰਭੂ ਬਾਰਡਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ
ਹਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸੁਲਝਿਆ,
ਟੈਕਟਰ- ਟਰਾਲੀਆਂ ਨੂੰ
ਲੈ ਕੇ ਫ਼ਸਿਆ ਪੇਚ-
ਇਕ ਮਖਰ

-ਓ ਭਾਈ, ਗੱਡੇ ਨਾਲ ਕੱਟਾ ਬੰਨ੍ਹ ਰਹੀ ਹੈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ।

*ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਈਬਰ ਫਰਾਡ
ਵਿਚ 15 ਥੈਕ ਮੈਨੇਜਰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ- ਇਕ
ਮਖਰ

-ਬੋਹੇਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਬੱਕਰੇ।

*ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ
ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ- ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ
-ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੀ ਮੱਡ ਵਿਕ ਜਾਏ, ਤੈਨੂੰ ਲੈ ਦਉ
ਸਲੀਪਰ ਕਾਲੇ।

*ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਅਤੇ
ਰਾਜਸੀ ਭਵਿੱਖ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ
ਨਹੀਂ- ਦਲ ਖਾਲਸਾ, ਮਾਨ ਦਲ
-ਹੁਣ ਅੱਕਾਂ ਤੋਂ ਭਾਲੀਦੀ ਡੇਲੇ, ਜੱਟਾਂ ਨੇ
ਕਰੀਰ ਪੁੱਟ ਲਏ।

*ਵਿਨੇਸ਼ ਫੋਗਾਟ ਦਾ
ਚੈਪੀਅਨਾਂ ਵਾਂਗ ਹੋਇਆ
ਸਵਾਗਤ- ਇਕ ਮਖਰ
-ਵੇਲਾਂ ਧਰਮ ਦੀਆਂ,
ਵਿਚ ਦਰਗਾਹ ਦੇ
ਹਰੀਆਂ।

*ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਵਛਦ ਦੀ

* ਚੁੰਝਾਂ-ਪੁੱਚੇ *
ਲੇਖਕ - ਨਿਰਮਲ ਮਿੰਥ ਕੰਧਾਲੀ

ਜਥੇਦਾਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨੇ ਵਧਾਈ
ਬਾਦਲਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ- ਇਕ ਮਖਰ

-ਗਮ ਨੇ ਖਾ ਲਈ ਗ੍ਰਾਮ ਨੇ ਪੀ ਲਈ, ਗ੍ਰਾਮ
ਦੀ ਬੁਰੀ ਬਿਮਾਰੀ।

*ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਸਿੱਖ ਟਿਕਟ
ਚੈਕਰ 'ਤੇ ਬੈਟਿਕਟੇ
ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਵਲੋਂ ਹਮਲਾ-
ਇਕ ਮਖਰ

-ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ
ਨਿੱਖ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

*ਵਿਸਵਾਸਘਾਤ ਕਰਨਾ
ਭਾਜਪਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ
ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਅਹਿਮ
ਹਿੱਸਾ- ਦਿਗਵਿਸੇ ਚੌਟਾਲਾ

-ਕੀ ਕਰਨਾ ਕੱਪੜੇ
ਰੰਗਿਆਂ ਨੂੰ, ਜੇ ਮਨ ਰੰਗਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ।

*ਔਰਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ
ਨਾਮੁਆਫ਼ੀਯੋਗ ਪਾਪ-
ਮੋਦੀ

-ਮਣੀਪੁਰ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ
ਨੇ ਕੀ ਗੁਨਾਹ ਕਰ ਲਿਆ

*ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ
ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ
'ਦੋਗਲੀ ਸੋਚ' ਵਾਲੀਆਂ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ-
ਮਾਇਆਵਤੀ

-ਚੁੱਕੀ ਹੋਈ ਲੰਬੜਾਂ ਦੀ, ਗਾਲ ਬਿਨਾਂ ਨਾ
ਬੋਲੇ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਡਿੰਪੀ
ਛਿੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਤਰਲਾ ਕਿ
ਉਹ ਛੱਡ ਕੇ ਨਾ ਜਾਵੇ,

ਉਸ ਨੂੰ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਸੀਟ
ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ- ਇਕ
ਮਖਰ

-ਲਾਈਆਂ ਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਭਾਵੀਂ, ਛੱਡ ਕੇ ਨਾ
ਜਾਵੀਂ ਵੇ ਬੀਬਾ ਛੱਡ ਕੇ ਨਾ ਜਾਵੀਂ।

*ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ
ਆਰ,ਐਸ.ਐਸ. ਕਮਜ਼ੋਰ

ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ-
ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ

-ਕਾਦਰਯਾਰ ਅਣਹੋਣੀਆਂ ਕਰਨ ਜੇਹੜੇ,
ਆਖਰਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਛੋਤਾਵਣਾ ਈ।
*ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵੋਟਾਂ
ਮੰਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸੰਸਦ
'ਚ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ
ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ- ਭਗਵੰਤ
ਮਾਨ

-ਸੁੱਤੀ ਪਈ ਨੇ ਲੁਹਾਈਆਂ ਚੂੜੀਆਂ, ਅਜੇ
ਵੀ ਪੁਰਾਤੇ ਮਾਰਦੀ।

*ਕੰਗਨਾ ਰਣੌਤ 'ਤੇ
ਐਨ.ਐਸ.ਏ. ਲਗ ਕੇ
ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ
ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ- ਡਾ.
ਵੇਰਕਾ

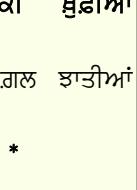
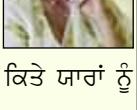
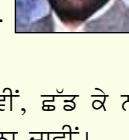
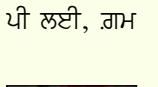
-ਚੰਦ ਕੌਰ ਚੱਕਵਾਂ ਚੁੱਲਾ, ਕਿਤੇ ਯਾਰਾਂ ਨੂੰ
ਛਿੜਾ ਕੇ ਮਾਰ੍ਹ।

ਟਰੰਪ ਤੇ
ਹੈਰਿਸ ਦੀ
ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ
'ਚ ਈਰਾਨ
ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਦਖਲਾਂਦਾਜ਼ੀ- ਅਮਰੀਕੀ ਮੁਫ਼ਤੀਆ
ਅਧਿਕਾਰੀ

-ਕਾਟੇ ਦੁੱਧ ਰਿੜਕੇ, ਚੁਗਲ ਝਾਤੀਆਂ
ਮਾਰੇ।

* * * * *

ਲੇਖਿਕਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚਾਹਨ (ਸਾਉਬਾਲ)

ਪ੍ਰਾਚੀਨੀ, ਸਨਾਤਨੀ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਯਾਨੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਕੁਦਰਤੀ ਸੌਮਿਆਂ ਦੀ ਪੁਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਹੋਣੀ ਹੋਣੀ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰੋਸਰ ਦੇ ਨਉਂ ਧਰਨ ਲੱਗ ਪਏ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਢੁਨੀਆਂ ਬਹੁਤੀ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਭੂ, ਯੌਸੂ, ਅੱਲ੍ਹਾ ਰਹੀਮ ਕਰੀਮ ਆਦਿ, ਜਿਉਂ ਜਾਗ੍ਰਾਤੀ ਵੱਧਦੀ ਗਈ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਵਾਂ ਤੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਉਂ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਗਏ, ਸੋ ਰਾਮ ਲਛਮਣ ਨਉਂ ਤਾਂ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਾਮ ਵਾਰ ਵਾਰ, ਪਰ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੈ ਸੋ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਬੇਅਰਥ ਹੈ, ਮੈਂ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਗੁਣੀ, ਗਿਆਨੀ, ਵਿਦਵਾਨ, ਬੁਧੀਮਾਨ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਵਿਦਮਾਨ ਹਾਂ ਬੜਾ ਧਨ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਮਾਪਿਆਂ ਉਚਿ ਵਿੱਦਿਆ ਦਵਾਈ ਤੇ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਭੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨ ਇਸ ਵਿਦਵਤਾ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਭੀ ਤੱਥ ਤੇ ਕਸਵੱਟੀ ਦੀ ਸਹੀ ਨਾ ਉਤਰਦੀ ਲਈ ਖਿਮਾਂ ਮੰਗਦੀ ਹਾਂ, ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ ਹੁਣ ਭੱਟ-ਵੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਲਸ਼ਨ ਹੋਰੀ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਜੋੜੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬਚਨ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੀ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਲੇਖਕ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੇਖਕ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਚਹੋਤੇ ਉਘੇ ਸੰਤ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਤਾਂ ਬੱਸ ਵਡਿਆਈਆਂ ਹੀ ਕੋਈ ਸੱਚਾਈ ਭੀ ਲਕੋਈ ਜਾਣ ਲੇਖਕ ਦੇ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਲੋਕੀ ਸਤਿਕਾਰਦੇ ਨਹੀਂ ਚੁੱਪ ਭਾਵੇਂ ਕਰੀ ਜਾਣ, ਸਾਡੇ ਲੇਖਕ ਆਹ ਨੇ ਭੱਖਦੇ ਮੁੰਦੇ ਲਵੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪੋਰੀਡਾ ਸ਼: ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਬੇਅਦਬੀ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਫੇਰ ਕਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਫੜੇ ਸਜਾਵਾਂ ਨਾ ਦੁਆਈਆਂ, ਜੀ ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਨਾ ਲਾਹੇ ਸਰੋਂ ਮਾਲਮੱਤੇ ਬਣਾਏ ਭਲੇ ਲੋਕੇ ਕੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਖੀ ਜਾਵੇ ਸਭ ਨੂੰ ਟੰਟੀ ਜਾਣ ਇਹ ਰਾਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹੁਣ ਜਿਸੇ ਸਿੱਧੂ ਮੁਝੇਵਾਲੇ ਕੇਸ ਪਿਤਾ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਧਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਨਾਲੇ ਪੈਸੇ ਲੈ ਲਏ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਾਲੇ ਕਾਂਚਾਰਸ ਦੇ ਯੜੇ ਚੜ੍ਹ ਧਰਨੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਮੰਗੇ ਲਾਂਭੇ ਕਰੋ, ਭਲਾ ਕੀ ਇਹ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ? ਉਹ ਤਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਆਦਿ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਚੱਬੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠ ਕਰਕੇ ਬਚਾਰ ਭਖਤ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਜਬੇਦਾਰ ਬਾਪ ਲਿਆ ਕੀ ਇਹ ਅਵੰਗਿਆ ਨਹੀਂ ਤੇ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

ਸਭੈ ਘਟ ਰਾਮੁ ਬੋਲੇ ਰਾਮਾ ਬੋਲੈ

ਅਜਨਾਲਾ ਸਰੋਂ ਹੁਕਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਮਨਜ਼ੂਰ
ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਪੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਬੇਦਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ,
ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਾ ਹੋਉ ਚਤੁਰ
ਸਿਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੇਕੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਸਭ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਪੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਹੋ, ਤੁਹਾਡਾ ਅੱਡ ਤਖ਼ਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ
ਜਿਮੇ ਗਾਰਕਣੀ ਆਈ ਪਈ ਹੈ,
ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਲਮ ਕਿਮੇ ਵਰਾਦੀ ਹੈ,
ਵੱਡੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਈ.ਪੀ. ਸਿੱਧ ਕਹਿਦੇ
ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ (ਝੰਡਿਆਂ ਦਾ ਰੰਗਾ
ਵਿਵਾਦ) ਆਪ ਹੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਮੈਂ ਉਦੇ
ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਅਦਾਰੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੀ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਪੰਨਾ
21) ਸਵਾਲ ਬਣੁੰਗਾਰ ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਆਦਿ-
ਮੇਰਾ ਲਿਖਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਜਿਸ ਮੇਰੇ ਪਤੀ
ਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ (ਬੰਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ
ਵਿੱਚੋਂ ਬੰਦਿਆਈ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ) ਸੱਚ
ਹੈ ਇਹ ਹਿੰਦ ਦੇ ਬਾਲਕੇ ਪੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਤ ? ਮੈਂ
ਕਦੋਂ ਦੀ ਰੋਡੇ, ਦਾਦੂਵਾਲ ਤੇ ਫੇਰ ਦੀਪ
ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਕੜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਭ ਸਿਮਰਨ-
ਜੀਤ ਸਿੱਧ ਮਾਨ ਦੇ ਪੈੜਾਂ 'ਤੇ ਯਾਨੀ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ
ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿਉ ਫੇਰ ਸਭ
ਰਾਜੀ ਬਾਜੀ, ਦਾਦੂਵਾਲ ਨੇ ਅਪਣੇ ਡੇਰੇ
ਨੂੰ ਢਾਅ ਲੱਗਦੀ ਕਰਕੇ ਸੈਦੇ ਵਾਲੇ ਦਾ
ਵਿਰੋਧ ਦਸ਼ੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਰੀਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਆਦਿ ਸਭ ਇਹਦੀਆਂ ਚਤੁਰ ਵਿਧੀਆਂ
ਸਨ ਫੇਰ ਇਹ ਹੰਰਿਆਣੇ ਕਮੇਟੀ ਫੇਰਾ
ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੱਧ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ
(ਮੁਕਰਦਾ ਸੀ) ਯਾਨੀ ਹੁਣ ਫੇਰ ਹੰਰਿਆਣਾ
ਕਿਥੋਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਕਿਥੇ ਡੇਰਾ
ਸਰਕਾਰੂ ਛਤਰੀਆਂ ਇਹ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਹਨ, ਸਭ ਡੇਰੇ ਸਰਕਾਰੂ ਹਨ ਫੌਜ ਵਿੱਚੋਂ
ਅਗ੍ਰੋਜਾਂ ਨੇ ਭੇਜੇ ਤੇ ਡੇਰੇ ਦਿੱਤੇ ਪਾਠਕਾਂ
ਨੇ ਹੁਣ ਬੰਦੀ ਸਿੱਧ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੱਧ ਜੱਤੂ
ਖੇੜਾ ਯਾਨੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦਾ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ
ਸਭ ਉਘੜ ਕਰ ਰਿਆ ਹੈ, ਯੂਟੀਯੂਬ
'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਤੇ ਐਮ.ਪੀ. ਸਰਬਜੀਤ
ਸਿੱਧ ਦੀ ਵਾਰਡਾ ਸੁਣੀ ਜਾਓ, ਕਾਣੀ
ਅਥ ਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ਗੁੜੀ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੱਧ
ਦਾ ਪੱਖੀ ਇਥੇ ਇਕ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਬੋਲ ਰਿਹਾ
ਸੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਇਹੀ ਉਹਨੂੰ ਲਿਖ ਲਿਖ
ਸਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹਨੂੰ ਤਾਂ ਬੋਲਣਾ ਭੀ
ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਮੇਰੀ ਸ਼ੋਲੀ ਕਹਿੰਦੀ ਉਹ
ਐਮ.ਪੀ. ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਹੱਸੀ ਜਾਵੇ ਹੁਣ ਬੰਦੀ
ਸਿੱਧਾਂ ਦੀ ਕਹਣੀ ਚੁੱਕਣ ਲੱਗ ਰਾਏ
ਛਿੱਬੇ ਹੁੰਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਪਤਾਲ ਨੂੰ
ਛੱਡੇ ਹੀ ਸੀ, ਨਸੇ ਛੱਡਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਭਰਾ
ਦਾ ਤਾਂ ਦੇਖ ਨਾ ਸਕਿਆ ਹੋਰ ਗੁਮਰਾਹ
ਕੁਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜੀ ਪਰੋਲ ਨੀ ਮਿਲਦੀ ਬੰਦੀ
ਸਿੱਧਾਂ ਨੂੰ, ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਆਖਦੀ ਸੀ
ਕਿ ਹਰ ਕੇਸ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰੋਲ ਭੀ
ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਇਹੀ ਗੱਲ ਹੁਣ
ਖੇੜੇ ਨੇ ਆਖੀ ਹੈ, ਪਰ ਗੁਮਰਾਹ ਕੁਨ
ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੇ ਭੜਥੂ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਇਕ ਮੁੰਦਾ
ਮੈਨੂੰ ਵਿਆਕੁਲ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ
ਸਿੱਧ ਕੌਮ ਹੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਹੈ ਫੇਰ ਅੱਗੋਂ
ਜਾਤ-ਬਰਾਦਰੀ ਦੀ ਹੋਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ
ਬਣਾ ਲਈ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਿਮਿਸ਼ਨ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੀ ਬਣੇ ਤੇ ਬਣੇ ਭੀ ਉਹ ਜੋ ਗਰੀਬ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਹਾਲ ਨੀ ਜਾਣਦੇ, ਭੱਤੇ ਲੈ ਕੇ ਪੜ੍ਹੇ, ਟੀਸੀ ਦੇ ਅਫਸਰ ਬਣੇ ਨਮਾਇੰਦਚੀ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ, ਹੁਣ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਲਾਲੁਗਰਾ ਪਹਿਲਾ ਸ: ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਮੈਨੂੰ ਦੁੱਖ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੇਚ ਤਾਂ ਬੋਲਣ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਆਪ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸੋਦੇ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਚਿੱਠੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਇਹਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰੋ ਹੁਣ ਉਹ ਦੱਸਣ ਕਿ ਕੇਵਲ ਬਾਦਲ ਸਾਹਬ ਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਦੀ ਦੁਰਗਤ ਕਿਉਂ? ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਐਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਆਤਮਾ ਦੀ ਸੁਣ ਲੈਣ, ਕਹਿਦੇ ਨੇ ਨਾ ਕਿ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਬੇਦਾ ਰੱਬ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਅੰਦਰਲਾ ਸਾਫ ਕਰ ਲੈਣ, ਸਰਕਾਰੂ ਸਹਿ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਚਲੋ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਈ ਸਾਹਬ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭੀ ਤਾਂ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਸਨ, ਪਰ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਆਤਮਾ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ (ਹੁੰਦਾ ਹੈ) ਪਰ ਮੰਨਣਾ ਅਖਾ, ਲੋਭੀ ਬਾਬਲ ਨੇ ਲੜ ਬੁਢੜੇ ਦੇ ਲਾਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰੇੜੀਆਂ, ਰਿਕਸ਼ੇ, ਟੈਪੂ ਵਾਲੇ ਤਾੜੀ ਮਾਰ ਵੇਟਾਂ ਪਉਣਗੇ ਮਸਕੂਲੇ ਸੁਨਣ ਲਈ ਕਲਾਕਾਰ ਤੋਂ ਚੁਟਕਲੇ ਸਣ ਸੁਣ ਆਪਣਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਆਸਾਂ, ਕਲਾਕਾਰ ਤੇ ਸਿਆਸਤੀ ਵੱਖਰੇ ਨੇ ਤੋਟਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਲੱਸੀਆਂ, ਲੋਭੀ ਬਾਪੂ ਕੀ ਬਾਪੂ ਤਾਂ ਇੱਟ ਚੁੱਕੀ ਤੇ, ਭਾਲਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਬਾਪੂ ਸੁਰਤ ਟਿਕਾਣੇ ਨੀ ਪਿਉ ਦੇ ਮਰੇ ਤੇ ਪੁੱਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦੇ ਸਿਰ ਪੱਗ ਬੰਨਦੇ ਸੀ, ਹੁਣ ਪੁੱਤ ਮਰੇ 'ਤੇ ਬਾਪੂ ਦੇ (ਬਾਬਾ ਜੁਰੀਂਦਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ) ਫੇਰ ਬਾਪੂ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ, ਫੇਰ ਇਕ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਫੇਰ ਬਾਪੂ ਹਵਾਰੇ ਦਾ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਹੁਣ ਹੋਰ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦਾ ਪਿਤਾ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ, ਦੱਸੋ ਸਿੱਖ ਮੱਤ ਕਿਧਰ ਨੂੰ ਅਸਚਰਜਤਾ: ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਿਆਂ ਪੁਲਸ ਦੀਆਂ ਚੌਰੀ ਕਰਕੇ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਬਣਾਤਾ, ਰੀਸ ਤੇ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਨੇ ਬਾਜਾ ਖਾਨਾ ਪ੍ਰਾਨ-ਮੰਤਰੀ ਪੱਠੇ ਵੱਛਦੇ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਦਿਸ ਪਈ ਦੁਹਾਈ ਪਾਵੇ ਉਏ ਔਰ ਆ ਰਾਈ ਪੁਲਸ ਮੈਨੂੰ ਫੜਨ ਹੁਣ ਕਹਿਦੇ ਜੀ ਦੇਖੋ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਨੇ ਗੁਨਾਹ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕੀਤਾ ਨੀ ਸੁਣੋ ਭੱਜਿਆ ਕਿਉਂ ਪੁਲਸ ਇਸਪੈਕਟਰ ਕੌਟਿਆ, ਠਾਣੇ 'ਤੇ ਚੜਾਈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਓਟ ਬੰਦਾ ਛੱਡਵਾਇਆ, ਭਰੋੜਾ ਹੋਇਆ ਅੰਤ ਗਿ੍ਰਹਣਾਰੀ ਰੋਡੇ ਜਾ ਕੇ ਹਾਲੇ ਕਸਰ ਹੈ ਕਰਨੂੰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕਰਾਈਮ ਹੈ, ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਚੁੱਕਣਾ, ਆਹ ਐਬੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਆਖ ਤਾਂ ਕਿ ਤੂੰ ਇਕ ਅਸੀਂ ਕਿਨੇ ਜੇਲ ਕਰਤਾ ਜੱਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਾਲੇ ਤਾਂ ਆਖੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਲਾਅ ਤੇ ਆਡਰ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਨਾਲੇ ਆਖੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ

ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਐਮ.ਪੀ. ਬਨਣ 'ਤੇ
ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਚੋਣ ਜਿੱਤਣੀ
ਤੇ ਜੱਸਮੈਟ ਦੇ ਅੱਡਰੀਆਂ ਧਾਰਵਾਂ ਹਨ
ਭਾਈ ਮੱਝਾਂ ਦੀਆਂ ਕੱਟੀਆਂ ਰਾਈਆਂ ਬੱਲੇ
ਨਾ ਛੱਡੀ ਜਾਵੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖ
ਹੀ ਨਹੀਂ ਵੱਸਦੇ ਦੂਜੇ ਭੀ ਉਨ੍ਹੇ ਹੀ
ਭਾਰੀਦਾਰ ਹਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਭ ਲਈ
ਇਕ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਹੋਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਕੰਗਲਾ ਰਣੋਤ ਫਿਲਮ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ: ਫਿਲਮ 'ਤੇ ਇਤਿਰਾਜ ? ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇਤਿਰਾਜ ਯੋਗ ਸੀਨ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਨੀਮਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਘਟੀਆ ਦਿੱਖ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਾਰੀ ਫਿਲਮ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਹਾਹਾਕਾਰ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜੇਕਰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਹਾਰ ਦਾ ਮੂੰਹ ਹੈ ਸੀਨਾਂ ਅਧਾਰਿਤ ਹੀ ਵਿਧੇਯ ਵਾਜਵ ਹੋਵੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹੀ ਰੱਗ ਭਈ ਸਿੱਖ ਰੋਲਾ ਪਾਉ ਮਹਿਕਮਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦਾ ਝੇਮਲਾ ਸੁਣਕੇ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ਜਾਤ ਬਰਾਦਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਅਗੜਾਉ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਕਿ-ਰਿਆ ਵੱਲ ਤਾਂ ਝਾਕਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਾਲੇ ਕੋਰਟਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਭੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਭ ਕਾਂਗਰਸੀ ਕੇਵਲ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਵਿਧੇਯਤਾ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਧੂਣੀ ਲਾਈ ਰੱਖਦੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਸੂਬਾ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਵਿਰੋਧਤਾ ਹੀ ਪ੍ਰਣਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੰਮ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਆਮ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਸੋਖੀ ਹੈ ਕਿਸਾਨ ਅੱਡ ਧੂਤ ਬਜਾਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਹਾਲੇ ਸਰਵਣ ਸਿੱਧ ਪੰਧੇਰ ਹੜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਜੀ ਅਸੀਂ ਰੌਰ-ਸਿਆਸੀ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਹਰਾਵਾਂਗੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 7 ਐਮ.ਪੀ. ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਤਾ ਤੇ ਹਾਲੇ ਸਬੂਤ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਚੇਲੇ ਹਨ, ਧਾਰਮਿਕ ਤਾਂ ਹਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਹਾਂ ਲੰਗਰ ਲਈ ਇਹ ਸਿੱਖ, ਨੂੰਹੇ ਕਦੀ ਡੰਗ ਵਰੀਂ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਖੁਦਰਾਰਜੀ ਹੈ ਇਹ, ਗੁਣਾ ਦੀ ਹੋਵੇ ਗਾਹੜੀ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ) ਅੰਕਤ ਕਬਰਾਂ ਨਾ ਛੋਲੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣੀ ਕਰਤਾਰੀ, ਹੁਣ ਵੱਡੇ ਬਾਦਲ ਸਾਰਬ ਨਾ ਤਾਂ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਨਾ ਢੀਡਸੇ ਧੜੇ ਨੂੰ ਸੰਗਾਜੂਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ਾਹਦੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਨੇ ਕਿ ਢੀਡਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਅਕਾਲੀ ਉਭਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੱਧ ਮਲੁਕਾ ਹੁਣ ਹੇਜਲੇ ਬਣ ਰਾਏ ਪਰ ਮਜ਼ਬੂਰਨ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਕਰਕੇ ਜੋ ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵੜੇ ਆ ਜਾਣਗੇ ਮੁਲ ਗੁਆ ਕੇ, ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਤਾਂ ਛੱਡੋ ਅਫਸੋਸ, ਬਾਲਮੀਕ ਭਾਈਚਾਰਾ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਦੀ ਮੁਰਤੀ ਅਰਪਣ ਤੇ ਰਵਿਦਾਸ ਕੈਮ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਗੁਰੂ ਭਗਾਤ ਲਈ ਥਾਂ, ਪਰ ਕੋਣ ਜਾਣੇ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਸਾਰ 'ਤੇ ਭੈਰਾਮੀ, ਕਸ਼ਟ, ਮਹਾਮਾਰੀਆਂ, ਅਣਆਈਆਂ, ਅਣਉਚਿਤ ਬੇਹਿਆਈਆਂ ਸਭ ਆਪਣੇ ਕੀਤਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਹਨ ਕਰੋਗੇ ਸਾਡੀ ਕਰਨੀ।

ਮੁਹ ਵਿੱਚ ਢੀਮ ਮਾਰੀਏ ਜਵਾਬ
 ਆਉਂਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇਸ ਵਿੱਚ
 ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਾਂ
 ਬਾਦਲ ਦਲੀਏ ਦੱਸਣ ਤੇ
 ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸਫ਼ਾ 44 ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

43 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਆਹ ਕਲੁ ਜ਼ਮੀ ਰਿੱਦੜੀ ਵਾਰਸ ਪੰਜਾਬ
ਦੇ, ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਕਿਉਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲੀਏ
ਕਹਿਣਾ ਨੀਵਾਂ ਹੈ ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ
ਫੇਰ ਅਜਾਦ ਕਿਉਂ ਜਬੇਬਦੀ ਤੋਂ ਖੜਦੇ
ਹੁਣ ਆਹ ਸ਼ਹੀਦ ਬਣਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ
ਸਰਬਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਮਲੋਆ ਹੁਣ ਇਹ ਸਾਰੇ
ਖਲਸੇ ਅਖਵਾਉਣ ਲੱਗ ਚਾਏ ਬਰਾਦਰੀ
ਇਕਠੀ ਕਰਨ ਨੂੰ, ਹੋਰ ਦੇਖੋ ਲਹਿਆਣੇ
ਤੋਂ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਪਤਾ ਨੀ)
ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀ
ਕਾਂਗਰਸੀ ਖੇਮਿਆਂ ਨੇ ਟਾਹ ਤਾ ਹਣ
ਬਰਾਦਰੀ ਵਿੱਚ ਸਹੀ, ਅਸੂਲ ਤਾਂ ਨੇੜੇ
ਨਹੀਂ ਠੀਕ ਹੈ ਰਵਨੀਤ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ
ਛੱਡ ਬੇਅਸੂਲੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਹ ਭੀ ਸੱਚ
ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾ ਬਣਦੇ ਵੜਿੰਗਾ ਨੇ ਨਵਜੋਤ
ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਫੇਰ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ
ਪਰਿਆਵਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਬਿੱਟੂ ਭੀ ਸਵ:
ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੋਤਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਭੀ
ਸੋਚਣਾ ਬਣਦਾ ਏ, ਸੱਤ ਐਮ.ਪੀ. ਵੜਿੰਗਾ
ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਯੂਨੀਅਨ ਆਕੂਆਂ ਕਰਕੇ
ਮਿਲੇ, ਖੈਰ ਪੁਰੇ ਦੀ ਹਵਾ ਸਭ 'ਤੇ ਵੰਗਾਦੀ
ਹੈ। ਹਾਸਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
ਮੈਂਬਰ ਹੋ ਕੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਬ ਦੇ ਸਕੇ ਜਦੋਂ
ਕਿ ਜ: ਸਵ: ਟੋਹੜਾ ਸਾਹਬ 26 ਵਰੇ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਾਨ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ
ਦੇ ਭੀ ਜ਼ਰਨੈਲ ਹੁਣ ਮੰਡਭੇਦ ਹੋਵੇ ਰਾਉਣ
ਉਥੇ ਹੀ ਹੋਉ ਤਾਂ ਬਗਾਵਤ ਕਰਕੇ ਕੋਈ
ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਤੀ ਨਹੀਂ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰੀ ਪ੍ਰਸਤੀ
ਨਾਲੇ ਉਦੋਂ ਚੰਦੂਮਾਜ਼ਰਾ ਤਾਂ ਲੋਂਗੋਵਾਲ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਨਾਲ
ਇਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸੁਰੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੂਰੀ
(ਛਿੱਲੋ) ਇਥੇ ਕਈ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਸੋਨਾ
ਦਾ ਟਿੱਕਾ ਭੀ ਲਿਆ ਤੇ ਧੂਰੀ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ
ਵਿਆਹ ਕਰਕੇ ਘਰ ਖਰੀਦਿਆ ਤੇ ਫੇਰ
ਰੱਫੜ ਆਦਿ, ਸੋ ਇਹ ਹਨ ਪੰਥਕ ਲੇਖਕ
ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਭੇਡਣੇ, ਚੰਦੂਮਾਜ਼ਰਾ ਤਾਂ
ਹੁਣ ਭਾਜਾਧਾ ਹਾਕ ਮਾਰ ਲਵੇ ਕਿਧਰੇ
ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਡਲੇ ਦੀ ਲਹਿਰ
ਛਾਈਂ ਮਾਈ ਬੀਬੀ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਹੀ ਆਪਣੀ
ਲਹਿਰ ਦੀ ਹਾਸੀ ਹੈ, ਢੀਡੇਸ ਦੇਖੋ ਹਾਲ
ਕੀ ਹੁਣ ਪੁਰਾਣੇ ਅਕਾਲੀ ਤਾਂ ਹਨ ਨਹੀਂ
ਇਹ ਹਣ ਬਹੁੰਤਰ ਗਾਏ ਰਾਮ ਹੀ ਰੱਖ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਪੰਨਾ 38 ਅਵਤਾਰ
ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਰਸਮ ਚੱਖੜੀ
ਐਰਤ ਲਈ, ਮਰਦ ਗਾਲਾਭੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ
:- ਅਲੋਚਕ ਤੇ ਪੜ੍ਹੋਲਕ ਲੇਖਕ ਕਰਕੇ
ਕਲਮ ਟੁੱਭ ਗਾਈ ਹਮ ਹਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਭੀ
ਪੜੀਦਾ ਸੀ ਪਰ ਲੋੜ ਕੀ ਜਦੋਂ ਕੌਮ
ਸਥਾਪਤ ਸਿੱਖ ਵਿਰਸੇ, ਸੰਸਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸਰੇ
ਪਏ, ਹੁਣ ਆਹ ਭਾਈ ਸਾਹਬ ਕੀ ਲਿਖਦੇ
ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਚੀਨ ਸਮੇਂ ਦਾ ਤਿਹਾਰ ਹੈ, ਉਦੋਂ
ਇਸਤਰੀ ਘਰੋਲੁ ਦਰਜੇ ਦੀ ਹੀ ਸੁਆਣੀ
ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਬਾਹਰ ਯਾਨੀ ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ
ਮਰਦ ਬਾਹਰ ਕਮਾਉ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਨਸਾਰ
ਹਰ ਸੈਅ ਬਦਲਦੀ ਗਾਈ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ
ਕੋਈ 400 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੇ ਦੂਰੀ ਵਾਲੇ
ਬਨਣ ਲੱਗੇ ਫਲਾਅ ਤਾਂ ਅਸਲੀ ਰਾਜ
ਰਣਜੀਤ ਸਿੱਖ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋਇਆ, ਗੁਰੂ ਘਰ
ਕਦੋਂ ਸਨ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਮੱਠ (ਮੰਗੂ ਮੱਠ)
ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਅਸਥਾਨ ਹੁਣ ਦੱਸੇ ਕਿ

ਰੱਖੜੀ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲੇ
 ਭੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਈਸਾਰਕ-
 ਸਮਾਜੀ ਤਿਹਾਰ ਹੈ ਧਰਮ ਨਾਲ ਕੀ ਸਬੰਧ
 ਹੈ, ਲਿਖਦੀ ਜਾਵਾਂ ਭਾਈ ਜੀ ਫੇਰ ਰੱਖੜੀ
 ਪੁੰਨਿਆ 'ਤੇ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਗੁਰੂ ਘਰ
 ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਕਿਉਂ ਹਨ? ਕੋਈ ਅੱਡਾ
 ਦਾ ਜਥਾ ਜੱਥੀ ਉਠਦੀ ਹੈ ਆਪਣਾ ਹੀ ਹੱਟ
 ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,
 ਇਹ ਭੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
 ਜੀ ਨੇ ਜੀ ਜਨੇਊ ਪਉਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹਾ
 ਕਰਤੀ, ਹਿਦੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ
 ਬਰਾਦਰੀ ਨੂੰ ਜਨੇਊ ਪਉਣ ਦਿੰਦੇ ਹੀ
 ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਹੀ ਹੱਕ
 ਸਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਉਦੋਂ ਗੁਰੂ
 ਭੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਨਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਜਨੇਊ
 ਦੀ ਰਸਮ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ, ਗੁਰਬਾਣੀ
 ਮਗਰਾਂ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਮਿਸ਼ਨਰੀ
 ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਿਵੇਂ? ਸਿੱਖ
 ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਬਣ ਕੇ ਕੰਨਵਰਟ
 ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਤਾਂ ਈਸਾਈ ਮੱਤ
 ਹੈ, ਹਾਂ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਅਜੇਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ
 ਈਸਾਈਆਂ ਦੀ ਰੀਸ ਕਰਨੀ ਤੇ ਫੇਰ ਉਹੀ
 ਸਾਖੀਆਂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵਾੜ ਲੈਣੀਆਂ
 ਕਿੱਤਾ ਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਵਪਾਰ ਬਣ ਗਿਆ,
 ਹਿਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਭੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ
 ਮੂਰਤਾਂ ਪੁਸ਼ਕੇ ਰੁਮਲੇ ਚੌਰ ਕੀ ਕੀ ਲਿਖਿਆਂ,
 ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਝੂਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋਰ ਘੜਤਾਂ
 ਆਖਣਗੇ ਹੁਣ ਇਹ ਦੌਰਾਨੀਆਂ ਨਹੀਂ
 ਚੱਲਣੀਆਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਪਨੀਰੀ ਚੌਕਨੀ ਹੈ
 ਕੋਣ ਹੁਣ ਭੀ ਘੱਗੀਆਂ ਰਾਟਾਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ
 ਸਾਖੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਜਵਾਨ
 ਤਾਂ ਛੱਡੋ ਬਜ਼ੁਰਗ ਭੀ ਪਾਸਾ ਵੱਟ ਰਹੇ ਹਨ,
 ਜਦੋਂ ਪੇਤੇ ਪੋਤੀਆਂ ਧੀਆਂ ਪੁੰਤ ਘਰ ਵਿੱਚ
 ਕਲੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ
 ਵੱਧ ਗਿਆ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧ ਬਦਲੇ ਕਿਤਾਬਾਂ
 ਵੇਚ ਲਈਆਂ ਹੁਣ ਬੱਸ ਕਰੋ, ਨਿਆਣੇ ਤਾਂ
 ਜੰਮਦੇ ਹੀ ਸਿਆਣੇ ਸਹੀ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ
 ਘਰਾਂ ਦੇ ਝਮੇਲੇ ਕੋਰਟਾਂ ਜਾਣ 'ਤੇ ਮੀਹ
 ਪਿਆ ਹੈ ਗੁਰਮਖਾ ਦਾ ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਹੈ
 ਕਿ ਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਹੀ ਇਸ ਲੀਲਾ ਵਿੱਚ
 ਹੈ ਕੋਣ ਪੰਚਾਇਤੀ ਬਨਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ
 ਸਾਲਸੀ ਤਾਂ ਉਹੀ ਕਰਨ ਜੋ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ
 ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤਾਂ ਇਕ ਢੂਜੇ ਦੇ
 ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਹਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਟੀਸੀ ਚੜਦੇ
 ਨੇ ਫੇਰ ਜੀ ਦਾਸ ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਮੱਦਤ ਕਰੋ
 ਸਹੀ ਦੱਸੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵੇਲੇ
 ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਨਹੀਂ ਜੀ ਉਦੋਂ ਤਾਂ
 ਲੂਹਣ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਖਰੀਦ ਦੀ ਕਿਧਰੇ
 ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸਾਡੀ ਚੌਪਰ ਖੁੱਸ ਨਾ
 ਜਾਵੇ ਪਰ ਹਾਂ ਕਰਨੇ ਕੀ ਹਨ ਇੰਨੇ ਗੁਰ-
 ਦੁਆਰੇ ਕੋਈ ਸਰਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ
 ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਵੇ, ਭੇਬੂ ਤਾਰੇ
 ਦਿਖਾਉ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਤੇ ਬਣ ਜਾਵੇ
 ਸਿੱਖ ਨੇਤਾ, ਕੀ ਸੇਵਾ ਹੈ ਜੀ ਸਰਬਜੀਤ
 ਸਿੱਖ ਦੀ ਐਮ.ਪੀ. ਬਨਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
 ਇਹੀ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਬੱਸ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ
 ਲਾਹੇ ਲਈ ਲਈ ਜਾਵੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਭੱਤਿਆਂ
 ਨਾਲ ਹੁਣ ਸਿਆਸਤੀ ਬਣ ਕੇਵਲ
 ਅਕਾਲੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ
 ਤਲਬ ਕੀ ਬਾਕੀ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਆਹ
 ਬਗਲੀਰਾਰਾਂ ਨੇ ਅਵੰਗਿਆਵਾਂ ਨੀ
 ਕੀਤੀਆਂ, ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੇ

ਨੇ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੱਤ ਹੀਣ ਲੱਭੀ ਜਾਣੇ ਨਾਲੋਂ
ਸਾਰੇ ਜੋ ਬਰਾਬਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਜਾਈ
ਬੈਠੇ ਨੇ ਸਭ ਤਲਬ ਹੋਣ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ
ਇਹ ਲੋਕ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਹਨ ਨਾ ਪੰਬਕ,
ਕਾਮਰੇਡ, ਨਕਸ਼ਲੀਏ ਤੇ ਸ਼ਤਾਨ ਵਿਚਾਰ
ਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਅਕਾਲ
ਤਖਤ ਨੂੰ ਭੇਬਲੁਸੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਹੀ ਰੱਖਦੇ
ਹਨ, ਹੁਣ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਮੁੰਦਾ
ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਉਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਇਹ ਕਿਉਂ ਲੈ ਕੇ ਗਏ, ਹੁਣ ਜੀ ਭਾਈ
ਘਨੱਈਆ ਦਲ ਕੀ ਭਾਈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ
ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦਾ ਸੀ ? ਖੇਡ
ਖੇਤਰ, ਕੀ ਛੋਗਾਟ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧੀ ਹੈ ?
ਨਾਲੇ ਕੜੀਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਹੈ ਘੁੰਲਣਾ, ਖੇਡ
ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਜੜਨ ਪਰ ਆਮ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ
ਕੀ ਕੰਮ ਨਾਲੇ ਇਹ ਬਜਰੰਗ ਪੂਨੀਆਂ ਤੇ
ਇਸ ਖਡਾਰਨ ਦੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ
ਸਿਆਸਤ ਹੈ, ਰੂਲ ਰੂਲ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਹਾਰ ਰਾਈ
ਤਾਂ ਦੋਸ਼ ਤੇ ਭੜਕਾਹਟ ਲੇਖਕ, ਕਵੀ,
ਰਾਚੀ, ਢਾਡੀ ਕਿਵੇਂ ਬੱਸ ਇਕੋ ਹੀ ਵਿਸ਼ਾ
ਅਕਾਲੀ ਹਰ ਕਦਮ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਤੇ ਇਹ
ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖਣੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਭੰਡ
ਆਪ ਦੱਸਣ ਕਿਹੜੀ ਮੁਫਤ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ
ਹਨ, ਮਨ ਨੂੰ ਸੁਥਰਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲੋਭ
ਲਾਲਚ ਤਿਆਰੋ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਸਬਰ ਤੇ
ਸੰਤੋਖ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਲਈ ਆਪਣੇ 'ਤੇ
ਕਾਬੂ ਰੱਖੋ।

ਵਰਤਾਊ ਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰ, ਸ਼ਾਨਚਰ, ਐਡਵਾਰ
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ
ਵਧੀਆ ਪਰੋਸੇ, ਪਰ ਮਿਰਚ ਮਸਾਲੇ ਤੋਂ
ਗੁਰੇਜ਼ ਸੁਣ ਲਿਆ ਹੋਣਾ ਏ ਕਿ ਮਸਾਲੇ
ਵਵਰਜਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ, ਤੁਸੀਂ
ਲਸਣ, ਅਦਰਕ, ਹਰੀ ਮਿਰਚ ਦੀ ਹੀ
ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਧੰਨਵਾਦ, ਇਲਾਜ ਨਾਲੋਂ
ਪ੍ਰੋਜ਼ ਬਿਹਤਰ ਚੇਤੇ ਚੱਖੋ ਸਿਰਤ ਮਹਿਕ-
ਮਾ 'ਤੇ ਬੋਝ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਘੱਟ
ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਦੁਹਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕਰੋ
ਰਹੀ ਗੱਲ ਸਿੱਖ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਲੱਗਦਾ ਸਭ
ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਮੂਤਰ ਪੁਣਾ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਹੈ,
ਅਸੀਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਧੰਨ ਕਮਾਊ ਸਾਧਣ ਬਣਾ
ਲਿਆ ਹੈ, ਪਿਤਾ ਕਾਲੂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕੀ
ਕਰਦੇ ਨੇ ਕੋਈ ਲਾਈਸੈਂਸ ਲੈਣਾ ਏ
ਅਕਾਲ ਤਬਤ ਨੂੰ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ
ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਸਭ
ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਮੰਨਣ ਤੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ
ਘਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਐਮੇਂ ਨਹੀਂ ਚੋਗਾ ਪਾਉ
ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਬਣ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਆਵਾਜ਼ਾਣ
ਭਉਣਾ, ਧਰਮ ਬਦਨਾਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਗੁਰੂ
ਘਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਧਿਆਨ ਦੇਣ, ਅਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ
ਛਕਾ ਹਾਸੇ ਹੀਣੀਆਂ ਨਾ ਕਰੋ, ਨਵੀਂ
ਪਨੀਰੀ ਨਹੀਂ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ
ਲਹਿਰ ਦੇ ਚੁਚੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾੜ ਕੇ ਚੱਸਣਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇ
ਗੁਰਮੁਖੇ ਸੌਚੇ ਫੇਰ ਕਚਿਹਰੀਆਂ ਕੇਸ ਜਾਂਦੇ
ਨੇ, ਧਰਮ ਹੈ, ਧੰਦਾ ਹੈ ਵਾਸਤਾ ਖੁਦਾ ਦਾ
ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਦੀ ਕਰੋਪੀ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝੋ,
ਰਹੇ ਪਵੇ ਕੁਰਹੇ ਨਾ, ਅਰਦਾਸੀ ਹੋਈਏ
ਕਿ ਕੋਮੇ ਨੂੰ ਸੁਮੱਤ ਬਖਸ਼ੇ ਸਭ ਸੁਖੀ ਵਸਣ
ਦਾਤਾ।

-ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚਾਹਲ ਸਾਉਬਾਲ

ਗੈਰ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਝਟਕਾ, ਬਾਈਡੇਨ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲਗਾਈ ਰੋਕ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਅ ਬਾਈਡੇਨ ਦਾ ਗੈਰ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇਣ
ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਮਰੀਕੀ
ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਈਡੇਨ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ
ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਟੈਕਸਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੱਤ ਨੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਾਈਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਰਿਪਬਲਿਕਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟੈਕਸਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਘੀ ਜੱਤ ਨੇ
ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਬਾਈਡੇਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਅਮਰੀਕੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਲੱਖ ਗੈਰ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਲਈ
ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਟੈਕਸਾਸ ਦੇ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ 16 ਰਾਜਾਂ ਵੱਲੋਂ
ਦਾਇਰ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ
ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਫੈਡਰਲ
ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪਹੁੰਚੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਕੀਤੀ ਵੱਡੀ ਮੰਗ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਖੜੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜੇ ਅਤੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ। ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ 30 ਅਗਸਤ ਨੂੰ 5 ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਦਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਲੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਵੀ ਚੁਟਕੀ ਲਈ ਹੈ। ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 30 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੰਜ ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚ ਜੋ ਗਲਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕੌਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਵੇ। 30 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਲਓ ਕਿ ਉਹ ਪੰਥ ਲਈ ਮਿਸਾਲ ਬਣ ਜਾਵੇ।

ਲੇਖਕ: ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਕੀ
ਮੋਬਾਈਲ 8284888700

ਇਸ ਦੋ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1995 ਤੱਕ ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰ ਖੇਤਾਂ

ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ। ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਹੱਥੀ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਤਾਂ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੇ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਜ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ, ਪੱਚਰ ਤੇ ਟਾਇਲ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ, ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਰੇਹੜੀਆਂ, ਰੰਗ ਰੋਗਨ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਆਦਿ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਦੀਆਂ ਰੇਹੜੀਆਂ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵੱਲ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੰਦ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਬਰ ਇਹਨਾਂ ਬਲੋਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੈ।

ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟੋਂ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਰਜ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਵੀ ਜਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਸੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਹੈ ਉੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਦਰ ਆਮ ਸਹਿਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਕਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀੜੀ, ਜ਼ਰਦਾ ਖਾਣ ਇਹਨਾਂ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਲਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਾਂਗ ਚਿੱਟਾ ਪੀਣ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਇਹ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਨੌਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਇਹ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਲੋਕ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰੋਜ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਤੀ 28-08-2024 ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੋਰਚੇ ਵੱਲੋਂ ੩੧ ਮੈਂਬਰੀ ਜੱਖਾ ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੰਸਾਲਾ (ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਮਿਸ਼ਨ ਭਖੂ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵੱਲ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ।

ਟੈਕਸਾਸ ਵਿਚ ਮੰਦਿਰ 'ਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਹਨੂਮਾਨ ਦੀ 90 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਮੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਸਥਾਪਿਤ

ਸੈਕਰਮੈਂਟ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗ) - ਸੂਗਰੂ ਲੱਡ, ਟੈਕਸਾਸ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅਸਟਾਲਕਸ਼ਮੀ ਮੰਦਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਹਨੂਮਾਨ ਜੀ ਦੀ 90 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਕਾਂਸੀ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੰਦਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ "ਸਟੈਚੂ ਆਫ ਯੂਨੀਅਨ" ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੂਰਤੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਦਿਰ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਇਹ ਤੀਵਰੀ ਵੱਡੀ ਮੂਰਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੂਰਤੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਹੋਏ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ ਤੇ ਮੂਰਤੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮੂਰਤੀ ਨਿਰਸਵਾਰਥ, ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਏਕਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਪ੍ਰਦਮ ਭੂਸ਼ਣ ਵਿਜੇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਚਿਨਾ ਜੀਯਰ ਸਵਾਮੀ ਤੇ ਹੋਰ ਪੂਜਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਚਿਨਾ ਸਵਾਮੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਤੇ ਸਰਧਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਨ 'ਤੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੂਰਤੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੌਰਾਨ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਨੇ ਮੂਰਤੀ ਉਪਰ ਫੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਜੈ ਸ੍ਰੀ ਹਨੂਮਾਨ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਛੱਡੇ।

ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਉੱਥੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲੇਕਿਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਖਤਰਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਹੁਤ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਮਾੜੇ ਟਾਇਮ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

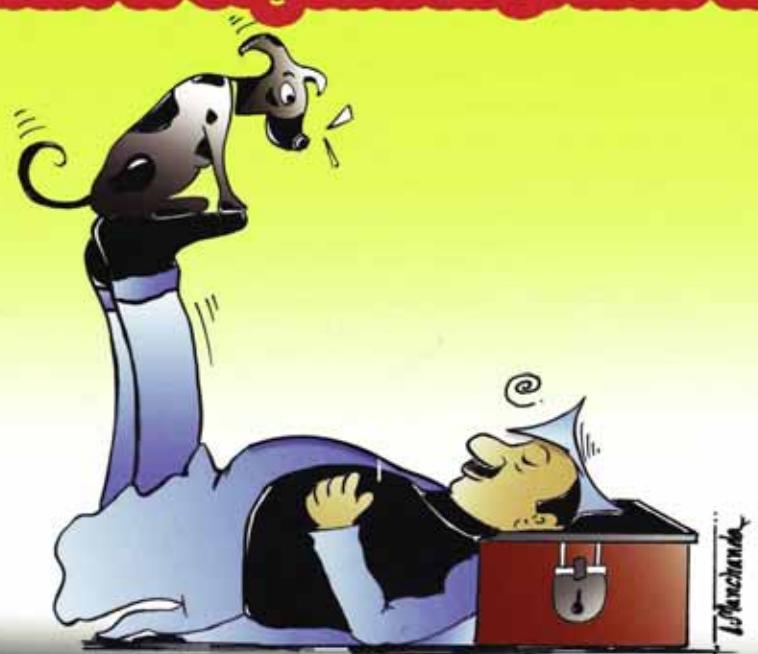
ਸਾਡਾ ਵੀ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨਵਾਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣੀਏ। ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਖਾਈਏ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ 80% ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨੱਥ ਪੈ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਰਲ ਕੇ ਹੰਡਲਾ ਨਾ ਮਾਰਿਆ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਕਦੋਂ ਯੂਪੀ ਬਿਹਾਰ ਵਰਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ ਹੈ।

ਟੰਗ ਮਨਚੰਦੇ ਦੇ

rajinder.pardesi7@gmail.com

ਕਮਾਲ ਦਾ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਲਿਕ! ਖਜ਼ਾਨਾ ਸਰ੍ਹਾਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪ ਸੋ ਗਿਆ ਹੈ! 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਰਖਵਾਲੀ ਲਈ ਉੱਤੇ ਟੰਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ!

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਅਜੋਕੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਦਿਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਚਾਰਾਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਧਰਮੀ ਚਿੰਤਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਵੀਨਤਮ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੁੱਗ ਦੇ 'ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ' ਦੇ ਸੰਕਲਨ ਦਾ ਬੀਜ ਬੀਜਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ 1604 ਈ: ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ 'ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ' ਵਜੋਂ ਭੂਪਾਨ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਰ ਬਚਨ ਸਰਬ-ਸਾਂਸਿਵਾਲਤਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਗਲੋਬਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਜਮ ਵਿਹੁਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਵੰਡਾਂ-ਦਰ-ਵੰਡਾਂ ਦੇ ਘੇਰਿਆਂ ਵਿਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸੀ ਹੋਈ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖੋਹ-ਖਿੰਝੀ ਨਫਰਤੀ ਖਿਚੇਤਾਣ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਹੁ-ਧਰੂਵੀ ਸੰਸਾਰ ਸਿਰਜਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਜਗਤ-ਜਲੰਦੇ ਅੱਗੇ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਰੱਖ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਸਮਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੁਹਿਰਦਾਰ ਤੇ ਸੁਚੇਤਨਾ ਨਾਲ ਗਲੋਬਲ ਪੱਧਰੀ ਵੱਸ ਰਹੇ ਸਿੱਖ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਕੇ 'ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ ਸਗਲ ਤੂ ਮੰਡਲ ਮੁਖ ਉਜ਼ਲ ਦਰਬਾਰ' ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰਾਸਤਾ ਪਾਸਰੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦਮ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹਰ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਸਦਕਾ ਪੈਰੋਕਾਰ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹੀ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਲਾਸਕੀ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਤੇ ਕਲਾਸਕੀ ਸਾਮਵਾਦ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਖੀਣ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਦੋਨਾਂ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੱਛਮ ਦਾ ਵਿਕਸਿਤ, ਕੰਪਲਿਟਰੀ ਯੁੱਗ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਦਾ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੇਪਟੋਪ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੇ ਆਹਰ ਵਿਚ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਬਹੁ-ਕ੍ਰਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਰਾਹੀਂ, ਕਿਤੇ ਜੰਗ ਰਾਹੀਂ, ਕਿਤੇ ਧੋਸ ਰਾਹੀਂ, ਉਸ ਦਾ ਸੰਕਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਤਨਾਅ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਇਕ

ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਵਿਚਾਰਧਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਸਾਹਵੇਂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚਾਰਧਾਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਭਵਿੱਖਮੁਖੀ ਰਹ ਲਈ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਇਸ ਨੂੰ ਤੰਗ ਵਲਗਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਉੱਤਰ-ਆਧੁਨਿਕਤਾਵਾਦ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਜਿਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ, ਲੋੜ ਉਸ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਗੰਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਉਪ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸਫਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟਿਆ
ਮਿਟੀ ਧੁੰਪ ਜਗਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਆ॥
ਜਿਉ ਕਰਿ ਸੁਰਜ ਨਿਕਲਿਆ
ਤਾਰੇ ਛਾਪ੍ਹ ਅੰਧੇਰੁ ਪਲੋਆ॥

ਪੰਜਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਨਿਆਂ, ਸੱਚ, ਹੱਕ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੋਂ ਉਪਰ 'ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਨਾਮ ਜਪੋ ਅਤੇ ਵੰਡ ਛਕੋ' ਦਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਉਸੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ।

ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸਿਧਾਂਤ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਰਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਮਿਕ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ ਦੇ

ਅਮਾਨਵੀ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਜੰਗ ਮਾਨਵੀ ਹਿੰਸਾ ਹੈ। ਅਮਨ ਸਰਵਪੱਖੀ ਖੁਸ਼ਗਲੀ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਅੰਧਾ ਧੁੰਦ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ, ਪ੍ਰਸੂ ਪੰਛੀ, ਪੌਦੇ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਲਈ ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹੀਆਂ ਬੂਟੀਆਂ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਜੀਵ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਕਿਤੀ ਵੀ ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਭਾਈਚਾਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਅਸੀਂ ਸਭ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹਾਂ। ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵੋਟ ਨੇ ਭੁਕਾਲ, ਸੁਨਾਮੀ, ਹੜ੍ਹ, ਤੁਫਾਨ, ਸੋਕਾ, ਫਸਲਾਂ ਫੁੱਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਅਨਾਜ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਗਿਆਨ ਦੁਖਾਂਤ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਨੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਕਾਢਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਸਾਂਵਲੇਪਣ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਖਤਰਿਆਂ, ਵਿਰੋਧਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਡਜ਼ ਵਰਗੀਆਂ ਲਾ-ਇਲਾਜ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਫੈਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭੁਣ ਹੱਤਿਆ ਜਿਹਾ ਘੋਰ ਨਰਕ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪ ਗੈਰ ਅਮਾਨਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਤੇ ਸਭਿਆਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨੀ ਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ, ਸੂਰਮੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਨਾਗੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ। ਸਤਿਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਅਤੇ ਅਨਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅੱਤਰ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੇ ਈਮਾਨ ਦੀ ਰਖਵਾਲੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅੱਤਰ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

ਦੇਖਿ ਪਰਾਈਆ ਚੰਗੀਆ
ਮਾਵਾਂ ਭੈਣਾਂ ਧੀਆਂ ਜਾਣੈ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਪਰ ਪੰਥ ਦੀ ਸਦਾ ਚਤੁੰਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਉੱਚਤਮ ਮਿਸਾਲਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਮਸਲਨ ਭਾਈ ਬਿਧੀ ਚੰਦ, ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ, ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ। ਦਸ਼ਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ 1706 ਈ: ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਲਿਖਾਰੀ ਲਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਤੇਰਾ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ।

ਅਧੂਰੀ ਤਸਵੀਰ

ਜਦੋਂ ਕੈਨਵਸ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਉੱਤੇ,
ਉਸ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ,
ਨਕਸ ਉਸ ਦੇ ਉਘਾੜਨ ਦੀ,
ਕੋਈ ਤਰਕੀਬ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ।

ਤਾਂ ਹੱਥ ਉਹ ਮੇਰਾ ਫੜ ਕੇ,
ਮੈਨੂੰ ਝੱਟ ਰੋਕ ਦੇਂਦੀ ਹੈ,
ਮੇਰੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ,
ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਟੋਕ ਦੇਂਦੀ ਹੈ।

ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਰੇਸ਼ਮੀ ਉੱਗਲਾਂ,
ਮੇਰੇ ਬੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਧਰਦੀ,
ਬੱਸ ਚੁੱਪ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦੀ,
ਮੈਨੂੰ ਸਦਾ ਤਾਕੀਦ ਹੈ ਕਰਦੀ।

ਇਹ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਹਾਦਸਾ,
ਮੇਰੇ ਸੰਗ ਰੋਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਜਿਸ ਦੇ ਹੋਵਣ ਦਾ ਮੈਨੂੰ,
ਡਾਹਢਾ ਅਫਸੋਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨਾ ਕੁੱਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ,
ਨਾ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀਆ,
ਕਿੰਝ ਖੋਲਾਂ ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਸਾਹਮਣੇ,
ਸੰਜੀਦਾ ਪੜਕਦਾ ਜੀਆ।

ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਾਝੋਂ,
ਇਹ ਤਸਵੀਰ ਅਧੂਰੀ ਹੈ,
'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ,
ਉਸਦੀ 'ਹਾਂ' ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਸ 'ਹਾਂ' ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ,
ਮੈਂ ਪਲ ਪਲ ਮੁੱਕਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ,
ਮਾਰੂਥਲੇ ਤਰਵਰ ਦੇ ਵਾਂਗੂ,
ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਸੁੱਕਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।

ਡਰਦਾਂ ਕਿਤੇ ਮੇਰੀ ਇਹ ਖਾਹਿਸ਼,
ਅਧੂਰੀ ਹੀ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇ,
ਫਰਜ਼ ਤੋਂ ਸੁਰਖਰੂ ਹੋਣਾ,
ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਵਹਿ ਜਾਵੇ।

ਅਧੂਰੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ ਜਾਂ ਮੇਰੀ,
ਇਹ ਜੀਵਨ ਦੀ ਤੰਦੀ ਹੈ,
ਕਿ ਹੈ ਇਹ ਰੇਤ ਦੀ ਕੰਧੀ,
'ਤੇ ਜਾਂ ਢਲਦੀ ਬੁਲੰਦੀ ਹੈ?

ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੁੰਦਰਾ
ਕੌਵੈਂਟਰੀ ਯੂ ਕੇ

* * * * *

ਕਾਵਿ-ਕਿਆਰੀ

ਬਾਬਾ

ਕਾਸ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਹੁੰਦਾ
ਪੌਡਾਂ, ਡਾਲਰਾਂ, ਯੂਰੋ, ਨੋਟਾਂ ਨਾਲ,
ਭਰਿਆ ਮੇਰਾ ਛਾਬਾ ਹੁੰਦਾ
ਕਾਸ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਹੁੰਦਾ।

ਚਾਰ ਕੁ ਵਾਜੇ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਸਿੱਖਦਾ,
ਸਵਰਗਾਂ 'ਚ ਕਿੱਦਾ ਜਾਣਾ, ਇੱਦਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾ ਲਿੱਖਦਾ,
ਨਾ ਬਿੱਲਾ ਦਾ ਫਿਕਰ, ਨਾ ਮੋਰਗੇਜ ਦਾ ਝੰਜਟ,
ਪੈਸਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬੇ-ਹਿਸਾਬਾ ਹੁੰਦਾ

ਕਾਸ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਹੁੰਦਾ।

ਚਰਨ ਧੋ ਧੋ ਲੋਕੀ ਮੇਰੇ ਪੰਦ,
ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਛੋਟੇ, ਲੋਕੀ ਵੇਖ ਵੇਖ ਜੀਂਦੇ,
ਮੇਰੀਆ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਪੁੱਲ ਬੰਨਣ ਵਾਲਾ ਮੇਰਾ "ਗੜ੍ਹਵੀ"
ਜਿਹਦਾ ਨਾ ਰੱਖਿਆ ਮੈਂ ਗਾਬਾ ਹੁੰਦਾ,
ਕਾਸ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਹੁੰਦਾ।

ਵਿਆਹ ਵਾਲਾ 'ਜੱਬ' ਮੈਂ ਕਦੇ ਨਾ ਪਾਉਂਦਾ
ਚੇਲੀਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਤੇ ਮਾਲਸ਼ਾਂ ਕਰਵਾਉਂਦਾ,
ਤੁਰਾਂ ਤੁਰਾਂ ਦੇ ਮੇਵੇ ਚੇਲੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਖਾਂਦਾ,
ਇਹੋ ਮੇਰਾ ਖਾਜਾ ਹੁੰਦਾ,
ਕਾਸ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਹੁੰਦਾ।

ਦੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ,
ਨਰਮ ਨਰਮ ਗੱਦਿਆ ਤੇ ਬਹਿੰਦਾ ਤੇ ਪੈਂਦਾ,
ਪੈਰ ਮੇਰੇ ਚੇਲੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਨਾ ਲੱਗਣ ਦੇਦੇ,
ਰੰਗ ਮੇਰਾ ਲਾਲ ਗੁਲਾਬਾ ਹੁੰਦਾ,
ਕਾਸ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਹੁੰਦਾ।

ਲੀਡਰ ਲੋਕ ਮੇਰੇ 'ਚਰਨਾਂ' ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ,
ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰੱਖਣ ਦੇ, ਸਾਰੇ ਇਹੋ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ,
ਮੇਰੇ ਉੱਗਲਾਂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਨੱਚਦੇ,
ਹਰ ਪਾਸੇ ਮੇਰਾ ਦਾਬਾ ਹੁੰਦਾ,
ਕਾਸ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਹੁੰਦਾ।

ਇਹ ਜੋ ਨਿੱਤ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਲੜਦੀ,
ਮੇਰੇ ਹੌਣਾ ਸੀ ਇਹਨੇ ਪਾਣੀ ਭਰਦੀ,
ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਛਕਾਉਣਾ ਸੀ,
ਹੱਥੀਂ ਕੀਤਾ ਤਿਆਰ ਜੋ ਪਰਸ਼ਾਦਾ ਹੁੰਦਾ,
ਕਾਸ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਹੁੰਦਾ।

ਰੋਲ -ਰਾਈਸ ਗੱਡੀ ਮੇਰੇ ਥੱਲੇ ਹੁੰਦੀ,
ਹਰ ਪਾਸੇ ਮੇਰੀ ਥੱਲੇ ਥੱਲੇ ਹੁੰਦੀ,
ਹਰ ਥਾਂ ਮੇਰੀ ਚੌਕੀ ਭਰ ਹੁੰਦੀ,
ਕੀ ਮਾਝਾ, ਕੀ ਮਾਲਵਾ, ਕੀ ਦੁਆਬਾ ਹੁੰਦਾ,
ਕਾਸ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਹੁੰਦਾ।

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ 'ਚਰਨ' ਪਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ,
ਲੋਕੀਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਮੈਂ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਨੋਟ ਬਣਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ,
ਮੇਰੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਮੰਦਾ ਨਾ ਬੋਲੀ, ਮੇਰੀ ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਦ ਕੱਢ ਲੈ,
ਹਰ ਘੱਠੋਂ ਆਉਂਦਾ ਇਹ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਹੁੰਦਾ,
ਕਾਸ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਹੁੰਦਾ।

ਜਦ ਤੱਕ "ਅਨਪੜ੍ਹ ਲੋਕ" ਨੇ ਜਿਊਂਦੇ ,
ਸਾਡੇ ਬਲੂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਦੀਵੇ ,
ਬੇਫ਼ਕਰ ਸਾਡੇ 'ਤੀਆਂ ਵਾਂਗੂ ਦਿਨ ਲੰਘਣਗੇ'
“ਰਾਣੇ” ਦੀ ਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚੋ ਕੋਈ ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬਾ ਹੁੰਦਾ ,
ਕਾਸ ਕਿਤੇ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਹੁੰਦਾ।

ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ

ਤੀਹ ਅਗਸਤ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਾਂ !

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ 'ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ'

001-408-915-1268

ਸਾਰੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ ਵਿੱਲ ਨਾ ਵਰਤਣੇ ਦੀ
ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਤੱਕ ਗੱਲ ਪਹੁੰਚਾਈ ਜਾਵੇ।
ਗੁਨਾਹਗਾਰਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਨਾ ਪੂਰ ਕੇ ਜੀ
ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇ।
ਕਿਤੇ ਝੁਕਣ ਨਾ 'ਭਾਗੇ' ਦੇ ਫੇਰ ਮੋਹਰੇ
ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰ ਇਹ ਖਾਈ ਜਾਵੇ।
ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਕਿ ਬਣੂ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਹੀ
ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਕਿਆਸ ਇਹ ਲਾਈ ਜਾਵੇ।
ਵੈਸੇ ਪਤਾ 'ਹਕੀਕਤ' ਦਾ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ
ਕੱਦ ਬੱਣੇ ਪਰ ਪਦਵੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਨੇ।
ਫਿਰ ਵੀ ਭਲੇ ਦੀ ਰੱਖ ਕੇ 'ਆਸ' ਯਾਰੇ
ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੀਹ ਅਗਸਤ 'ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਨੇ !

* * * * *

ਗਜ਼ਲ

ਡਾ. ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਏ

ਦਿਲ ਟ੍ਰੈਟਿਆ ਏ ਮੇਰਾ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਨਾ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਵਾਰੀ ਲੱਗੀ, ਇਹ ਸੱਟ ਕਰਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਸਮੁੰਦਰ ਕਈ ਹੋਰ ਵੀ ਸਨ, ਮਰਜ਼-ਏ ਇਸ਼ਕ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ,
ਕਿਤੇ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਵਾਰੀ ਲਾਈ, ਅਸਾਂ ਤਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਫਿਰ ਹਾਰ ਗਏ ਹਾਂ ਇਸ ਚੰਦਰੇ ਵਕਤ ਦੇ ਹੱਥੋਂ,
ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ, ਕੱਚੇ ਖਿਡਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਨਾ ਬਣੇ ਰਾਹਾਂ ਦੇ ਰੋੜੇ, ਨਾ ਪਾਇਆ ਨੀਂਹਾਂ 'ਚ ਪਾਣੀ।
ਕਿਸੇ ਲਈ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਕੰਧ, ਅਸਾਂ ਉਸਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਉਲਝਦੇ ਰਹੇ ਜੋਗਾਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਸਦੇ ਲਈ।
ਧਰੀ ਨਾ ਗਰੀਬ ਤੇ ਕਾਠੀ, ਕੀਤੀ ਸਵਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਸਾਡਾ ਦਿਲ ਹੀ ਤਾਂ ਤੇਤਿਆ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਕੁੱਝ ਹੈ ਸਲਾਮਤ।
ਦੱਸ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਧੀ-ਸਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਪੇਂਚ ਗ੍ਰਾਮਾਂ ਦੀ ਫੱਟੀ ਮਨਾਂ, ਗਾਚੀ ਹੌਸਲੇ ਦੀ ਲਾ ਕੇ,
ਕੀ ਹੋਰ ਦੱਸ ਆ ਗਈ, ਕੋਈ ਕਹਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਮਨ ਦੀ ਨਾ ਮੰਨੀ, ਦਿਲ ਹੱਥੋਂ ਹਾਰ ਬੈਠੇ ਸੀ,
ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਲਾ ਕੇ ਅਸਾਂ, ਫੱਡੀ ਯਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਲਾਰੇ-ਲੱਧਿਆਂ 'ਚ ਰੱਖਿਆ, ਜਾ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ,
ਅਸਾਂ ਖੰਭ ਨੋਚ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੇ, ਲਾਈ ਉਡਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਕਤਲ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸਾਡੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ ਤੇ ਅਰਮਾਨਾਂ ਦਾ,
ਵਣਜ ਪਿਆਰਾਂ ਦੇ ਸਨ, ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਈ ਭਾਚੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।
ਦਿਲ ਦਾ ਦਰਦ ਛੁਪਾਇਆ ਅਤੇ ਹੰਡੂ ਨੈਣਾਂ ਦੇ ਛੁਪਾਏ,
ਕੋਈ ਚੋਰੀ ਨਾ ਛੁਪਾਈ 'ਰਾਏ' ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਮੱਕਾਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।

* * * * *

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਕੇ ਡਰ ਅਤੇ ਸਹਿਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ

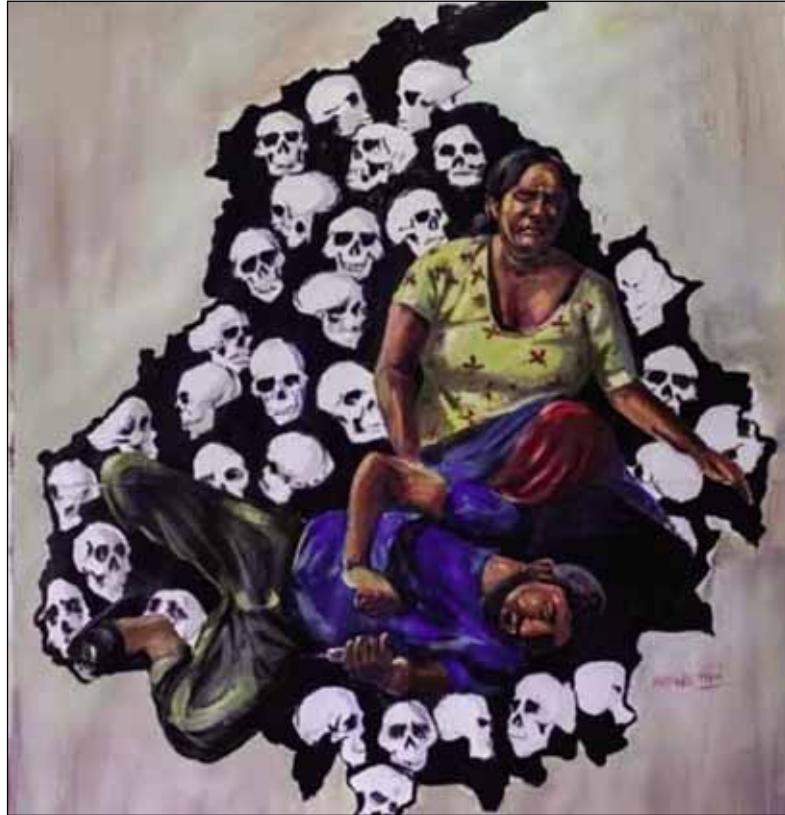
ਡਾ. ਪ੍ਰਭਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ

• • •

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਕੇ ਡਰ ਅਤੇ ਸਹਿਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਭੁਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸਮਰਥ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜਕਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਨੂੰ ਤੋੜਨ, ਨਸ਼ਾ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਕਰਨ ਬਚੇ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਹਰ ਪਾਸੇ ਗਠਨ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰਚ ਅਭਿਆਨ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਸਮੇਤ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੌਦਾਗਰਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੀ ਸਿਖ ਲਿਆ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨਾਲ ਰੂਹ ਕੰਬ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਕਿ ਮੌਤ ਵੰਡਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਡਰੱਗ ਮਾਫ਼ੀਏ ਬੜੀ ਹੀ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਵੱਲ ਮੋੜਨ ਵਾਲੇ ਦੋਮੂਹੇ ਇਹ ਅੜਗਰ ਸਾਡੇ ਭਵਿੱਖ ਸਾਡੇ-ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲਦੇ ਹੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਨਸ਼ਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ-ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਸੁਨਹਿਰਾ ਭਵਿੱਖ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਲ-ਦਲ ਵਿੱਚ ਧਸਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਭ ਦਾ ਇੱਕੋ ਹੀ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਆਖਿਰ ਕੌਂ ਬਚਾਉ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ।

ਨਸ਼ਾ ਬਰਬਾਦੀ ਅਤੇ ਉਜਾੜੇ ਦਾ ਜਨਮਦਾਤਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਭਾਵੇਂ ਨਕਲ, ਸੌਕ, ਫੁਕਰੇਪਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ

ਆਦਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਕਤ ਲੱਗੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ

ਹੈ, ਜਦੋਂ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਪੁਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੰਦੀ ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਬੇਖੌਦ ਚੋਰੀਆਂ, ਡਾਕੇ ਅਤੇ ਲੁੱਟਾਂ-ਬੋਹਾਂ ਦਾ ਰਸਤਾ ਇਖਤਿਆਰ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਚਿਰਾਗ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਅਨੇਕਾਂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਠੰਢੇ ਕਰ ਛੱਡੇ ਹਨ। ਭੰਗ, ਅਫੀਸ, ਭੁੱਕੀ ਆਦਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੁਣ ਨਵੇਕਲੇ ਘਾਤਕ, ਜਾਨਲੇਵਾ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਨਸ਼ੇ ਚਰਸ, ਬਰਾਉਨ ਸ਼ੁਗਰ, ਸੈਕ, ਹੈਰੋਇਨ, ਟੀਕੇ, ਗੋਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕੈਪਸੂਲ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਰਬਾਦੀ ਹੀ ਹੈ।

ਕਿਉਂ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ?

- * ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਨਸ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਘਰ ਦਾ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਗਦਾ ਹੈ।
- * ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਘਬਰਾਹਟ, ਵਹਿਮ

ਜਾਂ ਬਿਮਾਰੀ ਕਰਕੇ ਵੀ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

* ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲੋਕ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਢੁੰਢੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

* ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਹਸ਼ਮ ਕਰਕੇ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਹਣ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦੌਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜੋਸ਼, ਸੌਕ, ਮੰਨੋਰੰਜਨ, ਜਸ਼ਨ, ਬੁਸ਼ਹਾਲੀ ਕਿਹੜੀ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਨਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

* ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਚਿੰਤਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ

* ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ, ਕਾਰਜ-ਕੁਸ਼ਲਤਾ, ਜੋਰ-ਅਜਮਾਇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

* ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰ ਲੈਣਾ ਭੁਲਾਉਣਾ ਅੰਖਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਲੱਗਣ ਦਾ ਅਧਾਰ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਜ਼ੀਤੰਤਰ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਅੰਗਾਂ ਦਿਲ, ਜਿਗਰ, ਫੇਫੜੇ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

* ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਆਦਤ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਆਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦਿਮਾਗ ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਗੁੱਸਾ ਆਉਣਾ, ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦਾ ਆਮ ਵਿਹਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁੰਹ ਨਹੀਂ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਨਸ਼ੇ ਨਾਲ ਰੱਜਿਆ ਵਿਅਕਤੀ

ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂ ਕੰਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੋਣਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ੇ ਤੋਂ ਨਫਰਤ ਕਰੋ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇਵੀ ਜਾਂ ਅਮਲੀ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰ ਜਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਮਝਣਾ, ਉਸਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਲ-ਦਲ ਵਿੱਚ ਹਸੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਸਤਾ ਵਿਖਾਉਣ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਡਰੱਗ-ਡੀ-ਅਡਿਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ "ਨਸ਼ਿਆ ਨੂੰ ਕਹੋ ਨਾ - ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕਹੋ ਹਾਂ" ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਮੁਫਤ ਇਲਾਜ ਲਈ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉਣ ਕੇਂਦਰ (ਨਵ-ਜੀਵਨ ਕੇਂਦਰ), ਇਟ ਕਲੀਨਕ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਕੇਂਦਰਾਂ (ਨਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਂਦਰਾਂ) ਦਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੋਚਿਕਿਤਸਕ, ਕਾਊਂਸਲਰ, ਸੋਸ਼ਲ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ, ਪੈਰਾ-ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਦਾ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸੈਂਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਖਾਣਾ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ, ਯੋਗ-ਕਸਰਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿੱਤਾ-ਮੁਖੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਚੰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਸਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਨਸ਼ੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਲੱਛਣ ਜਿਵੇਂ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਹਾਵ-ਭਾਵ, ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਣ, ਚਿੜਚਿੜਾਪਣ, ਇਕੱਲੇ ਰਹਿਣਾ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚੀਲੇ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਚੌਂਚੀ ਕਰਨਾ, ਭੁੱਖ ਜਾਂ ਨਾਂਦ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾ ਜਾਂ ਬੇਚੈਨ ਰਹਿਣਾ ਵਰਗੇ ਲੱਛਣਾਂ ਨੂੰ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਪਛਾਣ ਲੈਣ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਕੀਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੜੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਦੀ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮਾਂ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਸ਼ੱਕੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕਰਨ, ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੈਅ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਵੀ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਨਸ਼ੇ ਭੁਪੀ ਕੋਹੜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

3 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਛੱਡਣ ਵੇਲੇ
ਡਿੱਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਦਾ ਕੀ ਤਰਕ ਸੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਸਮੇਂ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਡਿੱਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਮਰਹੂਮ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਭਰਾ ਗੁਰਦਾਸ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਡਿੱਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਦੇ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਰਹੇ ਸਨ।

ਡਿੱਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਇਕੱਠ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦੇ ਭਾਰੂ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਭਾਰਿਆ। ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਡਿੱਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਆਪਣੇ ਚੱਚੇ ਭਰਾ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਵਿੱਚ ਸਭਾ ਸੀਟ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਅਹਿਮ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਸਾਲ 2022 ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿੱਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਡਿੱਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਡਿੰਗ ਤੋਂ ਮਹਿਜ 1349 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਡਿੱਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਡਿੰਗ ਤੋਂ ਮਹਿਜ 1349 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ।

ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਹਲਕਾ

ਮਾਲਵਾ ਹਿੱਤੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਅਹਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ 5 ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਮਰਹੂਮ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਸੇ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਲ 1957 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ 5 ਵਾਰ ਵਿਧਾਇਕ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ 1995 ਵਿੱਚ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਮੁੜ 'ਵਰਦਾਨ' ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਰਹੂਮ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲ ਇਸ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਭਰੀਜੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਥੋਂ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ 5 ਵਾਰ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਥੋਂ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੀ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਤੋਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸਾਲ 1997, 2002 ਅਤੇ 2007 ਵਿੱਚ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸੀਟ ਉਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਡਿੰਗ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਹਲਕੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਅਹਿਮ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਸਾਲ 2022 ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਡਿੱਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਡਿੰਗ ਤੋਂ ਮਹਿਜ 1349 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਡਿੱਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਡਿੰਗ ਤੋਂ ਮਹਿਜ 1349 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ।

ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਉਪਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਵੀ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਚੀਰਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਡਿੱਪੀ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸ, ਆਪ ਤੇ ਭਾਜਪ ਵੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਿੱਦੜਬਾਹਾ ਤੋਂ ਚੁਣੁੰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ

ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਿੰਦਿਆਂ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਕੇ ਇਹ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਭਾਜਪਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਿਤੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

*****

ਛੋਟੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀਆਂ ਅਸ਼ਲੀਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਪੋਸਟ ○ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਡਰੋਂ ਪੀਤਾ ਟਾਇਲਟ ਕਲੀਨਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀਆਂ ਅਸ਼ਲੀਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਾਇਰਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਾਇਲਟ ਕਲੀਨਰ ਪੀ ਲਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਪਿਤਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਏਐਸਾਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਗੜ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੀਜ਼ੀਆਈ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਨੀਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਫਿਲੋਰ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਤੇਜਿੰਦਰ ਦੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨਾਲ ਦੱਸਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਵੀਡੀਓ ਕਾਲ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਅਸ਼ਲੀਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪਿੱਚ ਲਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ। ਇੱਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੇਜ਼ੀ। ਜਦੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਈਬਰ ਥਾਣੇ ਨੇ ਤੇਜਿੰਦਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

-ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਟੀਨੂੰ ਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦਾ- ਬਰਖਾਸਤ ਏਅੰਸਾਈ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਣੇ 10 ਪਿਲਾਫ਼ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ

ਮਾਨਸਾ-ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸਿੱਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਨੂੰ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਸੀਆਈਏ ਸਟਾਫ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਬਰਖਾਸਤ ਸੀਆਈਏ ਇੰਚਾਰਜ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਸਾਸੇਤ 10 ਜਿਲ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੁਣ 5 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ। ਵੇਰਵਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਿੱਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੀਪਕ ਟੀਨੂੰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਸੀਆਈਏ ਸਟਾਫ ਤੋਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੀਆਈਏ ਇੰਚਾਰਜ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਟੀਨੂੰ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਮਹਿਲਾ ਟੀ-20 ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਲਈ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਪਤਾਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ- ਸਟਾਰ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ 3 ਅਕਤੂਬਰ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਥ ਅਮੀਰਿਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਲਾ ਟੀ-20 ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਲਈ ਅੱਜ ਐਲਾਨੀ 15 ਮੈਂਬਰੀ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੇ ਕਰਨੀ ਸੀ ਪਰ ਉਥੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਸ਼ਾਈਂ ਦੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਥ ਅਮੀਰਿਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਸਟਰੋਲੀਆ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਰੂਪ ਏਵੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਟੀ-20 ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਟਾਗਾਫ਼ੀ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਟੀਚੇ ਨਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਉਤੇਰੇਗੀ। ਮਹਿਲਾ ਟੀ-20 ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਟੀਮ: ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ (ਕਪਤਾਨ), ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਮੰਧਨਾ (ਉਪ-ਕਪਤਾਨ), ਸ਼ੈਫ਼ਾਲੀ ਵਰਮਾ, ਦੀਪਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇਮਿਮਾ ਰੱਡਿਰਿਗਜ਼, ਰਿਚਾ ਘੋਸ਼ (ਵਿਕਟਕੀਪਰ), ਯਸਤਿਕਾ ਭਾਟੀਆ (ਵਿਕਟਕੀਪਰ), ਪੂਜਾ ਵਸਤੁਕਾਰਕ, ਅਰੰਧਤੀ ਰੈਂਡੀ, ਰੇਣਕਾ ਸਿੰਘ ਠਕੁਰ, ਦਿਆਲਨ ਹੇਮਲਤਾ, ਆਸਾ ਸੋਭਨਾ, ਰਾਧਾ ਯਾਦਵ, ਸ਼੍ਰੇਅੰਕਾ ਪਾਟਿਲ, ਸਜਨਾ ਸਜੀਵਨ।

ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਸ ਕਿੱਟ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 40 ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਕਿੱਟ ਨੂੰ ਪੁਣੇ ਦੇ ਆਈਸੀਐਮਾਰ ਕਲੀਨਿਕਸ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸਟ੍ਰੋਨ (ਕਲੈਡ-1) ਪਿਛਲੇ ਸਟ੍ਰੋਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤਵਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਦਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

MATRIMONIAL

ਮੁੜਾ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਵਿਆਹੁਣ ਦਾ ਛਿਕਰ ਛੱਡੋ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : 01332 372851

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਸ਼ਾਂਡਿਗਰ ਛਪਵਾਉਣ ਲਈ ਕੇਵਲ 60 ਪੈਸ਼

Matrimonial advert is only £60 for 4 weeks

**NOTE: All replies should be sent in a stamped envelope
and marked with the ref. No. in the top left hand corner.
Panjab Times, Bridle Gate Lane, Derby, DE24 0QW**

Respectable Jatt Sikh family seek a suitable match for their good looking son. He is 35 years old, 5'11" tall, education Msc Accounting and Finance and runs his own Business, Girl should be from Jatt Sikh family, divorce & student welcome with no children. Please contact Mobile: 07859 056930 or reply to ref. 872 (3048)

For Hindu boy, very handsome, never married, 50 years, 5'10, M.S & B.E in IT, Software professional in Reading city. Looking Sikh/Hindu bride, tall, well educated professional match. Please contact: 07472 334567 or email: s2009king@gmail.com or reply to ref. 844 (3044)

ਰਾਹੁਲ ਸ਼ਰਮਾ ਯੂ ਐਸ-ਇੰਡੀਆ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਕੌਸਲ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਧੁਕਤ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) - ਯੂ ਐਸ ਚੈਂਬਰ ਆਫ਼ ਕਾਮਰਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਸ਼ਰਮਾ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੀ ਯੂ ਐਸ-ਇੰਡੀਆ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਕੌਸਲ (ਯੂ ਐਸ ਆਈ ਬੀ ਸੀ) ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਨੀਤੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਟੀਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਟੀਮ ਕੌਸਲ ਦੀਆਂ 200 ਤੋਂ ਵਧ ਮੈਂਬਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਟੀਮ ਆਸਟੀਕ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ਗਲੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਯੂ ਐਸ ਆਈ ਬੀ ਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਨ ਅੰਬੇਸਡਰ ਅਤੁਲ ਕੈਸਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਯੂ ਐਸ-ਇੰਡੀਆ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਕੌਸਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਰਾਹੁਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤਜ਼ਰਬਾ ਭਾਰਤ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੋਨੋਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਹੌਰੰਦ ਰਹੇਗਾ।

CHANGE OF NAME

I, POONAM D/O MR RAJ KUMAR WHOSE PERMANENT ADDRESS IN INDIA IS H NO 15891, ST NO 6, GURU GOBIND SINGH NAGAR, NEAR BARNALA BY PASS, BATHINDA, PUNJAB 151001 AND NOW LIVING AT 14 HASELEY ROAD, HANDSWORTH, BIRMINGHAM, B21 0QU HEREBY GIVE NOTICE OF MY INTENTION TO CHANGE MY NAME TO POONAM (GIVEN NAME) KAUR (SURNAME). (U/I)

CHANGE OF NAME

Please one tick box

- £30 Print in UK only
- £60 Print UK & India
- £80 Print UK & India (Express)

NOTE:
Please allow
28 days for
publication
in India

I MR / MRS / MISS _____

SON / DAUGHTER / WIFE OF MR _____

WHOSE PERMANENT ADDRESS IN INDIA IS _____

AND IS NOW LIVING AT _____

HEREBY GIVE NOTICE OF MY INTENTION

TO CHANGE MY NAME TO _____

TEL _____

Please send the completed form with payment to:
Panjab Times, Bridle Gate Lane, Derby, DE24 0QW
or email the wording to: panjabtimes@aol.com

TO PAY BY CREDIT CARD TEL: 01332-372851

Account Name: Punjab Times Trust Ltd
Account No: 20853011 Sort Code: 20-25-85

ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੈਅ, ਨਾਸਾ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ

ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਫਸੀ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਤਰੀਕ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਏਰੰਸੀ ਨਾਸਾ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਅਤੇ ਬੈਰੀ ਵਿਲਮੋਰ ਫਰਵਰੀ 2025 ਵਿੱਚ ਪੁਲਾੜ ਤੋਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣਗੇ। ਫਿਲਹਾਲ ਦੋਵੇਂ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਸਪੇਸ ਸਟੇਸ਼ਨ (ਈਸ਼) ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਏਰੋਨਾਟਿਕਸ ਐਂਡ ਸਪੇਸ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ (ਨਾਸਾ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਵਿਲਮੋਰ ਅਤੇ ਸੁਨੀਤਾ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜੋਖਮ ਭਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੋਇੰਗ ਦਾ ਸਟਾਰਲਾਈਨਰ ਕੈਪਸੂਲ ਦੇਵਾਂ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਲਮੋਰ ਅਤੇ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ ਅਤੇ 25 ਫਰਵਰੀ, 2025 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਟੈਸਟਿੰਗ ਫਲਾਈਟ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਚ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 8 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਵਧ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੰਮ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਦੇ 29 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸੁਚੀ ਜਾਰੀ

ਜੰਮ੍-ਕਸ਼ਮੀਰ : ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜੰਮ੍-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ 29 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸੁਚੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੁਤਾਬਕ ਨਗਰੋਟਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਜੰਮ੍-ਕਸ਼ਮੀਰ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਲਈ 16 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ 'ਚ ਦੱਖਣੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ 16 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਅਤੇ ਜੰਮ੍ ਖੇਤਰ ਦੇ 8 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ 18 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਵੇਟਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 15 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 1 ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

-ਪੱਤਰਕਾਰ ਜੈਫ ਜਰਮਨ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ- ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਲੇਖ ਨਾ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਜਾਣੀ ਸੀ- ਰਾਬਰਟ ਟੈਲਸ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ)-ਨੇਵਾਡਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂ ਰਾਬਰਟ ਟੈਲਸ (47) ਜਿਸ ਉਪਰ ਲਾਸ ਵੇਗਾਸ ਦੇ ਥੋੜੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜੈਫ ਜਰਮਨ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜੈਫ ਉਸ ਬਾਰੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਲੇਖ ਨਾ ਲਿਖਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਲਾਰਕ ਕਾਊਂਟੀ ਪਬਲਿਕ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਰ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ। ਲਾਸ ਵੇਗਾਸ ਰੀਵਿਊ ਜਰਨਲ ਦੇ ਰਿਪੋਰਟਰ ਜੈਫ ਜਰਮਨ ਦੀ ਸਤੰਬਰ 2022 ਵਿਚ ਫੁਰਾ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟੈਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੈਲਸ ਨੂੰ ਫਾਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਮੁਦਈ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਟੈਲਸ ਜਰਮਨ ਵਲੋਂ ਲਿਖੇ ਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਨਰਾਜ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀ ਗੜਬੜ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਕ੍ਰਿਸਟੋਫਰ ਹੈਮਨਰ ਨੇ ਟੈਲਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜੈਫ ਜਰਮਨ ਉਸ ਬਾਰੇ 4 ਲੇਖ ਨਾ ਲਿਖਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਜਾਂਦਾ? ਇਸ 'ਤੇ ਟੈਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹਾਂ ਮੇਰਾ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਯਕੀਨ ਹੈ। ਹੈਮਨਰ ਨੇ ਟੈਲਸ ਤੇ ਇਕ ਸਹਿ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਟੈਕਸਟ ਸੁਨੋਹਿਆਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਟੈਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਲੇਖਾਂ ਤੋਂ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹੈ ਜੋ ਲੇਖ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾਂਚੇਂ ਹੋਣਗੇ। ਟੈਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ, ਮੈਂ ਜਰਮਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ, ਇਹ ਹੀ ਮੇਰਾ ਸੱਚ ਹੈ।" ਟੈਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸੰਦੇਹਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਹੈਮਨਰ ਨੇ ਟੈਲਸ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਇਕ ਸੁਨੋਹੇ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਥੇ ਹੋ?

**MANAK
SOLICITORS**

Jasdeep Singh Jandu
Conveyancing Director

Jas heads up our Property department and has developed a following of regular clients due to his calm nature, professional attitude and his practical knowledge of the areas in which he specialises.

Gravesend | Orpington | Sevenoaks | London

manaksolicitors.co.uk

0800 634 9726

Rajbir Singh Manak MA (Hons)

Surinder Singh Manak LLB (Hons)

ਵਰਲਡ ਗਤਕਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੰਸਥਾ ਗਤਕਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਯੂ ਕੇ ਵੱਲੋਂ

ਯੂ ਕੇ ਦੀ 10ਵੀਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਤਕਾ ਚੈਪੀਅਨਸਿੱਪ ਡਰਬੀ ਵਿਖੇ
29 ਸਤੰਬਰ 2024 ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9:00 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 6:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਵਿਸ਼ਵ ਗਤਕਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੰਸਥਾ (ਗਤਕਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਯੂ ਕੇ) ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਡਰਬੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਯੂ ਕੇ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਤਕਾ ਚੈਪੀਅਨਸਿੱਪ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ 29 ਸਤੰਬਰ 2024, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 6:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਚੈਪੀਅਨਸਿੱਪ ਵਿਖੇ ਯੂ ਕੇ ਭਰ ਦੇ ਗਤਕਾ ਅਖਾੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਗਤਕੇ ਦੇ ਜੋਹਰ ਦਿਖਾਉਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹੁੰਮ-ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚੋ ਅਤੇ ਗਤਕੇ ਦੇ ਜੋਹਰ ਦੇਖੋ ਤੇ ਗਤਕਾ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਧਾਓ। ਆਪ ਵੀ ਆਓ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰੋ। ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਾਰ ਅਡੂਟ ਵਰਤੇਗਾ।

ਗਤਕਾਬਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅਖਾੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ 9:00 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

07950 485169 ਜਾਂ 07956 532556

GATKA FEDERATION UK AFFILIATED WITH WORLD GATKA FEDERATION

IN ASSOCIATION WITH 'GURDWARA SRI GURU SINGH SABHA DERBY'

PRESENTS 10TH UK NATIONAL GATKA CHAMPIONSHIP

on Sunday 29th September 2024 from 9am to 6pm

@: BABA BANDA SINGH BAHADUR HALL, PRINCES STREET, DERBY, DE23 8NT

MP Tanmanjeet Singh Dhesi
President, Gatka Federation UK

TIMINGS:

Registration of Gatkabaaz / Akharas at 9am.
Championship start at 10am.

This is a FREE family event

Langar / Refreshments will be served throughout

Gatka Federation UK

Gatka Federation UK

Gatkafeduk@gmail.com

Gatkafeduk

ਜਾਰੀ ਕਰਾਵਾ

Tanmanjeet Singh Dhesi MP
President, Gatka Federation UK

Herman Singh Johal
Secretary, Gatka Federation UK

SRI GURU SINGH SABHA GURDWARA DERBY
PRINCES STREET, DERBY DE23 8NT

Tilda Partners with LOVO to Empower Women Through £10,000 Donation

Tilda is proud to announce its partnership with Ladies of Virtue Outreach CIC (LOVO), a non-profit organisation dedicated to engaging, equipping, and inspiring women and their families. As part of this partnership, Tilda will donate £10,000 to support LOVO's initiatives over the next 12 months. In addition, the partnership will involve multiple joint community initiatives aimed at celebrating cultural diversity and empowering women.

Ladies of Virtue Outreach CIC (LOVO) is at the forefront of community empowerment, tackling challenges such as poverty, unemployment, and domestic violence. LOVO nurtures individual potential through its core pillars: Community, Growth, Gratitude, Self-Care, and Wisdom. A cornerstone of LOVO's mission is their weekly global lunch in Peckham, where women from diverse cultural backgrounds come together to share traditional dishes. Given

that rice is a common ingredient in these meals, Tilda's support aligns perfectly with LOVO's celebration of cultural diversity and unity.

The £10,000 donation from Tilda will fund LOVO's English language programmes and the weekly global lunches for 12 months, expanding their ability to reach and support more women in need. "This partnership with Tilda is a significant step forward for our organisation," said Ola Olive Stephen, Founder & Director of LOVO. "The funds will

enable us to reach more women and provide them with the tools and support they need to overcome their challenges and lead fulfilling lives."

In addition to financial support, the Tilda x LOVO collaboration will include a series of community events in 2024, engaging local communities and providing valuable support and resources. The first joint event in June featured a vibrant community gathering in Peckham, with activities such as a Zumba class, a nutritionist talk, and a well-being session. Looking ahead, the partnership

will continue with a second major event in September, promising to further amplify the impact of this collaboration.

"We are honoured to partner with LOVO on its mission to empower women now and in the future," said Jean Phillippe, Managing Director of Tilda. "At Tilda, we are committed to supporting initiatives that align with our belief in the importance of strengthening our community and cultural diversity."

Tilda's B Corp certification in 2023 underscores its commitment to meeting high standards of social and environmental responsibility. This partnership marks a significant milestone in Tilda's ongoing efforts to contribute positively to society by supporting organisations championing diversity. Together with LOVO, Tilda looks forward to making a tangible difference in the lives of women and their families, creating a future where life in all its flavours can thrive.

Tail Piece Amit Shah home Minister of India talks on Movement of Maoists

There had been a statement came from the side of our home Minister Shri Amit Shah that Maoists movement shall be rooted out from India soon. The people of India had been hearing activities of this movement and all those activities had been Terrorists like carried out in an organized manner and in a particular area. People had been hearing that people in this organization had been organized in ranks and they had duly planned actions and all actions had been antinational. Our forces had been in action and killings from both sides had been reported.

Most of the people just know what had been published in news papers and till date nothing is made clear as to which political party of India was at their back, from where arms had been coming, who was maintaining these forces, what had been the aim of this organization and what benefit shall be coming for whom some benefit was at aim. Had the political party been identified and what action has been taken against that party. Had this movement been organized and was an outfit from some other country and the target was what to be achieved.

not know number of people killed from both sides and what criminal proceedings had been initiated the accuseds. Whether these activities had been taken as ordinary law and order or crimes against the national unity and integrity?

It shall be better if a complete White paper is published for information of the people and record. And government must ensure that such illegal movements are stopped acting from the very beginning. Our Constitution does not allow formation of such organizations. Even our criminal law does not ignore such crimes.

Dalip Singh Wasan, Advocate
Email: dalipsinghwassan@yahoo.co.in

ਖਾਲਸਾ ਕੈਂਪ 2024 ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਗੋਬਿੰਦਸਰ ਸਾਹਿਬ ਲਵੀਨੀਓ ਵਿਖੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੁੰਜ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸਮਾਪਤ

ਰੋਮ ਇਟਲੀ-(ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਸੌਨੀ) -ਰਾਜਧਾਨੀ ਰੋਮ ਤੇ ਲਾਸੀਓ ਸੂਬੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸ਼ਹਿਰ ਲਵੀਨੀਓ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਗਤਨ ਤੇ ਵੱਡੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਗੋਬਿੰਦਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਿਛੇ ਸਾਲ ਦੀ ਤੁਰ੍ਹਾ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਖਾਲਸਾ ਕੈਂਪ 2024 ਦਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਕੈਂਪ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਹੱਸਾ ਲਿਆ। ਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੈਂਪ ਦੇ ਸਿਖਅਤ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਰਤਨ, ਕਵੀਸ਼ਰੀ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਣ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਖਾਲਸਾ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰੈਨੇ ਪ੍ਰੈਫੈਸਰ ਗਿਆਨੀ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਲਖਨਊ) ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮੁੱਲੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀਰਾਂ ਭੈਣਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਵੱਡਮੁੱਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਏ ਗਏ। ਭਾਈ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੱਟੇਜ ਸੈਕਟਰੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਕੈਂਪ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਜਿਸ੍ਤੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇਸ ਖਾਲਸਾ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸ਼ਾਲਾਘਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਯੂਰਪ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਂਪ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ। ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਗਿਆਨ ਗਾਸ਼ਲ ਹੋ ਸਕੇ। ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਮ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਨਿਭਾਜਿਆਂ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਅਤੁਟ ਵਰਤਾਏ ਗਏ। ਦੱਸਣੇਗਾ ਕਿ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਤ੍ਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਨਕਸਰ ਕਲੇਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿੱਖੀ ਯਾਦ ਸਮਰਪਿਤ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾਂ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆਂ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਦੂਰੋਂ ਨੇਤੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਰਵਣ ਕੀਤੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਆਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਸਜਾਏ ਗਏ।

Till date the people of India do

ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਮੇਰੇ ਅਧਿਆਪਕ

ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜਿਹੀ ਥਾਂ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਗਈ ਸੀ ।

ਨਵੇਂ ਜਿਹੇ ਚਿਹਰੇ ਸਨ

ਕੁੱਝ ਤੋਂ ਰਹੇ ਸਨ

ਕੁੱਝ ਹੱਸ ਰਹੇ ਸਨ

ਚਿੱਤ ਬੜਾ ਘਬਰਾਇਆ

ਮਨਾ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਕਿੱਥੇ ਫਸਾਇਆ

ਹੱਸਦੇ ਰੌਂਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵਿੱਚ

ਇੱਕ ਚਿਹਰਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗ ਰੱਬ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਆਇਆ

ਉਸ ਨੇ ਕਾਪੀ ਪੈਨਸਲ ਫੜਾ ਕਿ ਐਸਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਇਆ

ਸਫਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲਣਾ ਸਿਖਾਇਆ

ਆਪ ਦੀਵੇ ਵਾਂਗੂ ਬੱਲ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਚਾਨਣ ਵਿਖਾਇਆ

ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਯਾਦ ਹੈ

ਤਾਹੀਂ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹਾਂ ।

ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾ ਜੀਓ

ਅੱਜ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਨ ਹੈ ਆਇਆ

ਅਧਿਆਪਕ ਦਿਵਸ ਤੇ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਾਂ

ਅਭਿਰੂਪ ਕੌਰ
ਛੇਵੰਂ ਜਮਾਤ
ਸੇਕਰਡ ਹਾਰਟ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ
ਸਕੂਲ
ਭਾਈ ਰਣਪੀਰ ਸਿੰਘ ਨਗਰ,
ਲੁਧਿਆਣਾ

ਜੀਵਨ-ਯਾਤਰਾ

ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ

ਹਰ ਕੋਈ

ਇੱਕ ਆਪ੍ਰਤੱਖ

ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ

ਨਿਕਲਿਆ ਪਿਆ ਹੈ ।

ਕੋਈ ਵੀ

ਚੀਜ਼ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਨਹੀਂ ।

ਇਹ ਪਤਾ ਹੈ ਸਭ ਨੂੰ

ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ

ਇਸ ਅਡੋਲ ਸੱਚ ਤੋਂ ।

ਫਿਰ ਵੀ ਹਰ ਕੋਈ 'ਯਾਤਰੂ' ਦੀ ਥਾਂ

'ਮਾਲਿਕ' ਬਣ ਬੈਠਣ ਦਾ

ਭ੍ਰਮ ਪਾਲੀ ਬੈਠਾ ਹੈ ;

ਕਿ ਆਪਾਰ ਧਨ, ਜਾਇਦਾਦ

ਲਗਜ਼ਰੀ ਵਸਤਾਂ

ਦਾ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਮਾਲਿਕ

ਬਣ ਜਾਵਾਂ ।

ਬੱਸ !

ਇਸੇ ਚਾਹਤ ਵਿੱਚ

ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਬੈਠਦਾ ਹੈ,
ਪਰ ਯਾਤਰਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਕੂਨ,
ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਨੈਤਿਕਤਾ, ਭਗਤੀ ਤੇ
ਪਰਉਪਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ

ਪੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਕੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇਹ ਯਾਤਰਾ

ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਾਰਥਕ ਹੈ ?

ਸਦੀਵੀ ਮਾਲਕ ਤਾਂ

ਬੰਦਾ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਦਾ

ਬਣਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ;

ਨਾ ਹੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਫਿਰ ਇਸ ਜੀਵਨ - ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ

ਧੋਖੇ, ਠੱਗੀਆਂ, ਕਤਲੋਗਾਰਤ,

ਗੈਰ - ਮਨੁੱਖੀ ਤੇ

ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ

ਖੋਰਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਰਮ ਕਿਉਂ ?

ਕਿਉਂ ਨਾ ਸਾਦਗੀ ਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਨੂੰ

ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦਾ 'ਧਰਮਾਣੀ'

ਸਾਥੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ... ?

ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ
ਮਾਸਟਰ ਸੰਜੀਵ ਧਰਮਾਣੀ
ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ
9478561356

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਚੋਣਵੇਂ ਤੇ ਅੰਨੰਦਦਾਇਕ ਪਲ ਕੀ ਹਨ ?

ਜਸ ਜੀਤ

•••

ਉਧਾਰੇ ਪਲਾਂ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਅਕਹਿ
ਹੁੰਦੀ, ਅਬੋਲ ਹੁੰਦੀ ।

ਸਖਤ ਚੱਟਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੱਥਾ
ਮਾਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ
ਉਣਤਾਈਆਂ ਨਾਲ
ਗੱਡਵੀਂ ਲੁਝਾਈ
ਕਰਦਿਆਂ ਕਦੇ ਕਦੇ ਕੁਝ
ਪਲ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਉਧਾਰੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹੁੰਦੇ ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਉਣਤਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ
ਸੂਖਮਤਾਈ ਨਾਲ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿਸ਼ਮ
ਲੱਭਣ ਲਈ ਇਹ ਪਲ ਲੱਭੀਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ।

ਜਦੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਜੂਝ-ਜੂਝ ਕੇ ਬੰਦਾ ਸਾਹ-
ਸਤ ਹੀਣ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਦੋਂ ਇਹ ਬੰਦੇ ਅੰਦਰ
ਸਾਹ ਵੀ ਭਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਤ ਵੀ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹਨ ।

ਬੰਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਦੀ ਮੁਹਲਤ
ਮੰਗਦਾ । ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ
ਸਮਝਣਾ ਇੰਨਾ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ । ਇੱਕ
ਸਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਧਰੋਂ ਕੋਈ
ਹੋਰ ਪਾਸਾ ਉਲੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਉਹਦਾ ਚਿੱਤ
ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਉਹਨੂੰ ਆਖੇ ਕਿ ਦੱਸ
ਤੇਰਾ ਕੀ ਦੁਖਦਾ ? ਉਹਨੂੰ ਸਾਥ ਦੀ ਭਾਲ
ਹੁੰਦੀ । ਉਹਦਾ ਜੀ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਉਹਨੂੰ
ਉਹਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪੁੱਛੇ- ਕਹੋ ਬਸ ਉਹ ਕਰ ਦੇਵੇਂ ਜੋ
ਅਜੇ ਉਹਦੇ ਚਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਧੜਕ ਰਿਹਾ
ਹੁੰਦਾ ।

ਫਿਰ ਬੰਦਾ ਮੁਹੱਤ ਭਾਲਦਾ, ਪਿਆਰ
ਭਾਲਦਾ, ਮੋਹ ਭਾਲਦਾ । ਚੰਦਰੇ ਜਿਹੇ ਪਲਾਂ ਤੋਂ
ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਮਹੀਨੇ ਪੇਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਉਮੀਦ
ਕਰਦਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਲਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ?
ਕਿਸੇ ਤਿਹਾਈ ਸੁੱਕਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜੀਤ, ਖੁਸ਼

ਬੁੱਲਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੂੰਦ ਜਦੋਂ ਟਾਪਕਦੀ
ਹੈ ਤਾਂ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਘੜੀ ਦੀ ਘੜੀ ਕਰਾਰ ਆ
ਜਾਂਦਾ । ਕੋਈ ਤਪਦੀ ਰੇਤ ਵਿੱਚ ਮੱਕੀ ਦੇ ਦਾਣੇ
ਵਾਂਗ ਭੁੱਜ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਕੋਈ ਪਲ ਛਿਣ
ਲਈ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਲੁਕੋ ਲਵੇ,

ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਾਲ ਦੇ ਬੂਟੇ ਦੀ
ਇਕ ਟਾਹਣੀ ਕਰੇ ਕਿ ਲੈ ! ਬੋੜੀ ਦੇਰ ਮੇਰਾ
ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਦਮ ਲੈ ਲੈ, ਮਾਂ ਵਿਹੁਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ
ਕੋਈ ਤ੍ਰੀਮਤ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਗਾ
ਕੇ ਆਖੇ, ਕੀਹਨੇ ਮਾਰਿਆ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ?..
ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਸੋਹਣਾ ਵੇਰਾ
ਉਤਰੇਗਾ ਮਨ ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਤੇ...
ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ।

ਬਸ ਇਹੀ ਕੁਝ ਚੋਣਵੇਂ ਪਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਰੁਮਾਨੀਅਤ
ਨੂੰ, ਹਸੀਨਗੀ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਮਾਣਦਾ ਹੈ...
ਬਹੁਤ ਕਰੀਬ ਤੋਂ । ਬੰਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ
ਪਲ ਉਧਾਰੇ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ
ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਲੁਕੇ
ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ ਕਾਬਲ
ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

ਹਰ ਸਖਸ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਲੇਚਦਾ ਹੈ ।
ਹਰ ਬਸ਼ਰ ਐਸੇ ਪਲਾਂ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਣਨਾ
ਲੋਚਦਾ ਹੈ । ਇਹ ਲਮਹੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਧਾਰੇ
ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ । ਬਸ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਨ
ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਪਲਾਂ ਨਾਲ ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਮਨ-
ਮਨੋਤੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ । ਮੁੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ
ਪਿੜ ਵਿੱਚ ਗਰਜਣ ਲਈ ਬੋੜਾ ਜਿਹਾ ਕੁਝ ਕੇ
ਮੁੜ ਤੋਂ ਠਿੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ । ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
ਕਿ,

ਜ਼ਰਾ ਠਹਿਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਏਂ ਠਹਿਰ...

ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਪ੍ਰੇ ?)

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅੱਜ
ਦਾ ਦੌਰ ਕਾਹਲੀ ਦਾ ਦੌਰ
ਹੈ। ਮਨੁਖ ਹਰ ਸ਼ੇਅ ਹੂੰ
ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਆਂ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਉਸੇ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਇੱਕ
ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ
ਨਿਆਂਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਹੁਤ ਲੋਟ-ਲਤੀਫੀ ਦਾ
ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ। ਕਿੰਗ ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਬਰ ਨੇ
16 ਅਪ੍ਰੈਲ 1963 ਨੂੰ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੇ
ਬਰਮਿੰਘਮ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਅਲਬਾਨਾ
ਜੇਹਲ ਵਿਚੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਇਕ ਪੱਤਰ
ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ, “justice delayed is
justice denied.”

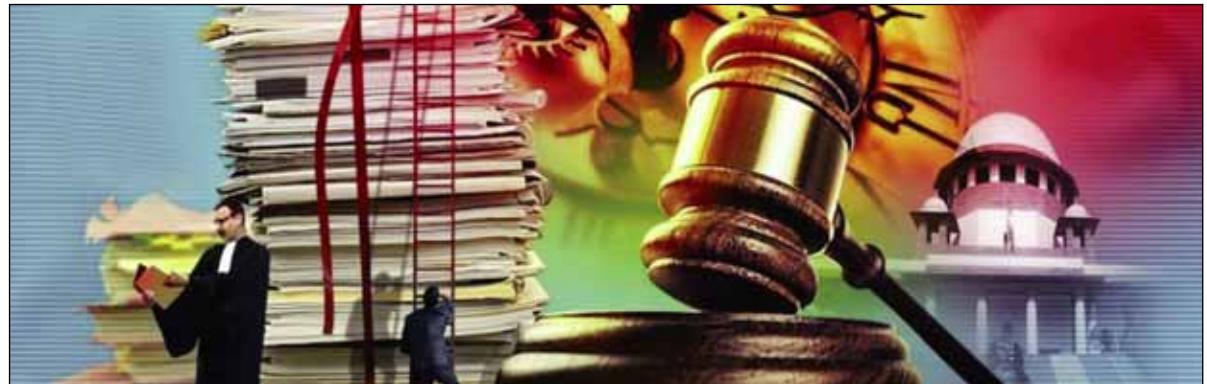
ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਹੀ ਗਈ ਉਕਤ
 ਪੰਗਤੀ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨਿਆਂਇਕ
 ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
 ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜਾਂ ਹੋ ਰਹੀ
 ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਬੋਹੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ
 ਇਨਸਾਫ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ
 ਦਾ ਪ੍ਰਯਮ ਕਾਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ
 ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਕਰਕੇ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕੀਤਾ
 ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ, ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ
 ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ
 ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਤਾਰੀਖ ਪੇ ਤਾਰੀਖ” ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਖੱਜਲ ਖਹਾਬ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ , ਉਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦਰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੇ ਚੱਕਰਵਿਉ ਵਿਚ ਫਸਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬੇਸਕੀਮਤੀ ਸਾਲ ਵੀ ਭੱਠ ਵਿਚ ਝੋਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਇੰਜ਼ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇਣ ਤੇ ਮੁਸਰਮਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਨਾਮ ‘ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦੀ ਲੰਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਚੱਕਰਵਿਉ ਵਿਚ ਫਸਾ ਕੇ ਸਾਲਾਂ ਦਰ ਸਾਲ ਕਚਿਹਰੀਆਂ ਵਿਚ ਖੱਜਲ ਖਰਾਬ ਕਰਕੇ ਵਕਤ ਰੋੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜਰੂਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ
ਤਾਰੀਕਾਂ ਪਾ ਪਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ
ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਹੈ
ਪਾਸੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ
ਫਰਸਟਟੇਸ਼ਨ ਤੇ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਆਸ
ਘਟਣ ਲਗਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੋਂ ਉਸ
ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਠਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਪੀੜਤ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਨਖਿੱਧ ਸੌਚ ਭਾਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ
ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ
ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜੇਕਰ ਪੀੜਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ
ਆਤਮਘਾਤੀ ਸੋਚ ਹਾਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ
ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਈ ਵਾਰ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ
ਵੀ ਨਿਵਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਖਿਚਣ ਦਾ ਦੂਜਾ
ਦੁਰਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ
ਵਿਅਕਤੀ ਖੁੱਲੇਆਮ ਪਬਲਿਕ ਵਿਚ ਵਿਚਰ
ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ

ਇਸ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਬੰਦੇ ਬਿਰਖ ਹੋ ਗਏ !!

ਉਸ ਦਾ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦਾ ਤੇ
ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ
ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਬਦਸ਼ੁਰ ਜਾਰੀ
ਰੱਖੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਸਹੀ ਹੈ
ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਮਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ
ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਕੇ
ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੁ ਘੱਟਾ ਪਾ ਕੇ ਉਸਦੇ
ਬਚ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਚਾਨੁਸ
ਵਧੇਰੇ ਮਿਲਣਗੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਵਿਚ
ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਏਗਾ ਤਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅੰਧਾ ਹੈ,
ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਨਿਆਂ ਨਾਲ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼
ਨਹੀਂ ਬਲ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਭ ਗੋਰਖ
ਧੰਧਾ ਹੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦਾ
ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਜੱਜਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ
ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ
ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਕਿੰਗ ਮਾਰਟਿਨ ਲੁਥਰ
ਦੁਆਰਾ ਕਰੇ ਗਏ ਉਕਤ ਬੋਲ ਹੀ ਹਨ, ਦੂਜਾ
ਅਸਰ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਭੋਸ਼ਾ
ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਣਾ, ਤੀਜਾ, ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਾ
ਕਾਬਲੀਅਤ ਜਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵੱਲ
ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਤਾਰੀਕ ਦਰ
ਤਾਰੀਕ ਪਾ ਕੇ ਸਮਾਂ ਰੇਹੜੀ ਕਰੀ ਜਾਣਾ,
ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ
ਤਾਰੀਕ ਉੱਤੇ ਹਾਜਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪੀੜ੍ਹਤ ਜਿਥੇ
ਕਿਰਾਏ ਭਾੜੇ ਖਰਚਕੇ ਪੇਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,
ਉਥੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜਾਮ ਵੀ
ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾ ਦਿਨ ਵੀ ਭੁੱਖਾ
ਪਿਆਸਾ ਰਹਿਕੇ ਕਚਿਹਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕਾਠ
— ਹੈ।

ਮਨੁਦਾ ਹ।
ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ
ਵਧੇਰੇ ਤਾਰੀਕਾਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ?
ਦਰਅਸਲ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹੋ
ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾ ਵਿਚੋਂ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਫਰੀ
ਘੱਟ ਹੋਣਾ, ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ
ਵਧੇਰੇ ਹੋਣਾ, ਪ੍ਰਤੀ ਕੇਸ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ
ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਕ ਦੋ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ
ਕਰਕੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਕਾਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ
ਜਾਣੀਆਂ, ਕੇਸ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ
ਧਿਰ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਜੂਦ ਕਰਕੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ
ਜਾਣਾ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ, ਜੱਜ ਦਾ
ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਹੋਣਾ, ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਦਾ ਬਿਮਾਰ ਹੋ
ਜਾਣਾ, ਗਵਾਹੀਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਣ ਵੀ ਤਾਰੀਕਾਂ
ਦਾ ਹਰਜਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ
ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦੀ ਬਹਿਸ, ਸਮੇਂ ਦਾ

ਬਹੁਤ ਹਰਜਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਚਿਹਰੀਆਂ ਦੀਆਂ
ਵੋਕੇਸ਼ਨ ਛਟੀਆਂ ਜੱਭਾਂ ਦੇ ਤਸਾਊਲੇ ਕੇਸ਼ਾਂ

ਦੇ ਇਕ ਤੋਂ ਦੂਸਰੀ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਤਬਾਦਲੇ
ਕਿਸੇ ਮਹੱਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦ
ਕੰਮਕਾਜ਼ ਠੱਪ ਹੋ ਜਾਣਾ ਆਇ। ਮਰਹੂਮ
ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ੇਅਰ ਹੈ ਕਿ,

ਇਸ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਬੰਦੇ ਬਿਰਖ ਹੋ ਗਏ
ਫੈਸਲੇ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸੁਕ ਗਏ।

ਆਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਜੜ ਘਰੀ ਜਾਣ ਹੁਣ,
ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੀਕ ਏਥੇ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣਗੇ
ਵਾਸਤੀ ਅਧਾਰਾਂ ਵੇਂ ਕਾਨੂੰ ਬੰਨ

ਉੱਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੀ ਉਕਤ ਬਹੁਤ ਹੋ
ਤਲਖ ਅਤੇ ਵਿੱਡਬਣਾਂ ਭਰਪੂਰ ਕਾਵਿਕ
ਟਿੱਪਣੀ ਸਮੁੱਚੀ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ
ਕੱਚਾ ਚਿੱਠਾ ਜਾਹਿਰ ਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ
 ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਜੱਜ ਅਤੇ ਉਚ ਆਹਦਿਆਂ ‘ਤੇ
 ਬੈਠੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ
 ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਿਆਂ ਵਿਚ
 ਦੇਰੀ ਦਰਸਾਲ ਕਿਸੇ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨਾਲ
 ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਬੇਧਨਸਾਫ਼ੀ ਦਾ ਹੀ ਦੂਜਾ ਨਾਮ
 ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਮਨਾਥ ਕੌਰਵਿੰਦ ਨੇ 6 ਮਾਰਚ 2021 ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੱਗ ਲਪੁਰ ਸਹਿਰ ਵਿਖੇ All india state judicial directors retreat ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ “ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ।”

ਕੁਕਾਵਣਾ ਨੂੰ ਢੂਰ ਕਰਕ ਪੂਰਾ ਕਾਤਾ ਜਾ
ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲਦੀ
ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਆਪਕ
ਨਿਆਂਇਕ ਸਿਖਲਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਡੀਆ
ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਦਾ
ਉਪਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ
ਹੈ। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ
ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪਰਿਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ
ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂਵਿੱਚ ਹੀ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ
ਮੁਕੱਦਮੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ
ਵਿਆਪਕਬਦਲਾਅ ਅਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ
ਸਮਾਂ-ਬੱਧ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੇ
ਜੱਜਾਂ ਲਈ ਵੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜ
ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਅੱਪ-ਟੂ-ਡੇਟਿੰਗਾਅਨ
ਰੱਖਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ਭਰ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ
ਸਮੇਂ ਕਿੰਨ ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲਟਕ ਕਰੇ ਕੇਸਾਂ

ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਜੱਜਾਈਚ ਐਲ. ਦਤੂ ਨੇ 2015 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ “ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ‘ਤੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੈਅ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ ਲਟਕਦਾ ਨਾ ਰਹੇ ਪ੍ਰਿਗਾਣੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਹੱਦਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂਦੀ ਸੀਮਾ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ

ਸੁਣਵਾਈ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਚ
ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਵੱਧ
ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰਸ਼ਡੇ ਜੱਜ ਇਹ ਯਕੀਨੀ
ਬਣਾਉਣਗੇ ਕਿ ਸਰਵਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ
ਵੀ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਰੁਕੇ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜੱਜਾਂ
ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਮਕਬੁਲਿਆਂ ਦਾ ਹੋ

ਰਹੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਅਜ ਵੀ ਪਰਨਾਲਾ ਉਥੇ ਦਾ ਉਥੇ ਵਾਲੇ ਹੀ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਕੁੱਝ ਦੋਸਤ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਜੱਜ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜਿਥੇ ਜੱਜਾਂ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਕੁ ਮਿੰਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਵਧਦੇ ਬੋਝ ਹੇਠ ਦੱਬੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਸਤਨ, ਹਰੇਕ ਜੱਜ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਜਲਦਬਾਜੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਲਝਣਾਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਅ ਬਹੁਤ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤੇ ਮਾਮਲੇ ਸਹੀ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੱਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅੱਗੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਅਪੀਲਾਂ ਬਣਕੇ ਲੰਮਾ ਸਮਾ ਲਟਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬਹੁਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜ਼ਿਲਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਤਾਰੀਕ ਪੇ ਤਾਰੀਕ ਫਿਲਮੀ ਡਾਇਲਾਗ ਦਾ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਬਣ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲਟਕਦੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਅੱਗਾ ਦੌੜ ਤੇ ਪਿੱਛਾ ਚੌੜ ਵਾਲੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸਫ਼ਾ 56 ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

55 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਇਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਜੱਜ ਇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੰਸਤਨ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਵਧੀ ਢਾਈ ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਸੀਮਤਕਾਰੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅੰਸਤਨ ਅਧਿਕਤਮ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਸਿਰਫ 15 ਮਿੰਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀਵਿੱਚ, ਇਹ ਅੰਦਰਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਰ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ 2 ਤੋਂ 15 ਮਿੰਟ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈਸ਼ਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੋਂ ਨਿਆਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮੰਜ਼ਲ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਢੂਰ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਥੇ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ 3 ਕਰੋੜ 77 ਲੱਖ ਕੇਸ ਪਿਛੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਕ ਬਹਿਰਾਮ ਪੁਰ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਕੇਸ ਭਾਰਤੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 19 ਜਨਵਰੀ 1948 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਵੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਚਾਰਾ ਜੋਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਦੀ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਮੈਡਿਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਭਾਗ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸੇ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨੀ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਿਲਗੇਗਾ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬੋਲ ਅਰਜੀ ਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿਰ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਕ ਸਧਾਰਨ ਕੇਸ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਗਲਤ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਲਗਭਗ 8000 ਕੇਸ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾ ਵਜੂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿੰਦਗੀਆਂ ਨਾਲ ਖ਼ਿਲਵਾੜ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੁਕਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਵਧਾ, ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਦੂਰੀ, ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਇੱਕਰੋਗ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਹਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਅਜੇ ਤਕ ਲਾਈਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਵੇਖੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 73 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਕ ਜੱਜ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਨੁਪਾਤ ਸੱਤ ਗੁਣਾਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹਰੇਕ ਜੱਜ ਵਿੱਚ ਅੰਸਤਨ, 1300 ਕੇਸ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋਨਿਆਂ ਦੀ ਆਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ।

ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਚੰਦਰ ਦਾ

ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ

ਉਲਟੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਆਏ

ਅੱਜ ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਸਬਜੀ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਸਬਜੀ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਬਜੀ ਵਾਲਾ ਬਿਹਾਰੀ ਆਪਣੀ ਸਬਜੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਆਏ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗੇ, ਭਈਆ ਜੀ ਆਪ ਕੇ ਪਾਸ ਕੋਈ ਕਾਮ ਹੈ, ਦੁਕਾਨ ਕੇ ਲੀਏ ਬੰਦੇ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਬਿਹਾਰੀ ਸਬਜੀ ਵਾਲੇ ਵਲੋਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਬੰਦਾ ਪੂਰਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਸਾਰੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲ ਯਾਦ ਆ ਗਏ 'ਉਲਟੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਆਏ', ਕਿ ਵੇਖੋ ਬਿਹਾਰੀ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਆਏ ਸੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਆ ਕੇ ਕੰਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਅੱਜ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਬਣ ਗਏ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਨੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਬੋਲਣਾ ਛੱਡ ਕੇ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲ ਕੇ ਕੰਮ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਈ
+91 98880 23226

ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਈਟ ਕੋਰਟ ਤੇ ਫਾਸਟ ਟਰੈਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਆਂਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲੇਗਾ।

ਚਲਦੇ ਚਲਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੈ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਕੁ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ-

ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ 28 ਲੱਖ ਕੇਸ ਵਿਚਾਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ

* * * * *

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਝੂਠੀਆਂ, ਜਾਅਲੀ ਅਤੇ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੀਡੀਆ ਸੱਚ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਰਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਲਤ-ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰਚਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਇੰਝ ਮੀਡੀਆ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਜਿਹੜੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਟੈਲੀਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨੀਕ ਦੇ ਸਾਲਾਹਕਾਰ ਨਾਹਿਦ ਇਸਲਾਮ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਗਲਤ ਖਬਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਸੱਚ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਈ

ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਬੰਗਲਾਲੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਧੇਰੇ ਢਾਕਾ ਤੋਂ ਛਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਚੈਨਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੀ ਟੀ ਵੀ ਵੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ। ਬੀ ਟੀ ਵੀ ਅਰਥਾਤ ਬੰਗਲਾਲੀ ਟੀ ਵੀ। ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1964 ਵਿੱਚ ਪੀ ਟੀ ਵੀ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਬੰਗਲਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇਹ ਸੱਤ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨੈਟਵਰਕ ਹੈ।

ਰੇਡੀਓ ਨੂੰ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਬੇਤਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਈਸੈਂਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚੈਲਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਖ ਦਫ਼ਤਰ ਰਾਮਪੁਰਾ ਵਿਖੇ ਹਨ।

1971 ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਪੀ ਟੀ ਵੀ ਵੀ ਨੇ ਵੱਡੇ ਟੀ ਵੀ ਵੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਚਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵੱਡੇ ਗੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਬੀ ਟੀ ਵੀ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਹਨ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹਨ। ਸੱਤ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਮੁਖ ਲੋੜ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸਾਂਚ ਕਰਨਾ ਤੇ ਆਮ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਅੰਤਿਮ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣੀ ਪਈ ਹੈ।

ਤੇ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਆਪਾ ਧਾਪੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ 19 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਬੰਦ ਰਿਹਾ।

ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਬਾਬਦ 18 ਅਗਸਤ 2024 ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨਾਹਿਦ ਇਸਲਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਮੀਡੀਆ ਦਾ ਹਰੇਕ ਅਦਾਰਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਰੇਡੀਓ ਹੈ, ਅਖਬਾਰ ਹੈ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਹੈ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੰਚ ਹਨ, ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਕਟ ਦੀ ਕਵਰੇਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਕਈ ਸਮਾਜਕ, ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਹੈ, ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਹਨ, ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਹਨ। ਸੱਤ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਮੁਖ ਲੋੜ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸਾਂਚ ਕਰਨਾ ਤੇ ਆਮ ਜਨ-ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਅੰਤਿਮ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣੀ ਪਈ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਿਜਲੀ ਆਈ...

ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਰਪੁਰਾ

ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੀਆਂ ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਨਾਲ ਚਮਕਦੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਲੋਂ ਦੇਖਿਆਂ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਦੀਵਾਲੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਵਿਤਰ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਪਾਵਨ ਜਲ ਵਿੱਚ ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਨਾਲ ਚਮਕਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੁਨਿਹਰੀ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਦੀਪਮਾਲਾ ਕਰਕੇ ਰੁਸ਼ਨਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾ ਚੱਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਦੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਲਬਾਂ ਨਾਲ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੋਈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਪਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਜਗੀਏ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਿਜਲੀ ਕਦੋਂ ਆਈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਮਗੜੀਆ ਬੁੰਗੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਕੋਨੇ, ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਅਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਦੇਗ ਦੀ ਪਰਚੀ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਨੁਕਰ ਵਿੱਚ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਿਸਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਖੰਬੇ ਅਜੇ ਵੀ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹੀ ਖੰਬੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਲਬਾਂ ਜਗਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪਰਿਕਰਮਾਂ ਅੰਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਜਲੀ ਵਾਲੇ ਬਲਬਾਂ ਸੰਨ 1898 ਵਿੱਚ ਜਗ ਗਏ ਸਨ ਜਦੀਕਿ ਪੰਥ ਦੀ ਰਾਇ ਨਾ ਬਣਨ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੋਣ ਲਈ ਕਰੀਬ 32 ਸਾਲ ਲੱਗ ਗਏ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਸੰਨ 1930 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੋ ਸਕੀ।

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਨਿਹਰੀ ਇਤਿਹਾਸ' ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਨ 1897 ਨੂੰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਜਨਰੋਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਰਦਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਪਰਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਲਬਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕਈ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੋ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਸੰਨ 1930 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਲਬਾਂ ਜਗ ਸਕੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਜਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਠ ਪਹਿਰੀ ਘਿੜੀ ਦੀ ਜੋਤਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੌਮ ਦੀਆਂ ਬੱਤੀਆਂ ਵੀ ਜਗਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਮਹਾਂਵਾਕ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਦੋ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੋਹੋਂ ਪਾਸੀਆਂ ਚਾਂਦੀਆਂ ਦੀ ਦੋ ਤਸਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਚੀ ਮੌਮ ਦੀਆਂ ਬੱਤੀਆਂ

ਜਗਾ ਕੇ ਨੇੜੇ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਨੁਣ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ।

ਜਦੋਂ ਬਾਮਸ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਬਲਦ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਲਬਾਂ ਨਾਲ ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਫਰੀਦਕੋਟ ਦਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਧਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਨ ਨਾ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1897 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੱਗੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਕੌਲ ਇੱਛਾ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਚਾਨੁਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ 25000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ 25000 ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਇੰਜਨ ਤੇ ਜਨਰੋਟਰ, ਖੰਭੇ, ਤਾਰਾਂ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਾ। ਸੰਨ 1897-98 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰੋਵਰ ਦੀਆਂ ਪਰਿਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰੋਵਰ ਦੀਆਂ ਹੁਕਮਨਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤੱਕ ਤੇ ਚਾਰ ਖੰਭੇ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਹਰ ਬਾਹੀ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਗੱਡੇ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕੁਲ 8 ਖੰਭੇ ਸਨ। ਚੋਹਾਂ ਕੋਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਰਮਿਆਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਖੰਭਾ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨ ਢਿਉਂਦੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਖੰਭੇ ਉੱਤਰੀ 'ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਢਿਉਂਦੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਠਸਠ ਘਾਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਰਾਂ ਵਾਲੀ ਢਿਉਂਦੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਲ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਰਕਰਮਾਂ ਚੌੜੀਆਂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ 8 ਖੰਭਿਆਂ ਵਿੱਚ 5 ਖੰਭੇ ਉੱਖਾੜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਉਹ ਜਿਸਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਖੰਭੇ ਅਜੇ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਮਗੜੀਆ

ਬੁੰਗੇ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਕੋਨੇ, ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਦੇਗ ਦੀ ਪਰਚੀ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਦੀ ਨੁਕਰ ਵਿੱਚ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਲੋਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲੋਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਜ੍ਹਦਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ 'ਰੌਸ਼ਨੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ' ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵੱਲੋਂ 50 ਰੁਪਏ ਮਹਾਵਾਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਐੰਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਸੰਨ 1897 ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਜਗਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਮੌਕੇ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਫਿਟਿੰਗ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ।

ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ :-

1. ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਰਿਯਾਦਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

2. ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਬੇਕਸਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਿਖੇ ਬਿਜਲੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

3. ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜਨਰੋਟਰ, ਲੈਪ ਤੇ ਤਾਰ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਖਰੀਦ ਦੇਣਗੇ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਖਰਚ ਕਿੱਥੋਂ ਆਵੇਗਾ?

4. ਮੱਕੇ 'ਚ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ, ਸੇਟ ਪੀਟਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ, ਸੇਟ ਪਾਲ ਤੇ ਵੈਸਟ ਮਨਿਸਟਰ ਐਬੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5. ਮਹਿੰਗੀ ਅਤੇ ਮਗਰਬੀ (ਪੱਛਮੀ) ਰੌਸ਼ਨੀ ਸਰਵਾਹ ਅਨੁਚਿਤ ਹੈ।

6. ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਪੂਰਬੀ ਰੀਤ ਅਨੁਸਾਰ ਘੀ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਅੱਛੀ ਉੱਤਮ

ਹੈ।

7. ਸ਼੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਕੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਬੀਚ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਬਿੱਤੀ ਕੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਕੇ ਆਗੇ ਔਰ ਕੋਈ ਰੌਸ਼ਨੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਤੀ।

8. ਇੱਕ ਤੱਥਲਾ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਿਜਲੀ ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਹਾਨੀ ਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗੀ।

9. ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਲਾਉਣੀ ਬੇ-ਫਾਇਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ।

10. ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਕਰਾਉਣੀ ਹੈ।

11. ਏਨੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਬਿੱਤੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਜਿੰਮੇਗੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਲਾਉਣੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ। ਇਧਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪਰਕਰਮਾਂ, ਪੁਲ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ ਵਿੱਚ ਜਗਦੇ ਬਲਬਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਬਦਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲੋਕਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਜ੍ਹਦਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਜਗਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੀਪ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵੱਲੋਂ 50 ਰੁਪਏ ਮਹਾਵਾਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਐੰਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

1 ਸਤੰਬਰ 1929 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਲੋਕਾਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮਦਾਸ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਬੇਕਸਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਿਖੇ ਬਿਜਲੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਸਾਲ 1929 ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਉਪਰੋਕਤ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਜਗ ਪਈ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਨ 1930 ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤੱਕ ਤੇ ਚਾਰ ਖੰਭੇ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਹਰ ਬਾਹੀ ਅਤੇ ਬਲਬਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤੱਕ ਤੇ ਚਾਰ ਖੰਭੇ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਹਰ ਬਾਹੀ ਅਤੇ ਬਲਬਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤੱਕ ਤੇ ਚਾਰ ਖੰਭੇ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਹਰ ਬਾਹੀ ਅਤੇ ਬਲਬਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਜਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤੱਕ ਤੇ ਚਾਰ ਖੰਭ

ਸਿਲੈਕਟ ਹੋਏ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੈਫੈਸਰਾਂ ਦਾ ਉਲੱਝਿਆ ਮਸਲਾ ਸਰਕਾਰ ਹੱਲ ਕਰੋ

ਮੇਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ

ਮੋਬ. 9463553962

ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਗਿਰ ਚੁੱਕੇ ਮਿਆਰ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਿਨਿਕ ਅਹਿਮ

ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੱਭੀਰਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਅੰਦਰ ਦੋ ਦਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੈਫੈਸਰਾਂ ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਜੋ ਕਿ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਢਾਹ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਰੀਬ 63 ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇੱਕ ਖਬਰ ਮੁਤਾਬਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ 1990 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਫੈਸਰਾਂ ਦੀਆਂ 1873 ਰੈਗੂਲਰ ਆਸਾਮੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਨ। ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਕਾਲਜ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕਈ ਵਾਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਪੋਸਟਾਂ ਨਵੀਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ 1500 ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਪੱਕੇ ਪ੍ਰੈਫੈਸਰ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤੇ ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ, ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ, ਠੇਕ ਆਧਾਰਤ ਕਾਲਜ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੈਸ਼ਨ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਅੰਕ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅੰਕਾਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਟੀਰੀਂਗ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਦੋ ਦਾਹਿਕਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ/ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀ ਵਜੋਂ ਦੇਣ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸਾਰੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਆ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਉਪਰਤ ਇਸਤਿਹਾਰ 'ਚ ਇਕੱਲੇ 'ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਤਜਰਬੇ' ਦੀ ਸਬਦਾਵਲੀ ਨੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਕਈ ਉਲੱਝਨਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧੀਨ ਚਲ ਰਹੇ ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਸਕਵੂਲਿੰਗ ਸਮੇਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਰਿੱਟ ਪਾ ਕੇ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਆ 'ਚ ਰੋਕ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਅਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ।

ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰੈਗੂਲਰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੈਫੈਸਰਾਂ / ਪ੍ਰੈਫੈਸਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਤੇ ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਡਿੱਗ ਰਹੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 19 ਅਕਤੂਬਰ 2021 ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ 1158 ਆਸਾਮੀਆਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 1091 ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੈਫੈਸਰਾਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਭਰਨ ਦਾ ਇਸਤਿਹਾਰ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਹ ਭਰਤੀ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸੇਲਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਭਰਤੀ ਨਿਰੋਲ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ 45 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸਤਿਹਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਆ ਮੁਤਾਬਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ, ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ, ਠੇਕ ਆਧਾਰਤ ਕਾਲਜ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੈਸ਼ਨ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਅੰਕ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅੰਕਾਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਲੈ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਟੀਰੀਂਗ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਦੋ ਦਾਹਿਕਾਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਗੈਸਟ ਫੈਕਲਟੀ/ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀ ਵਜੋਂ ਦੇਣ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਸਾਰੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਆ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਉਪਰਤ ਇਸਤਿਹਾਰ 'ਚ ਇਕੱਲੇ 'ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜ ਦੇ ਤਜਰਬੇ' ਦੀ ਸਬਦਾਵਲੀ ਨੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਕਈ ਉਲੱਝਨਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਧੀਨ ਚਲ ਰਹੇ ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਸਕਵੂਲਿੰਗ ਸਮੇਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਰਿੱਟ ਪਾ ਕੇ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਆ 'ਚ ਰੋਕ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਅਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ।

ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਦੀ ਭਰਤੀ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਨਵੀਂ ਨੌਕਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਕੰਮ ਉੱਚ-ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸ਼ੈਸ਼ਨ ਦੇ ਤੱਕ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਸੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਿਸਟਾਂ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਪਾ ਕੇ ਸਾਈਟ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਹੋ ਕੇ ਆਉਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਸਟਾਂ ਦੇ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸਿੰਤਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਹ ਲਿਸਟਾਂ ਜਾਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਸਕੂਲਾਂ / ਕਾਲਜਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲਰ ਜਾਂ ਐਡਹਾਕ ਤੌਰ ਤੇ ਡਾਊਟੀ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਜੁਆਇਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਹੁਣ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਈ ਵਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੋਚ ਕੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀ ਵਜੋਂ ਦੇਣ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸੋਚ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਾਵੇਂ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਕਿਉਂਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਸਟੇਟਸ ਸੇਟ ਤੋਂ ਉਪਰਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪੱਕਾ ਮੌਜੂਦਾ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ ਪਰ ਪਰਨਾਲਾ ਉਥੇ ਦਾ ਉਥੇ ਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸੋਚ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਸਟੇਟਸ ਸੇਟ ਤੋਂ ਉਪਰਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਭਲੀਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਹਿਰਾਂ ਵਿਖੇ ਪੀੜ੍ਹਤ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਸਾਂਤਮਈ ਰੋਸ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੋਠੀ ਅੱਗੇ ਰੋਸ ਰੈਲੀ ਕੱਚ ਕੇ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਾਦਾਰ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਉਪਰਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਲਈ ਹਾਂ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ 16 ਸਤੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਆ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਮਿਲੀ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸਫਾ 60 ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

59 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਸਦਕਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ 1158 ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਮਿਲਦੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ। ਇਸ ਕੋਰਟ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਤਾਂ ਰਿੱਟਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ, ਨਾ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਇਸ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਉੱਪਰ ਖਰਚੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਬੜੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜਵਾਬਦਾਵਾ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਸੁਣਵਾਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅੱਗੇ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਕੁਝ ਸਿਲੈਕਟ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਲਾਟ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕਾਲਜਾਂ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਕਦਵਾਉਣ ਦੇ ਮਹਿਕਮੇ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਨਵਾਂ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਲ 462 ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਮੰਨ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਨਖਾਹ ਵਖ-ਵਖ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਖਾਲੀ ਪੇਸਟਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਦਵਾਉਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੁਣ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਬੇਜ਼ਗਾਰ ਹੋ ਕੇ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ 'ਚੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹਨ ਕਈਆਂ ਨੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਨ ਵਰਗੀ ਲੇਣ ਹੋਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਕਿਵੇਂ ਭਰਨਗੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਧੇ ਸਫਲ

ਅੰਡਵੇਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਮਾਂ ਲੰਘਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕੋਈ ਲੋਕ ਹਿਤ ਲਈ ਠੋਸ ਪੇਰਵਾਈ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜਵਾਬਦਾਵਾ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਸੁਣਵਾਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅੱਗੇ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਜੋ ਕੁਰਸੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਉਹ ਲਾਗੇ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਏ।

ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਰਾਹਤ ਦੇਵੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਅਗਰ ਰਿੱਟਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੇਸ਼ਲੇ ਤੇ ਛੱਡ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਐਡੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀਮਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨੇਪੜੇ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਰਤੀ ਨਿਰੋਲ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਐਨੀ ਜਲਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਅਜੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਲੈਕਟ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਦਿਆਨਤਾਰੀ ਨਾਲ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਵਾ ਲੈਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿਓ

ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨੇਤੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਅਕਾਵਾਰ ਖੜੀਦ ਕੇ ਪੜ੍ਹੋ ਜੀ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨੇਤੇ ਅਕਾਵਾਰ ਖੜੀਦ ਕੇ ਪੜ੍ਹੋ ਜੀ ਹੋਣਾ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਫੋਨ ਨੰਬਰ: 01332 372851

ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਅਬਿਆਣਾ ਕਲਾਂ
98 78111445

ਬੁਢਾਪਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਜਰਬਿਆਂ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਗੁਖਲੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਫਸੋਸ ਅੱਜ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਕੇ "ਅਪਣੀ ਅਕਲ ਬੇਗਾਨੀ ਮਾਇਆ ਵੱਡੀ" ਦਾ ਬੇਹੁਦਾ ਸ਼ਬਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਕਿਲਕਾਰੀ ਤੋਂ ਮਰਨ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖ ਤਕਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾ ਚੜ੍ਹਾ ਦੇਖਦਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੜਾਅ ਬਰਪਨ, ਜਵਾਨੀ ਅਤੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਨਾਵੇਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਪਵਿੱਤਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੇ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

ਬਾਲ ਜੁਵਾਨੀ ਅਤੇ ਬਿਰਧਿ ਫੁੱਨਿ

ਤੀਨਿ ਅਵਸਥਾ ਜਾਨਿ

ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਅਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਖਾਸ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਲਪਨ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਆ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੁਢਾਪਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤਲਾ ਪੜਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸਰੀਰਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਮੱਧਮ ਤੋਂ ਅਸਥ ਹੋਣ ਤੱਕ ਚਲੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਨਸਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗੁਲਾਮੀ ਬੁਢਾਪੇ ਨੂੰ ਬੁੱਕਲ ਵਿੱਚ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਹਰਪ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਖੁਰਾਕ ਨਾਲ ਬੁਢਾਪਾ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਕਲੁਕੁ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਕੋਈ ਉਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਚੱਲਦੀਆਂ

ਬੁਢਾਪਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ

ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰੱਜ ਕੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਕੁਝ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਲਈ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਬੁਢਾਪਾ ਸੰਖਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਢੁੱਲਵਾੜੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਤੰਗੀਆਂ ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਕੱਟੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਹਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਇਹ ਇਕੱਲਤਾ ਹੰਦਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਹਿਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬੁਹੇ ਉੱਤੇ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਈ ਵਾਰ

ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੁਢਾਪਾ ਰੋਟੀ, ਚਾਹ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਲਈ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰੀ ਭੋਗਦਾ ਹੈ। ਬੁਢਾਪਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਚੇਤੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਹੋ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜੋ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਵਾਰ ਵਾਰ ਗਰਾਈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਪਛਤਾਵਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਪਨ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਮਨ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ।

ਕਰਦਾ। ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਮਨ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਖਿਰ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਜੱਲ੍ਹਣ ਨੇ ਇਉਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ:-

ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਦੱਗੇ ਚਾਰੇ,
ਵੱਡੇ ਹੋਏ ਹਲ ਵਾਹਿਆ,
ਬੁੱਢੇ ਹੋ ਕੇ ਮਾਲਾ ਫੇਰੀ,
ਰੱਬ ਦਾ ਉਲਾਂਭਾ ਲਾਹਿਆ

ਪੁਰਾਨ ਸਮੇਂ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਘਰ ਦੀ ਵਾਂਗਡੋਰ ਵੀ ਸਾਂਤਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਬੁਢਾਪਾ ਰੁਲਦਾ ਤਾਂ ਆਮ ਵੇਖਿਆ ਪਰ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬੁਢਾਪਾ ਲੱਭਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ 1991ਨੂੰ ਬੁਢਾਪਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਹਾਰਵਰਡ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬੁਢਾਪੇ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ ਮੰਨਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਬਲਵਾਨ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਵਾਲਾ ਮੁਲਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨਤਾ ਹੈ। ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਮੁੰਹ ਚਿੜਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਬੁਢਾਪਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ, ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਕੇਦਾਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਰੁੱਤਬਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚਾਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੋਜ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀਆਂ ਤ੍ਰਾਸਦੀਆਂ ਦਾ ਸੂਰਜ ਛੁੱਬ ਜਾਵੇਗਾ।

Ascent from Humility to Nobility: A Story of Guru Ram Das Ji

Kirpal Singh
Wellington, New Zealand

In Sikhi, Guru's Nadr (Grace) is a paramount blessing in moving on the Spiritual Path. Life of Guru Ram Das Ji is a solid example and product of blessings of Guru Amar Das Ji. Is this not a miraculous that Bhai Jetha an ordinary poor young boy who used to sell boiled black chick-peas eventually became the 4th Sikh Guru? He not only left behind spiritual wealth but also financial/economic wealth as well? How can we explain this feat otherwise?

Guru Ram Das Ji's spiritual transformation leading to a rise from a blue collar worker to Gurudom in Sikhi provides an insight into his selfless unflinching Guru-Seva, obeying his Guru's commands and trust and faith in Naam (Waheguru) to attract Budh-bibek/ Sohjee/ Gurmat with the help of Divine grace/ nadr/ kirpa/ gurparsad.

Guru Ram Das Ji's story fulfills the guiding truths given in the following Gurbani tuks:-

ਗੁਰ ਕੈ ਗਿਆ ਸੇਵਕ ਜੋ ਰਹੈ॥ ਗੁਰ ਕੀ ਆਗਿਆ ਮਨ ਮਹਿ ਸਹੈ॥ (Raag Gauhri M. 5, GGS. 286-17).

That selfless servant, who lives in the Guru's household, is to obey the Guru's Commands with all his mind

ਆਪਸ ਕਉ ਕਰਿ ਕਛੁ ਨ ਜਨਾਵੈ॥
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ੍ਨ ਰਿਦੈ ਸਦ ਧਿਆਵੈ॥

He is not to call attention to himself in any way. He is to meditate constantly within his heart on the Name of the Lord.

ਮਨੁ ਬੰਚੈ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਪਾਸਿ॥
ਤਿਸੁ ਸੇਵਕ ਕੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸਿ॥

One who sells his mind to the True Guru - that humble servant's affairs are resolved.

ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਹੋਇ ਨਿਹਕਾਮੀ॥
ਤਿਸ ਕਉ ਹੇਤ ਪਰਾਪਤਿ ਸੁਆਮੀ॥

One who performs selfless service, without thought of reward, shall attain his Lord and Master.

ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਕਰੇਇ॥
ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੇਵਕ ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਲੇਇ॥

He Himself grants His Grace, O Nanak, that selfless servant lives the Guru's Teachings. ||2||

The Grace of Guru and Waheguru did wonders on the

personality of Bhai Jaitha Ji in his spiritual transformation. On the literary side, Guru Ram Das Ji's composition Lavaan alone is par excellence - a story of his own Spiritual experience enumerated in four steps:- gathering of spiritual knowledge of Waheguru; seeing Him around; going into vairag on missing Him and finally staying in liv (Divine connectivity) with Waheguru. Lavaan reinforces the Spiritual Steps (Khands) prescribed by Guru Nanak Sahib in Jap Ji as well. Altogether, Guru Ram Das Ji has contributed in all 638 sbads, saloks and chandds in the Guru Granth Sahib.

It is wondrous as how Guru Ji without any formal education became an extraordinary visionary and full of management skills to do many things for the development of the Sikh Community. Today the hustling bustling city of Amritsar is known for 'Ram Das Sarovar' and Darbar Sahib (Golden Temple). Amritsar today houses Khalsa College, Guru Nanak Dev University and many other Colleges and Higher Educational Institutions that have produced so many scholarly professors, lecturers and researchers and numerous literary works since hundreds of years after Guru Ram Das Ji's spiritual legacy.

The apex body, SGPC, looking after the affairs of Gurdwaras in Punjab runs from the premises of Golden Temple complex with an exponentially growing annual budget rising to appox. Rs. 1200+ crores; a huge real estate and employing a large task force at different levels. What a remarkable vision for human resource management that Guru Ji left for us!.

Guru Arjan Dev Ji (a blessed son of Guru Ram Das Ji) has been a great gift to Sikhi who was instrumental in contributing the major portion of Gurbani and at the same time in compiling Adi Granth Sahib by incorporating spiritual writings of five Gurus and that of Bhagats and Mahapuraks to create an interfaith stage for spiritual growth.

A lot of individuals or heterogeneous groups of people have been/are interested in

interpreting/translating Gurbani with their inherent fundamental differences as wide as these: some accept the name 'Waheguru' others do not; some believe in Naam Japna others consider it superfluous; some believe in divine/guru's grace others do not believe in nadr/grace. However, there is very little done in experimenting to explore the validity of various steps of Lavaan (or Khands) using the knowledge and wisdom gained to ascend further into the successive climbing steps. The unfortunate part is that Lavaan Bani has been sidelined into an occasional/casual reading as part of Anand Karaj whereas its message is worth digesting on daily or at least weekly basis. I wish journey through Lavaan is considered seriously by Gursikhs as a sure path in climbing the Gurmat Spiritual Marg.

Bhatt Keerat acknowledges the Spiritual Wealth of Guru Ram Das Ji and pays a glowing tribute in the following pankti:-

ਇਕ ਅਰਦਾਸਿ ਭਾਟ ਕੀਰਤਿ ਕੀ ਗੁਰ
ਰਾਮਦਾਸ ਰਾਖਹੁ ਸਰਣਾਈ॥੮॥੫੮॥ (GGS. 1406-10)

Eik Aradhaas Bhaatt Keerath Kee Gur Raamdaas Raakhahu Saranaaee ||4||58||

Keerat the poet offers this one prayer: O Guru Raam Daas, save me! Take me into Your Sanctuary! ||4||58||

Yogi Harbhajan Singh (USA) named his ashram after Guru Ram Das Ji and lately the Punjab and Indian Governments befittingly renamed 'Guru Ram Das International Airport, Amritsar. Among the notable Gursikhs and by judging their contribution, Bhai Sahib Bhai Vir Singh Ji and Baba Iqbal Singh Ji (Baru Sahib) give ample demonstration of moving on the ladder of Lavaan in practical terms. I wish and hope there are many more in the footsteps of Guru Ram Das Ji.

I would urge the researchers in Sikhi (especially those holding Chairs on Sikhism in various universities in India and abroad) if they could include in their curriculum to explore deeply in areas such as Divine Nadr/Grace and Naam, which help transform an

individual from an ordinary person in to a devta.

Personally, I find the following message of Guru Ram Dass Ji torch bearing and very assuring in life:-

ਜਿਨ ਅੰਤਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ਤੇ
ਜਨ ਸੁਘੜ ਸਿਆਣੇ ਰਾਮ ਰਾਜ॥ (Raag Asa M. 4, GGS. 450-15).

Those whose hearts are filled with the love of the Lord, Har, Har, are the wisest and most clever people, O Lord King.

ਜੇ ਬਾਹਰਹੁ ਭੁਲ ਚੁਕਿ ਬੋਲਦੇ
ਭੀ ਖਰੇ ਹਰਿ ਭਾਣੇ॥

Even if they misspeak outwardly, they are still very pleasing to the Lord.

ਹਰਿ ਸੰਤਾ ਨੇ ਹੋਰੁ ਬਾਉ ਨਾਹੀ
ਹਰਿ ਮਾਣੁ ਨਿਮਾਣੇ॥

The Lord's Saints have no other place. The Lord is the honour of the dishonoured.

ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮ੍ਨ ਦੀਬਾਣੁ ਹੈ
ਹਰਿ ਤਾਣੁ ਸਤਾਣੇ॥੧॥

The Naam, the Name of the Lord, is the Royal Court for servant Nanak; the Lord's power is his only power. ||1||

The spirit of Humility of Guru Ram Das is an eye opener for us and is captured in his following verses:-

- ਹਉ ਮੂਰਖੁ ਕਾਰੈ ਲਾਈਆ ਨਾਨਕ
ਹਰਿ ਕੰਸੇ॥੩॥ (Raag Asa M. 4, GGS. 449-13).

Ho Moorakh Kaarai Laaeeaa Naanak Har Kanmae ||3||

I am just a fool, O Nanak, but the Lord has appointed me to perform His service. ||3||

- ਹਮ ਅੰਧੁਲੇ ਕਉ ਗੁਰ ਅੰਚਲੁ ਦੀਜੈ
ਜਨ ਨਾਨਕ ਚਲਾ ਮਿਲੰਥਾ॥੪॥੧॥ (Raag Jaitsiri M. 4, GGS. 696-8).

Ham Andhhulae Ko Gur Anchal Dheejai Jan Naanak Chaleh Milanthhaa ||4||1||

I am blind - O Guru, please let me grasp the hem of Your robe, so that servant Nanak may walk in harmony with You. ||4||1||

- ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ
ਪਾਖਾਣੁ ਡੁਬਤ ਹਰਿ ਰਾਖਾ॥੮॥੨॥ (Raag Jaitsiri M. 4, GGS. 696-14).

Jan Naanak Har Kirapaa Dhaaree Paakhaan Ddubath Har Raakhaa ||4||2||

The Lord has bestowed His Mercy on servant Nanak; He has saved the sinking stone. ||4||2||

ਇਨਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪਸੂਆਂ ਦੀ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਰਸਾਇਣਾਂ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ

ਡਾ. ਅਮਨਪੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ

H: 9653790000

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਅੱਜ ਇਕ ਬਿਰਾਤਾਂਤ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਵੱਧ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲੈਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਸਾਇਣ (ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰ) ਅਤੇ ਕੀਡੇ ਮਾਰ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕ ਇਹ ਸਚਾਈ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਏਥੇ ਕਿਸਾਨ ਪੈਦਾਵਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਆਦਾ ਪੈਦਾਵਾਰ ਲਈ ਫਸਲ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਉਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਅੰਸਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 90 ਕਿਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 223 ਕਿਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੈ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ 99 ਫੌ ਸਦੀ ਰਕਬਾ ਸੈਂਸ਼ੂ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਿਰਫ 40 ਫੌ ਸਦੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ 60 ਫੌ ਸਦੀ ਰਕਬੇ ਵਿੱਚ ਖਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਖੇਤੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਬਾਰਿਸ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਪੈਣੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਾਰਿਸ਼ ਅੰਸਤ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤਕਰੀਬਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅੰਸਤ ਨਾਲੋਂ ਡੇਢ ਗੁਣਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਣਕ ਦੀ ਅੰਸਤ ਪੈਦਾਵਾਰ 35 ਕੁਇੰਟਲ ਪਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੰਸਤ ਇਸ ਸਾਲ 52 ਕੁਇੰਟਲ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੀਡੇ ਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ/ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ 700 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਜਪਾਨ ਵਰਗੇ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 12 ਕਿਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈਕਟੇਅਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਰਸਾਇਣ ਬਾਇਓਡੀਗਰੋਡੇਬਲ ਹੈ ਭਾਵ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਲਾ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਮਾਦਾ ਅਸਰ ਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਜੇ ਕੋਈ ਗਲਤ ਰਸਾਇਣ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਰੋਤ ਕਿਸਾਨ ਵੱਲੋਂ
ਵਰਤੇ ਗਏ ਰਸਾਇਣ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ
ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀਵਰੇਜ
ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦਾ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਜੋ ਅੱਗੇ
ਜਾ ਕੇ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਗੰਦਾ
ਪਾਣੀ ਥੋੜ੍ਹ ਕਰਕੇ ਪਾਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਘਾੜਕ ਹੈ।

ਬਾਹਰਲੇ ਖਾਣੇ:- ਅੱਜ ਇਕ ਨਵੀਂ
ਸਮੈਸ਼ਿਆ ਜੋ ਸਾਡੇ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ
ਨਾਲ ਆਈ ਹੈ ਉਹ ਬਾਹਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੀ
ਵੱਧਸੀ ਵਰਤੋਂ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ
ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਛੂਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਕਰੀ, ਜੰਕ ਛੂਡ,
ਸੈਮੀ ਕੂਕਡ ਛੂਡ (ਅੱਧ ਪੱਕਿਆ ਖਾਣਾ), ਰੈਡੀ
ਟੂ ਏਟ ਛੂਡ (ਪੱਕਿਆ ਪਕਾਇਆ) ਇਹ
ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਕਿ ਜੂਸ ਤੋਂ

ਲੈ ਕੇ ਸਟੋਰ ਤੇ ਪਈ ਬਰੈਡ ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ
ਖਾਣ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਅਸਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ
ਕੈਂਸਰ, ਮੋਟਾਪਾ, ਸ਼ੁਗਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀ
ਬੀਮਾਰੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ
ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ
ਖੋਜਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਇਕ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਤੇ
ਦੂਜੀ ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ। ਅਮਰੀਕਨ ਕੈਂਸਰ
ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਰੀਸਰਚ 31 ਅਗਸਤ 2022
ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਜਰਨਲ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਹੈ
ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਅਲਟਰਾ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਖਾਣਾ,
ਜਿਵੇਂ ਹਾਟ-ਡਾਰਾ, ਬਰਗਰ, ਪੀਜ਼ਾ, ਰਿਪਸ
ਆਦਿ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਲਨ ਅਤੇ
ਰੈਕਟਲ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਰਿਸਕ ਵਧਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
ਇਹਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦੌਨਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ
ਵਿੱਚ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗ ਵੱਧਣ ਕਰਕੇ ਛੋਤੀ ਮੌਤ
ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਟਲੀ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ
ਲੱਭਿਆ ਕਿ ਫੂਡਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਨਾਲ ਖਾਣੇ ਦੀ
ਪੌਸ਼ਟਿਕਤਾ ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਮੌਤ ਦਰ ਵੱਧਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਟੋਡੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
22000 ਮਨੁੱਖਾਂ ਤੇ ਕੀਤੀ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕਿ
ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਫੂਡ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਖਾ
ਕੇ ਕੋਲੇਟਰਲ ਕੈਂਸਰ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਵਨਾਵਾਂ
29 ਫੀਸਦੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ
ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਹੈਲਥ ਤੋਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ
ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਫੂਡ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ
ਦੇਸਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰੈਜ਼ਰਵੇਟਿਵ:- ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲੈ ਲਉ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੈਲਫ ਲਾਈਫ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਡ-ਅੱਡ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਪ੍ਰੈਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਤਾਂ ਸਾਧਾਰਣ ਹੀ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਮਕ, ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਖੰਡ, ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾ ਕਿ ਪਾਉਣਾ। ਨਮਕ ਨਾਲ ਸੋਡੀਅਮ ਪੋਟਾਸੀਅਮ ਵੱਧ ਗਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਬ੍ਰੈਡ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੋ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਉਸਦਾ ਸੋਡੀਅਮ ਵੀ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਆਦਾ ਨਕਮ ਬੀ ਪੀ ਅਤੇ ਹਾਰਟ ਵਾਸਤੇ

ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸੁਗਰਾਨੀ
ਨਾਲ ਡਾਈਬਟੀਜ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ।
ਲਗਾਤਾਰ ਕਾਰਬੋਨੈਟਿਡ ਠੰਡੇ ਪੀਣ ਨਾਲ
ਕੈਂਸਰ ਤੇ ਟਿਊਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਖਤਰਾ ਹੋ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੇਕਰੀ:-ਬੇਕਰੀ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰੈਡ, ਬਰਗਰ,
ਪੀਜ਼ਾ, ਕੁਲਚੇ, ਹਾਟ-ਡਾਗ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਬਿਸਕੁਟ, ਨਮਕੀਨ, ਚਿਪਸ, ਚਾਕਲੇਟ
ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਡ-ਅੱਡ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ
ਇਮਲਸੀਫਾਈਅਰ, ਸਟੇਬਲਾਈਜ਼ਰ,
ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਨਲ ਫਲੋਵਰ (ਨਕਲੀ ਸੁਰੰਧ ਅਤੇ
ਸਵਾਦ) ਵਰਗੇ ਪਦਾਰਥ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੁਰੀ ਹੈ
ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਹਰ ਘਰ
ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ ਮਰਤਬਾ ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ
ਪ੍ਰੋਡਕਟ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰੈਡ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ
ਕਰ ਲਈਏ ਤਾਂ ਅੱਜ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਚਿੱਟੀ ਬ੍ਰੈਡ
ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਟਾ ਨਹੀਂ ਮੈਦਾ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਾਊਨ ਬ੍ਰੈਡ ਆਉਂਦੀ
ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਟਾ ਬ੍ਰੈਡ
ਹੈ ਜਦਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ
ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਟਾ ਬ੍ਰੈਡ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ
ਆਟਾ ਸਿਰਫ 53 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸਭ
ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਂ ਕਣਕ ਵਾਲੇ ਗਲੂਟਿਨ ਤੋਂ
ਇਲਾਵਾ ਗਲੂਟਿਨ ਹੋਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਖੋਤੀ ਨੂੰ
ਤਰਜ਼ੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਣਕ ਨੂੰ ਮਾੜੀ

ਦੱਸ ਕੇ। ਪਰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮਿਲਟ ਨੂੰ
ਵਰਤ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਬ੍ਰੈਡ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਤੇ
ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਮਿਲਟ ਬ੍ਰੈਡ ਦਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਣਕ
ਦਾ ਆਟਾ 44 ਫੌਸਦੀ, ਰਾਗੀ ਆਟਾ 8.8
ਫੌਸਦੀ, ਬਾਜਰੇ ਦਾ ਆਟਾ 3.9 ਫੌਸਦੀ ਅਤੇ
ਜਵਾਰ ਦਾ ਆਟਾ 1 ਫੌਸਦੀ ਹੈ। ਮਿਲਟ ਪੀਜ਼ਾ
ਬੇਸ ਵਿੱਚ ਆਟਾ 45.5 ਫੌਸਦੀ ਹੈ। ਰਾਗੀ
ਆਟਾ (ਫਿੰਗਰ ਮਿਲਟ) 10.1 ਫੌਸਦੀ,
ਬਾਜਰਾ (ਪਰਲ ਮਿਲਟ) 2.5 ਫੌਸਦੀ ਅਤੇ
ਜਵਾਰ 1 ਫੌਸਦੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ
ਗੱਲ ਹੈ ਕਣਕ ਨੂੰ ਗਲੂਟਿਨ ਕਰਕੇ ਮਾੜਾ

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਿਲਟ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਬਣਾਉਣ
ਵੇਲੇ ਕਣਕ ਦੇ ਆਟੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਲੂਟਿਨ
ਫੇਰ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਫਟ   ਡਰਿੰਕ   (ਠੰਡਾ):-ਅੱਜ
ਮਲਟੀਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ
ਠੰਡਿਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਰਾਤਨ
ਠੰਡੇ ਜਿਵੇਂ ਸਕੰਜਵੀ, ਸੱਤ੍ਰੂ, ਕੱਚੀ ਲੱਸੀ (ਦੁੱਧ
ਦੀ ਲੱਸੀ) ਵਰਗੇ ਠੰਡੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।
ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਹਾਫ਼ਾ, ਰਸਨਾ, ਸੁਕੇਸ਼
ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ 10 ਤੋਂ 20
ਐਮ ਐਲ ਪਾਓ ਬਾਕੀ ਪਾਣੀ ਪਾਓ ਅਤੇ ਪੀ
ਲਓ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਠੰਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਖਪਤ ਕੋਲਾਜ਼ ਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅਲੱਗ-
ਅਲੱਗ ਸਵਾਦ ਹਨ। ਇਸੇ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਚਾਟੀ ਦੀ
ਲੱਸੀ, ਨਿੰਬੂਪਾਣੀ, ਜਲਜ਼ੀਰਾ ਵੀ ਬੋਤਲਾਂ ਜਾਂ
ਟੈਟਰਾ ਪੈਕ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਬਰੈਂਡਿੰਡ ਮਿਲਦੀ
ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰੈਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ
ਸ਼ੈਲਫ਼ ਲਾਈਫ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ।

ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ (WHO) ਲੋਕਾਂ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਠੰਡਿਆਂ (Diet, Zero) ਵਿੱਚ ਆਰਥੀਟੀਸ਼ਨਲ ਮਿੱਠਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਅਸਪਾਰਟਮੇਂਟ ਇਹਦੇ ਵਪਾਰਕ ਨਾਮ ਹਨ ਇਕੁਅਲ ਨਿਊਟਰਸਵੇਟ ਕੈਂਡਲ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਟਾਵਿਨ ਏਸ ਦਾ ਐਡਿਟਿਵ ਨੰਬਰ ਹੈ 951, ਇਹ ਆਮ ਖੰਡ ਨਾਲੋਂ 200 ਗੁਣਾ ਮਿੱਠਾ ਹੈ। WHO ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਲਿਵਰ ਤੇ, ਯਾਨੀ ਜਿਗਰ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕਸ਼ਮਤਾ ਵਧਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਈਆਂ ਤੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨੰਬਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਐਸੇ ਪ੍ਰੋਡਕਟ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਵੀਟਨਰ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਜੇ 70 ਕਿਲੋ ਦਾ ਮਨੁੱਖ 5 ਲਿਟਰ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਪੀਉ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸਫ਼ਾ ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਇਸਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿੱਚ WHO ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਖਾਣੇ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਲੋਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਸੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਅਸਰ ਸਿਰਤ ਤੇ ਮਾੜਾ ਹੈ ਪੱਟ ਪੀਣ ਨਾਲ ਦੇਰ ਨਾਲ ਅਸਰ ਕਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਬਲੈਕ ਪਾਣੀ ਚੱਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਾੜੀ ਸੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਛਿੱਗੇ ਹੋਏ ਪੱਤਿਆਂ ਦਾ ਅਰਕ(ਰਸ) ਇਕਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਵੀਟਨਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਲੇਬਲ ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਨੰਬਰ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ 750 ਐਮ ਐਲ ਦੀ ਬੋਤਲ 55 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਾਪਰ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਵੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਪਰ ਸਲਫੇਟ (ਨੀਲਾ ਥੋੜਾ) (0.00041%) ਹੈ।

ਜੂਸ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਸ਼ੁਗਰ (fructose) ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਜਦੋਂ ਇਕ ਦਮ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਵਾਧੂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਰਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਫੈਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਿਹੜੇ ਪੈਕਡ ਜੂਸ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚਕੁਦਰਤੀ ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸਪਾਰਟਮ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿੱਠਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਦ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖਣ (Shelf-life ਵਧਾਉਣ) ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੋਡੀਅਮ

ਬੈਨਜੋਇਟ (Sodium Benzoate (211) ਬੈਨਜੋਇਕ ਐਸਿਡ, ਸਲਫਰ ਡਾਈਅਕਸਾਈਡ, ਸੋਰਬਿਕ ਐਸਿਡ, ਸੋਡੀਅਮ ਕਾਰਬੋਕਸੀਮੀਕਾਈਲ ਸੋਲੂਲਸ (Benzoic acid, Sulpher dioxide, Sorbic acid, Sodium Carboxymethylcelulose (CMC) ਵਰਗੇ ਰਸਾਇਣ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੋਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੋਡੀਅਮ ਬੈਨਜੋਇਟ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬੈਨਜੀਨ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕੈਂਸਰ ਕਰ ਸਕਦਾ (Carocinogen) ਹੈ, ਯਾਨੀ ਇਹ ਵੀ ਕੈਂਸਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮਿਉਨੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਮ ਐਸ ਜੀ (ਮੋਨੋਸੋਡੀਅਮ ਗਲੂਟਾਮੇਟ) :- ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਜੰਕ ਹੂਡ ਜਿਵੇਂ, ਬਰਗਰ, ਪੀਜ਼ੇ, ਪਾਸਤਾ, ਸੈਂਡਵਿੱਚ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚਿਪਸ, ਸੂਪ ਫਾਸਟ-ਕੈਨਡ ਹੂਡ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਮਿਉਨੀਜ਼ ਤਾਂ ਤਕਰੀਬਨ ਘਰਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੈਂਡਵਿੱਚ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪਾਸਤਾ, ਪੀਜ਼ਾ ਆਦਿ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸਵਾਦ ਵਧਾਉਣ ਲਈ। ਇਸਵਿੱਚ ਸੈਚੂਰੇਟਡ ਫੈਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਕੋਲੇਸਟੋਲ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਧਦੀ ਹੈ। ਐਮ ਐਸ ਜੀ ਜਾਂ ਅਜੀਨੋ ਮੋਟੇ ਇਹ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਮਾਲਟ ਹੈ ਜੋ ਸਵਾਦ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅੱਜ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਬਾਹਰਲੇ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਘਰ ਦੀ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ

(PleasureCentre) ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਵਿਆ ਤੇਲ:-ਪੁਰਾਣੇ ਜੰਕ ਹੂਡ ਯਾਨੀ ਸਮੌਸੇ, ਟਿੱਕੀ, ਭਟੂਰੇ, ਪੂਰੀ ਛੋਲੇ ਇਹ ਸਭ ਦੀ ਵੀ ਸਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨੋਟ ਕਰਕੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਜਿਸ ਤੇਲ ਵਿੱਚ ਤਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਕਾਲਾ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੇਲ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਗਰਮ ਹੋ ਕਿ ਜੜੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਕੈਮੀਕਲ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਲੀਸਾਈਕਲਿਕ

ਐਰੋਮੈਟਿਕ

ਹਾਈਡਰੋਕਾਰਬਨ (Polycyclic aromatic hydrocarbons, PAH), ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈਆਂ ਨੂੰ Carcinogenic (ਕੈਨਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿ ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸੇਵਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁੰਘਣ ਨਾਲ ਵੀ ਜੀਨੋਟਾਕਸਿਕ, ਮੁਟਾਜ਼ੀਨਿਕ ਅਤੇ ਰਸੋਲੀ ਜੀਨੋਟਾਕਸਿਕ, (Genotoxic, mutagenic, tumorogenic) ਆਦਿ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਬਨਾਵਟੀ ਖਰਾਕ: ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਚੌਲਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਸੈਸ ਭਾਵ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਆਰਟੀਹੀਸ਼ਨ ਵਿਟਾਮਿਨ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਫੋਰਟੀਫਾਈਡ ਸੌਲ ਕਹਿੰਦੇ

ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਕਾਫੀ ਅਤੇ ਚਾਹ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਹ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਹੁਣ ਉਹ ਲੈਬ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਹੋਉਂਗੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀ ਅਟੋਮੋ ਮੌਲੀਕੁਲਰ (Atomo Molecular) ਨੇ ਸਿੰਥੈਟਿਕ (Synthetic) ਕੰਢੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਰਗੈਨਿਕ ਤਾਂ ਛੱਡੇ ਕੌਂਢੀ ਬੀਨਜ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਕੰਢੀ ਰੰਗ ਲਿਆਏਗੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਅਜੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਦੁੱਧ ਨੇ ਫੋਅਰੀ ਦਾ ਧੰਦਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਹੁਣ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਲੈਬ ਗਰੋਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਨਿਰੋਧ:- ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਕੌਣ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ, ਪ੍ਰਸੈਸਡ ਫੂਡ ਇੰਡਸਟਰੀ, ਸਾਡੇ ਡਾਕਟਰ ਜੋ ਮੈਂਟੋਬਾਈਟਿਕ ਅਤੇ ਕਈ ਕਈ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਿਉਨਸਾਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਜੋ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਅੱਗੇ ਪੀਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਉਹ ਇੰਡਸਟਰੀ ਜੋ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਹੋਣਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਪਲੀਤ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਜਿੰਨਾਂ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਂ ਲੋਕ ਆਪ ਜਿਹੜੇ ਆਵਦੇ ਨਿੱਜੀ ਵਾਇਦੇ ਖਾਤਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

*****

“ਸਾਰਾਗੜ੍ਹੀ ਦੀ ਜੰਗ, ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਦਹਾੜ, ਦਿੱਤੇ ਵੈਰੀ ਰਾੜ੍ਹ, ਕੰਮ ਦੇ ਸਿੰਘ ਬੈਠੇ ਵਿੱਚ ਤਿਹਾੜ” ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਗਾਇਆ ਗੀਤ—ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ

ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟਰੈਕ ਆਏ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ “ਬੋਤਲਾਂ” ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਿੰਗਸ ਮਿਉਨਿਕ ਨੇ ਗੋਗੀ ਦਾ ਇਹ ਗੀਤ ਜਾਂਚੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੋਮੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਨੂੰ ਗਾਇਕ ਕੁਲਦੀਪ ਪਾਰਸ ਨਾਲ ਗਾਊਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਗੋਗੀ ਦੇ ਇਸ ਗੀਤ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਇਸਕੇਪ ਮਿਉਨਿਕ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੋਗੀ ਅੱਜ ਦਾ ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਹੀ ਜਵਾਨੀ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਗਾ ਰਿਹਾ

ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ “ਜਪਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ” ਦਾ ਗਾਇਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 25ਵੇਂ ਕਰੀਬ ਇਸ ਦੇ ਟਰੈਕ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਜਾਂਚੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤੇ ਬੋਤਲਾਂ ਵੀ ਗਾਇਕ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੀਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਾਸੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਨਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਸਾਥ ਤੇ ਬੋਂਬੀ ਉੱਤਮ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ

ਵਾਲੇ ਗੀਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਗਾਇਕ ਬਣ ਜਾਣ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੁਰ ਪਿਆ ਹੈ। “ਟਰੈਨਡਿੰਗ ਸਟੋਰੀ” ਤੇ “ਵੀਕ ਐਂਡ” ਇਸ ਦੇ ਗੀਤ ਜਿੱਥੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਖੁਬ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਨੇ ਓਥੇ “ਹੁਸਨਾਂ ਦਾ ਵੈਰ” ਵੀ ਖੁਬ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੱਲ ਨਵੇਂ ਗੀਤ ਦੀ ਤਾਂ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਇਸ ਗੀਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ੂਦਾ ਹਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵੱਸ ਕੇਸ ਕਤਲ ਕਰਵਾਉਣੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੌਮ ਤੇ ਸੰਕਟ ਤੇ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ ਤੇ ਗਾਇਕ ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਦਾ ਗਾਇਅ ਇਹ ਗੀਤ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਤਰਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੀਤ ਬਣ ਜਾਣਗਾ। ਇਹ ਉਹੀ ਗੋਗੀ ਘੁਮਾਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੀਰੋ ਲੈ ਕਿ ਚਰਨਜੀਤ ਚਹਿਲ ਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਪਾਰਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਅਚਨਚੇਤ ਪਾਰਸ ਦੀ ਮੌਤ ਕਾਰਨ ਸਭ ਬਦਲ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਯੂ ਐਸ ਏ ਆ ਗਿਆ। ਆ ਰਹੇ ਵਕਤ ਵਿੱਚ ਅਧੂਰੇ ਗਾਇਕੀ ਕੰਮ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਇਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਗਾਣਾ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਵੀਡਿਓ ਨਾਲ ਫਿਰ ਰਲੀਜ਼ ਹੁਣ ਰਹੀ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਪੇਸ਼ਕਸ਼ : ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ

ਵੱਧ ਰਹੇ ਕੈਂਸ਼ਰ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਗੰਭੀਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ

ਮੇਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ

ਮੋ. 9463553962

ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਕੈਂਸ਼ਰ
ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿਨੋਂ
ਦਿਨ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਿਸਦੇ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ
ਹਨ। ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਆਨ
ਕੌਂਸਿਲ ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ

ਰਿਸਰਚ - ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੈਂਸ਼ਰ ਰਜਿਸਟਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਡਾਟਾ ਜੋ ਸ਼ੇਅਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 2021 ਵਿੱਚ 39521 ਅਤੇ 2024 ਵਿੱਚ 42288 ਮੌਤਾਂ ਕੈਂਸ਼ਰ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 7 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2021 ਵਿੱਚ 78514 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 2024 ਵਿੱਚ 84367 ਹੋ ਗਈ, ਇਹ ਵਾਧਾ 7.45 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਆਢੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਧੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 'ਸਟਰੈਂਥਨਿੰਗ ਆਫ ਟੋਰਟੀ ਕੇਅਰ ਸੈਂਟਰ ਫੇਸਿਲਟੀਅਜ਼ ਸਕੀਮ' ਅਧੀਨ 19 ਸੇਟੇ ਕੈਂਸ਼ਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ (SCIs) ਅਤੇ 20 ਟੋਰਟੀ ਕੇਅਰ ਸੈਂਟਰਜ਼ (TCCCs) ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ। ਉੱਤਰੀ ਖਿਤੇ ਲਈ ਪੰਜ ਹਸਪਤਾਲ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦੇ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸਿਮਲਾ, ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸਾਸ਼ਤਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਮੰਡੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਅੰਬਾਲ ਕੈਂਟ ਹਨ ਛਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹੈਲਥ ਮਿਸ਼ਨ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਸਟੇਜ ਤੇ ਕੈਂਸ਼ਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁਕਤਸਰ, ਮਾਨਸਾ, ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕੈਂਸ਼ਰ ਫੈਲਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮਾਲਵਾ 'ਕੈਂਸ਼ਰ ਬੈਲਟ ਏਰੀਆ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋਰਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਵੀ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਅੰਕੜੇ ਅਸਲ 'ਚ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ ਕਿਉਂ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ, ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਇਲਾਜ, ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਸਾਮਲ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਗਿਣਤੀ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਕੈਂਸ਼ਰ ਦੇ ਵੱਧਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੁਲੀਤ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਪਿਛੇ ਦਿਨੋਂ ਮਾਲਵਾ ਪੱਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਕਾਰਨ ਕੈਂਸ਼ਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜੀਮ ਕੇ ਫਿਟਕਾਰ ਲਾਈ ਹੈ ਸਾਲ 2010 ਵਿੱਚ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ੍ਰ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੂਬਾ ਵਿਸ਼ੀ ਮੋਹਾਲੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ

ਸੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਬੀ.ਏ.ਆਰ.ਸੀ. ਅਤੇ ਆਈ ਆਈ ਟੀ ਮਦਰਾਸ ਨਾਲ ਬੈਠਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ 'ਚ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਗ ਐਟੋਮਿਕ ਖੇਜ ਕੇਂਦਰ (ਬੀ.ਏ.ਆਰ.ਸੀ.) ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ 1500 ਸੈਪਲ ਪਾਣੀ ਦੇ ਲਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 35 ਫੀਸਦੀ ਨਮੂਨਿਆਂ 'ਚੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਲੀ ਪੇਸ਼ੀ ਤੇ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਨੂੰ ਡੀ-ਐਕਟੀਵੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮੰਗਲਵਾਰ 20 ਅਗਸਤ 2024 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਾਮਨ੍ਹੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਵੇਸਲੀ ਕਿਉਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਪੂਰ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹੀ।

ਮਾਲਵਾ ਕੈਂਸ਼ਰ ਬੈਲਟ 'ਚ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਆਫ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮੈਡੀਸ਼ੀਨ, ਪੀ. ਜੀ. ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਡਾ. ਸੇ. ਐਸ. ਨਾਕਰ ਨੇ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਕੇ ਕੈਂਸ਼ਰ ਦੇ ਫੈਲਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ, ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨੀ ਅੰਖੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ, ਕੈਮੀਕਲ ਲੋਕਸੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਹੋਣਾ, ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣਾ, ਫਸਲਾਂ ਉੱਪਰ ਪੈਸਟੀਸਾਈਡੱਜ਼ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ, ਸਰਾਬ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਦੀ ਅਸਦ ਆਦਿ ਇਸ ਖੇਤਰ 'ਚ ਕੈਂਸ਼ਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸੁੱਖਰੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ

ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਮਿਆਰੀ ਹੀ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ 'ਚ ਹੋਣ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਵਿਲਵਾੜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰੈਂਡੀ ਮਿਆਰੀ ਵਸਤਾਂ ਨਾ ਵੇਚੇ ਸਿਟੀਲ, ਸਿਲਵਟ, ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਚ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਵੀ ਕੈਂਸ਼ਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਬਾਈਲ ਟਾਵਰ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਲੱਗੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਸਨੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਲੱਗਵੇਂ ਟਾਵਰ ਲੱਗਣ ਸਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਸ ਸਬੰਧੀ 'ਚ ਕੋਈ ਟੈਂਸ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਵੀ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਦੇਖਣ 'ਚ ਆਉਂਦਾ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਗਿ ਉੱਪਰ ਖੁਦ ਹੀ ਸ਼ੱਖਣੀ ਆਈ 'ਚ ਟਾਵਰ ਲਗਵਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਹੀ ਲਾਲਚ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਾਂ। ਸਾਰਾ ਮਿਲਾਵਟੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਹੀ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪੈਂਡੂ ਲੋਕ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਅਧੀਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜੀਵਨ 'ਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਬਾਹਰਲਾ ਖਾਣੇ ਦੀ ਆਦਤ ਵੀ ਕੈਂਸ਼ਰ ਨੂੰ ਸੌਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਖਾਣਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਖੁਲ੍ਹੇ ਅਸਾਮਨ ਹੋਣ ਆਦਿ ਤੋਂ ਜੁੜ੍ਹ ਰਿਹਾਂ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਇਲਾਜ ਪੀ. ਜੀ. ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਨਿਊਕੀਲੀਅਰ ਮੈਡੀਸ਼ੀਨ ਵਿਡਾਰ 'ਚ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਤੰਦਰਸਤੀ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਕੋਈ ਦੋਸਤ, ਜਾਣਕਾਰ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹਨ। ਪਰ ਕਈ ਬੜੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਵਧੀਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਕੈਂਸ਼ਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਲਾਜਯੋਗ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਉਆ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਾਰੋਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਨਾ ਕਿ ਚਹੀਂਦੀਆਂ ਕਲਾ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਲਾਜਯੋਗ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਾਂਚ ਕਰਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਲਾਰਾ, ਮੱਧੀਆਂ, ਮੱਛਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਆਦਿ ਅਕਸਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦੇ ਹਨ।

ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਖੇ ਟਾਟਾ ਮੈਸੋਰੀਅਲ ਕੈਂਸ਼ਰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਆਏ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਚੰਗੇ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲ ਰਹੇ ਹਨ ਇਥੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾ ਗਿਣਤੀ ਕਾਰਨ ਸਾਰਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਵਾਰੀ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਖਜ਼ਲਖੁਅਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਬ੍ਰਾਂਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇੜੇ ਮੁਲਾਂਪੁਰ ਵਿੱਖੇ ਖੂਲ੍ਹੇ ਗਈਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਿਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚ ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਟਾਕਟਰ ਭਰਤੀ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਨਾ ਜਾਣਾ ਪਵੇ।

ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿੰਦੇ ਦੀ ਜੇ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਇਥੇ ਵੀ ਕੈਂਸ਼ਰ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਕੈਂਸ਼ਰ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੂਝ ਰਿਹਾਂ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਇਲਾਜ ਪੀ. ਜੀ. ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਨਿਊਕੀਲੀਅਰ ਮੈਡੀਸ਼ੀਨ ਵਿਡਾਰ 'ਚ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਤੰਦਰਸਤੀ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਕੋਈ ਦੋਸਤ, ਜਾਣਕਾਰ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹਨ। ਪਰ ਕਈ ਬੜੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 'ਚ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਵਧੀਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਕੈਂਸ਼ਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਲਾਜਯੋਗ ਬਿਮਾਰੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਉਆ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸਾਰੋਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਨਾ ਕਿ ਚਹੀਂਦੀਆਂ ਕਲਾ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਤਰਨਾਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਲਾਜਯੋਗ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਾਂਚ ਕਰਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

* * * * *